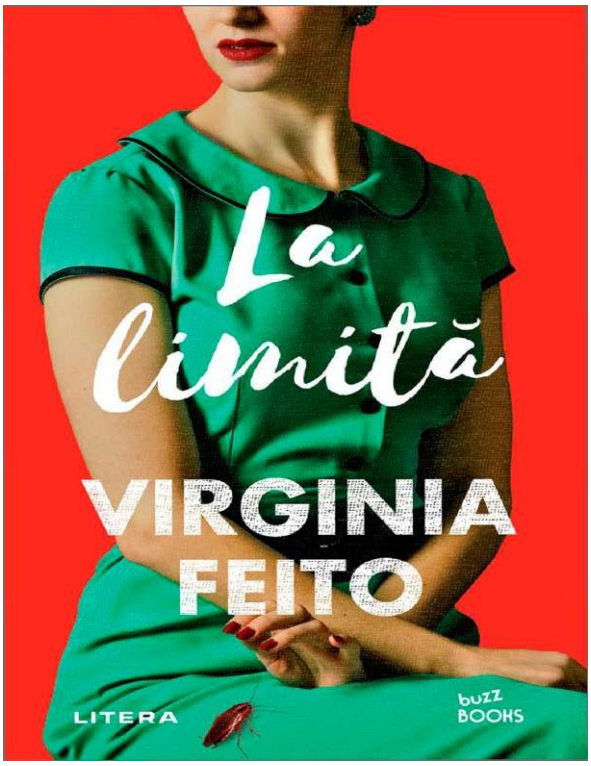
La limită
VIRGINIA FEITO
LITERA
buzz BOOKS

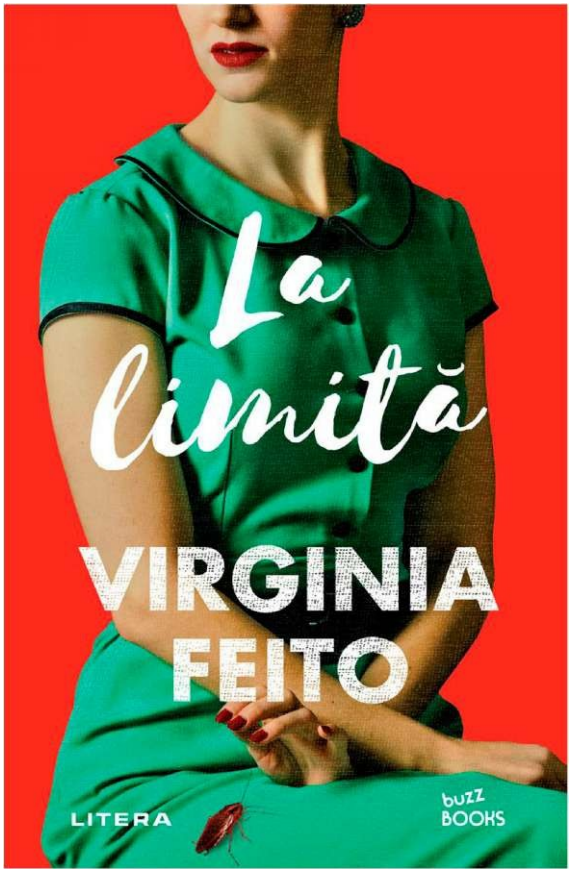
La limită
VIRGINIA FEITO
LITERA
buzz BOOKS

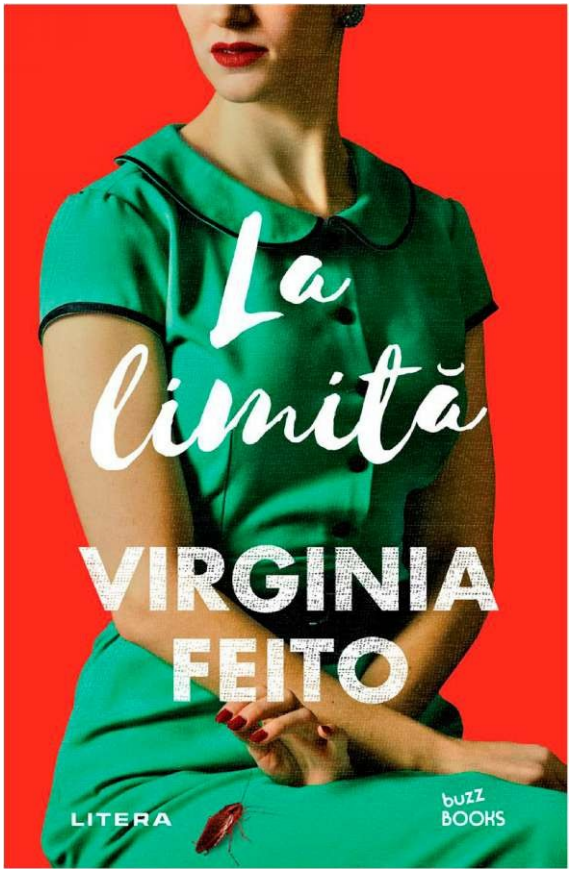
La limită
VIRGINIA FEITO
LITERA
buzz BOOKS

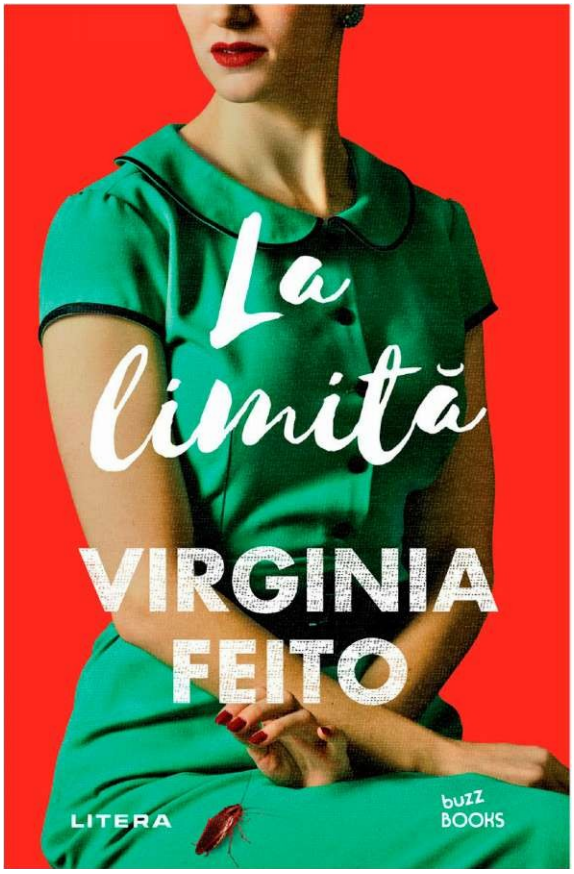
La limită
VIRGINIA FEITO
LITERA
buzz BOOKS

boíl
lounle

m

Cărțile despre care toată lumea vorbește!

O colecție cosmopolita, locul de întâlnire a celor mai noi

«mû

nternaționale premiate ecranizate sau

Vf pimWV}

traduse ín zeci de límbi - cárti provocatoare, pcca

iVIRGINIA FEITO

¿iMúfa

Traducere din limba engleză şi note IOLANDAPRODAN

LITERA
Bucureşt

i*Mrs. March* Virginia Feito Copyright © 2021 Virginia Feito Toate

drepturile rezervate

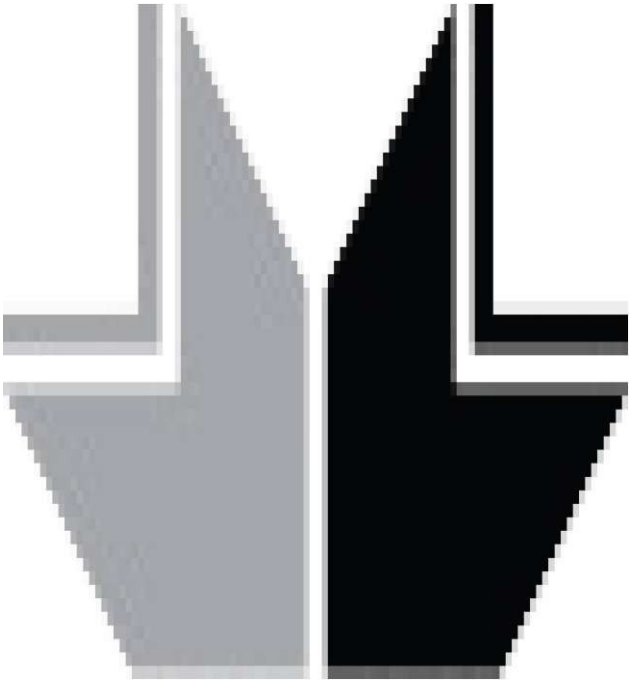

LITERA

*Editura Litera tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19 e-mail: contact@litera.ro www.litera.ro

La limită Virginia Feito

Copyright © 2022 Grup Media Litera pentru ediţia în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidraşcu şi fiii Redactor: Mihaela Serea Corector: Cătălina

Călinescu Copertă: Flori Zahiu-Popescu Tehnoredactare şi prepress:

Ofelia Coşman

Seria de ficţiune a Editurii Litera este coordonată de Cristina Vidraşcu Sturza

.ISBN 978-606-33-8243-7
ISBN EPUB 978-606-33-8441-7

Părinţilor mei, domnul şi doamna Feit

o„Bârfitorii şi-au coborât vocile,
Lăsând cuvintele să facă zvonurile adevărate”

Dylan Thomas, „Bârfitorii

1

”George March scrisese un nou roman.
Era un volum mare, cu o copertă decorată cu o veche pictură olandeză înfăţişând o tânără servitoare atingându-şi sfioasă gâtul. Doamna March trecu pe lângă o piramidă destul de impresionantă din cărţi cu coperte groase, ridicată în vitrina uneia dintre librăriile din cartierul lor. Romanul, care avea să fie în scurt timp celebrat drept capodopera lui George March, deja îşi făcuse loc - fără ca doamna să ştie - în toate topurile de bestselleruri şi listele de lectură ale cluburilor literare, epuizându-se chiar şi în librăriile cel mai puţin frecventate şi generând recomandări pline de entuziasm printre prieteni. „Ai citit noua carte a lui George March?” era întrebarea care deschidea conversaţia la cocktailurile din ultima vreme.
Doamna era în drum spre patiseria ei preferată - un loc mic, drăguţ, cu o copertină roşie şi o bancă vopsită în alb, aşezată la stradă. Era o zi răcoroasă, dar nu chiar insuportabil de rece, aşa că doamna March nu se grăbi şi admiră copacii golaşi înşiruiţi de-a lungul străzilor, crăciuniţele de catifea puse de o parte şi de alta a faţadelor magazinelor, vieţile dezvăluite de ferestrele caselor aliniate.

Ajunsă în faţa patiseriei, aruncă o privire reflexiei sale din uşa de sticlă, înainte să o deschidă şi să intre, după ce trecu pe sub clopoţelul de deasupra capului care îi anunţă sosirea. înăuntru, obrajii îi luară foc instantaneu de la respiraţiile urât mirositoare şi corpurile transpirate şi lipicioase amestecându- se cu aerul fierbinte venind dinspre cuptoarele din bucătărie. Un rând generos de clienţi se întindea în faţa casei de marcat, şerpuind pe lângă câteva mese puse ici-colo, ocupate de cupluri sau oameni de afaceri joviali, cu toţii luându-şi cafeaua sau micul dejun, indiferenţi la zgomotul pe care îl făceau.Pulsul doamnei March creştea odată cu entuziasmul şi prudenţa nedisimulate care începeau să o copleşească întotdeauna înainte să interacţioneze cu alţi oameni. Se aşeză la rând, zâmbind necunoscuţilor din jurul ei, scoţându-şi de pe mâini mănuşile din piele de ied. Primite în dar de la George, de Crăciun, în urmă cu doi ani, aveau o culoare neobişnuită pentru nişte mănuşi: verde- mentă. Niciodată n-ar fi ales culoarea aceea, nu crezuse nici măcar o dată că va scoate de pe mâini un astfel de accesoriu, dar era încântată imaginându-şi că, văzând-o purtându-le, necunoscuţii ar presupune că e genul de femeie fără griji, sigură pe ea, care şi-ar alege singură o culoare atât de îndrăzneaţă. George cumpărase mănuşile de la Bloomingdale's[1], gest care niciodată nu încetase să o impresioneze. Şi-l imagină la raionul de mănuşi, glumind cu vânzătoarele linguşitoare, câtuşi de puţin jenat să cumpere dintr-un magazin pentru femei. Odată încercase şi ea să-şi ia nişte lenjerie intimă de la Bloomingdale's. Era o zi de vară caniculară, cămaşa i se lipise de spate şi sandalele îi intrau în asfalt. Până şi trotuarele păreau că împroaşcă transpiraţie.
în amiaza unei zile de lucru, Bloomingdale's atrăgea de obicei soţiile casnice bine situate, femei care se apropiau cu mişcări leneşe de rafturile cu haine, afişând zâmbete rujate în roz palid, întins neglijent peste buzele încreţite, arătând ca şi cum nu ar fi voit să fie acolo - dar, vai, nu au avut de ales, ce puteau să facă, serios -, probând nişte haine şi cumpărând, poate, doar câteva. Genul acesta de energie era pentru doamna March mult mai intimidantă decât cea care invada magazinul seara, când femeile cu un loc de muncă se năpusteau asupra rafturilor fără graţie sau demnitate, răscolind cu viteza fulgerului printre umeraşe, fără să se deranjeze să ridice hainele care alunecau pe jos.

în acea dimineaţă, doamna March fu condusă într-o cabină de probă imensă, tapetată toată în roz. într-un colţ era o canapea tapiţată cu catifea grea, lângă un telefon de la care putea suna consilierele de vânzări, pe care şi le imagină chicotind şi şuşotind dincolo de uşa cabinei. Totul din cabina de probă, chiar şi carpeta, era de un roz siropos şi lipicios, de prost gust, aidoma unui balon de gumă de mestecat făcut de gura unei puştoaice de cincisprezece ani. Atârnând provocator de un umeraş căptuşit cu pernuţe de mătase pus în uşa cabinei, sutienul pe care consilierele de vânzări îl aleseseră pentru ea era ca
frişca: moale, uşor şi mirosind dulceag. Lipi de un obraz o bretea din dantelă, o adulmecă, îşi atinse bluza cu reţinere, dar nu avu curaj să o dea jos, aşa că probă delicatul produs direct peste bluză. în cele din urmă, îşi cumpără sutienul dintr-un mic butic din centrul oraşului, ţinut de o femeie şchioapă şi plină de aluniţe, care îi ghicise mărimea sutienului după o privire aruncată rapid peste silueta ei acoperită complet de haine. Doamna March fu încântată de felul în care o flata femeia, cum îi lăuda formele şi, chiar mai bine, cum critica necruţătoare formele altor cliente printre dezamăgitoarele oy vey[2]. Femeile din butic se uitau la hainele ei scumpe cu un jind ostentativ, neîndoielnic. Nu s-a mai întors niciodată la Bloomingdale's.
Acum, stând la rând în patiserie, coborî privirea la mănuşile din mâinile ei, la unghiile ei, constatând decepţionată că erau uscate şi crăpate. îşi puse din nou mănuşile din piele de ied şi, ridicând ochii, descoperi că cineva se băgase în faţa ei. Gândindu-se că trebuie să fie, fără îndoială, o greşeală, încercă să-şi dea seama dacă femeia pur şi simplu saluta pe cineva deja aşezat la rând, dar nu, femeia stătea în faţa ei, fără să scoată nici un cuvânt. Neliniştită, doamna March se întreba în sinea ei dacă s-o înfrunte sau nu. E destul de nepoliticos să sari peste rând, dacă aceasta o fi fost intenţia femeii, dar dacă se înşela? Aşa că nu spuse nimic, în schimb, începu să-şi muşte gura pe dinăuntru - un obicei compulsiv moştenit de la maică-sa - până când femeia plăti şi ieşi din patiserie, şi îi veni şi ei rândul.
îi zâmbi Patriciei aflată pe partea cealaltă a tejghelei, proprietara patiseriei, o femeie cu păr bogat şi obrajii rumeni. îi plăcea Patricia, o asemuia cu stăpâna unui han, durdulie, slobodă la gură, dar bună

la suflet, genul de personaj care ar proteja un cârd de orfani năpăstuiţi de soartă într-un roman de Dickens.
- A! Iat-o pe cea mai elegantă femeie din încăpere! spuse Patricia, în timp ce doamna March se apropia surâzătoare, privind brusc înapoi ca să vadă dacă cineva auzise complimentele. Ca de obicei, scumpo?
- Da, pâine cu măsline negre, răspunse. Şi... hm, da. De data asta aş lua şi două cutii cu macarons, te rog. Dintr-alea mari.
Patricia se agita în spatele tejghelei, aruncându-şi claia masivă de păr încreţit
de pe un umăr pe celălalt în timp ce pregătea comanda. Doamna March îşi scoase portofelul, continuând să zâmbească visătoare cu gândul la complimentul Patriciei, mângâind cu buricele degetelor porii ieşiţi în relief ai pielii de struţ.
- Citesc cartea soţului tău, spuse Patricia, stând ghemuită după tejghea, dispărând pentru o clipă din câmpul vizual al doamnei. Am cumpărat-o acum două zile şi aproape am terminat-o. Nu pot să o las din mână. E grozavă! Cu adevărat grozavă!
încercând să o audă în larma din patiserie, doamna March se apropie mai mult, lipindu-se de vitrina de sticlă, cu brioşe asortate şi prăjituri cu cremă de brânză.
- Oh! răspunse, nepregătită pentru o astfel de conversaţie. Mă bucur să aflu asta. Sunt sigură că şi George se va bucura.
- Tocmai îi spuneam surorii mele noaptea trecută: o cunosc pe soţia scriitorului, o, Doamne, cât trebuie să fie de mândră!
- A, mă rog, până acum a mai scris multe alte cărţi...
- Dar nu-i prima dată când face un personaj după tine?
Doamna March simţi cum degetele cu care îşi pipăia portofelul îi amorţiseră dintr-odată. Faţa îi împietri, intestinele şi stomacul i se lichefiaseră, iar ea era îngrozită că o să i se scurgă din corp. Indiferentă, Patricia pusese comanda deasupra vitrinei şi pregătea bonul.
- Eu..., zise doamna March, lovită de o durere ascuţită în piept. Despre cine vorbeşti?
- Vorbesc de... personajul principal, răspunse Patricia zâmbind.
Rămasă cu gura căscată, doamna March clipea des, nedumerită: era incapabilă să răspundă şi, deşi se chinuia să tragă de ele, gândurile i se lipiseră de craniu, ca şi cum ar fi fost prinse într-o smoală vâscoasă.

Deranjată de tăcerea clientei, Patricia se încruntă.
- Sigur, poate mă înşel, dar... voi două vă asemănaţi atât de bine, mi-am zis şi, mă rog, m-am gândit la tine când am citit-o, nu ştiu...
- Dar... personajul principal e... nu e... - doamna March se aplecă în faţă şi spuse aproape în şoaptă - o târfă?

Patricia scoase un râs zgomotos şi nevinovat.

- O târfă cu care nimeni nu vrea să culce? adăugă doamna March.

- Mă rog, aşa e, dar asta face parte din farmecul ei.

Văzând expresia de pe chipul doamnei March, Patriciei îi dispăru

zâmbetul.

- în orice caz, continuă ea, nu e asta, e mai mult... cum vorbeşte, chiar şi ticurile ei sau felul în care se îmbracă.
Doamna March privi în jos, la haina ei lungă din blană naturală, la gleznele ei în dresuri, la mocasinii lucioşi decoraţi cu ciucuri, şi ridică înapoi privirea spre Patricia.
- Dar e o femeie oribilă. Este urâtă şi proastă şi tot ce niciodată nu mi-aş dori să fiu.
Refuzul asemănării îi ieşi pe gură mult mai visceral decât intenţionase, iar faţa Patriciei, moale şi lipicioasă ca un aluat, se frământă singură până ajunse la o expresie surprinsă.
- A, păi... mă gândeam şi eu aşa...
Se încruntă şi dădu din cap nedumerită, iar doamna March o detestă pe loc pentru expresia aia imbecilă de uimire.
- Sunt sigură că m-am înşelat. Nu băga de seamă ce-ţi spun, oricum eu nu citesc cărţi mai deloc, ce dracu' să ştiu eu...
Zâmbi veselă ca şi cum asta rezolvase neînţelegerea.
- Asta-i tot ce doreşti să cumperi, scumpo?
îngreţoşată, doamna March înghiţi în sec şi se uită în jos la pungile din hârtie maronie de pe tejghea, în care erau pâinea ei cu măsline, brioşele pentru micul dejun şi cutiile cu macarons pe care le comandase pentru petrecerea pe care avea s-o găzduiască în seara următoare - un eveniment intim, de bun- gust, pentru a sărbători noua carte a lui George, în compania celor mai apropiaţi prieteni ai lor (sau, cel puţin, cei mai importanţi). Se îndepărtă de tejghea pe

furiş, privind în jos spre mănuşile pe care le ţinea strâns cu degetele ei urâte, descoperind surprinsă că iar le scosese din mâini.
- Sunt, ştii... cred că am uitat ceva, spuse păşind înapoi.
La început intens şi protector, zgomotul de fond din patiserie se disipase în şuşoteli conspiraţioniste. Se întoarse să identifice infractorii. Ochii îi căzură pe o femeie zâmbind, stând la una dintre mese.
- Scuze, trebuie să văd dacă am...

Abandonându-şi pungile de hârtie pe tejghea, doamna March îşi făcu drum spre uşă prin rândul şerpuitor de clienţi, cu şuşotelile lor răsunându-i în urechi, cu halena lor mirosind a unt lipindu-i-se pe piele, cu trupurile lor aproape împingându-se în ea. Cu un efort disperat trecu pragul patiseriei, ieşi afară, pe trotuar, unde aerul şfichiuitor îi strangulă plămânii şi ea nu putea să respire. Se prinse de trunchiul unui copac din apropiere. Când auzi clinchetul clopoţelului de la uşa patiseriei, doamna March se grăbi spre partea opusă a străzii. Dacă era Patricia, nu voia să se întoarcă şi să o vadă în spatele ei. Nu voia să privească înapoi chiar dacă nu ar fi fost ea.Doamna March mergea cu paşi repezi pe stradă, fără un scop precis, fără să urmeze itinerarul ei obişnuit, şi oricum nimic nu era obişnuit fără pâinea ei cu măsline şi brioşele pentru micul dejun. Macarons-urile pot fi înlocuite, presupunea în sinea ei; mai era timp suficient până la petrecere. Sau ar putea să o trimită mai târziu pe Martha să le aducă de la patiserie. La urma urmei, Patricia şi Martha nu se întâlniseră niciodată, deşi Patricia ar putea intra la bănuieli dacă Martha ar veni să ridice exact aceleaşi prăjituri pe care ea le comandase.
- Nu pot să o trimit pe Martha acolo, e prea riscant, spuse cu voce tare, iar un bărbat care trecea pe lângă ea tresări şi făcu un pas în lături.
I se părea ciudat să nu o mai vadă niciodată pe Patricia, cea care ani de zile fusese o prezenţă obişnuită în viaţa ei. Fireşte, în dimineaţa aceea, când şi-a tras pe ea dresurile subţiri cu talie înaltă, când şi-a ales fusta maronie pe care a asortat-o cu o bluză cu volane de culoarea fildeşului, nu şi-a imaginat că avea să fie ultima zi în care o vede pe Patricia. Dacă cineva i-ar fi spus asta, ar fi râs. Până la urmă şi Patricia va înţelege că fusese ultima zi în care se văzuseră şi poate că şi ea va diseca minut cu minut ultima lor întâlnire - cu ce fusese îmbrăcată, ce făcuse şi ce spuse, rămânând uluită de imposibilitatea evidentă a asemănării cu personajul.
Dar poate că nu era atât de dramatic că Patricia acţionase atât de imprudent, fără să gândească. Era regretabil, da, dar Patricia fusese singura care riscase să facă paralela între ea şi femeia aceea. Personajul acela, se corectă doamna March. Nici măcar nu e reală. Era destul de plauzibil să fie un personaj făcut după un model în viaţă... dar George niciodată nu ar... nu-i aşa?Intră precipitată pe

o stradă şi mai aglomerată, plină de trecători şi răsunând de claxoane. Dintr-o reclamă, o femeie îi zâmbi complice, cu sprâncenele ridicate la fel ca femeia din patiserie. Ea nu ştia nimic scria pe afiş, iar doamna March se opri atât de brusc, încât un bărbat se izbi de ea. După un şir de multe scuze, hotărî că trebuie să se aşeze şi intră în cea mai apropiată clădire, într-o cafenea mică şi înghesuită.
Era un loc deprimant şi deloc primitor. Varul de pe tavan era scorojit din loc în loc, mesele erau pictate cu rotocoale lăsate de cârpele cu care fuseseră şterse în grabă, mânerul uşii de la toaletă era zgâriat ca şi cum cineva încercase să intre cu forţa. în total erau doi clienţi - îi numără - şi, pe deasupra, nu tocmai foarte atrăgători şi sofisticaţi. Stingheră, cu umerii lăsaţi în jos, doamna March se oprise la intrare, aşteptând să fie invitată să se aşeze, deşi ştia foarte bine că nu e cazul în astfel de cafenele. îşi scoase mănuşile verde-mentă şi, în timp ce le admira, recentele evenimente neplăcute îi făceau semn, aprinzându-se în mintea ei ca farurile unei maşini. Cuvintele Patriciei. Cartea lui George. A ei.
Adevărul ruşinos al situaţiei era că nu citise cartea. Nu tocmai. Cu un an în urmă, abia reuşise să răsfoiască în grabă o tentativă de manuscris. Zilele în care citea primele manuscrise ale lui George, în vechiul lui apartament, şezând desculţă într-un scaun împletit şi sugând felii de portocală erau de mult apuse, de nerecunoscut în prezentul ei cenuşiu, poluat. Desigur, ştia în mare despre carte - ştia despre subiect, ştia despre prostituata grasă şi jalnică -, dar nu se oprise să aprofundeze detaliile. Fusese - chiar acum, pe loc, hotărâse - prea îngreţoşată de personajul principal, de naraţiunea explicită, de o acurateţe dezgustătoare, ca să-şi permită să continue să o citească. „Ticuri...", îşi zise mormăind. îşi inspectă din nou unghiile, întrebându-se dacă acesta era unul dintre ele.
- 'Neaţa, doamnă, sunteţi singură?
Se uită la chelnerul purtând un şort negru, pe care-l găsi puţin cam lugubru pentru o cafenea.

- Eu, nu, nu sunt singură...

- Atunci să fie o masă pentru două persoane?

- Păi, nu sunt sigură, persoana pe care o aştept s-ar putea să nu ajungă. Da, să zicem o masă pentru două persoane, pentru moment. Cea de acolo? întrebă, arătând cu degetul spre o masă de lângă perete, cea mai apropiată de toaletă.
- Nici o problemă. Doriţi să o aşteptaţi pe cealaltă persoană sau vă pot lua comanda?

Doamna March aproape că detectă pe faţa chelnerului urma unui rânjet prefăcut, mimând empatia.
- Este în regulă, răspunse. Voi comanda pentru amândouă.
- Da, doamnă.

Doamna March îşi aminti când i se spusese pentru prima oară „doamnă" sau, mai precis, „madame". Nepregătită sufleteşte să-l audă, cuvântul o şocă şi o duru ca o palmă plesnită peste obraz. Cu puţin timp înainte să împlinească treizeci de ani, călătorise la Paris pentru turneul de promovare a uneia dintre cărţile lui George. în acea dimineaţă, rămasă singură în apartamentul lor după ce George plecase la o sesiune de autografe, îşi comandă un mic dejun decadent: croasanţi, ciocolată caldă, clătite cu unt şi zahăr.

Când chelnerul intră în apartament împingând căruciorul, îl întâmpină într-un halat de baie mai mare cu vreo câteva numere, cu părul încă ud de la duş, cu machiajul curgându-i pe faţă. îşi făcea griji că arată prea provocatoare, prea senzuală, cu buzele ei uşor umflate după ce le frecase cu un prosop din frotir ca să scoată petele rămase de la vinul din noaptea trecută. însă când îi mulţumi chelnerului (un tânăr slab, deşirat, abia trecut de douăzeci de ani, ars de soare în jurul gâtului) şi îi dădu bacşiş, el spuse „Mulţumesc, madame" şi ieşi din cameră. Pur şi simplu. Nu o găsise atrăgătoare câtuşi de puţin. Poate că pentru el, însăşi imaginea trupului ei gol era un act repulsiv, deşi nu era atât de bătrână încât să-i fie mamă, dar probabil că aşa o văzuse el.

Acum, chelnerul cu şorţ negru aştepta la câţiva paşi de ea, scărpinându-şi absent o zgaibă de la încheietura mâinii.
- Ce să vă aduc, doamnă?

Comandă două cafele - un espresso pentru ea şi un latte pentru posibila ei parteneră imaginară -, trase adânc aer în piept şi se întoarse la subiectul zilei. Johanna - acesta era numele protagonistei, îşi aminti.

Johanna. îl spuse pentru sine, în şoaptă. Până acum nu dăduse prea multă atenţie numelui, nu se întrebase niciodată de ce George alesese special acel nume pentru un anumit personaj. Nu cunoştea nici o Johanna, nici nu cunoscuse vreodată. Se întreba dacă George cunoscuse vreuna. Spera că da, căci asta ar fi dovedit cu o certitudine aproape perfectă că acea caricatură monstruoasă fusese făcută după cu totul altcineva.

*

Sorbind încet şi îndelung din espresso îşi aminti - compătimindu-se cu tristeţe - cum îl sprijinise pe George la începutul carierei, ascultându-l, încuviinţând din cap la orice spunea el, fără să se plângă, chiar dacă ştia că nu se câştigă bani din scris. Chiar George îi spusese asta de multe ori, cu părere de rău, aşa cum îi spusese şi tatăl ei (cu mai puţine păreri de rău). Pe atunci, George o scotea la localul lui preferat, o bodegă italienească mică şi ieftină, unde chelnerii recitau din memorie meniul - mereu altul, întotdeauna nou - în fiecare noapte. Aşezaţi la o masă fără faţă de masă, cu o lumânare între ei pâlpâind într-o sticlă de vin, îi spunea despre ultima lui povestire, despre cea mai nouă idee, de parcă şi el ar fi avut în fiecare noapte un alt meniu. Ea se minuna de interesul sincer pe care respectabilul profesor universitar părea să-l aibă pentru părerile ei. Nedorind să-i tulbure entuziasmul cu personalitatea ei, îi zâmbea, încuviinţa din cap şi-l lăuda. Totul pentru el, pentru George al ei.

Ce făcuse să merite aşa o umilinţă? Acum, toată lumea o va privi cu alţi ochi. Cunoscând-o foarte bine, probabil că George presupusese că ea nu va citi niciodată cartea. O manevră riscantă. Dar nu, concluzionă cu sarcasm, nu o cunoştea nici pe departe atât de bine pe cât credea el. Johanna - şi-o imagină în carne şi oase, stând lângă ea în cafeneaua înghesuită, transpirată toată şi cu dinţii înnegriţi, o ea cu sâni pătaţi şi existenţă trivială - nu avea nimic din ea. Luă în calcul să intre val vârtej în fiecare librărie, să cumpere toate exemplarele şi să le distrugă - un foc mare de tabără, aprins într-o noapte rece de decembrie -, dar era o nebunie, desigur.

Bătu ritmic cu degetele în masă, îşi verifică absentă ceasul de la încheietura mâinii şi, incapabilă să-şi mai suporte agitaţia, se hotărî să se întoarcă acasă şi să se apuce de citit cartea. George avea câteva exemplare în biroul lui şi până
seara nu se întorcea acasă.

Plăti pentru cafele, cerându-şi scuze pentru prietena ei absentă, Johanna, al cărei latte rămăsese pe masă, neatins, rece şi fără spumă. Chelnerul cu şorţ negru nici nu băgă de seamă când ea ieşi din cafenea, cu ciorapii încreţindu-i- se în jurul gleznelor ca nişte sprâncene încruntate, ca şi cum ar fi reacţionat la frigul de afară.

în drum spre casă, doamna March trecu pe lângă un magazin cu haine, în a cărui vitrină două angajate dezbrăcau un manechin. Trăgeau cu răutate de hainele proastei, una îi scotea pălăria şi şalul, cealaltă trăgea de rochie, dezvelindu-i un sân lucios, fără sfârc. Manechinul contempla scena cu ochi atât de albaştri, vii şi umbriţi de gene negre, cu o expresie atât de dureroasă şi sfâşietoare, încât o forţă pe doamna March să întoarcă privirea în altă parte

.Domnul şi doamna March locuiau într-un apartament destul de agreabil din Upper East Side, într-o clădire afişând adresa la intrare - O Mie Patruzeci Şi Nouă - scrisă cursiv, fiecare cuvânt cu litere mari, ca titlul unei cărţi sau al unui film, pe o copertină în formă de arcadă, de culoare verde-închis.

Cu ferestre mici în formă de cutie, dotate cu nişte aparate mici de aer condiţionat, şi ele tot în formă de cutie, clădirea era păzită de portarul din tura de zi, rigid în uniforma lui, care o salută galant pe doamna March când aceasta intră în hol. Galant, dar dispreţuitor, se gândi doamna March. Dintotdeauna bănuise că o dispreţuieşte - cel mai probabil, la fel ca toţi locatarii. Cum ar fi putut să nu o dispreţuiască, de vreme ce ea nu se deranja să afle ceva despre el, cel a cărui sarcină era să fie la dispoziţia lor şi să se adapteze stilului lor de viaţă trăită în lux? Chiar dacă acum i se părea

lamentabil, poate că alţii făcuseră un efort să-l cunoască. Niciodată nu-l întrebase nimic despre el, niciodată în toţi aceşti ani nu-l văzuse purtând verighetă sau punându-şi desenele copiilor pe birou, şi poate că toate astea explicau atitudinea formală şi rece cu care o trata. Cât de nepotrivită şi nedemnă o fi găsit-o pentru această reşedinţă, mai ales când o compara cu alte femei din imobil - balerine ieşite la pensie, foste top modele şi moştenitoare ale unor averi fabuloase, câteva dintre ele.

Traversă holul decorat pentru sărbătorile de iarnă, aşa cum era în fiecare an. în colţul cel mai apropiat de intrare era un brad de Crăciun, cu stele laice, acadele în formă de bastonaşe (fără cor de îngeri sau scena rustică a nativităţii), iar coroane de brad artificial atârnau agăţate deasupra oglinzii din hol. Aruncă o privire în trecere reflexiei sale în oglindă şi, ca de obicei, o găsi mult sub standardul ei, aşa că încercă să-şi înfoaie coafura

.înainte să intre în lift - o maşinărie ciudată, imensă, şi ea decorată -, fu atentă şi se uită în urma ei, verificând dacă nu cumva cineva are de gând să intre împreună cu ea. Interacţiunea cu vecinii, aşteptările care urmau din aceasta - să comenteze despre starea naţiunii sau cea a clădirii în care locuiau, sau, groaza groazelor, despre vreme - de multe ori erau extenuante, şi tocmai azi ea nu era în stare să dea ochii cu ei.

Oglinzile din lift îi arătară mai multe doamne March, toate privind-o îngrijorate. Le întoarse spatele şi se concentră pe butoanele numerotate aprinzându-se unele după altele până când liftul ajunse la etajul şase. închise ochii şi oftă, încercând să se adune.

7

Nervii i se destinseră când ajunse la uşa cu numărul 606. Dintotdeauna crezuse că e un număr frumos, rotund. După aşa o zi, s-ar fi simţit şi mai rău dacă ar fi trebuit să se întoarcă la un apartament cu numărul 123 sau alte numere la fel de descurajante. Deschise uşa şi fu întâmpinată de un val de aer proaspăt - probabil că Martha aerisea livingul - şi traversă repede holul, dorind să-şi evite cu orice preţ menajera. Se furişă rapid în dormitor, unde auzi prin pereţi ritmuri năvalnice de jazz de la vecini. Pereţii erau jenant de subţiri pentru un apartament atât de luxos, iar doamna March se întreba, nu pentru prima oară, de ce nu rezolvaseră problema la prima renovare. Poate că atunci nici nu băgase de seamă.
îşi scoase haina şi mănuşile ca şi cum şi-ar fi dat jos o armură, apoi ieşi din pantofi şi păşi în hol, călcând uşor pe parchetul scârţâitor, căruia îi plăcea atât de mult să-i trădeze prezenţa. Pentru câteva minute nu se mişcă, lăsându-se luminată doar de razele leneşe de soare strecurându-se încet în hol prin uşa deschisă a dormitorului ei. Celelalte uşi de-a lungul coridorului erau închise, şi cea a biroului lui George. Se îndreptă spre el în vârful picioarelor. O voce, probabil a Marthei, strigă din living, în timp ce ea se furişă înăuntru, închizând încet uşa după ea.
Sperând, dar nefiind pe deplin convinsă, că va fi întâmpinată de un public aplaudându-i stupiditatea jalnică, fu în schimb primită de un tapet textil, roşu- închis, cu peisaje chinezeşti, rafturi pline ochi cu cărţi şi picturi abstracte impunătoare. Doamna March era convinsă în secret că George era la fel de perplex în faţa artei moderne aşa cum era şi ea, chiar dacă amândoi se autoproclamaseră entuziasmaţi de aceasta. Lângă perete era o imensă canapea Chesterfield din piele, acoperită cu o cuvertură imprimată cu model paisley, pestriţată cu firimituri şi găuri lăsate de ţigările lui. Uneori, când era prins într-una din transele scrisului, George dormea acolo. Ferestrele dădeau spre un perete din cărămidă destul de dezolant. Când scria, George nu ştia cum să gestioneze ceva care-i distrăgea atenţia; probabil că o fi găsit şi acest perete prea deranjant pentru inspiraţia lui, aşa că biroul era întors cu spatele la perete şi cu faţa spre uşă.
Doamna March se apropie de birou aproape copleşită de remuşcări. Niciodată nu avusese încredere să-şi facă curaj să intre în birou neînsoţită, cu atât mai puţin să facă ce avea de gând să facă acum.

în vocabularul maică-sii era un cuvânt potrivit pentru asta: a cotrobăi.
Aidoma unei femei oarbe bâjbâi cu degetele peste masă, zdrăngăni pixurile cu monograme, deschise capacul unui recipient din porţelan ca să pipăie cu buricele degetelor conţinutul (ţigări şi cutii de chibrituri). Ochii îi căzură pe colţul unei tăieturi din ziar, ieşind dintr-un carnet.
O scoase, trăgând-o afară cu o mişcare delicată. O femeie tânără îi zâmbea doamnei March dintr-o fotografie alb-negru lipită într-un album de absolvire. Avea păr lung şi negru, gropiţe în obraji, zâmbetul relaxat al cuiva care nu pozează forţat. Sylvia Gibbler, în continuare dispărută, se presupune că e moartă, scria în titlul articolului. E ciudat, îşi spuse doamna March, că George păstrează un extras despre o întâmplare abominabilă. îşi simţi intestinele zvâcnind. Sylvia Gibbler, îşi amintea vag, apăruse în toate ştirile după ce dispăruse din oraşul ei natal, din Mâine. Era de negăsit de câteva săptămâni. Documentare pentru carte, îşi spuse, strecurând înapoi articolul în carnet.
în sfârşit, îşi văzu prada - ochii ei înregistrară culorile extravagante, baroce ale copertei înainte ca mintea să le proceseze - pe marginea mesei. Pe podea, pe partea stângă a biroului, era o cutie plină cu alte prăzi.
Ridică romanul. Atârna greu în mâinile ei, iar degetele lăsau urme grase pe supracoperta lucioasă. Textura acesteia o nelinişti. Era bizar de fină, ca pielea unui şarpe pe care cândva fusese forţată să-l mângâie la ora de ştiinţe. Deschise cartea încordată, încet la început, căutând mai întâi dedicaţia. O
răsfoi de la pagina de titlu până la primul capitol, apoi se întoarse iar la pagina de titlu. Nu găsi nici una. Era ciudat, de vreme ce în toate romanele sale George scrisese câte o dedicaţie. Cu ani în urmă, chiar ea fusese destinatara unei dedicaţii. Odată ce romanul fusese publicat, îi ceruse lui George să se semneze special pe acea pagină, aşa încât dedicaţia să nu treacă neobservată atunci când dăruia vreun exemplar prietenilor săi.
Mai întoarse câteva pagini şi acceptă, cu frustrare, că nu era nici o dedicaţie. Deschise cartea la întâmplare şi cotorul scrâşni. Citi repede, superficial, dar reuşi să absoarbă cuvintele, topindu-se atât de frumos şi uşor peste pagini, ca untul.

Târfa din Nantes. O nenorocită fără tărie de caracter, nesofisticată, detestabilă, jalnică, neiubită, imposibil de iubit. Descrierea fizică a Johannei s-ar fi potrivit de minune cu a ei, dar apariţia personajului era atât de neremarcabilă, încât nu putea fi sigură dacă era intenţionat astfel. întotdeauna înveşmântată în blănuri, cu mâinile protejate de mănuşi (doamna March răsfoi paginile ca să găsească vreo trimitere la culoare - dacă era verde-mentă putea chiar să şi moară), cu jupele mereu călcate la aburi şi parfumate - chiar dacă rareori erau văzute, de vreme ce clienţii ei, care o plăteau din milă, nu se atingeau de ea. Şi, în cele din urmă, o soartă inevitabilă, una dusă în sărăcie şi mizerie, o moarte demnă de o operă italiană, răni deschise, cu sângele scurgându-se în blana de nurcă...
Ceva atât de urât, descris atât de frumos. Ca să te prindă în capcană, desigur, să te absoarbă în lectură, să te seducă uşor ca să încuviinţezi portretul deplorabil. Şi toată lumea ştie sau, mai rău, presupune. O s-o vadă pe dinăuntru, cea mai groaznică dintre toate ofensele.
Mânată de o premoniţie înfricoşătoare, frunzări prin cartea deschisă ca un evantai până ajunse la pagina cu mulţumiri, scană numele - redactor, agentă, profesori de istorie a Franţei, mama, tata (întotdeauna în gândurile şi rugăciunile noastre) - şi se opri la ultimul rând: „în cele din urmă şi cel mai important, soţiei mele, o sursă constantă de inspiraţie".
Doamna March îşi încleştă o mână pe piept, respirând greu, abia simţind lacrimile care îi curgeau în timp ce gâfâia convulsiv. Apoi scuturâ cartea, o izbi de birou, o deschise la fotografia autorului de pe clapetă, zgârie cu
unghiile ochii lui George, sfâşie cotorul textil, rupse dintr-o smucitură mai multe pagini, câte îi încăpeau într-o mână, şi paginile începură să plutească prin cameră aidoma unor pene.
Abia când ultima pagină se îndrepta fluturând spre podea, mintea doamnei March înregistră ce făcuse. Oftă.
- O, nu! spuse cu voce tare. O, nu, o, nu, o, nu...
îşi încleştă degetele, frământându-le aşa cum făcea deseori când era panicată. Era un gest - acum aflase, ireversibil - pe care-l făcuse şi Johanna.
înlocui cartea cu una pe care o scoase din cutia de pe podea, o puse pe birou cu un gest grijuliu ca să compenseze pentru cartea pe care o mutilase, apoi îşi ridică fusta, îşi trase în jos ciorapii apucându-i

de betelie. Aplecată - cu părul acoperindu-i faţa şi nasul curgându-i -, îşi scoase dresurile, schimbându-şi nesigură greutatea de pe un picior pe celălalt. îngenunche pe podea şi îngrămădi totul în ciorapi - pagini întregi, bucăţi de hârtie şi ce mai rămăsese din coperta groasă -, împachetând şi strângând materialul lucios peste resturi până când îi ieşi o bocceluţă bine strânsă, dar cam durdulie. Era singura soluţie, îşi spuse, să transporte în siguranţă probele spre coşul de gunoi din bucătărie (în care George nu s-ar uita niciodată). înainte să se strecoare afară, la fel de încet precum se furişase înăuntru, mai aruncă o ultimă privire prin cameră.
Se sprijini de peretele din hol tremurând uşor, trecu prin faţa livingului - tresărind la zgomotul făcut de un scaun hârşâit pe podea - şi intră în bucătărie. Un rai rece, faianţat.
Coşul de gunoi era ascuns în spatele perdeluţei de sub chiuvetă. Cu ceva efort, doamna March îl trase de sub chiuvetă şi înghesui bocceluţa acoperită cu dresuri sub o cutie unsuroasă de la prăjituri. Ieşi din gunoi triumfătoare exact când Martha apăru în pragul uşii bucătăriei.
- O! exclamă Martha, surprinsă să o vadă acolo.
Mai demult încheiaseră un acord tacit prin care doamna March îi cedase
bucătăria şi, de fiecare dată când amândouă ocupau apartamentul, se lansau într-un dans complicat al evitării reciproce. Mergeau una în jurul celeilalte în vârful picioarelor, învârtindu-se prin camere ca şi cum ar fi jucat o versiune elaborată a scaunelor muzicale, neîntâlnindu-se niciodată în acelaşi loc. Sau, cel puţin doamnei March îi reuşea.
- Totul e în regulă, doamnă March?
- O, da, răspunse doamna March cu respiraţia întretăiată. Mă gândeam să facem nişte paste pentru cina din seara aceasta. Felul preferat al lui George, cu cârnaţi.
- Păi, nu prea avem multe ingrediente. Şi-apoi paste la cină - nu v-aş sfătui, doamnă March. Mai ales după plăcinta cu carne de pui la cuptor, de ieri- seară.
Martha avea în jur de cincizeci de ani, umerii laţi, părul veşnic prins într-un coc mic, strâns dureros de tare, tenul uşor pistruiat, nemachiat, ochi albaştri cu cearcăne trandafirii, părând să sufere de răbdare eternă. Drept e că doamnei March îi era mai degrabă frică de ea. Concret, îi era teamă că Martha îşi dorea - mai degrabă

ştia - să fie ea şefa şi doamna March să fie cea care face curăţenie în apartament.

- V-aş recomanda nişte peşte-spadă pentru diseară, spuse Martha.

- Bine, poate, zise doamna March, dar lui George îi plac pastele...

Martha făcu un pas spre ea. O enormitate de femeie, înfricoşătoare!

- Aş lăsa pastele pentru săptămâna viitoare, doamnă March.

Doamna March înghiţi în sec, apoi încuviinţă. Martha zâmbi sobru, aproape consolator, iar doamna ieşi din bucătărie sperând că Martha nu-i văzuse pulpele dezgolite

.Când s-au întâlnit la cină în acea seară, doamna March îl ţinu sub observaţie pe George. Bărbatul intră în cameră, cu privirea coborâtă pe pantofi, scărpinându-şi bărbia cu un aer indiferent. încordată, ea schiţă un zâmbet în schimbul unei prime priviri din partea lui. Când văzu că el nu-şi ridică ochii, în timp ce-şi trase scaunul de spătar şi se aşeză, zâmbetul ei se ofili.
Au luat masa în mica sufragerie legată de living prin uşi glisante franţuzeşti, în fundal se auzeau nocturnele lui Chopin. Masa era aranjată somptuos, un obicei deprins de doamna March de la mama ei, care îi spusese fiicei sale de nenumărate ori că o căsnicie sănătoasă se construieşte din afară spre înăuntru, nu viceversa. Când se întoarce acasă de la muncă, un soţ trebuie să fie întotdeauna întâmpinat de o soţie arătând ireproşabil şi de o casă îngrijită până în cel mai mic ungher, aşa încât el să rămână mândru de căminul lui. De aici începe restul, orice altceva. Maică-sa a insistat, spunându-i că dacă ea nu poate fi o bună casnică, atunci trebuie să angajeze pe cineva care e o bună gospodină. Martha fusese instruită cum să pună masa în fiecare zi şi în fiecare seară, cu suporturi din argint pentru lumânări, cu şervete cu monogramă, cu pâine cu măsline negre pusă în coş de argint, cu o carafă generoasă pentru vin. Totul era aranjat peste o faţă de masă din pânză de in brodată care aparţinuse bunicii doamnei March (fiind parte din trusoul de nuntă pe care maică-sa nu a avut nici un gând să i-l dea ei, văzând-o măritându-se cu un bărbat divorţat, într-o ceremonie civilă, nimic mai mult).

Acesta era aranjamentul de la sine înţeles, chiar şi atunci când doamna March lua cina singură, lucru care se întâmpla deseori. Când era absorbit complet de scris, George abia mânca, cu excepţia câtorva sendvişuri pe care Martha i le servea în biroul lui. Dacă nu scria, era fie în turnee de promovare a cărţii, fie la conferinţe sau cine rafinate pentru gurmanzii connoisseurs, ori la prânzuri lungi cu agenta sau redactorul său. Şi în acele zile, doamna March continua să asculte Chopin, să folosească platouri de argint şi porţelan fin, să soarbădin paharul de vin cu model imitând coaja de nucă, sub ochii vigilenţi ai portretelor victoriene pictate în ulei cu care erau acoperiţi pereţii sufrageriei.
Domnul şi doamna March stăteau aşezaţi într-o liniştea aproape perfectă. Se părea că pentru George liniştea avea un efect calmant. Se uita cu coada ochiului la el, la burta proeminentă care îi ţâşnea prin cardiganul cenuşiu comod, la barba care îi crescuse în smocuri mai mari sau mai mici pe linia maxilarului. îşi mesteca mâncarea zgomotos, chiar şi cu gura închisă. Doamna March auzi scrâşnetul sparanghelului prins între dinţii lui, cum îşi clătea gura cu vin înainte să-l înghită, plescăitul umed al salivei strânse în colţurile gurii când îşi depărata buzele. Auzindu-le pe toate, dezgustată, ea făcea o grimasă, ca să nu mai spunem că tresărea de-a binelea când, ocazional, el fornăia zgomotos. O prinse uitându-se la el şi îi zâmbi. Răspunse şi ea tot printr-un zâmbet.
- E totul pregătit pentru petrecerea de mâine? întrebă George.
- Hm, cred că da.
Adăugă o nuanţă de incertitudine în răspunsul ei, ca şi cum nu era complet sigură că pregătirile erau sub control. Ca şi cum nu ar fi făcut o criză profundă şi ireparabilă dacă pregătirile n-ar fi fost sub control. Apoi, servindu-se cu încă o porţie din peştele-spadă pregătit de Martha, întrebă pe un ton degajat:
- Cum merge romanul? Ceva noutăţi?
în timp ce-şi înghiţea îmbucătura, George îşi şterse buzele cu şervetul, gest pe care doamna March îl interpretă ca pe un semn care-l dădea de gol.
- Bine, bine, spuse el. Ştii, cred că e cel mai bun roman pe care l-am scris până acum. Sau e, cel puţin, cel mai de succes dintre romanele mele. în fine, aşa îmi spune Zelda.

Zelda era agenta lui George. Fumătoare înrăită, cu voce gâjâită, admiratoare a tunsorilor drepte, conservatoare, şi a rujurilor în nuanţe maronii. O femeie pentru care zâmbetul însemna să-şi dezvelească dinţii. Doamna March avea îndoieli că Zelda, întotdeauna flancată de două cârduri de asistenţi harnici şi conştiincioşi, citise vreodată vreunul dintre romanele lui George. Cu siguranţă, nu din scoarţă în scoarţă.

- E minunat, dragul meu, îi spuse lui George. Vrei - zise doamna cu prudenţă - vrei să îl citesc?

O auzi pe Martha luându-şi cina în bucătărie, ecoul clinchetului tacâmurilor lovindu-se de farfuria ei răsunând din hol până în sufragerie.

George ridică din umeri.

- Ştii că totdeauna ţin la părerea ta. Totuşi, în acest caz, nu mai pot schimba mare lucru, de vreme ce deja e publicat.

- Ai dreptate, fireşte. N-am să-l citesc. Ce sens ar avea, la urma urmei?

- Stai, nu asta am vrut să spun.

- Nu, ştiu asta, spuse doamna March îmblânzind tonul. Vreau să spun că am să-l citesc la un moment dat. Când am să-l termin pe cel pe care îl citesc acum. Ştii că urăsc să citesc două cărţi în acelaşi timp. Nu mă pot concentra pe nici una dintre ele şi totul începe să fie confuz...

Simţi ceva pe mâna ei şi coborî privirea. George pusese o mână peste mâinile ei, ca să o liniştească.

- îl vei citi atunci când vei putea, zise cu blândeţe.

Doamna March se detensionă puţin, dar nu voia să renunţe şi, conştientă că mai târziu va fi măcinată de presupuneri, zise:

- Ştii, am citit puţin din el. -Ştiu.

- A fost foarte... explicit.

- Da. Aşa era în timpurile acelea. M-am documentat foarte bine. După cum ştii.

Şi ea ştia: călătoriile la Nantes, întâlnirile cu istoricii la Biblioteca Naţională, cărţile trimise pe adresa lor de experţi binevoitori din întreaga lume - fusese martora unui an plin de cercetări. Dar chiar şi aşa, nu dăduse atenţie, nu bănuise niciodată posibilitatea unei

trădări de asemenea proporţii. îşi strânse încordată buzele, pregătindu-se să-i dea un ultim indiciu.
- Ai cercetat... şi târfele?
- Fireşte, încuviinţă el. Totul.
Imperturbabil, continuă să mănânce, iar doamna March inspiră adânc. Poate că Patricia făcuse o greşeală. Poate că târfa din Nantes, nenorocita de Jo- hanna, nu era un personaj câtuşi de puţin inspirat de ea. Poate că, se gândi cuprinsă de un sentiment de încântare neaşteptată, personajul fusese inspirat de mama lui George! Doamna March îşi înăbuşi un chicot de bucurie.
După cină îşi luară noapte bună de la Martha, care aştepta în pragul uşii, schimbată de uniformă, cu o poşetă pătrăţoasă oliv, atârnându-i de încheietura mâinii. Au închis uşa de la intrare după ea şi, în timp ce George se strecură în biroul său, doamna March se retrase în dormitor, în cearşafurile proaspăt aşternute, la cămaşa ei de noapte din finet alb şi la Rebecca, volumul cartonat de pe noptieră.
Se afundă în pernă, răsuflând uşurată, o uşurare pe care o confundă cu senzaţia de satisfacţie. Precaută, ţinea romanul cu vârful degetelor, ferindu-se să-l păteze cu cremă de mâini, dar când încercă să întoarcă pagina, degetul cel mare alunecă peste hârtie, înceţoşând cuvântul laşitate, făcându-l ilizibil. Extrem de îmbufnată, privi spre cărţile lui George, adunate într-un teanc înalt pe noptiera lui. Dintotdeauna fusese geloasă pe legătura intimă pe care George o avea cu cărţile: cum le atingea, cum mângâlea pe ele, cum le rula şi îndoia, de ajungeau cu paginile insuportabil de boţite. Era geloasă că pe ele le cunoştea atât de bine, găsind în ele ceea ce ea nu ar fi putut găsi, oricât de mult ar fi încercat.
Se întoarse la cartea ei, cu încăpăţânare, hotărâtă. După câteva clipe, îşi dădu seama că nu se putea concentra - grijile pe care şi le făcea gândindu-se la oaspeţii intimidanţi care vor veni la petrecere sau la posibilul fiasco al celor de la firma de catering întrerupeau fiecare frază de pe pagină, revărsându-se
la fiecare capăt de rând -, aşa că luă nişte pastile pe care le cumpărase cu două săptămâni în urmă fără reţetă medicală. Medicamentele sunt uşoare, o asigurase farmacista; din plante sută la sută, dar îşi făcură efectul de minune şi, în scurt timp, se cufundă într-un somn adânc, fără să bage de seamă când George venise, în sfârşit, să se culce - sau dacă măcar intrase în

dormitor.Nereuşind să aducă un chef de la restaurantul fusion din West Village, foarte popular şi care se mândrea cu o listă de rezervări întinsă pe două luni (doamna March nu fusese acolo), soţii March au închiriat nişte ospătari. Doamna March a sunat o dată, de două ori, de trei ori ca să confirme că vor veni. Aveau să fie supervizaţi de Martha, care ştia bucătăria cel mai bine.
în dimineaţa petrecerii, doamna March era ocupată cu aranjarea livingului, verificarea combinei audio stereo şi a temperaturii din cameră. Puse un rând de scaune de-a lungul unui perete, pentru eventualitatea în care George sau agenta lui doreau să ţină un discurs pentru invitaţi. Scoase din living televizorul pus pe o măsuţă cu rotile şi-l duse în dormitorul ei. înlocui becul din aplica prinsă deasupra unui tablou original de Hopper, împinse uşor bradul într-un colţ, atentă la funde şi la globurile tremurând uşor. îl cumpărase imediat după Ziua Recunoştinţei, urmând exemplul celor de la Rockefeller Center. Sau, mai degrabă, George fusese cel care se luase după ei, târându-l acasă ajutat de redactorul său.
„După atâţia ani, încă îl mai încântă chestiile astea băieţeşti, să care un brad de Crăciun", îşi spuse doamna March în şoaptă. Obişnuia să exerseze posibile frânturi de conversaţie; îi plăcea să se simtă pregătită.
Puse bradul în faţa unei ferestre, unde sigur nu avea să stea în calea nimănui, şi o fotografie mare, înrămată, de pe unul din rafturile bibliotecii, îi atrase atenţia. Aşteptă să se retragă chelnerii în bucătărie ca să o inspecteze. Era o fotografie veche cu fiica lui George din prima căsătorie. Paula. Sau, aşa cum o strigau părinţii ei, spre dezgustul profund al doamnei March: Paulette.

Doamna Match începuse să se întâlnească cu George în secret, în ultimul ei an de facultate, când avea douăzeci şi unu de ani. în vârstă de treizeci şi doi de ani, George era pe atunci un scriitor promiţător care preda literatură engleză şi scriere

creativă la universitate. Ea nu fusese niciodată la nici unu

ldintre cursurile lui. S-au întâlnit pentru prima oară la cantina universităţii, când s-a întâmplat să fie amândoi la acelaşi rând. George pusese o cutie cu iaurt pe tava lui şi, întorcându-se spre ea, comentase brusc: „înfrânaţi-vă pofta, dragii mei...”. Doamna March nu ştia că el citase din Dickens, dar răspunse râzând amuzată, repetând citatul, zâmbind şi scuturând din cap, ca şi cum l-ar fi mustrat pe George pentru impertinenţă.
Cuvintele pe care colega ei de cameră i le-a spus în anul întâi de facultate - George March e cel mai atrăgător bărbat din campus - i-au reţinut atenţia doamnei March cu mult înainte să-l fi cunoscut în persoană, găsind în ele motivaţie încă de la prima lor întâlnire. Sunt cuvinte pe care şi azi le invocă, cu triumf, preţuindu-le ca pe nişte moşteniri de familie inestimabile.
George i-a făcut curte încet, subtil - atât de subtil că de multe ori s-a întrebat dacă o curtează câtuşi de puţin. Apărea ca din întâmplare oriunde era şi ea, dar mereu părea o coincidenţă, ceva spontan. Au fost iubiţi şase ani, timp în care el ajunsese să se bucure de aprecierea cercurilor rafinate şi de faima care a urmat acesteia, şi apoi a cerut-o de soţie, într-un stil adorabil, la un iaurt. Ea tânjea după o ceremonie tradiţională, în biserică, dar George se însurase cu prima soţie într-o biserică, aşa că doamna March se mulţumi cu o ceremonie civilă, pe care maică-sa şi în ziua de azi o ridiculizează în momentele ei de luciditate dintre două puseuri de demenţă.
Să se căsătorească cu George în faţa tuturor invitaţilor care participaseră şi la prima lui nuntă a fost, aşa cum era de aşteptat, un episod grotesc. îl văzuseră jurând celeilalte femei că o va iubi şi la bine şi la rău, până în ultima zi a vieţii lui. Şi, doar câţiva ani mai târziu, după jurăminte încălcate, fotografii de la nuntă scoase din rame şi de pe şemineuri... era inevitabil ca a doua căsătorie să nu fie la fel de importantă pentru ei. Când George şi doamna March şi-au spus jurămintele, a fost sigură că îl auzise pe unul dintre invitaţii lui murmurând „Să sperăm că mâncarea e mai bună la nunta asta”.
La pachet cu un apartament nou, la comun, şi cu un cont bancar pe două nume, veni şi fiica lui de opt ani, Paula. în lunile dinaintea căsătoriei, doamna March era îngrozită de perspectiva întâlnirii cu fosta nevastă a lui George, fiind gata pentru o confruntare plină de

gelozie sau, cel puţin, o ostilitate cu greu mascată, dar fu încântată să descopere că interacţionează foarte decent.
Fosta doamnă March a invitat-o la o cafea pe cea care avea să fie în curând noua doamnă March, cele două discutând aproape două ore, superficial, beneficiile educaţiei peste hotare, timp în care amândouă au tras cu ochiul la ceas, pe rând şi cu politeţe, până când întâlnirea a luat sfârşit.
Doamna March realiză cu dezamăgire că fata era problema. Se aştepta să fie o versiune mai mică a ei, docilă; una pe care să o îmbrace într-un sarafan cu broderie spartă şi să o modeleze după vrerea ei. Dimpotrivă, Paula era obraznică. încăpăţânată. Prea drăgălaşă. Punea întrebări impertinente („De ce ai mâinile atât de aspre?", „De ce tati munceşte şi tu nu?"). îşi făcuse un obicei să se întreacă cu ea pentru atenţia lui George; „Tati, of, tati!" striga alintându-se - penibil, gândea doamna March - ori de câte ori afară era furtună sau îşi julea un genunchi (vocea ei era suspect de puternică pentru cineva care, ipotetic, suferea atât de mult).
Doamna March nu putea digera felul în care George se lăuda cu Paula în faţa prietenilor săi. Invariabil, întrerupea conversaţia - repetând ca un papagal că da, într-adevăr, copila e specială şi talentată -, dar în interiorul ei ţipa dezlănţuită.
Era îngrozită de sfârşiturile de săptămână în care Paula venea în vizită la ei. După ce copila pleca, urmele ei se încăpăţânau să rămână. O bluză roz, cu volane, împăturită de Martha printre lucrurile doamnei March din şifonier. Urme lipicioase de ciocolată lăsate de degetele ei pe pătura din păr de cămilă, preferata doamnei March. Pahare murdare, lăsate cu apă pe fiecare masă. Chiar şi în absenţa ei, aerul emana parfumul Paulei: lăptos, floral, arogant, rezistând parfumului de bergamotă pe care doamna March îl pulveriza prin tot apartamentul, disperată.
Dorind să dovedească tuturor că ea e în stare să crească un copil infinit mai graţios şi mai sensibil, dar şi ca un fel pedeapsă pentru Paula, însăşi doamna March a adus pe lume un copil. S-a bucurat că e băiat, a fost fericită că nu era condamnată să vadă cum tinereţea ei se reflectă, pură şi neofilită, într-o fată.
Jonathan, acum de opt ani, ocupa dormitorul în care obişnuia să doarmă Paula când venea în vizită. O cameră pe care doamna March a jupuit-o şi a redecorat-o, încât era imposibil de

recunoscut. A tapetat pereţii cu un material textil în carouri de la Ralph Lauren, care emana confort iarna, dar care era sufocant în lunile caniculare, când camera îşi făcea propriul ei microclimat. A aruncat toate jucăriile de firmă ale Paulei, şoriceii Mickey şi prinţesele Disney, în favoarea unor jucării simple, conservatoare, cum ar fi un balansoar din lemn în formă de căluţ şi o sanie cu patină antică. Rafturile le-a decorat cu primele ediţii ale unor cărţi vechi pentru copii, absurd de scumpe (Huckleberry Finn, Micul lord Fauntleroy). Pe un perete a atârnat un şir de coperte ale revistei National Geographic, înrămate. Jonathan nu citise niciodată nici un număr - dar nici doamna March nu i-ar fi permis vreodată să dea peste fotografiile femeilor din triburi, goale de la brâu în sus, cu gâturile decorate cu şiraguri de mărgele grosolane, cu sânii lăsaţi, atârnând spre buric. însă atunci când aveau musafiri, doamna March pretindea cu mândrie că numerele înrămate erau preferatele băiatului. Camera era pregătită pentru o sesiune foto pentru o revistă, dacă era nevoie, la orice oră. Jonathan era un copil dezordonat şi, ocazional, îmbufnat, dar era liniştit, gânditor şi mirosind discret a rufe proaspăt spălate şi a gazon de pe terenul de fotbal. Era într-o excursie cu şcoala la Fitzwilliam Chess şi Fencing Retreat, în partea de nord a statului New York, şi avea să se întoarcă acasă peste câteva zile. Doamna March era mândră de ea fiindcă se întreba din când în când ce face băiatul, concluzionând astfel că era un simptom al dorului pe care i-l purta.

în vârstă de douăzeci şi trei de ani, Paula se delecta cu un stil de viaţă fabulos, pe care, probabil, îl considera un drept dobândit la naştere; locuia chiar în Londra, unde şi doamna March visase mult timp să trăiască - savurând o friptură la Wolseley, băuturi la Savoy şi o piesă de teatru în West End, sâmbetele. Paula suna deseori să afle ce mai face George. Niciodată nu omitea să întrebe despre doamna March, ceea ce pentru doamna era un act de indiscreţie. Doamna March examina fotografia înrămată în care Paula, la zece ani, poza cu ochii ca nişte caramele topite sub sprâncenele arcuite şi ţuguindu-şi buzele cărnoase - gândi doamna March dezgustată - extrem de seducător. Paula cea de la zece ani insistase ca George să pună fotografia acolo, evident pentru că era la nivelul ochilor, asigurându-se că oricine ar intra în living ar vedea-o. Doamna

March o mută pe un raft de mai sus, o întoarse cu faţa în jos, şi îşi reluă pregătirile pentru petrecere.
Aranjă pernele de pe canapea, aducând-o în faţă pe cea imprimată cu un
model cu sturzi ciugulind fructe. Aruncă şalul de caşmir pe spătarul canapelei şi repetă mişcarea de mai multe ori până când acesta căpătă un aspect neglijent, studiat cu inteligenţă, sugerând că, absorbită de lectură, doamna March pierduse noţiunea timpului şi, la fel de uşor, uitase de petrecerea pe care o găzduia, şi că doar după ce Martha i-a amintit politicos (o versiune mai blândă şi mai docilă a Marthei), a aruncat şalul la o parte şi a continuat pregătirile.
în acea dimineaţă, doamna March merse la florărie - cea scumpă, de pe Madison Avenue, care se mândrea cu propria seră -, de unde cumpără câteva buchete mari: trandafiri roşii înconjuraţi de crenguţe de eucalipt şi ilex; ramuri bogate şi arcuite de pin care semănau cu pensulele pentru tobe pe care le văzuse la instrumentiştii de jazz la Carlyle. Puse două în living, una în toaleta oaspeţilor, unde aranjă şi o lumânare cu parfum de magnolie, un impresionat set de săpunuri străine şi un recipient din sticlă cu margine aurită, cu loţiune pentru mâini, pe care de obicei îl ascundea în noptiera ei. Asta, din teamă că Martha ar fi putut s-o confunde cu un săpun lichid. Loţiunea era franţuzească, iar doamna March bănuia că era imposibil ca Martha să fi ştiut că lait pour mains înseamnă „cremă pentru mâini”.
îndreptă tabloul atârnat deasupra vasului de toaletă - un tablou jucăuş, cu aer de flirt, înfăţişând câteva tinere îmbăindu-se într-un râu. Razele soarelui străluceau printre ramurile copacilor de pe mal, luminând părul lucios şi trupurile femeilor. Zâmbeau discret, cu ochii lăsaţi în jos, toate cu faţa spre privitor. Era un tablou inestimabil, achiziţionat la un preţ de nimic, după ce fusese scos la lumină dintr-o veche galerie de artă în pragul falimentului, înainte să iasă din sala de baie care mirosea copleşitor a pin, doamna March rămase ceva timp în picioare admirând tabloul, satisfăcută că era o femeie care ştie cum să aprecieze arta sugestivă, chiar dacă nu cunoaşte numele artistului şi nu se simte câtuşi de puţin confortabil în prezenţa nudităţii.
Intră în bucătărie, pe care o găsi încântător de întunecată şi liniştită, în compania sforăitului blând al frigiderului, pentru care

aproape că îi părea rău din cauza iminentei invazii a ospătarilor. în cele din urmă, votă în sinea ei împotriva macarons-urilor la desert, dar dădu un vot pentru minitartele cu cremă de brânză şi zmeură făcute la o patiserie micuţă de pe partea cealaltă a parcului (la un cod distanţă de patiseria Patriciei) şi pentru căpşunele cu frişcă, de modă veche şi bun-gust. Aranjate în lăzi de lemn puse pe podeaua bucătăriei, căpşunele meritau toată atenţia privitorului - strălucitoare şi sângerii ca nişte maci. Frişca, bătută cu vanilie bourbon de Madagascar şi zahăr pudră, ar fi putut să se înalţe din bolul de cristal plutind aidoma unui norişor. îşi imagină feţele invitaţilor, îmbujorate de încântare şi admiraţie - şi cu uşoare nuanţe de invidie - şi aproape că se sătura închipuindu-şi scena. Se minună de rezultatele propriilor mâini, răspândite în toată bucătăria. Cu siguranţă avea să fie cea mai invidiată petrecere, concluzionă, categoric, cea mai impresionantă la care ea fusese vreodată, de care lumea literară avea să-şi amintească pentru mult, mult timp.Nu că nu ar fi fost niciodată la petreceri sofisticate. De fapt, fusese la destul de multe.
în copilărie, părinţii ei organizau deseori cine extravagante, ostentative în apartamentul lor. Erau chestiuni semiformale, cu chef-i privaţi şi cvartete de jazz. în acele seri, doamna March şi sora ei, Lisa, aveau parte de o cină mai devreme, în bucătărie, de obicei, o selecţie de resturi de mâncare pe care le mestecau îmbufnate, în timp ce minitartinele roz, strălucitoare care erau servite la petrecere le ridiculizau de pe blatul din bucătărie, îndreptăţind un scuipat (sau chiar două), aruncat pe furiş. Părinţii le încuiau în camerele lor, legate între ele de baie. îşi petreceau cea mai mare parte a serii în camera Lisei, fiindcă ea era cea mai mare şi avea un televizor la care urmăreau filme de groază şi, uneori, filme europene de artă, chicotind când vedeau scene cu nuduri, atât de multe, încât abia apucau să tragă aer în piept. Uneori tresăreau din cauza exploziei de râsete stridente erupând din living sau a pufniturilor animalice de pe hol. într-o seară, clanţa rotundă a uşii de la dormitor s-a răsucit încet, apoi tot mai violent, sub privirea fascinată a fetelor, care au stat una lângă cealaltă, nemişcate, până când clanţa a încetat să se mai zgâlţâie.

Pisica era şi ea încuiată în dormitor împreună cu ele, cu litieră, mâncare şi apă, aşa încât oaspeţii să nu fie deranjaţi de mieunat sau fire din blană căzute pe hainelor lor sau - Doamne fereşte! - de un salt pe masă. Felina zgâria uşa, miorlăind neîncetat după libertate. întristată de suferinţa ei, doamna March bătea şi ea în uşă, prefăcându-se că o deschide, apoi mima indignarea, aşa încât pisica să înţeleagă că şi ea era prizonieră în dormitor

.în dimineţile de după petreceri, casa mirosea altfel, a parfum de santal şi tutun, şi - derutant, fiindcă părinţii ei nu aveau nici una - a lumânări parfumate.
Când doamna March împlini şaptesprezece ani, în sfârşit i s-a cerut să fie prezentă la o petrecere. Tatăl ei a fost cel care a anunţat-o brusc şi în treacăt despre eveniment, într-o sâmbătă dimineaţă, din spatele ziarului pe care-l citea.
Simţindu-se foarte matură sau foarte emoţionată, ori o combinaţie din cele două, a furat o sticlă cu sherry din barul cu băuturi alcoolice şi a băut din ea în dormitorul ei, cu timiditate şi ezitare la început, apoi cu înghiţituri lacome, una după alta.
în noaptea petrecerii discută mult prea euforică cu prietenii părinţilor ei despre teatru şi artă. Râdea aiurea la glume pe care nu era sigură că le înţelegea. A întrerupt o conversaţie profundă, intelectuală privind chestiunea natură versus educaţie, citând-o pe Mary Shelley, ale cărei articole le studiase la cursuri. A mâncat toate felurile preparate de chef - un festin greu, decadent din epoca Tudor, inclusiv o friptură de vânat şi plăcintă cu carne - şi a băut până când a realizat că toţi invitaţii plecaseră şi că ea rămăsese în picioare, singură, ţinând în mână un pahar cu vin de Porto, pe care nu-şi amintea când şi-l umpluse.
O noapte întreagă a îmbrăţişat vasul de toaletă, stând în genunchi pe gresia rece din baia pe care obişnuia să o împartă cu sora ei; a doua zi dimineaţă avu greţuri îngrozitoare şi vomită mâncarea grea, cu carne, ieşind din ea în fâşii.
S-a ascuns în dormitorul ei până a doua zi, după prânz. Când în cele din urmă a ieşit din cameră, mobila i se păru deplasată subtil, cu vreo câţiva centimetri, cărţile tatălui ei într-un haos total, iar vaza de porţelan albastru de pe pian etala un dragon, când ea era sigură că dintotdeauna fusese o pasăre.
Părinţii ei şedeau la capetele opuse la canapelei, fiecare citind câte un exemplar din aceeaşi carte, indiferenţi se pare la mirosul puternic emanat de catifeaua udă de lichior. Când ea intră, nici unul nu a ridicat capul. Nici unul nu a adus vorba despre petrecere, ceea ce doamna March luă drept o acceptare tacită deprimantă a defectelor sale, însă maică-sa a insistat să-i spele părul. Era ceva ce făcuse întotdeauna pentru fiica sa şi a continuat să o spele până când doamna March a plecat la facultate.

A doua zi după petrecerea părinţilor ei, doamna March a îngenuncheat pe gresia din baie în timp ce maică-sa o săpunea, aşezată pe marginea căzii. Nu au schimbat nici o vorbă, dar maică-sa a tras-o rău de tot de păr, iar ea se chinuia să nu vomite, lucru destul de dificil aşa cum îşi ţinea capul în jos. O luă ca pe o pedeapsă pentru felul în care se purtase cu o noapte în urmă. în timp ce maică-sa îi freca scalpul cu îndârjire, şi-a jurat să nu mai bea nici o picătură de alcool până la absolvirea facultăţii.
S-a ţinut de cuvânt, ducându-se la chefuri mai mult ca o spectatoare decât ca o petrecăreaţă. Aidoma unei fantome, făcea zigzag între căminele şi cluburile studenţeşti, privind lung cuplurile ameţite de băutură jucând ping-pong sau sărutându-se pătimaş prin cotloane întunecate.
L-a întâlnit pe primul ei iubit serios, Darren Turp, la una dintre primele petrecerile date în campus. Doamna March îşi impusese o regulă de neclintit: să-şi piardă virginitatea cu primul băiat din viaţa ei care avea să-i spună că o iubeşte. Şi aşa a făcut, un an şi jumătate mai târziu, într-o zi de primăvară neobişnuit de caldă, transpirând la greu pe salteaua din camera lui Darren de la cămin (tatăl lui, bun prieten cu decanul, îi pusese la dispoziţie o garsonieră). După, au adormit, iar când doamna March s-a trezit în acea seară, s-a chinuit să-şi aducă aminte şi altceva în afară de pleoapele închise în faţa soarelui orbitor şi cearşafurile încâlcite în jurul gleznelor sale ca nişte mâini posesive. S-a dat jos din pat cât de încet a putut şi a examinat cearşafurile cu lanterna lui Darren de la Cercetaşii Vultur, dar nu era nimic - nici măcar o pată ruginie de sânge. Himenul ei, acea aşa-numită parte sacră din trupul ei, trebuie să se fi rupt cu mult timp înainte.
A continuat să se întâlnească cu Darren cel dulce şi modest până când a început ultimul an de facultate, când l-a întâlnit şi s-a îndrăgostit nebuneşte de George („George March este cel mai atrăgător bărbat din campus”). I-a spus lui Darren că îl părăseşte fără să-i dea măcar o explicaţie. A implorat-o să rămână cu el, sau cel puţin să se mai gândească, şi când ea l-a refuzat tăioasă, s-a ţinut de capul ei să o sune pe mama lui ca să-i dea personal vestea.
- Cel puţin maică-mea merită o explicaţie, a spus mânios, după toate câte le-a făcut pentru tine.

Doamna March petrecuse câteva Zile ale Recunoştinţei acasă la familia Turp, în Boston, unde ea şi Darren dormiseră în camere alăturate ca să-i facă pe plac doamnei Turp, mândră că era o tradiţionalistă înrăită. în fiecare dimineaţă, când se crăpa de ziuă, mama lui Darren se strecura uşor în camera ei - la început doamna March bănui că o făcea ca să se asigure că ea şi Darren nu petrecuseră noaptea împreună, dar, de fapt, doamna intra ca să ia prosoapele musafirei ca să le încălzească în uscător înainte ca aceasta să facă duş.
Aşa că doamna March formă numărul de telefon al doamnei Turp de la un telefon public din faţa cantinei studenţeşti, la doar câteva minute după ce se despărţise de fiul ei. Ploua destul de tare, iar cerul era brăzdat de tunete şi fulgere la fiecare trei secunde. Cele două femei abia s-au putut auzi printre bubuiturile tunetelor.
- Mi se pare momentul potrivit să propun ca eu şi Darren să o luăm pe drumuri diferite...

-Ce?

- Eu şi Darren am căzut de acord că cel mai bine ar fi să...

- Nu te aud!
- îl părăsesc pe Darren! ţipă doamna March în receptorul lipit de urechea ei stângă şi ţinând un deget în cea dreaptă.
Răbufnirea fu întâmpinată de tăcere, urmată de vocea doamnei Turp, rece şi sacadată.
- Prea bine. Mulţumesc. Noroc în toate!
Cu asta, legătura telefonică se întrerupse, iar doamna March ieşi din cabina telefonică fără să-i spună un cuvânt lui Darren, care în tot acest timp se plimbase nervos prin faţa cabinei, ud leoarcă. Şi-a acordat ei înseşi şaisprezece minute ca să jelească după relaţia lor terminată, fix timpul de care a avut nevoie ca să se întoarcă în camera ei de la cămin.
Măritată cu George, ridică autoimpusul embargou asupra băuturii şi începu să se răsfeţe cu vin şi şampanie infuzată cu cremă de coacăze negre la un număr din ce în ce mai mare de evenimente la care era invitat soţul ei, un star în devenire. Una dintre recepţii, un eveniment exclusivist care avu loc la Muzeul Metropolitan de Artă după orele de vizită, a inclus şi un tur privat al unei viitoare

expoziţii, urmată de un cocktail în salonul rezervat doar membrilor. Petrecăreţii rătăceau de la o masă la alta, ţinându-se de ele ca de nişte bărci de salvare.
Tocmai la acea petrecere doamna March îl reîntâlni pe Darren. Trecuseră opt sau nouă ani de când se despărţiseră, dar Darren avea aceiaşi obraji plini de pete roşietice, acelaşi păr cârlionţat, aceeaşi cămaşă de in în dungi (chiar dacă ei i s-a pus o piatră pe inimă când şi-a dat seama că nu ştia de existenţa acelei cămăşi - ca şi cum ar fi păstrat pentru totdeauna dreptul de a cunoaşte întreaga lui garderobă).
George era absorbit în conversaţii animate, ceea ce îi dădu oportunitatea să-l abordeze pe Darren, care, retras într-un colţ, sorbea ceva de culoare roz. L-a bătut uşor pe umăr şi, când s-a întors, i-a căzut faţa.
- O, tu erai!
Exclusiv din motivul că unii invitaţi se uitau la ei, doamna March răbufni într-un râs strident şi afectat, prefăcându-se că el făcuse o glumă.
- Te-am văzut mai devreme, continuă Darren, cu profesorul March. Chiar sunteţi într-o relaţie?
Ochii îi fugiră rapid spre George, în continuare captiv într-o conversaţie.
- Da, mă rog, suntem căsătoriţi, spuse doamna March cu mândrie nedisimulată, ridicându-şi mâna ca să-şi afişeze inelul generos de pe deget. Nu mai e profesorul meu, completă, sperând că Darren va pune întrebări despre recentul succes al lui George.

- Ar fi trebuit să-mi dau seama, zise pufnind nervos.

- Să-ţi dai seama că ce?

- Că m-ai înşelat cu profesorul. Doamna March înghiţi în sec.

- Nu am făcut aşa ceva.
- Ba da, ai făcut-o! Cineva mi-a spus că v-a văzut pe amândoi a doua zi după ce m-ai părăsit. N-ai putut să aştepţi nici măcar patruzeci şi opt de ore, aşa e?

Doamna March rămăsese fără cuvinte. Părea o prostie, dar, totuşi, cumva flatant, că cineva ar merge atât de departe încât să o considere îndeajuns de importantă ca s-o spioneze.
- Bineînţeles că te-ai dus după profesor, spuse Darren. Faci totul doar pentru aparenţe.
- Nu fi ridicol...
- Măcar ai ţinut la mine? Sau am fost o pradă pentru tine fiindcă ai mei aveau bani?
Doamna March era cât pe ce să-i atragă atenţia că familia ei are mult mai mulţi bani decât a lui, dar în schimb îl ţistui, spunându-i:
- Se uită oamenii la noi.
- îţi aduc la cunoştinţă că-mi merge destul de bine acum. M-au angajat la The New Yorker. Plătesc destul de bine, după cum s-ar putea să ştii.
Vestea o înţepă puţin, căci George trimisese de curând un articol la The New Yorker, dar i-l respinseseră categoric.
- Felicitări, spuse doamna March smerită.
Tânjea să-şi arunce băutura pe el, să-l scuipe în faţă - ba nu, ce-şi dorea cu
adevărat era să afle cine îi spusese despre ea şi George, dacă mai ştia şi altcineva despre mica pată de pe reputaţia ei. Ameţită de băutură şi de muzică, se îndepărtă de Darren, chinuită de scurtele şi stupidele „felicitări". Reuşi, cu efort, ca restul serii să pară veselă şi degajată, evitând tot timpul silueta cu păr cârlionţat apărând ameninţătoare din mulţimea de invitaţi.
Mai târziu, descosându-i cu blândeţe pe nişte amici comuni, a descoperit că o minţise. Era un amărât de băiat bun la toate în redacţie, pe deasupra şi prost plătit. în timp ce George era pe val, Darren, din ce îşi putu da seama doamna March, nu reuşise să-şi facă intrarea în lumea literară (sau orice alt fel de lume). Victoria era de partea ei. Ce îşi dorea cu disperare acum era ca Darren să nu-şi arunce niciodată ochii pe noua carte a lui George. I-ar fi dat atât de multă satisfacţie.Ziua petrecerii pentru noua carte a lui George se apropia într-un ritm frustrant. însuşi subiectul petrecerii părea că pluteşte în aer ca o ceaţă sâcâitoare, deranjantă. Se strecura în fiecare conversaţie a doamnei March, aşteptând-o în fiecare pauză pe care şi-o lua. Apartamentul părea să-i dea şi el dreptate - fiecare cameră era aranjată până la cel mai mic detaliu,

decorată straniu cu noi combinaţii de mobilier -, înfruntând nerăbdarea cu ceva asemănător reproşului.
Era prea agitată ca să mănânce ceva, dar o rugă pe Martha să-i prepare ceva uşor, „ca să evite balonarea”. Nu voia ca Martha să afle cât de tensionată era din cauza petrecerii care îi invadase toate gândurile, împingând toate celelalte priorităţi undeva pe fundal.
îşi duse la gură legumele de pe farfurie cu mişcări lente, mestecând bucăţi mici cu înghiţituri mari de apă, trăgând aer pe gură, aşa cum făcea când, mică fiind, era forţată să mănânce ceva ce nu-i plăcea. Bătrânul orologiu ticăia dezaprobator în vestibul, aidoma unui judecător cu perucă din epoca victoriană, plescăind din limbă şi - atunci când bătea ora exactă - agitându-şi clopoţelul pe scările curţii, declarând-o vinovată.
După ce puseseră totul la punct, chef-ului şi ospătarilor nu le mai rămăsese decât să se schimbe în uniforme. Doamna March presupuse brusc, îngrozită, că deja se întorseseră sau că nu plecaseră niciodată, că se ascundeau pe hol, aşteptând să o sperie. împinse farfuria cu legume mai departe şi îşi aranjă şervetul peste ea, încercând să ascundă cât de puţin mâncase.

Fugi în dormitorul ei în timp ce Martha strângea masa. La ora aceea din zi, fâşii de lumină le perforau apartamentul ca nişte înjunghieturi. De teama unei dureri de cap, doamna March trase draperiile. îşi scoase pantofii şi se întinse pe pat, îndreptându-şi fusta şi privind spre tavan, cu mâinile odihnindu-se p

epântece. încercă să aţipească, dar pulsul îi bătea prea tare în urechi ca să-l ignore, la fel de puternic precum certitudinea care o bântuia neîncetat că făcuse o greşeală iremediabilă chemând firma de catering. Să fi fost oare şi invitaţii ei în aceeaşi stare de expectativă? Le-o fi paralizat petrecerea fiecare gând, controlându-le orice ar fi făcut? Probabil că nu. înghiţi şi îşi simţi gâtul aspru şi uscat. Se uită la ceasul de la mână, la limbile lui ticăind tremurânde până când arătară patru fără un sfert, ora cea mai devreme la care îşi permise să se îmbrace pentru petrecere.
Sări din pat şi deschise uşile şifonierului încastrat în perete. Mult timp fu urmărită de suspiciunea că, deşi garderoba ei e elegantă şi de bună calitate, felul în care îşi aranja şi asorta hainele o făcea să arate ieftină şi de prost gust. Suspecta asta despre mobila ei, despre toate lucrurile care-i aparţineau, dar în special despre haine. Acestea păreau să nu stea bine pe ea aşa cum stăteau pe alte femei; totul era ori prea strâmt, ori prea scurt, ori atârna pe ea fără nici o formă, în falduri - întotdeauna părea că e îmbrăcată cu hainele altcuiva.
încremenise în faţa şifonierului, în timp ce ochii ei scanau texturile şi modelele rochiilor, fustelor şi costumelor cu pantaloni. Ce ciudat, gândi, că într-o zi avea să-şi aleagă un ultim costum pe care îl va purta, o ultimă bluză care se va undui odată cu respiraţia ei, o ultimă fustă care ar strânge-o peste burtă când mănâncă. Nu-i necesar să moară în ele (îi veniră în minte halatele de la spital) sau să fie îngropată în ele (sora ei, o sclavă a protocolului, i-ar alege probabil cele mai terne haine care să o dezavantajeze cel mai mult), dar chiar şi aşa tot ar fi ultimele haine pe care şi le alesese să le poarte. Avea să moară în seara aceea, înainte să aibă şansa să găzduiască o petrecere? Atât timp cât îşi imagina cu acurateţe scenariul, nu avea să se întâmple. Acesta era micul joc pe care îl juca deseori cu ea însăşi. Când se întreba dacă o rochie avea să fie ultima pe care o va purta, atunci nu avea să fie. Dacă se imagina murind azi, nu avea să moară. Era o superstiţie prosteasca, dar, pe bune, care e probabilitatea ca ceva îngrozitor să se întâmple când te aştepţi să se întâmple? într-adevăr, foarte scăzută. Nimeni nu a spus niciodată „Soţia mea a murit azi, aşa cum era de aşteptat" sau „Am avut un accident teribil, aşa cum am prevăzut".

îşi făcu loc printre umeraşe, căutând rochia pe care se gândise să o poarte la petrecere încă de când luase hotărârea să dea o petrecere. Era o rochie
strâmtă, verde, cu mâneci lungi. Odată cu vârsta, carnea de pe braţe devenise flască, aşa că avea grijă să le ascundă.
Găsi rochia între două costume cu pantaloni, cu model pied-de-poule, şi o scoase din şifonier. îşi aminti că o purtase o singură dată, cu luni în urmă, la o cină pe care o luase cu George şi cu vărul lui, Jared. Deşi se uitase cu atenţie peste lista invitaţilor din acea seară, o frică sâcâitoare începu să-şi facă simţită prezenţa gândindu-se dacă şi Jared avea să fie printre ei. Doamna March îl întâlnise pe Jared doar de două ori şi era peste putinţă să fie văzută purtând aceeaşi rochie de două sau de trei ori. O va saluta destul de amabil, aşteptând cu siguranţă ca soţia ilustrului său văr să îl impresioneze, dar când avea să-şi dea seama că purta aceeaşi rochie, aceleaşi bijuterii şi că avea aceeaşi coafură, cu siguranţă atenţia lui ar fi zburat rapid spre alte femei din încăpere, mult mai stilate.
Ochii îi căzură pe rochia de un albastru intens, fără umeri, ascunsă la capătul şifonierului. Nu o purtase niciodată. De fapt, încă avea eticheta prinsă. Ce culoare puternică, şi totuşi elegantă, îşi spuse în gând, şi încă una care puţin probabil avea să fi purtată de alte invitate. Ce păcat însă că e fără mâneci. O scoase din şifonier şi examină cele două rochii, câte una în fiecare mână. Fără îndoială, cea albastră era drăguţă, dar pur şi simplu nu-şi putea asuma riscul ca vreun invitat cu aparat de fotografiat să-i prindă în obiectiv braţele dezgolite. O aruncă imediat înapoi în şifonier.
Dădu jos de pe umeraş rochia strâmtă de culoare verde, o duse cu grijă spre pat, ca şi cum ar fi fost un copil dormind în braţele ei, şi o întinse peste cuvertură. Lângă rochie puse o broşă aurită şi cercei rotunzi din aur.
Apoi se ocupă de păr, înfăşurând strâns şuviţele pe bigudiuri, una câte una.
îşi pili unghiile, le dădu cu ojă - întotdeauna se îngrijea singură de ele ca să evite manichiuristele profesioniste, temându-se că-i vor critica unghiile (aşa cum făcuseră cândva, întrebând-o de faţă cu alte cliente: „De ce aveţi unghiile atât de îngălbenite? Lăsaţi prea mult timp oja pe ele?”).

Aşteptând să i se usuce unghiile, se uita întruna la ceasul ticăind secundele. Apoi îşi scoase bigudiurile fierbinţi din păr. în timp ce desfăcea un cârlionţ, bigudiul, încă fierbinte, îi atinse pielea, arzând-o în spatele lobului urechii.
Suspină ascuţit şi îşi frecă urechea care o ustura cu o bucată de hârtie igienică udă.
Se dezbrăcă, atentă să nu-şi vadă trupul gol în oglindă. Pielea de pe pântece era lăsată, căci nu revenise complet la fermitatea de altădată după ce-l născuse pe Jonathan. Abdomenul era însemnat cu vergeturi care se întindeau până spre triunghiul de păr gros şi negru dintre picioare. înainte să-şi potrivească formele în rochia verde mulată legănându-şi şoldurile, reuşi cu dificultate să-şi cuprindă burta lăsată în corsetul strâmt, de culoarea pielii.
Când în sfârşit îşi îngădui să se privească atentă în oglinda din baie, schiţă un zâmbet lipsit de naturaleţe, ca şi cum ar fi pozat. Prefăcându-se că ar fi ţinut un pahar în mână, se aplecă în faţă şi se lăsă pe spate, mimând un hohot de râs. „Vă mulţumesc că aţi venit", spuse, privindu-se în oglindă. „Vă mulţumesc că aţi venit." încercă diferite rujuri - toate nefolosite, tari şi lucind precum lumânările de ceară - doar ca să le frece nervoasă de pe buze, murdărindu-şi tot maxilarul, iritându-şi apoi bărbia cu prosoape de hârtie, pentru ca, la un moment dat, să- şi deseneze furioasă şi intenţionat o rană de culoarea sângelui de-a lungul gâtului - înainte să se întoarcă, înfrântă, la rujul practic şi comod, bej-deschis, pe care-l folosea întotdeauna.
într-o clipă de nehotărâre se eliberă de rochia verde de pe ea, balansându-şi iar şoldurile, se întoarse la şifonier şi încercă rochia albastră. Făcu o grimasă când văzu în oglindă rotunjimea proeminentă a taliei, braţele ei ferme şi flasce în acelaşi timp. îi ieşi pe gură un ţipăt scurt şi înăbuşit şi o scoase de pe ea cu o smucitură. îşi aruncă pe ea o bluză de mătase - cea pe care de obicei o purta cu vechii butoni din strasuri ai maică-sii - şi o fustă neagră, dar sfârşi din nou în rochia verde mulată.

*

George ajunse acasă pe înserat, tocmai când doamna March făcea experimente cu spoturile din tavan şi cele de pe podea ca să decidă care combinaţie ar face o atmosferă primitoare, dar totuşi una în nuanţe expresive. Fredona încet un cântec, într-un fel în care doar

o femeie calmă şi sigură pe ea ar fi putut face, dar spectacolul dat de ea nu stârni interesul chelnerilor,
care o ignorară cu politeţe în timp ce se juca nervoasă cu luminile. Privi îngândurată la ceasul de la mână. Probabil că unii dintre invitaţi erau pe drum: cuplurile căsătorite ciondănindu-se în lifturi sau pe bancheta din spate a taxiurilor, femei atât de rigid coafate, încât arătau ca şi cum tocmai ar fi făcut operaţie estetică, bărbaţi pretinzând că încă îi mai cuprind costumele Armâni vechi de zece ani.
în timp ce ea încerca indecisă să-şi schimbe pentru ultima oară rochia şi George îşi lega nodul de la cravată în baie, îl auzi spunând dintr-odată:

- Ştii, Paulette a sunat ca să mă felicite. -Oo?

- Gata, nu începe iar...

- Ce să încep? Am spus doar „oo”...

- Foarte drăguţ din partea ei să mă sune, mai ales că e foarte ocupată acum cu şedinţele foto...
- într-adevăr, e foarte talentată, spuse ea.
- Da, se descurcă foarte bine.
Doamna March simţi un gol în stomac imaginându-şi-l pe George mândru că Paula dăduse iama în petrecerea ei. Muncise prea din greu ca să pună totul la punct, îşi făcuse speranţe care acum erau prea mari (fantezii legate de George dedicându-i un discurs plin de dragoste, oaspeţi felicitând-o pentru gustul ei impecabil, printre altele) ca să împartă admiraţia lui George în acea seară.
- Atât de bine, de fapt, continuă George încheindu-şi un buton, încât a făcut o ofertă pentru o vilă din Kensington.
- Ce drăguţ!
- Exact. Se pare că e frumoasă şi în plus e o reşedinţă faimoasă. Mi-a zis că suntem bine-veniţi să stăm acolo ori de câte ori ne ducem în vizită.
Să fii oaspetele Paulei, să-i fii recunoscător pentru tot erau chestiuni atât de străine, o anatemă, încât una din pleoapele doamnei March se zbătea violent. Se controla concentrându-se pe degetele lui George închizând un alt buton. Mai văzuse butonii aceia înainte?

- Chiar se descurcă foarte bine de una singură, repetă el distras, mormăind.
Era sigură că nu mai văzuse acei butoni şi lucrul acesta o îngrijora. Ştia toţi butonii lui George, pe fiecare în parte, toate cravatele, toate batistele de buzunar, de vreme ce majoritatea dintre ele erau cadouri pe care i le făcuse ea de-a lungul anilor. De unde avea acei butoni? înaintă un pas, dar când deschise gura pregătită să vorbească, se auzi soneria de la intrare.
Sosi primul grup de cinci invitaţi, ca şi cum ar fi conspirat să se întâlnească undeva înainte să vină. „O, Doamne, cine ar vrea să fie singur în apartamentul ăla şi să vorbească cu ea?" şi-l imaginä pe unul dintre ei spunându-le celorlalţi. în orice caz, ideea unei scurte conversaţii cu unul sau doi dintre invitaţii sosiţi mai devreme era de ajuns să o facă să transpire în spatele genunchilor. Uşurată, îi lăsă în living pretextând, teatral, că trebuie să se ocupe de ceva, când, de fapt, ea nu făcu decât să se ascundă în baia camerei sale, aşezându-se cu grijă pe capacul închis al vasului de toaletă ca să nu-şi şifoneze rochia.
în scurt timp, apartamentul vibra de vorbăria invitaţilor şi de ritmurile muzicale - o versiune jazz, mai vioaie a Spărgătorului de nuci pe care ea o vedea ca alegerea perfectă pentru un cocktail de iarnă - în armonie cu basul vibrant al vocilor şi percuţia râsetelor stridente ocazionale.
Câţiva invitaţi - prieteni vechi ai lui George - i-au făcut cadou o fotografie înrămată alb-negru a bunicului său, în care bărbatul poza cu o mină gravă alături de câinele lui, un setter englez cu pete, ţinând într-o mână puşca, în timp ce în cealaltă ţinea de picioare o raţă atârnând cu capul în jos. Doamna March urî poza pe loc. Solemnitatea fotografiei, expresia impozantă de pe chipul bărbatului - şi al câinelui - erau absurde. Cineva se gândise că fotografia merită să fie înrămată şi asta făcea cadoul şi mai dezgustător. îşi făcu o notiţă mentală să o ascundă în spatele cutiilor ei cu pălării din şifonier de îndată ce invitaţii vor fi plecat.
Petrecerea era în toi, iar livingul căpăta proporţii cu fiecare nou invitat. Doamna March o însărcină pe Martha să se ocupe îndeaproape de baia oaspeţilor la intervale regulate de timp, să împăturească prosoapele, să împrospăteze vasul de toaletă şi podeaua cu o soluţie uşoară de amoniac. Vaporii antiseptici înţepători se contopiră cu aroma lipicioasă şi dulceagă de pin într-

un miros atât de ciudat, încât la următoarele lor vizite la spitale sau trecând prin faţa unui magazin al cărui proprietar îşi goleşte pe caldarâm găleata în care şi-a spălat mopul, invitaţii îşi vor aminti pe loc de ultima petrecere din casa soţilor March.Doamna March le examină pe invitate. Atenţia îi fu în mod special atrasă de una între douăzeci şi cinci şi treizeci de ani, vârstă care o făcea cu uşurinţă cea mai tânără dintre invitatele la petrecere. Doamna March îi scană pletele lungi, aurii şi strălucitoare, rochia de culoarea vinului roşu - de o simplitate răvăşitoare, căzându-i impecabil peste silueta slabă. Descurajată, doamna se simţi lipsită de graţie şi expusă; arăta ca şi cum se chinuise prea mult, încercând să pară „o oaie îmbrăcată ca un miel”, cum ar spune maică-sa. Părul ei era atât de moale şi banal, încât habar nu avea nici ce culoare are. Transpirase şi cârlionţii începuseră să se lase, căzând de-a curmezişul peste fruntea ei ca nişte cârcei subţiri de vie.

Ducând tăvi cu tartine cu somon afumat şi minitarte cu ceapă şi brânză brie, chelnerii se unduiau printre invitaţi, în timp ce de la combina muzicală se auzea o piesă relaxantă în interpretarea Annei Maria Alberghetti. Doamna March îşi fixă privirea încă o dată pe invitată, prinsă într-o conversaţie cu doi bărbaţi care o ascultau cu o expresie ce le trăda şocul şi uimirea, şi, văzând-o cum îşi trece cu un gest degajat o şuviţă rebelă de păr auriu după ureche, doamna March o imită instinctiv. Degetele îi atinseră lobul urechii ars, agresând pielea înroşită şi descuamată. Murmurându-şi durerea uşor printre dinţii încleştaţi, se apropie de grup pe furiş, ca şi cum comisese o crimă.

- Este totul în regulă aici? întrebă, frământându-şi nervoasă mâinile.

Invitaţii îşi întoarseră capul şi o priviră. Femeia fuma o ţigară de fiţe, subţire, lungă şi de culoarea fildeşului, întocmai ca gâtul ei. Brăţările de pe încheietura ei osoasă zdrăngăniră când îşi apropie ţigara de buze.

Doamnă March, mă bucur să vă văd, spuse unul dintre bărbaţi, pe care ea şi

—1 amintea vag ca fiind consilierul
bancar al lui George

.Nu-şi putu aminti numele lui, dar ştia că el şi George jucau câteodată tenis împreună.
- Sper că vă simţiţi bine, spuse doamna March, mai mult spre tânăra femeie.
- A venit multă lume, zise consilierul bancar.
- O, da, răspunse doamna March. E destul de multă lume, iar eu abia dacă cunosc vreo câţiva invitaţi.
Tânăra privea în altă parte, dându-şi capul pe spate în timp ce fuma, ca şi cum ar fi băut dintr-un pahar de şampanie ridicol de lung.
- Bine, atunci aş putea începe să vă prezint lui Tom, spuse consilierul, şi doamnei Gabriella Lynne, pe care sunt sigur că o recunoaşteţi din numărul de luna trecută al revistei Artforum.
Doamna March zâmbi larg, puţin cam agresiv, spre doamna Lynne cea cu trupul de gazelă, care - expirând un fuior de fum - nu spuse nimic.
- Doamna Lynne este acum cea mai căutată graficiană de coperte de cărţi, spuse Tom din senin, entuziasmat.
Gabriella scutură din cap, scoţând o altă coroană de fum şi expiraţia ei se transformă într-un râs reţinut.
- Cred că cei doi se lasă impresionaţi de orice, îi spuse doamnei March, făcând-o pe aceasta să chicotească, fericită că e martora unei remarci confidenţiale. Apropo, e o petrecere absolut minunată, vă mulţumesc foarte mult că m-aţi invitat, adăugă Gabriella pe un ton monoton, apatic.
Accentul ei, seducător şi de provenienţă imposibil de identificat, fusese obţinut, avea să afle mai târziu doamna March, într-o copilărie itinerantă prin Europa.
- O, firește, este plăcere mea, răspunse doamna March. Orice prieten al lui George e şi prietenul meu. Aţi făcut designul pentru una dintre cărţile lui?
- O, aş vrea eu.
Gabriella îşi strivi ţigara într-un rest de blinie cu caviar şi smântână proaspătă, pe care un chelner îl luă imediat. Doamna March nu se putea hotărî dacă să se simtă ofensată sau nu de gestul Gabriellei. Blinia, neterminată, era oricum destinată coşului de gunoi, dar să o profaneze într-un aşa hal putea fi văzut ca o insultă la adresa ospitalităţii sale. O copleşi o dorinţă intempestivă

să izbucnească în lacrimi şi simpla posibilitate ca aceasta să se întâmple o îngrozea.
- De fapt, am fost rugată să propun o copertă pentru noul său roman, continuă Gabriella, dar, din păcate, atunci aveam un alt angajament. Până la urmă totul a fost bine, graficianul pe care l-au ales în locul meu a preferat o pictură faimoasă. Este pur şi simplu perfectă şi se potriveşte cu spiritul romanului mai mult decât orice altceva aş fi propus eu.
Doamna March încuviinţă absentă, întrebându-se cum arată trupul Gabriellei sub rochia subţire de satin: ce culoare au sfârcurile ei, dacă are pistrui sau aluniţe - poate una pe care Gabriella o crede invizibilă, dar asupra căreia toţi bărbaţii căzuseră de acord că era extrem de sexy.
- Presupun că aţi citit cartea? întrebă Gabriella, privind-o direct în ochi, lăsându-şi capul într-o parte, deschizând uşor buzele şi afişând o curiozitate jucăuşă.
- O, eu, firește, am citit toate cărţile lui George, spuse doamna March cu vocea tremurândă.
înainte ca dialogul să devieze spre direcţia înspăimântătoare ce ducea la personajul principal al cărţii, un alt bărbat - sosit cu puţin timp în urmă, de vreme ce încă avea pe el pardesiul şi picăturile de ploaie îi străluceau pe umeri - făcu o mişcare bruscă şi se apropie ca să o salute pe Gabriella cu câte un sărut pe fiecare obraz.
Doamna March simţi că atenţia Gabriellei se smulse de ea aproape fizic, rupându-se de lângă corpul ei ca un organ încă pulsând de viaţă. Trase cu ochiul la măsuţa de cafea. în scrumieră erau trei chiştoace albe de ţigară, pătate cu ruj. Lângă scrumieră era tabachera de argint a Gabriellei, gravată cu iniţialele ei. împinsă de un impuls care până în acel moment îi fusese străin, doamna March luă iute tabachera şi o strecură în sutien, găsindu-i un adăpost inconfortabil peste sânul ei stâng.
Se îndepărtă neobservată, uşor ameţită de graba gestului ei necugetat, dar se forţă să zâmbească - parţial ca să evite suspiciunea, dar mai mult ca să-şi mascheze vina pentru ceea ce tocmai făcuse. Din nefericire, sau, poate, providenţial, exact în acea clipă fu oprită de agenta lui George.
- Bună, drăguţo, petrecerea e pur şi simplu spectaculoasă, spuse Zelda dintr-o suflare şi apoi inspiră adânc.

Fumătoare înrăită, Zelda făcea eforturi să scoată fraze lungi; plămânii ei păreau în colaps ori de câte ori încerca să facă asta. Cu fiecare secundă, vocea ei era din ce în ce mai răguşită, iar doamna March îşi imagină că până la sfârşitul serii frazele ei aveau să se reducă la nişte şuierături.

- Mulţumesc, Zelda.

Ochii îi căzură pe dinţii Zeldei, pătaţi cu ruj maroniu-roşcat şi îngălbeniţi de zeci de ani de nicotină.

- încearcă foie gras-ul, adăugă doamna March în timp ce un chelner se apropia ducând o bucată pe un platou, înconjurată de ceapă caramelizată şi compot de căpşune. E de la o mică fermă de la periferia Parisului. L-am primit de la sora mea. Soţul ei l-a pregătit. Chiar la fermă, în timp ce erau în concediu.

- Spectaculos de rustic! exclamă Zelda, întinzându-şi braţele şi privind spre tavan cu un aer dramatic.

- Nu e făcut din ficatul gâştelor îndopate brutal, cu forţa?

Doamna March îşi întoarse capul spre noua voce al cărei posesor era Edgar, redactorul lui George, un individ înalt şi emaciat. Ţinându-şi mâinile la spate şi capul plecat, era mereu încovoiat ca un semn de întrebare.

- Bineînţeles că nu! protestă Zelda, deşi faţa ei nu exprima îndoiala, în timp ce se întoarse spre doamna March, cu trupul zguduindu-se de un hohot de râs pe care plămânii ei nu erau îndeajuns de puternici să-l producă.

- Procesul se numeşte gavage, explică Edgar într-o pronunţie franţuzească
afectată şi iritantă, cu gura lui minusculă plină de salivă, care este termenul pentru a exprima hrănirea unui animal printr-un tub ce duce spre stomac.

- Ooo! se minună Zelda, făcând o grimasă, dar încă râzând în chicote dezagreabile şi intermitente aidoma schelălăiturilor de câine.

- Tocmai de aceea ficatul are un gust atât de special, continuă Edgar.

Exact în acel moment, chelnerul îşi făcu din nou apariţia cu un foie gras din care ţâşneau râuri lipicioase de grăsime galbenă.

Edgar îşi suflecă manşetele, luă micul cuţit bont de lângă bucata de foie gras şi, în timp ce chelnerul ţinea tava cu mâinile tremurânde, îşi tăie o porţie groasă, pe care o întinse pe o felie de

pâine prăjită. Cu ochii fixaţi dinadins pe doamna March, aruncă bucata de pâine prăjită printre buzele cu care schiţă un rânjet delicat. Doamna îi răspunse tot cu o privire, fixată pe ochelarii lui cu rame groase şi transparente, pe părul subţire, moale şi pleoştit ca al unui bebeluş. Culoarea pielii lui era un alb greţos cu uşoare nuanţe de roz - pe încheieturile degetelor, pe aluniţele cărnoase şi vinişoarele care-i brăzdau nasul.
Clinchetul unei linguri bătând ritmic într-un pahar îi întrerupse oroarea episodică. Ea şi Edgar se întoarseră unul cu spatele la celălalt spre direcţia de unde venea clinchetul. Era George, Dumnezeu să-l binecuvânteze, stând într- o poziţie ciudată în faţa şemineului, mulţumind fiecărui invitat pentru prezenţă. La un moment dat, Zelda se furişă lângă el, fără ca doamna March şi Edgar să observe că nu mai era lângă ei.
- Doresc să mulţumesc tuturor celor prezenţi aici, începu George, fiindcă dacă sunteţi aici înseamnă că aţi avut o legătură - mare sau mică - cu această carte. Fie că este vorba de redactare, promovare sau gestionarea capriciilor mele scriitoriceşti din ultimele luni, sau, pur şi simplu, fiindcă aţi fost o sursă de inspiraţie pentru această nouă poveste.
Ochii îi căzură pe doamna March, ale cărei fese se încordară instantaneu.
Zelda îl întrerupse ca să spună ceva despre cât de ofertantă fusese lista cărţilor de ficţiune publicate în acea iarnă, că era o performanţă că încă nu
apăruse un rival pentru noul roman al lui George.
- Cred că fanii îmi sunt loiali, spuse George privind în jos şi strângând piciorul paharului de şampanie.
- Prostii, prostii, nu fi modest, îl întrerupse Zelda din nou, înainte să se întoarcă spre invitaţi şi să spună: E modest!
Scoase un râs răguşit, care-i ieşi din gât ca un şuierat, un scrâşnet abia perceptibil.
Doamna March îşi duse degetele pe lobul urechii ars, mângâind crusta crăpată a cicatricei cu buricul degetului mare. Atingerea îi aminti, în treacăt, de şoriciul de porc şi, fără să-şi dea seama ce face, îşi linse buricul degetului.
- Este o carte care schimbă scena literară, acesta este adevărul, continuă Zelda, una care îi intrigă nu doar pe fanii lui George, ci pe oricine, nu, aşteaptă o clipă - dădu din deget către George, care

începuse să protesteze - şi mă văd nevoită să spun că este cartea mea preferată din ultimii zece ani! Iar eu urăsc să citesc!
Invitaţii izbucniră în hohote de râs stridente. Cu ochii încremeniţi pe vaza discret crăpată de pe poliţa de deasupra şemineului din spatele Zeldei, doamna March uită să râdă odată cu invitaţii.
- Aşa că, fără prea multe vorbe, propun să ridicăm paharul pentru şarmantul şi talentatul George! Edgar?
Privirea doamnei March se întoarse spre Edgar, în timp ce Zelda îl scoase din mulţime. Bărbatul ridică o mână în semn de modestie când invitaţii îl aplaudară, îndemnându-l să ia cuvântul.
- Ştiţi ce? spuse aranjându-şi fularul de mătase cu picăţele. Propun să nu ridicăm paharul pentru această carte, fiindcă - să fim oneşti - nu are nevoie de aşa ceva. Să închinăm mai degrabă pentru următoarea carte a lui George, pentru că aceea e compromisă!
- Aşa e! Aşa e!
în timp ce unii invitaţi căutau un partener cu care să ciocnească paharele, alţii se întoarseră spre doamna March. înainte să repeadă paharul cu şampanie spre gură şi lichidul acidulat, care se încălzise între timp, să-i alunece pe gât, faţa i se întinsese într-un zâmbet exagerat, aproape maniac, iar ochii ei larg deschişi începură să strălucească.Doamna March profită de toast şi de explozia de veselie ce urmă acestuia ca să se furişeze din living spre bucătărie, unde Martha, aplecată peste insulă, împacheta strâns resturile de gustări în folie de plastic. Chef-ul deja plecase, chelnerii serviseră nişte licori digestive şi acum era timpul pentru desert.
Spălate şi gata să fie servite, căpşunele erau într-o strecurătoare, în chiuvetă. Doamna March le puse, una câte una, pe un platou de porţelan, minunându-se de prospeţimea lor, de porozitatea înrourată. îi spuse Marthei să pregătească frişca şi luă căpşunele ca să le ducă în living, sperând că vor fi admirate înainte de a sosi frişca.
Tocmai când era pe punctul să treacă pragul spre hol, auzi vocea clară şi inexpresivă a unei femei din living.
- Crezi că a aflat? Despre Johanna?
Doamna March încremeni: un toc îi rămăsese în bucătărie, celălalt pe hol. Printre hohotele de râs, fu sigură că-l recunoscu pe cel sănătos al lui George, urmat de o ţistuială şi chicote împrăştiate.

Pe doamna March o trecură fiorii. Urechile îi ţiuiau, apoi i se înfundară. Platoul îi alunecă în jos odată cu braţele care i se pleoştiră brusc. împroşcate într-un şuvoi sângeriu pe podea, căpşunele se rostogoleau spre toate cotloanele şi sub mobilă (unele dintre ele aveau să fie găsite câteva săptămâni mai târziu).

Rămase pe loc, clipind rar, şocată, până când Martha făcu un mic zgomot în spatele ei, întinzându-şi mâinile groase şi pătate ca să-i smulgă platoul din mâini

.- O, vai, dragă, eu... ce mizerie. O să fac curat, spuse doamna March cu un glas straniu de apatic, în timp ce Martha se lăsă în genunchi ca să culeagă căpşunele de pe podea.
Abia ţinându-se pe picioare, doamna trecu pe lângă living, intră în dormitorul ei şi se învârti pe loc de vreo câteva ori înainte să intre în baie şi să închidă uşa cu cheia. Se aşeză pe marginea căzii, scoase nervoasă tabachera de argint din sutien şi mângâie iniţialele gravate înainte să o deschidă cu un clinchet. Luă o ţigară şi, cu mâinile tremurânde, o aprinse cu un chibrit dintr-o cutie pusă într-unui din sertarele dulapului din baie. Fumă una, apoi două, apoi trei ţigări, inhalând lacomă fumul. Scutură scrumul în cadă, lăsând mucurile de ţigară în scurgere. Când termină ţigara care îşi jură să fie ultima, o pată neagră, înceţoşată traversă în grabă podeaua băii. Urmări cu ochii mişcările rapide şi descoperi - un văl negru al groazei se aşternu peste chipul ei - un gândac mergând agitat peste plăcile de gresie. Doamna March ţipă scurt şi ascuţit, ieşi din baie alergând, izbind uşa după ea. îşi duse o palmă peste gură ca să-şi înăbuşe ţipătul, în timp ce cu cealaltă îşi acoperi rana din spatele urechii. Smulse pernele de pe pat şi le înghesui în crăpătura dintre uşă şi podea.
Extenuată, se trânti pe podeaua dormitorului, sprijinindu-şi spatele de marginea patului. Pentru o clipă se gândi că ar face mai bine să nu se întoarcă la petrecerea din living, dar protocolul îi dictă să-şi facă din nou apariţia printre invitaţi. Să pretindă că suferă de o boală îngrozitoare? Dar oamenii ar începe să vorbească. Absenţa ei ar fi pentru invitaţi confirmarea că ea fusese inspiraţia pentru personajul Johannei şi, mai jalnic, că o deranja acest lucru.
„Ai auzit ce i s-a întâmplat doamnei March?", şi-l imagină pe consilierul financiar al lui George întrebând-o pe nevastă-sa. „Biata femeie. A ajuns să-şi petreacă zilele închisă în apartament. Teribil de ruşinos!"
Apoi şi-o imagină pe nevasta consilierului (pe care nu o cunoscuse şi care s- ar putea nici să nu existe) compătimind-o pe ea, o străină sfâşietor de urâtă, încât stârneşte milă (consilierul s-ar fi grăbit să o descrie ca fiind banală), al cărei soţ o dispreţuieşte atât de mult, încât a făcut un personaj respingător după chipul şi asemănarea ei.
„Ce fel de personaj e, mai exact?" ar întreba nevasta consilierului, în timp ce-şi şterge mâinile delicate cu un prosop de bucătărie.

Consilierul ar schiţa un zâmbet ironic, descriind-o pe Johanna drept o târfă cu care nimeni nu vrea să se culce, nici măcar clienţii ei fideli. „Cartea e, într- adevăr, foarte bună”, ar spune el. „Se zvoneşte că nemernicul ăsta briliant ar putea câştiga Pulizerul pentru felul în care şi-a insultat nevasta.”
Ar chicoti amândoi, simţindu-se cumva vinovaţi că o fac, iar soţia ar spune că-i pare rău pentru ce s-a întâmplat, ea presupunând că soţii March sunt un cuplu fericit. „Cred că acum ştim adevărul.”
Doamna March se întrebă cum ar fi trecut alte femei prin această umilinţă, dacă ar fi fost în locul ei; cu siguranţă, pentru Patricia, păţiseră simplă şi banală, cu părul creţ, bucălată şi cu o mutră de idioată, ar fi ceva amuzant ca bărbatul ei să fi făcut personajul unei târfe triste inspirat după ea. N-ar da nici o ceapă degerată pe părerea celorlalţi. Dar oare voia doamna March să fie o astfel de femeie? Tipul acela de femeie căreia nu-i pasă deloc de imaginea ei, de cum ar putea să o vadă lumea? încercă să-şi imagineze cum ar suporta Gabriella umilinţa. Dar aşa ceva nu i s-ar întâmpla niciodată Gabriellei, concluzionă descumpănită.
Fără nici o îndoială, Gabriella ar fi portretizată ca o zeiţă atrăgătoare, vulnerabilă, dar puternică, o femeie pentru care personajele masculine s-ar duela şi şi-ar da viaţa. Ar fi un personaj mai puţin profund, cel mai probabil mai puţin „realist” (la urma urmei, care-i treaba cu realismul de e atât de lăudat de toată lumea?), dar mult mai plăcut. Firește, problema doamnei March nu era că Johanna nu e un personaj plăcut. Se părea, fără urmă de tăgadă, că în minţile oamenilor nici ea, doamna March, nu era atrăgătoare, nu era demnă să fie plăcută - aceasta era problema. Observaseră oare invitaţii că ea dispăruse de la petrecere? Sau poate că s-au simţit uşuraţi de absenţa ei? Se gândi să-şi schimbe rochia aia stupidă, să se îmbrace cu ceva mai simplu, mai sexy, dar toţi şi-ar fi dat seama că se schimbase, ar fi judecat-o, dispreţuind-o fiindcă îi pasă prea mult de detalii. Tânjea să se răzbune cumva şi, deşi faptul că-i furase Gabriellei tabachera de argint - pe care o puse la loc, în sutien - îi mai domoli dorinţa de răzbunare, ei meritau mai rău de atât. Ar trebui să-i otrăvească, se gândi, cu arsenic. Odată, George îi spusese că în epoca victoriană în fiecare casă se găsea otravă. Arsenicul se vindea oricui, la liber, fiind folosit în pigmenţii pentru tapet şi haine. Ar fi putut servi un alt desert şi i-ar fi otrăvit pe toţi cu un fel

de brânză la grătar, cu opium. Şi-i imagină pe invitaţi căzând seceraţi peste tot în livingul ei; apoi se lăsa linişte, o pace ciudată după o petrecere atât de zgomotoasă, iar ea călca peste trupuri, devastată de şoc.
Fu scuturată din reverie când realiză că nu mai aude gălăgia petrecăreţilor. Şi dacă invitaţii plecaseră împinşi de la spate de George, încă chicotind, fiindcă îi supăraseră soţia extrem de sensibilă, doar ştiţi cum e, fragilă, că nu poate suporta aşa o umilinţă, aţi citit cartea?
Se ridică de pe podea, se îndreptă spre uşa dormitorului şi o deschise puţin. Ecoul petrecerii răsuna pe hol - muzica, zgomotul, râsetele. înainte să iasă din dormitor inspiră adânc; înaintă cu ezitare spre living, sprijinindu-se cu mâinile de pereţi, în timp ce se balansa în mişcări lente de pe o parte pe alta. Ceva scârţâi sub piciorul ei. Privi în jos şi văzu o crenguţă de ilex, iar câteva fructe roşii se rostogoleau pe podea.
Ce prostie, îşi spuse, să cred că totul s-ar fi oprit din cauza mea. Petrecerea continua cu clinchetul paharelor, cu discul învârtindu-se pe pick-up, cu orologiul ticăind în holul de la intrare, zâmbindu-i cu faţa lui rotundă ca o lună plină, îmbujorată. Totul era aşa cum îl lăsase.
Pe o măsuţă, ultimele căpşune stăteau împrăştiate pe un platou: unele erau pătate de frişcă, altele înecate în ea, iar din altele, strivite, se scurgea un suc sângeriu. Doamna March le contemplă cu o umbră de tristeţe înainte să se întoarcă la petrecere, ca şi cum plonjase în apă şi privea în sus, din adâncuri, la mâinile şi picioarele altor înotători.
Se apropie de un grup discutând aprins: „cartea", „talent", „generaţia lui". Zâmbi şi încuviinţă, dar nu-i simţiră prezenţa, aşa că se întoarse, cu zâmbetul îngheţat pe chip, ştergându-şi o pictură de transpiraţie de pe tâmple. Atunci o văzu pe Gabriella stând lângă George, în mijlocul camerei, amândoi strălucind sub aura emanată de trupurile lor, lăsând totul - şi pe toţi - într-o lumină slabă, ambiguă. Gabriella îşi lăsă o mână pe braţul lui, în timp ce cu cealaltă îşi acoperi gura, ca şi cum râsul ar fi fost o încălcare a codurilor sociale de bună-cuviinţă, precum un căscat sau un râgâit. Doamna March îi urmărea, sorbind dintr-un pahar cu şampanie la temperatura camerei, luat la întâmplare de lângă căpşune. George

radia de jovialitate - zâmbetul său enervant afişând detestabil o falsă modestie - până când un prieten se apropie de el ca să se prezinte Gabriellei.
Euforic din cauza alcoolului (şi a atenţiei, fără îndoială), George o zări pe doamna March şi o luă de un cot ca să-i facă cunoştinţă cu două femei, o blondă şi o brunetă, care, îi explică George cu mândrie, fuseseră printre ultimele lui studente înainte ca el să se dedice scrisului. Doamna March nu invitase pe nici una dintre ele - probabil că George le invitase chiar el fără să- i spună nimic, deşi era neclar cum reluase legătura cu ele după atâta timp.

- Domnule profesor March...

- O, vă rog, nu mai sunteţi studentele mele. Spuneţi-mi George.

- OK... George, zise bruneta chicotind.

Serioasă, fără să zâmbească, doamna March le fixa cu privea pe femei. Presupuse că nu erau trecute de treizeci de ani, dar nu era sigură dacă asta avea vreo relevanţă. Mai exact de când încetase George să mai predea? încerca să-şi amintească anul.
- Sunteţi foarte mândră, doamnă March, aşa e? o întrebă blonda pe un ton arzând de dorinţă, ca şi cum murea de nerăbdare să fie întrebată şi ea la fel, într-o bună zi.
- O, cred că soţia mea e sătulă de mine, spuse George, zâmbindu-i doamnei March. Nu e uşor să fii împreună cu un scriitor.
Cele două femei chicotiră din nou, apoi oftară, ca şi cum chicotitul le storsese de vlagă. între timp, o mică agitaţie se stârnise în capătul celălalt al livingului. Gabriella îşi căuta tabachera, ajutată de voluntari binevoitori - toţi bărbaţi, toţi în patru labe - cercetând pe sub mobilă şi printre pernele decorative. Doamna March simţea tabachera presându-i pe sân, dar se dădu în spectacol, prefăcându-se că o caută pe rafturi.
Petrecerea nu s-a mai lungit, de vreme ce pereţii erau subţiri, iar vecinii, cunoscuţi pentru reclamaţii. Până când ultimul dintre invitaţi, ameţit şi binedispus, se împiedică ieşind pe uşă, Martha deja plecase, ţinând în mână poşeta ei mică şi pătrăţoasă; plecaseră şi chelnerii - cu trenciurile închise în nasturi, peste uniformele murdare - lăsând totul în deplină ordine şi curăţenie.

în dormitorul matrimonial, soţii March se dezbrăcau în linişte.

Stând în picioare, lângă baie, George începu să adulmece.

- A fumat careva aici?

Doamna March înghiţi greu, apoi se pişcă, încercând să se adune.
- George, începu, sperând că el va pune vocea ei nesigură pe seama ameţelii, am fost eu inspiraţia ta pentru acea femeie?

El clipi rar, uimit.

-Ce?

- Johanna. Ţi-ai bazat personajul pe mine?

- Nu m-a inspirat nimeni, pur şi simplu ea...
Dădu din mâini, încercând să găsească cuvântul potrivit, care, în cele din urmă, fu un dezamăgitor este.

- Şi atunci de ce ai râs când cealaltă femeie ţi-a spus asta? George

se încruntă, privind-o pe deasupra ochelarilor.

- Care femeie?
- Femeia aceea! Femeia de la petrecere! A spus, a lăsat să se înţeleagă, că personajul Johannei e făcut după mine!
George părea că ia în calcul această posibilitate.
- De fapt, nici nu m-am gândit la aşa ceva. Sincer, nu mi-a trecut asta prin cap în timp ce scriam. Bănuiesc că aveţi ceva în comun...
Doamna March îl ironiză.
- O, pe bune? Ia zi, George, cam ce avem noi două în comun? Care e partea minunată din mine pe care o împărtăşesc cu târfa aia?
Cu toate că era mânioasă, îşi controla volumul glasului, de teamă că vecinii ar putea să o audă.
George oftă.
- Uite ce e, cred că ai înţeles greşit. Personajul Johannei nu e inspirat de nici o femeie, deşi presupun că este un melanj al însuşirilor femeilor numeroase şi diferite pe care le-am cunoscut

de-a lungul anilor. Fără îndoială, aş putea face o listă cu trăsăturile pe care le are în comun cu câteva femei care m-au influenţat şi, da, ai putea fi printre ele. Asta fac scriitorii de ficţiune.

- Atunci, fă-o.

- Ce să fac?

- Stai jos şi fă lista. Fă o listă de trăsături.

- Vorbeşti serios?

- Da! Vreau să le ştiu pe toate femeile care te-au inspirat! Vreau să aflu în ce mă asemăn cu Johanna!
- în ce te asemeni...? E un personaj fictiv!
- Şi-atunci de ce simt că ea există şi eu, nu?

Această ultimă întrebare, pusă la un volum pe care doamna March îl aprecia potrivit pentru un ţipăt, răsună slab în camera peste care se lăsă liniştea. Nu ştia de unde venise, nu era sigură ce sentiment voia cu adevărat să-i transmită, dar fu suficient de puternic încât să-i lase un gust amar pe limbă de îndată ce-i puse întrebarea.
George se încruntă.
- Nu vreau să fiu parte la aşa ceva. Cred că eşti... cum să-ţi spun? Eşti obosită, amândoi suntem obosiţi. Hai să încercăm să dormim. Putem vorbi despre asta mâine-dimineaţă.
- Nu mă culc acum. Nu, dacă tu eşti aici, zise doamna March, încrucişându-şi braţele în jurul mijlocului.
George oftă.
- Mă culc în biroul meu. Ridică un şal de lână de pe un fotoliu din colţ. Noapte bună, îi spuse fără să-i arunce o privire când trecu pe lângă ea, îndreptându-se spre uşa pe care o închise în urma lui.
Când el ieşi, doamna March rămase privind încremenită la uşa albă cu panel ornamental. închise yala, apoi se retrase încet, ca şi cum se pregătea să înfrunte pe cineva gata să o sfărâme cu un topor. Cu picioarele tremurânde, se îndreptă spre jumătatea ei de pat, cea dinspre fereastră, şi îşi cufundă faţa în aşternutul rece de in.Doi porumbei gălăgioşi se opriseră pe pervazul ferestrei doamnei March. Gângureau din ce în ce mai tare, mai cu seamă unul dintre ei scotea un gângurit strident, semănând tot mai mult şi mai jenant cu gemetele unei femei pe punctul să aibă orgasm, aşa încât doamna March fu uşurată să se trezească singură în dormitor.

Lumina se strecura printre marginile perdelei şi îşi duse mâna la ochi, gemu şi se rostogoli la capătul celălalt al saltelei, ca să o cheme pe Martha dintr-o aripă a bucătăriei. Ceru să-i fie servit micul dejun la pat: doar o salată de fructe şi un ou fiert moale, te rog. Şi o aspirină.
Câteva minute mai târziu, clanţa se mişcă puţin şi, după o pauză, se auzi o bătaie în uşă. Doamna March sări din pat, deschise yala şi o invită înăuntru, făcând o faţă smerită.
- Trebuie să aerisim această cameră, spuse Martha, lăsând pe pat tava cu micul dejun. Miroase neplăcut.
Doamna March inspiră, dar îi fu imposibil să detecteze altceva în afară de aroma revigorantă a cafelei pe care Martha o lăsa în urma ei.
- Serios? întrebă. Şi a ce miroase?
- Miroase a cameră ce nu a mai fost de mult timp aerisită.
- Nu mă simt bine, aşa că poţi deschide ferestrele mai târziu. Aerul rece nu o să-mi priască.

- Desigur. Mai doriţi şi altceva, doamnă March?

Cu braţele pe lângă corp, Martha stătea în picioare privind spre baie. Doamna March îi urmări privirea şi dădu de fortăreaţa de perne, îngrămădit

ela repezeală, pe care o ridicase cu o noapte în urmă sub uşa băii.
- Nu, pentru moment nimic, spuse pe un ton uşor iritat. Mulţumesc, Martha.
încuie yala în urma menajerei. Micile ei adăugiri - „nimic pentru moment”, „nu prea”, „da, presupun” - mai mult ca sigur o chinuiau pe Martha, o femeie pentru care nehotărârea era o slăbiciune şi o pierdere de timp, indiciul cel mai clar al unei educaţii în răsfăţ.
Doamna March îşi îndreptă atenţia spre micul dejun, aranjat elegant pe o farfurie de porţelan decorată cu un model floral rustic, pe care o cumpărase de la un târg de la periferia Parisului. Aspirina o aştepta pe o farfurioară pictată de mână. Fără să fie rugată să facă asta, Martha prăjise şi nişte felii groase de bacon uleios. Doamna March se surprinse rupându-le cu mâna, salivând din belşug în timp ce grăsimea i se scurgea pe încheietura mâinilor.
Dizolvă aspirina într-un pahar cu apă şi amestecă bine cu o lingură. Terminase de golit paharul când auzi ceva asemănător cu un foşnet delicat, cu o şoaptă; întoarse capul şi văzu un plic căzut sub uşa dormitorului. Era de la George, bănuia. Merse în vârful picioarelor, precaută în cazul în care el ar fi fost încă după uşă, şi recunoscu pe loc hârtia de un galben palid şi iniţialele scrise cu nuanţă de burgundia: G.M. (nu avea un al doilea prenume). în urmă cu treisprezece ani îl ajutase să aleagă modelul monogramei, la Dempsey&Carroll, după succesul primei lui cărţi, şi de atunci nu mai schimbase designul.
Plicul rămase pe covor, neatins, parcă de o veşnicie, până când se hotărî să-l ia cu o mişcare iute şi să-l deschidă precipitată. înăuntru, o invitaţie: „Armistiţiu? La ora şase, la Tartt's”. O mototoli şi o aruncă în şemineul neaprins.
în acea dimineaţă, rămase în dormitorul ei, citind, tăindu-şi unghiile şi evitându-l pe George. Ori de câte ori intra în baie, plesnea violent întrerupătorul, încercând să ia gândacii prin surprindere. Scană gresia, examină spaţiul de sub chiuvetă, dar nu văzu nici unul.
Pe la ora prânzului, renunţă să se mai ascundă. Martha strigă că prânzul e servit, iar doamna March auzi uşa biroului lui George - aflat vizavi de

dormitorul lor - deschizându-se. Se lipi de uşă şi îi ascultă paşii dispărând pe hol. Se examină în oglinda din baie, îşi dădu uşor şuviţele de păr în spatele urechii încă înroşite şi uşor zbârcite şi se îndreptă spre sufragerie.
Parchetul fusese spălat cu mopul, iar bradul de Crăciun şi canapelele împinse înapoi la locul lor iniţial. Aşezat pe locul său obişnuit de la masă, George îşi turna apă în pahar când ea intră prin uşile glisante franţuzeşti. îşi luă scaunul în linişte şi, ca să evite privirea soţului ei, coborî ochii la mocasinii din piele şi la şervetul brodat din poală. Credea că aşa ar fi putut să-l scoată din câmpul ei vizual pe George, o siluetă înceţoşată, dezvelindu-şi dinţii într-un rânjet bizar. îşi drese glasul în timp ce întinse o mână să ia o felie de pâine cu măsline din coşul de pe masă. Revenise la obiceiul ei şi începuse din nou să- şi cumpere pâinea preferată de la aceeaşi patiserie de unde luase deserturile pentru petrecere. Era un loc mic, sub nivelul străzii, înghesuit între o spălătorie şi un salon ieftin de manichiură - nu era nici pe departe ca patiseria magică a Patriciei, primitoare, de bun gust, aşa cum se cuvine să fie o patiserie, dar era micul preţ pe care îl plătea ca să nu o mai vadă niciodată pe Patricia.
- Gabriella a sunat mai devreme, începu George, spărgând tăcerea atât de abrupt, încât doamna March tresări pe scaun. încă nu şi-a găsit tabachera.
Doamna nu-i răspunse. Ascunsese tabachera de argint într-unui din sertarele ei cu chiloţi, ambalând-o cu grijă într-un şal de organdi. Cât de iresponsabilă a fost, afişând cu aroganţă o moştenire de familie, luând-o cu ea la petreceri, uitând-o pe mesele străinilor. A meritat-o din plin.
- Deci... continuă George, realizând pesemne că abaterea de la subiect nu-l va duce nicăieri. Vei accepta invitaţia mea la cină?

Doamna March ridică din umeri, în timp ce-şi întindea untul pe

pâine.

- Nu trebuie să te simţi ca şi cum trebuie să mă scoţi în oraş...

- Nicidecum. Vreau să te invit în oraş. E absolut plăcerea mea.

- Mi se pare că vrei să mă scoţi în oraş ca să mă îmbunezi, ca să-mi închizi gura, ca şi cum aş fi unul dintre copiii tăi.
- Bine, bine, spuse George, arătându-i palmele într-un gest de capitulare. Ce zici de asta? Mergem să celebrăm la cină incredibila petrecere pe care soţia mea a dat-o pentru mine.

- Adică... celebrăm o celebrare?

Voia să-l facă să se simtă prost, dar faţa lui se lumină.

- Celebrarea celebrării! îmi place. E stilul nostru, nu crezi? îi luă

degetele şi i le sărută.

Doamnei March nu i părea deloc stilul lor, deşi nu era deloc sigură care ar fi fost acela. Era mai degrabă intrigată de întrebare decât tulburată; cine erau ei? Obişnuiau să râdă, să se certe şi să vorbească până târziu în noapte. Ţipa de plăcere când el o săruta pe ceafă sau plescăia prefăcându-se dezgustată când el o plesnea peste fund în timp ce ieşeau din staţia metrou urcând pe scări. Nu făcuse ea aşa ceva? Sau poate decupase scenele astea din cărţi şi filme? Se uită cu coada ochiului la George, care mesteca cu poftă ciupercile sotate. Cine era el?Au luat un taxi până la restaurant. Ar fi putut ajunge pe jos, dar în acea seară trotuarele erau ude, aerul umed şi rece, iar doamna March era pe tocuri.
Pe drum au fost mai tot timpul tăcuţi.
- Monkey Bar începe să fie atât de plictisitor, spuse George când taxiul înainta încet pe 54th Street.
- îmm... răspunse ea.
Cu pereţii pictaţi în culori stridente cu personaje din desene animate, Monkey Bar fusese ani de zile gazda cinelor lor romantice. Anii trecuseră şi tot acolo George începuse să poarte discuţii cu amicii şi partenerii lui de afaceri. După atâtea întâlniri şi petreceri în acelaşi loc, ajunsese să se plictisească de bar, de îndată ce excentricitatea nu-i mai stârnea interesul. Aşa că soţii March au schimbat canapelele din piele roşie şi stâlpii placaţi cu oglinzi din Monkey Bar cu separeurile din Tartt's, discrete, liniştite şi decorate cu tapet.
Taxiul se opri într-o curbă împroşcând apa de pe stradă. George plăti şoferului, în timp ce un valet îmbrăcat în uniformă se grăbi

spre maşină cu o umbrelă. Au intrat în restaurant la ora şase fix, iar o spătarul-şef, un bărbat palid, cu părul lins şi gras, cu nas cârn, i-a întrebat pe ce nume făcuseră rezervarea. Când George îşi spuse numele, doamna March examină profund faţa bărbatului aşteptând să fie recunoscuţi, dar chipul chelnerului-şef rămase ilizibil în timp ce căuta prin registru şi îi conduse la masă.

- De ce nu suntem într-un salon privat? întrebă ea, când se aşezară pe scaune şi o spătarul-şef se îndepărtase suficient cât să nu-i audă.

Masa la care obişnuiau să cineze era într-un spaţiu mic, separat de zona de dining prin draperii groase, cu marginile decorate cu franjuri. O făceau să s

esimtă ca o regină, în siguranţă.
- Păi, am făcut rezervarea azi-dimineaţă, spuse George, şi oricum a fost o provocare să găsesc o masă liberă.
- Dar nu ţi-ar fi dat o masă mai bună dacă le-ai fi spus cine eşti?
- Serios, draga mea, e o masă perfectă. în plus, chiar nu-mi doresc să par un cârcotaş.
- Aşa e, cred că ai dreptate, zise doamna March, fără să creadă deloc în ce spune.
îşi întinse gâtul ca să examineze locul. Era de bun-gust, slab luminat. Câţiva oameni erau deja aşezaţi, în timp ce alţii continuau să vină, toţi îmbrăcaţi impecabil şi cu părul aranjat. Nimeni nu părea să-i fi observat pe soţii March sau să-l recunoască pe George - ultimul detaliu ar fi deranjat-o pe doamna March în trecut, dar acum îi lua o piatră de pe inimă. îşi coborî privirea pe meniu. Măcriş de pădure, sabayon cu marsala, dovleac japonez kabocha... Prinşi de un şiret, ochelarii cu rame vărgate ai lui George îi atârnau pe piept, lovindu-se ritmic de nasturii cămăşii. Doamna March se uită la el pe deasupra meniului, îşi drese glasul, dar George o ignoră. Când, în cele din urmă, el îşi puse ochelarii ca să citească lista cu vinuri, doamna March se relaxă de spătarul scaunului, întorcându-şi privirea spre lista cu antreuri neinteligibile.
- Totul sună foarte delicios, dragul meu. Nu mă pot hotărî. Ce-ar fi să comanzi tu pentru mine?
- Aşa am să fac, spuse George fără să ridice capul, şi am să comand şi un vin bun.
Chelnerul apăru, uşor aplecat, cu mâinile împreunate ca şi cum şi-ar fi cerut iertare şi, cu o prudenţă exersată („Ştim ce dorim să comandăm? Aveţi întrebări?"), le luă comanda. în timp ce George turuia alegerile de pe meniu, doamna March începu să fie confuză, vederea i se înceţoşă, iar conversaţiile clienţilor şi clinchetul tacâmurilor încetară pentru un moment. Din depărtare, chelnerul îl întrebă pe George dacă doreşte tort Alaska, fiindcă, pesemne, ar fi luat prea mult timp ca să fie pregătit. Ca şi cum ar fi ţâşnit din adâncul
apelor, doamna March ieşi la suprafaţă ca să-l audă pe George răspunzând afirmativ. Nimeni nu-i ceru şi ei părerea, dar era mai bine aşa, căci întotdeauna fie regreta că nu comandase şi desert, fie îi părea rău că-l comandase. Era mai bine că George comandase

şi pentru ea. Doamna March renunţase de mulţi ani la dietă, nefiind niciodată aptă să se ţină de ea. Când Martha nu era în apropiere ca să o supravegheze, invariabil ceda în faţa unor pofte ciudate pe care le avea de mică (prăjituri cu orez, sos de roşii în iaurt).
Coborî ochii şi văzu pe masă un platou cu peşte-crevete perlat, specialitatea serii. Nu observase când îi fusese servit. Să fi mâncat deja aperitivele? Nu-şi putea aminti dacă George comandase ceva. Peştele era ca din desenele animate, cu dungi colorate şi ochii galben-pai. îl împingea în cerc pe farfurie, ezitând să-l mănânce, privindu-l pe George în timp ce-şi clefăia zgomotos porţia. Ochiul peştelui se holba la ea, cu pupila înconjurată de inele concentrice colorate. Brusc, începu să clipească. Doamna March îşi împinse scaunul în spate şi se scuză, spunând că se duce la toaletă.
Toaleta pentru doamne de la Tartt's era surprinzător de masculină - cu lambriuri de stejar şi lumină difuză, mirosind a scorţişoară şi lămâie. într-un colţ era o bibliotecă din lemn cu uşi din plasă de sârmă, iar de-a lungul peretelui cel mai îndepărtat era o chiuvetă foarte lungă din porţelan - cu robinete curbate ca nişte gâturi de lebede -, iar o femeie îşi împrospăta machiajul stând în faţa oglinzii. Doamna March încercă să o salute, dar femeia nu-i observă prezenţa. Bătu politicos în uşă şi, neauzind nici un răspuns, o împinse. Cabina aleasă era mai elegantă decât întreaga toaletă, având propria chiuvetă, aplice, feronerie aurită şi pereţi tapetaţi cu mătase chinezească. Dintr-un difuzor se auzea vocea unui bărbat, citind un audiobook, cu un accent britanic, relaxant. Prinse câteva frânturi din lectură, în timp ce se dezbrăca, ridicându-şi fusta strâmtă şi rulându-şi în jos dresurile, atentă să nu le rupă.
Parfumul femeii care folosise toaleta înaintea ei încă mai plutea în aer. Mirosul intestinelor ei, ca o carne crudă. Ca să nu vomite, doamna March îşi înghiţi saliva şi se ghemui peste vasul de toaletă, cu grijă, aşa încât să evite să atingă scaunul cu pielea, aşa cum o învăţase mama sa. Rămăsese suspendată, aşteptând să i se golească vezica, legănându-se uşor dintr-o parte într-alta a vasului de toaletă. Ca să-şi păstreze echilibrul, îşi concentră atenţia pe cuvintele naratorului.
„Scoase balena încrustată a corsetului care îi strivise pieptul, îngălbenită de transpiraţia dintre sânii plini de coşuri. Iniţialele

B.M. erau sculptate în scheletul corsetului din os de balenă. Nu erau ale ei, căci numele ei era Johanna.”
Şocată, doamna March deschise gura şi inspiră scurt, şi jetul de urină devie pe podea. Nu era cu putinţă; chiar lansaseră audiobookul? Reuşi să tragă din sulul de hârtie igienică un ghem mototolit, înainte să-şi ridice ciorapii şi să-i rupă între timp - „îl furase, o siluetă jalnică în negura nopţii, de la o altă prostituată cu câţiva ani în urmă” -, o picătură de urină i se prelinse pe picior în timp ce apăsă pe butonul auriu al toaletei - „un marinar îl sculptase pentru B.M., exprimând blândeţea pe care Johanna nu o simţise niciodată din partea nimănui, nici măcar din partea unuia dintre clienţii săi” -, îşi scutură cu stângăcie mâinile, întinzându-le spre prosopul de hârtie, iar vocea erupea din difuzoare mai puternic, mai amenințătoare - „Știm că eşti acolo, Johanna” -, scoase un ţipăt scurt şi ascuţit, repezindu-se spre uşă şi apucând nervoasă mânerul placat cu aur.
Când ieşi valvârtej din cabină, găsi încăperea pustie, cu un robinet deschis. Aruncă prosopul de hârtie mototolit într-un coş şi evadă din toaleta doamnelor.
Restaurantul era cufundat în tăcere: cuţitele şi furculiţele nu se izbeau de porţelanul farfuriilor, paharele nu scoteau nici un clinchet, zumzetul conversaţiilor sau foşnetul pantalonilor rigizi ai somelierului dispăruseră şi ele. Linişte. Traversă salonul luminat difuz, în timp ce clienţii de pe partea cealaltă, care luau cina, întorseseră capul urmărind-o cu priviri sobre şi incriminatoare. Până şi chelnerii o priveau şocaţi, încremeniţi, unul dintre ei rânjindu-i languros peste friptura de vită pe care o ducea într-un cărucior încrustat. Doar un cuplu, aşezat la o masă dintr-un colţ îndepărtat, nu se uita la ea, dar râdea complice. Apoi femeia îşi întoarse capul şi o privi, cu un zâmbet agăţat în colţul buzelor învineţite de vin. Doamna March grăbi pasul către masa ei, unde George continua să mănânce relaxat.
Un chelner apăru de nicăieri, agitând amenințător un cleşte. îndreptă cleştele spre ea, apoi se uitară unul în ochii celuilalt, în timp ce ea tremură speriată şi
închise ochii, strângându-şi pleoapele cu putere. Când îi deschise, văzu că bărbatul folosea cleştele ca să-i aşeze în poală un şervet curat. Temându-se să întoarcă privirea ca să nu dea cu ochii de

ceilalţi clienţi, se uită la propria reflexie din căuşul lingurii de argint. Cu susul în jos, salonul restaurantului se lăbărţa în formă concavă în jurul reflexiei sale deformate, dar ea nu reuşi să deslueascăfeţele juraţilor.
Din partea cealaltă a salonului, tortul Alaska îşi făcu ceremonios intrarea pe un cărucior. Chelnerul îl puse pe un platou cu picior, special pentru prăjituri, între soţii March, şi, cu un gest teatral, flambă desertul. Doamna March privea cum tortul arde sub o flacără de un albastru psihedelic, cum spiralele cremoase de mereng se uscau aidoma trandafirilor albi ofilindu-se în arşiţa secetei.
Bău lacomă din paharul ei cu vin. îl ura pe George pentru că o minţise, se ura pe ea însăşi pentru că mereu credea atât de repede că el are intenţii bune. îşi jură că, de acum încolo, o să-şi acorde prezumţia de nevinovăţie. înclină paharul şi mai luă o gură de vin, privind coroana de ipsos sculptată pe tavan. Merita să se ia mai în serios, să se preţuiască. La urma urmei, când s-a trădat vreodată pe sine? Fără să mai aştepte chelnerul, îşi umplu paharul şi un val de tandreţe pentru ea însăşi erupse în interiorul ei. Frumoasa, biata de ea, dintotdeauna luptase ca totul să fie bine. De acum încolo, îşi jură cu un aer triumfător, avea să-şi schimbe atitudinea.Toate deciziile sale se topiră în lumina rece şi pragmatică a dimineţii, întâlnirea cu un alt gândac o descurajă cel mai mult. în toiul nopţii, doamna March, ezitantă, se furişă în toaletă, căci nu mai putea să se ţină după tot vinul pe care-l băuse lacomă la cină. De îndată ce aprinse lumina, ochii ei ţâşniră către o pată neagră în mijlocul podelei albe. Mic şi durduliu, un trup înainta târându-se şi mişcându-şi antenele. Ţipă, îl strigă pe George, care nu era în cameră, şi plesni papucul de casă peste insectă o dată, de două ori, lăsând pe gresie o fleaşcă neagră, vâscoasă ca un jeleu. îi strânse rămăşiţele cu o bucată de hârtie igienică, i le aruncă în vasul de toaletă şi pierdu mai mult timp decât poate ar fi fost necesar, frecând talpa şlapului şi placa pătată.
- Ieşi, pată nenorocită! spuse cu voce tare.
Un râs isteric îi scăpă printre buze, surprinzând-o.

în dimineaţa următoare, năvăli în baie, înarmată cu un papuc de casă. îşi

prinse reflexia în oglindă - ochi de nebună, păr vâlvoi - şi se compătimi. Era îngrozită de imaginea unui exterminator de la serviciile de dezinsecţie bântuind în uniformă pe coridor şi punând întrebări portarului imobilului. Analiză toate opţiunile pentru micul dejun cu George. Amândoi tăcuţi, George citind un ziar, ea amestecându-şi ceaiul. Privirea îi rămâne fixată pe aranjamentul din mijlocul mesei, în timp ce dinţii lui George muşcă scrâşnind din felia de pâine prăjită, firimiturile cad pe hârtia ziarului ca nişte picături de ploaie zgomotoase. între timp, orologiul, veşnic credincios, continuă să ticăie în vestibul

.în haosul ticăiturilor, molfăitului lui George şi firimiturilor împrăştiate, pe doamna March o lovi inspiraţia şi brusc se hotărî să se ducă la muzeu în ziua aceea. Studiase istoria artei (o diplomă pe care tatăl ei a apreciat-o ca fiind „absolut inutilă” - probabil imaginându-şi fiica desenând cât e ziua de lungă părul împletit al colegelor ei de clasă şi pilindu-şi unghiile în timp ce aşteaptă un potenţial soţ), într-un colegiu din New England, atât de bucolic şi copleşit de frunze sângerii şi de culoarea muştarului, atât de desprins de lumea exterioară, încât ea însăşi se simţea parte din

tablou. Se lăsa desfătată cu voluptate de conceptul de artă - ideea de artă, firește -, dar fu intimidată de modul în care arta părea să acapareze totul, de la iconografia medievală din pictura lui Kandinsky la spectacolele de operă avangardiste, cărți și arhitectură barocă. Ba chiar în ultimul an de facultate frecventă un curs de cinematografie împreună cu niște colegi boemi de la secția de artă dramatică, unii care fumau în clasă și mergeau afișând o indiferență nonșalantă când li se cerea să-și stingă țigările. Fusese tăcută și silitoare, o studentă care primise note satisfăcătoare, dar niciodată excepționale. Se simțea mult mai confortabil în poziția de observatoare, de martoră ascultând cu uimire și respect dezbaterile aprinse despre definiția artei și valoarea adevărată a acesteia.

„Arta este intenție", a spus odată profesorul ei preferat. „Arta trebuie să te emoționeze. într-un fel - pozitiv sau negativ. A aprecia arta înseamnă doar să înțelegi piesa expusă. Nu să ții neapărat să o atârni pe perete, în livingul tău."

Timpul trecu și doamna March repeta aceste cuvinte ca și cum ar fi fost ale sale la diferite cine pentru cauze caritabile, petreceri date cu ocazia publicării unei cărți și ceremonii de decernare a premiilor. Continua să reinterpreteze mesajul profesorului și niciodată nu a acceptat că nu e capabilă să facă asta. Dar chiar și așa, o încânta ideea că posedă aceste cunoștințe, acest mic avantaj intelectual în fața celorlalți. Și chiar îi făcea plăcere să viziteze muzee. Se înfioră toată gândindu-se că, în timp ce ea se plimbă prin sălile reci și liniștite, cineva cunoscut ar putea să o întâlnească acolo, apreciind prezența ei.

Se hotărî să meargă la muzeu și toate grijile ei dispărură pe loc. Zâmbi și sorbi din ceai.

Era frig, dar soarele nu mai strălucise de mult atât de puternic și, într-un puseu de optimism, hotărî să meargă pe jos fără să-și ia umbrela, pe care deseori o lua cu ea din precauție. Dacă ar fi început să ningă, putea lua un taxi, deși întotdeauna se simțea inconfortabil să cheme unul pentru un drum atât de scurt.

Aerul rece al dimineții înroșea obrajii, făcea nasurile să curgă. Doamna March se simțea de parcă atunci descoperea New Yorkul. Urcă pe o stradă și zâmbi unei canapele - cu bumbacul tapițeriei scămoșat - aruncate într-o curbă, lângă un coș de gunoi care dădea

pe dinafară. Trecu încet pe lângă un rând de brazi de Crăciun sprijiniţi de nişte schele şi le făcu cu mâna vânzătorilor ghemuiţi lângă brazi, suflând în mâini ca să şi le încălzească. Pe partea cealaltă a străzii, un vânzător de crenvurşti, cu faţa brăzdată de vene umflate ca a unui cal, lucra sub un cărucior cu parasol în dungi, în timp ce alţi comercianţi ofereau teancuri de covrigi păstraţi calzi sub lămpi de încălzire. Doamna March schimbă ultimii bani pe care îi avea la ea pentru o cupă cu castane coapte, ambalate într-un con de hârtie. Le înghesui în geantă - nu avea de gând să le mănânce, pur şi simplu îi plăcea cum miroseau.
Trecu pe lângă o femeie în vârstă, îmbrăcată într-un palton din blană sintetică roz, împingând un cărucior cu un copil mic. Femeia avea părul alb şi ţepos - scurt, băieţesc - şi doamna March fu impresionată. Ea n-ar îndrăzni niciodată să-şi arate aşa vârsta. Doar femeilor cu constituţia minionă le stă bine cu părul scurt şi oricum la viteza cu care se îngrăşa, doamna March se îndoia foarte mult că ar fi ajuns o bunică slăbuţă, numai piele şi os.
Apropiindu-se de clădirea maiestuoasă cu faţada impresionantă în stil Beaux- Arts, o senzaţie de mândrie nemeritată îi făcu inima să-i crească. Atârnând între coloanele greceşti ca nişte declaraţii oficiale, bannerele roşii o făcură să se simtă importantă, dar şi impostoare, ca şi cum ar fi încercat să intre într-un loc căruia nu-i aparţine.
La acea oră, muzeul era aproape gol, cu excepţia câtorva turişti şi grupuri de elevi însoţiţi de profesori. Un grup mai mare trecu pe lângă ea, îndreptându- se spre ieşire, şi printre hainele lor doamna March prinse în fugă imaginea ştearsă a unui imprimeu familiar, cu rachete de tenis. Odată cu amintirile, erupse şi panica din adâncurile întunecate ale minţii ei - ca mirosul vag al unui fruct stricat uitat în fundul frigiderului -, dar când privi în urma ei nu era el, ci o doamnă într-o pelerină de ploaie cu un imprimeu cu căpşune.
Se îndreptă spre galeriile de la etaj, lăsând în urma ei ecoul răsunător al tocurilor.
Aici, toţi aveau nevoie de ea, toţi acei oameni din portrete. I se părea că ochii
lor îi găseau pe ai ei, indiferent în ce colţ al galeriei s-ar fi aflat ea, unii întin- zându-şi gâtul ca să o vadă mai bine. Uită-te la mine, păreau să-i spună. Doamna March traversă labirintul nesfârşit de

coridoare ducând spre galerii pline cu ochi, mâini şi sprâncene încruntate. Trecu prin faţa unui tablou al lui Iisus, pictat în ulei, în care trupul acestuia era coborât de pe cruce pe o grămadă de ţesături luxoase în tonuri de roşu şi albastru. îi erau familiare astfel de imagini, amintindu-i de dimineţile de duminică petrecute la biserică. Dintotdeauna părinţii ei preferaseră biserica Sfântului Patrick, aflată pe aceeaşi stradă cu casa lor. Predicile o plictiseau. Odată se aplecă spre maică- sa ca să o întrebe în şoaptă de ce femeile nu pot fi preoţi. „Femeile rămân însărcinate", îi răspunse maică-sa în şoaptă.

Ridică privirea spre scena crucificării, în care Hristos se uita spre ceruri, cu sprâncenele ridicate şi buzele uşor depărtate. Suferinţa pictată pe trăsăturile sale e atât de dramatică, atât de profundă - atât de feminină, se gândi ea.

Merse până la capătul sălii, făcu dreapta şi intră într-o galerie în care ştia că era expus într-o ramă barocă aurită tabloul[3] lui Vermeer, mai puţin faimos decât Fata cu cercel de perlă. înclinându-şi capul într-o parte, doamna March examină cu atenţie tabloul. înfăşurată într-un şal lucios şi mătăsos, fata era atât de urâtă şi avea trăsăturile feţei atât de ciudate - frunte lată, ochi depărtaţi, sprâncene abia vizibile - încât, dacă ar fi zâmbit, ar fi fost înfiorătoare. Era ceva tulburător şi în zâmbetul ei uşor schiţat. Era ca şi cum ar fi ştiut că te aşteaptă o soartă nefastă şi ea se bucură să fie martoră la asta.

- Bună, Kiki, spuse doamna March.

O întâlnise prima dată pe fată într-o vizită la muzeu cu părinţii, când ea se apropia de pubertate. La prima vedere, bănui că fata era înceată, sau, aşa cum strigau copiii răi în curtea şcolii, retardată. Avea strabism şi era ceva tâmp în privirea ei absentă. Când văzu pentru prima oară tabloul, doamna March se ascunse după tatăl ei; când se iţi de după faldurile sacoului său, putea să jure că fata se hlizeşte la ea.

Doamna March observă imediat asemănările: amândouă aveau tenul palid, trăsături banale şi, da, micul rânjet prostesc. Acasă erau destul de multe fotografii ale ei, nemăgulitoare, care întăreau legătura dintre ele.

în acea noapte, în întunericul din dormitorul ei, o respiraţie grea, plină de flegmă, o trezi din somn. Era fata din portret; nu se ştie

cum, dar o aduseseră cu ei acasă. La început se panică, dar, după câteva seri, familiaritatea respiraţiei aproape că o liniştea şi se trezi vorbind cu fata.
Peste puţin timp, doamna March începuse să interacţioneze cu fata în fiecare zi: se juca cu ea, făceau baie împreună, ba chiar îi apărea în vise. De fiecare dată, chipul fetei se contopea cu al ei, iar fata nu mai era cea din portret, ci sora ei geamănă, pe care o numi Kiki. Părinţii ei, cărora doamna March le făcu cunoştinţă cu Kiki în timpul unei cine bizare, au luat-o drept ceva trecător, până când Kiki începu să-şi facă apariţia la fiecare masă. Un prieten psiholog, consultat într-o doară ca să nu bănuiască nimic suspect, le ţinu o teorie prin care le explică că Kiki era un instrument sofisticat pentru doamna March ca să-şi transmită sentimentele. De pildă, la fel ca doamnei March, nici lui Kiki nu-i plăcea plăcinta cu dovleac, aşa că doamna March ceru să nu li se servească plăcintă. Lui Kiki nu-i plăcea frigul, prin urmare, menajerei i s-a spus să aerisească cât mai repede camerele.
Doamna March o lua pe Kiki peste tot. Kiki era cea care îi şoptea în ureche răspunsurile la testele de la matematică. Kiki o distra când maică-sa se uita la mostrele de perdele din magazine. îşi suna prietenele de la şcoală ca să le spună că verişoara ei, Kiki, era la ea în vizită; când o „dădea la telefon", doamna March vorbea neinteligibil, ca o copilă. Odată şi-a scris o scrisoare în care se lăuda pe sine - cu mâna stângă, aşa încât să nu-i fie recunoscut scrisul - pe care o arătă prietenelor sale, plină de ea, susţinând că era de la Kiki. La scurt timp, una dintre colegele ei i-a spus că nu mai e bine-venită în grupul lor de prietene, fiindcă lor nu le plăceau mincinoasele. „Dar nu am minţit", răspunse indignată doamna March. Ştia că minţise, desigur, dar nu putea suporta umilinţa să recunoască şi oricum nu ar fi fost în stare să explice de ce făcuse un lucru atât de absurd. Rememorând acele momente, doamna March se simţi din nou ruşinată. Nici până în ziua de astăzi nu spusese nimănui cât de departe mersese cu prietena ei imaginară.

Aruncă încă o privire pătrunzătoare fetei din tablou, lui Kiki a ei, care o

privi ţinându-şi buzele perfect strânse,
cu ochi obosiţi, aproape dezamăgiţi

.Doamna March îşi petrecu zilele ocupându-se de pregătirea apartamentului pentru întoarcerea fiului său din excursia cu şcoala. Aprovizionă frigiderul cu ciocolată cu lapte, batoane de brânză, crenvurşti, şi cămara cu caramele şi prăjituri cu nuga. îi aranjă animalele de pluş pe raft, după înălţime, de la cel mai mare la cel mai mic. Nu era nici urmă de gândac, iar lobul urechii era din nou moale şi coaja de la zgârietură căzuse. Starea ei de spirit putea fi descrisă, în lipsa unui cuvânt mai interesant, drept mulţumitoare.
în timp ce înfoia pernele de pe patul lui Jonathan, începu să-şi fredoneze încet Cuibăresc, cuibăresc, cuibăresc. Nu-l mai cântase de când fusese însărcinată cu Jonathan, şi asta îi trezi un lanţ de amintiri neplăcute. îşi aminti de petrecerea pentru sărbătorirea venirii pe lume a celui mic, pentru care decorase livingul cu berze din hârtie şi ghirlande albastre. O invitase pe Mary Anne, colega ei de cameră din perioada studenţiei, sperând că aceasta va fi geloasă pe ea că pusese mâna pe George („George March este cel mai atrăgător bărbat din campus"), şi pe Jill, o cunoştinţă sâcâitoare care în liceu se ţinuse de doamna March până când toată lumea presupuse că sunt prietene. Veniseră şi doi dintre verii lui George, precum şi un fost student, care părea cumva supărat că era acolo. Nimeni din familia doamnei March nu reuşi să ajungă la petrecere.
într-un episod dezagreabil de greaţă, doamna March se retrase în toaleta oaspeţilor şi între icnete o auzi pe una dintre femei spunând celorlalte: „Toate ştiţi că nu e pregătită să aibă un copil. Abia poate să-şi poarte ei de grijă". O alta completă: „Şi cu cineva care deja a avut un copil cu altcineva? Niciodată n-aş fi putut face asta. Lui nu o să-i pese de sarcina asta sau de copil! La urma urmei, de ce să-şi bată capul..." Tocmai când doamna March trase apa, ar fi putut să jure că le auzise râzând.îşi şterse gura şi se întoarse în living afişând un zâmbet generos, anunţând cu glas tremurând de euforie exagerată: „Sunt din nou aici!" Jucă câteva jocuri umilitoare - printre care şi Ghiceşte cât măsoară burtica mamei, la cererea entuziasmată a invitaţilor săi, care înşfăcară aţa şi foarfeca cu atât de multă înverşunare, încât încheieturile degetelor li se albiră instantaneu -, după care se scuză, pretinzând că iar are greţuri, şi-i trimise pe toţi acasă. Singură şi tăcută, încremenită în picioare în camera copilului, îşi fixă privirea pe cârligul agăţat de tavan pentru carusel, pe care nu l-a mai atârnat niciodată. Mai târziu strânse într-un sac de gunoi, mare şi negru, mâncarea rămasă, ornamentele, cadourile pentru copil, şi aruncă totul afară.

Apoi veni naşterea, un moment oribil pentru ea. în ciuda eforturilor sale de a opune rezistenţă, încă îşi mai aminteşte cum medicul i-a îndepărtat picioarele transpirate, pe care ea se chinuia cu stângăcie să le ţină strânse, încercând să- şi ascundă vaginul de spotul luminos orbitor. Când o asistentă se aplecă şi scoase un absorbant de sub ea - un semn clar al defecării -, începu să suspine, dar nu vărsă o lacrimă. Echipa medicală presupuse că era o reacţie hormonală, dar să i se spună să împingă şi să fie expusă preţ de câteva ore a fost o umilinţă abjectă, cumplită. Şi a realizat că tot ce voiau ei era copilul. Nimănui nu-i păsa ce se întâmpla cu ea.
în letargia cauzată de sedative, căreia doctorii îi spun „recuperare", s-a trezit singură în patul ei de spital, cu taică-su stând lângă pat, citind un ziar. Nu s-a aşteptat să-l vadă acolo, ţinând cont de cât de absent fusese din viaţa ei în ultimii doi ani. „Papa", l-a strigat, iar şi iar. Nu a ridicat privirea nici măcar o dată.
După naştere, începură să-i cadă întregi şuviţe de păr. Corpul ei secreta un lichid gros, plin cu sânge. Tampoanele nu erau de ajuns pentru cheagurile vâscoase, iar pamperşii pentru adulţi, din cutia ascunsă în spatele prosoapelor date de spital, se încreţeau, fâşâind ori de câte ori se mişca. Cusăturile se vindecau greu, incomodând-o şi după patru săptămâni de la recuperarea garantată de medici.
Dar nu asta a fost cel mai rău. Simplul fapt că era însărcinată a făcut-o specială. Oamenii - prietenii, familia, necunoscuţii de pe stradă, din magazine şi restaurante - îi zâmbeau, o iubeau, o vedeau. Odată ce copilul veni pe lume şi burta ei se retrase, vânzătoarele nu o mai abordau entuziasmate, întrebând-o când îi vine sorocul, nimeni nu se mai oferea să-i ducă sacoşa cu cumpărături, nimeni nu-i ceda taxiul.
La început, cunoscuţii o vizitau să-l vadă pe cel mic, sau vecinii o întrebau despre el în lift, dar după ce fiul ei începuse să meargă, îşi pierduseră interesul şi un văl de tăcere indiferentă se aşternu din nou peste ea. Dădea vina pe băiatul ei pentru toate astea, pentru indiferenţa lor bruscă, pentru schimbările dezgustătoare prin care trecea corpul ei, pentru cât de repede ea şi George îşi pierduseră interesul unul pentru celălalt. Era mânioasă pe pruncul ei, dar vinovăţia o făcea în acelaşi timp să-i fie şi teamă pentru el, pentru fragilitatea lui transparentă, palidă, plină de vinişoare. Pradă compulsivităţii, îl verifica de câte treizeci-patruzeci de ori pe zi ca să se asigure că respiră; odată, s-a dus într-un suflet acasă, ieşind

în mijlocul spectacolului Lacul lebedelor, fredonând partitura în timp ce alerga prin Central Park cufundat în întuneric, speriindu-i pe oamenii străzii - şi pe bonă, când se năpusti în camera copilului, gâfâind.
Uneori, în creierii nopţii, stătea aplecată peste patul copilului - în cămaşa de noapte nespălată, cu părul atârnându-i în şuviţe unsuroase -, nemişcată, observând cum burtica lui Jonathan se ridică şi coboară, de fiecare dată convingându-se că era doar imaginaţia ei, aşteptând să vadă dacă burtica se ridică iar. După câteva întâlniri tulburătoare, târziu în noapte, cu o doamnă March bântuind letargică, ca o fantomă, George luă atitudine şi angajă o bonă cu normă întreagă. Doamna March încă mai simţea că e de datoria ei să verifice starea micuţului, dar impulsul mai slăbi după ce băieţelul ajunse în grija unei femei mult mai competente decât ea.
Acum, împăturind din nou o pătură aşezată pe patul lui Jonathan, realiză brusc cât timp trecuse de când avusese grijă de el aşa cum o făcuse cândva. Nu era un băiat care să o solicite prea mult; dormea bine noaptea, nu îi era frică de monştrii de sub pat sau din dulap - iar ea credea că se obişnuise ca el să-şi vadă singur de grijă. Observaţia veni cu un mic şi tăios reproş: şi dacă nu avusese destulă grijă de el? N-ar fi trebuit să-l aştepte în faţa şcolii să se întoarcă din excursie, decât să-l lase să vină acasă în maşina soţilor Miller, părinţii unui coleg de clasă care locuiau cu doar câteva etaje mai sus de ei? Dar cum s-ar fi descurcat? Doamna March nu ştia să şofeze, iar George era la o sesiune de autografe în centrul oraşului. Familia Miller era cumsecade, presupunea în sinea ei, chiar dacă nu-i plăcea că, uneori, Sheila Miller o privea zâmbindu-i într-un fel compătimitor, sau cât
de scurt se tundea Sheila, încât i se vedea ceafa, sau cum soţii Miller îşi exprimau fizic afecţiunea pe care şi-o purtau unul faţă de celălalt, ţinându-se de mână sau mângâindu-şi umerii, ca şi cum nu se puteau abţine.
Poate că se prefăceau pasionaţi, îşi închipui doamna March. Sau, presupuse în timp ce un fior îi trecu pe şira spinării, el îşi ascundea homosexualitatea, iar ea se zguduia de plâns în fiecare noapte, dorind ca el să o atingă în dormitorul lor aşa cum o face în public.

în cele din urmă, Sheila Miller veni fără soţul ei când bătu la uşa apartamentului 606. îmbrăcată în blugi mulaţi, băgaţi în cizme de zăpadă, strălucitoare şi colorate - nepotrivite pentru vârsta ei, din punctul de vedere al doamnei March - Sheila părea că se străduieşte din greu să fie o mamă cool, modernă. Ce o irita cel mai mult pe doamna March era adevărul enervant că Sheila reuşea să se descurce de minune. într-adevăr, Sheila era genul de mamă cu care fiul ei se lăuda fiindcă reuşea să descojească o portocală într-o singură spirală. Genul de mamă care era şi prietena fiului ei. Când era mică, mama doamnei March îi reamintea deseori: „Nu sunt prietena ta, nu mă interesează să-ţi fiu prietenă. Eu sunt mama ta". Doamna March nu ştiuse niciodată să se ducă la mama ei cu vreo problemă care, mai degrabă, era mai potrivit să fie împărtăşită cu o prietenă.
Când doamna March îi deschise uşa, Sheila îi zâmbi, privind-o aşa cum făcea mereu, făcându-i semn să se uite în jos. în spatele Sheilei, intră Jonathan. Nasul cârn şi ochii umbriţi de cearcănele negre îi dădeau băiatului un aer melancolic, făcându-l pe George să-l poreclească Poe, dintr-un puseu arogant de extravaganţă literară. Jonathan era tăcut, neobişnuit de tăcut pentru un băiat de vârsta lui, dar reuşea să afişeze un neastâmpăr gălăgios jenant când era împreună cu vreun prieten. Cu cineva care să-i ţină isonul, obişnuia să scoată sunete pe care nu le făcea niciodată - hăhăia, ţipa, răgea -, zgomote care răsunau în tot apartamentul ca şi cum ar fi fost bântuit de o ceată de fantome dezlănţuite.
Doamna March se aplecă să-l îmbrăţişeze, zâmbindu-i atât de larg, încât faţa era cât pe ce să i se rupă, şi începu să-i vorbească cu un glas unduitor şi melodios cu care nu-i vorbea când erau doar ei doi. Părul lui Jonathan mirosea a frigul de afară şi uşor a fum de foc de tabără. Tăcut, încuviinţa din cap la întrebările pe care maică-sa i le punea pe un ton piţigăiat („Te-ai
distrat? A fost drăguţ acolo? Era zăpadă peste tot?"), în timp ce degetele i se jucau neastâmpărate cu un cub Rubik pe care, îi explică Sheila doamnei March, îl primise în dar de la fiul ei. între timp, fiul cu pricina, Alee, apăru pe holul de dincolo de uşa apartamentului, scuturând din cap când doamna March îi oferi o ciocolată cu lapte.

- Cred că încă nu le e foame după atâtea dulciuri şi cartofi prăjiţi pe care le- au mâncat în ultimele zile, zise Sheila, prefăcându-se că-i ceartă.

îi făcu cu ochiul doamnei March, care nu era sigură cum ar fi trebuit să reacţioneze.

- Mulţumesc foarte mult că l-ai adus, Sheila, spuse doamna March. Doreşti ceva? Ceai? Apă?
- Nu, mulţumesc. Noi ne retragem, ca să-ţi petreci restul zilei cu băiatul tău.
- Prea bine, spuse doamna March, uşurată că nu mai e nevoită să facă conversaţie. Să-mi spui dacă ai nevoie de ceva.
- OK, pa! Alee, spune pa, pa...

Dar Alee deja se îndrepta spre lift. Sheila ridică din umeri privind-o pe doamna March - băieţii ăştia! - şi îl urmă. Doamna March închise uşa şi când se întoarse în casă, Jonathan dispăruse. Credea că fugise în camera lui, nerăbdător să-şi regăsească mediul familiar şi jucăriile preferate, dar, în timp ce traversa holul, îl văzu în bucătărie, şoptindu-i entuziasmat Marthei:

Am mâncat viermele. M-au provocat şi l-am mâncat. Ruşinată să-i întrerupă, doamna March plecă din faţa bucătăriei

1

.Toată viaţa ei, doamna March, născută Kirby, locuise într-o casă plină de servitori. Şirul de menajere, bucătari şi bone care munciseră din greu în copilăria ei fusese lung şi aproape uitat - cu excepţia uneia.
Alma a fost ultima menajeră care a locuit împreună cu ei. Concret, locuia într-o cameră înghesuită şi fără ferestre, aproape de bucătărie. Iniţial fusese spălătorie, dar doamna Kirby o amenajă aşa încât să încapă o cabină mică de duş şi o chiuvetă prinsă în perete.
Alma era dolofană, avea tenul măsliniu, părul lung şi negru, împletit într-o coadă groasă ca o parâmă, pe care o ţinea strânsă, nu la vedere, căci mama doamnei March lua ca pe un afront personal o coamă splendidă lăsată liberă. Avea o voce dulce, sentimentală, aproape melodioasă, cu vorba împestriţată cu cuvinte mexicane. Doamna March, care pe atunci avea zece ani, nu mai întâlnise niciodată o femeie atât de modestă, neatrăgătoare, dar dornică să râdă, fără să-i fie ruşine, de propriile greşeli - nu, să le accepte. „Chiar mănânci foarte mult”, i-a spus odată Almei, privind-o înfulecând cu poftă samosa[4] la masa mare din bucătărie. „Ay, ştiu! De aia sunt aşa de rotunjoară”, îi răspunse Alma, strângând un colăcel de pe burta grasă între degete. Felul aproape senzual şi neruşinat în care se desfăta cu mâncarea - ca şi cum ar fi fost o parte din carnea ei, din trupul ei - o impresionă pe doamna March, care crescuse înconjurată de femei aflate mereu în greva foamei. Sora ei mai mare, Lisa, care dintotdeauna fusese o plinuţă, s-a întors de la facultate doar cu jumătate din corpul ei, obişnuindu-se să trăiască cu un regim de cartofi fierţi şi obsedată de jogging. Doamna March le urmărise pe toate prietenele mamei sale micşorându-se de- a lungul anilor, scuzându-se atunci când refuzau să mănânce („Am avut un mic dejun atât de copios”; „Niciodată nu mi-e foame la ora asta, dar să mă vezi la cină”; „Am mâncat atât de mult de sărbători!”). Dietele le copleşeau ca o eternă penitenţă. Chiar şi maică-sa abia ciugulea din mâncare, ca şi cum i-ar fi fost frică să n-o contraatace. Atât de subnutrită fusese când era însărcinată cu doamna March, încât o născuse prematur. Printre paginile albumului cu fotografii de familie era una cu doamna March, făcută în incubator: o mingiuţă de culoare roz cu o etichetă amuzant de mare, prinsă de încheietura mâinii. Nu s-a

recunoscut în trupul minuscul, în ochii aceia bulbucaţi, umflaţi. Deseori se întreba dacă nu cumva prunca aia era copila adevărată a părinţilor ei, care murise în incubator, iar ea nu avusese niciodată vreo legătură cu ei, dacă nu cumva era un copil pe care părinţii ei fuseseră obligaţi să-l primească la schimb.
în album erau fotografii cu mama ei din primele luni de sarcină, palidă, numai piele şi os, cu pântecul rotund, greu vizibil sub rochia de vară, şi câteva poze mai târzii, ţinându-şi în braţe nou-născuta, cu un cot ieşind din braţ ca un nod dintr-o ramură de copac.
La Alma, totul era rotund şi gras, cu excepţia degetelor lungi şi subţiri, cu încheieturi maronii, care se terminau cu unghii înguste, vineţii. Doamna March se ţinea după ea prin casă, vorbind cu ea în timp ce Alma făcea curăţenie în apartament. Deseori lua cina în grabă în sufragerie ca să poată fi cu Alma când aceasta mânca de seară în bucătărie. Alma îi spunea poveşti: amintiri din copilăria ei şi vechi legende populare mexicane. A învăţat-o pe doamna March cum să cureţe marginea de pe mortadella înainte să o mănânce şi cum să pună cuţitele cu lama în jos în scurgător, pentru siguranţa ei.
Alma era o companie agreabilă la micul dejun, când doamna March mânca singură la masa imensă din sufragerie, fiindcă sora ei era plecată la facultate, tatăl ei la serviciu, iar maică-sa îşi savura brânza de vaci şi grepfrutul în pat. Alma îi punea întrebări (cum merge şcoala, dacă are mulţi prieteni, cine e profesorul preferat, dacă sunt fete care se poartă urât cu ea), şi părea cu adevărat interesată de răspunsuri.
Pe doamna March nu o interesa nici un episod din viaţa Almei care nu avea legătura cu ea, precum copiii pe care îi lăsase în urmă în Mexic, care primeau cea mai mare parte din salariile ei. Alma avea o fotografie cu ei prinsă cu o piuneză deasupra patului. Doamna March o examină de multe ori, neputând să deosebească sexul copiilor din cauza tunsorilor tip castron şi tricourilor super-largi. Chiar dacă Alma îi spunea întotdeauna „eşti chica[5] mea specială”, doamna March nu suporta ideea că o împarte. într-o zi rupse fotografia copiilor, care-i rânjeau privind-o de sus, cu gurile fără dinţi, în timp ce ea îi sfâşia.
Când Alma o prinse în camera ei, cu resturile rămase din fotografie împrăştiate la picioarele ei, a plâns pătimaş şi cu faţa îngropată în

palme, legănându-se înainte şi înapoi. Doamna March se îndreptă tiptil spre uşă, jenată de aşa un spectacol extravagant de emoţii - diferit de tot ce văzuse vreodată în casa ei - şi ieşi din cameră fără să spună nimic.
în dimineaţa următoare, la micul dejun, Alma fu tăcută şi rezervată. Doamna March o întrebă de vreo câteva ori de ce nu vorbeşte, la început cu blândeţe, apoi aproape violent, ţipând la Alma peste bolul ei cu cereale. Alma doar schiţă un zâmbet.
Săptămânile s-au scurs şi totul părea dat uitării. Doamna March îşi reluă poziţia pe unul dintre taburetele cu picioare înalte din jurul mesei din bucătărie, ascultând-o pe Alma vorbind peste radio şi tigaia sfârâind. Alerga la ea în toiul nopţii când era furtună cu tunete şi fulgere, adormind în mirosul Almei, jilav, de fasole mung. în dimineaţa următoare se trezea în patul ei, nu- şi amintea când a fost adusă în propriul dormitor, şi ura că viaţa Almei merge mai departe fără ea, în timp ce ea dormea.
Cam de atunci tânăra doamna March începu să aibă o relaţie violentă cu Alma, pişcând-o, zgâriind-o şi, în cele din urmă, de la înălţimea ei, muşcând- o. La început a făcut-o uşor, cu gingiile, apoi cu răutate, lăsând urmele umede şi umflate ale dinţilor ei pe pielea Almei. Alma aproape că nu se plângea niciodată; o împingea tăcută la o parte pe doamna March sau o ţinea de umeri până când se liniştea.
Când mama doamnei March văzu o muşcătură în formă de semilună pe gâtul Almei, acţionă rapid ca să pună capăt episoadelor violente. Doamna March a fost dusă la un psiholog pediatru - în mare secret, încât nici ea nu ştia unde merge - care îi spuse că suferă de „lipsă de afecţiune părintească” şi de „puţine instrumente emoţionale pentru a controla imaginaţia excesivă”. Mama ei ascultă abătută diagnosticele. Nu o mai duse niciodată la psiholog pe fată, dar în schimb hotărî să o concedieze pe Alma. Era mult mai simplu
aşa.
Doamna March se strădui din greu să uite totul. Era umilitor să se gândească la ea ca la un copil cu nevoi afective, atât de răzgâiată şi răutăcioasă, încât acum se întreba dacă nu cumva îşi imaginase totul. La urma urmei, era o femeie adultă atât de docilă.

După ce Alma a fost dată afară, doamna March nu a mai întrebat niciodată de ea. Fiindcă ea ştia mai bine decât oricine. Acceptarea tăcută, nesentimentală a comportamentului ei de către părinţi o copleşea de ruşine şi de atunci începu să ignore ostentativ restul menajerelor. Nici una dintre ele nu a mai locuit în apartamentul familiei March, iar peste ani, micul dormitor de lângă bucătărie, ciudat şi trist, ajunsese cămară. Timpul trecu şi doamna March învăţă să aprecieze solitudinea tăcută a micului ei dejun.
Când domnul şi doamna March s-au mutat în apartamentul din Upper East Side, doamna March o sună pe Martha la cererea surorii ei, Lisa, pentru care Martha lucra de mulţi ani şi căreia îi părea rău să se despartă de ea după mutarea în Maryland ca să o îngrijească pe soacră-sa aflată pe moarte. Lisa locuia acum pe o stradă pitorească, cu un farmec retro din Bethesda, într-o casă din cărămidă roşie cu obloane verde-închis. O casă în care locuitorii găseau sub prelatele de piscină animale sălbatice înecate, unde copiii omorau furnici pe trotuare până când erau chemaţi la cină la apusul soarelui.
Nu trecuse mult timp de la moartea soacrei Lisei şi mama fetelor, doamna Kirby, începuse să aibă simptomele senilităţii. Locuia singură în vechiul lor apartament din Manhattan, fiindcă tatăl lor murise cu câţiva ani înainte. O menajeră îngrijorată începu să găsească felicitări cu mesaje religioase în frigider şi o colecţie mare de cartele de metrou şi păpuşi ruseşti Matrioşka desfăcute, strânse în sertarul cu chiloţi al doamnei Kirby. Doamna Kirby începu să refuze prezenţa menajerelor, pretinzând că nu le cunoaşte. Fireşte, descoperindu-şi vocaţia în îngrijirea bătrânilor, Lisa luă hotărârea să o aducă rapid cu un avion la Bethesda. Doamna Kirby îşi trăia zilele care îi mai rămăseseră într-un azil care se mândrea cu o grădină cu arbuşti ornamentali şi o terasă. Toate cheltuielile erau împărţite de cele două fiice. Pentru doamna March era o uşurare că sora ei îşi asumă responsabilitatea situaţiei. Boala mamei o făcea să se simtă inconfortabil. Fusese să o vadă în casa aceea de vreo câteva ori, iar ea ura vizitele. Detesta mirosul de lămâie al deodorantului
de cameră, acoperind un altul fetid, şi felul în care bătrânii pacienţi se agăţau de ea ori de câte ori o vedeau. Lisa înainta pe coridoare ca şi cum se simţea acasă, părând neinteresată de încercările bolnavilor suferind de demenţă de a socializa, trăgând-o de

cardigan. Doamna March se hotărâse atunci să nu-i pară rău de sora ei că ducea cel mai mult greul îngrijind-o pe mama lor. Părea destul de mulţumită de situaţie şi, în plus, ea şi soţul ei călătoreau mult (excesiv, în opinia doamnei March), aşa că nu era ca şi cum Lisa era cea care o vedea pe maică-sa cel mai des.
Lisa încercase să o facă pe Martha să se mute cu ei în Maryland; la urma urmei, argumentă ea, Martha nu era căsătorită, nu avea copii, aşa că ce-o putea ţine locului? Dar aranjamentul părea să nu-i convină Marthei, care voia să stea în New York, pentru un motiv oarecare pe care nu erau foarte preocupaţi să-l înţeleagă.

Când doamna March discută prima oară cu Martha, a fost pe loc intimidată de prezenţa ei, dar concluzionă că acesta e sentimentul potrivit pe care să-l aibă pentru o menajeră; asta înseamnă că trebuie să fie strictă şi să ţină totul sub control şi, mai presus de orice, să fie extrem de profesionistă în ceea ce face. Şi Martha intră în casa şi viaţa lor exact aşa: hotărâtă, directă, cu umerii laţi, cu cocul grizonant, cu unghiile groase şi netăiate. Doamna March era recunoscătoare că o avea; recunoscătoare pentru toate felurile în care era diferită de Alma, pentru tot ce o adusese pe Martha acolo, în

apartamentul ei, în bucătăria ei, unde acum îi şoptea lui Jonathan tot felul de lucruri necunoscute doamnei March

.După ce se trezi contemplată de un alt gândac de pe peretele dormitorului, doamna March se hotărî, în sfârşit, să cheme un om de la dezinsecţie. Se interesă în şoaptă la portar de o posibilă invazie de gândaci în imobil, dar bărbatul respinse categoric ideea, sugerându-i doamnei March o tentativă mai elaborată de curăţenie regulată. Ea îi răspunse cu un râs nervos, ofensată că el o privea ca pe o femeie murdară, nedemnă să locuiască în imobilul ultramodern. Niciodată nu a mai adus vorba despre gândaci.
Şi totuşi, când descoperi specimenul voaior pe peretele din dormitorul ei, cu carapacea neagră strălucind ca nişte pantofi lustruiţi, lăţită peste torace ca mâinile unui bătrân, aspre şi venoase, hotărî să pună capăt problemei o dată pentru totdeauna. Nu voia să rişte ca cineva să afle că apartamentul ei e infestat cu gândaci - o invazie atât de oripilantă e portretizată în filme şi cărţi ca un semn de netăgăduit al sărăciei şi lenei. Gândacii se înmulţeau în locuinţele părăginite şi mizerabile ale drogaţilor, nu în apartamentele decorate cu bun gust sau în căminele modeste, dar curate lună ale muncitorilor calificaţi. Niciodată nu se întâlnise cu gândaci în apartamentul părinţilor ei sau în vechiul apartament al lui George - cel pe care îl închiriase lângă campus când s-au întâlnit prima oară. Temându-se să nu fie judecată de Martha, doamna March evită să-i spună despre insecta târâtoare - dar de fiecare dată se cutremura când şi-o imagina găsind una din întâmplare în baie.

A doua zi dimineaţă, după ce chemă serviciul de dezinsecţie, îl întâmpină pe angajat în casa ei. Era un bărbat cumsecade, rumen la faţă, îmbrăcat într-o salopetă verde-închis şi încălţat cu cizme grele. Se duse direct spre

baia matrimonială a familiei March,
atent să nu răstoarne ceva cu canistra
de insecticid. Se lăsă în genunchi pe
gresie, lângă vasul de toaletă, verifică
fiecare ungher, scurgere şi crăpătură,
asigurând-o că gândacii nu şi-au găsit
adăpost în apartamentul ei

- .Nu văd nici unul... nu văd nici o urmă de excremente. Poate că unii dintre ei şi-au găsit drum în apartamentul dumneavoastră prin ţevi? spuse examinând o crăpătură mică în plintă, poate au venit de afară, de la vecini - auzind despre această posibilitatea cu totul specială, inima doamnei March tresări -, dar aici nu avem de-a face cu o invazie, continuă bărbatul, aşa că iată ce vom face. Voi pune otravă în baie, câte puţin în fiecare colţ, şi în următoarele câteva zile îi veţi vedea morţi pe câţiva dintre ei - nu vă îngrijoraţi - şi după câteva săptămâni nu vor mai apărea deloc.
Explică toate astea stând într-un genunchi, gesticulând ca un comandant detaliind trupelor sale strategia de război.
Bărbatul întinse otrava în fiecare ungher - un gel maroniu, gros ca un sirop - în timp ce doamna March sorbea ceai dintr-o cană pe care scria „Azi ar putea fi o zi minunată!”. Veche şi ciobită, cana era o parte din coşul surpriză trimis la micul dejun de sora sa de ziua ei de naştere.
Ea n-ar fi cumpărat aşa o cană; după gustul ei, părea ameninţător de optimistă. Coşul era unul de picnic, din ratan, plin cu zmeură şi struguri purpurii cu bobiţe dolofane şi zemoase, o sticlă cu dop cu suc de portocale proaspăt stors, fursecuri cu crustă de zahăr şi un mic buchet de margarete. Sora sa era cunoscută pentru meticulozitatea cu care pregătea cadourile, întotdeauna reuşea să dăruiască cele mai drăguţe lucruri. Era enervant, într- adevăr. Era aproape ca o competiţie între ele. Probabil că doamna March încă mai avea coşul pe undeva - probabil ascuns prin şifonierul cu aşternuturi. L- ar găsi, l-ar umple cu flori şi l-ar pune pe un raft sau pe frigiderul din bucătărie. Inspirată de coş, ar putea chiar să renoveze toată bucătăria, transformând-o într-un vis rustic, cu scaune de răchită cu spătar, cu feţe de masă roşii, în carouri, cu flori uscate în stropitori vechi din tablă sau atârnate de bârnele de lemn din tavan.
îngenuncheat pe podeaua băii, bărbatul îşi ridică privirea.
- E de ajuns cât să-i omoare pe toţi. Vă deranjează dacă-mi spăl mâinile de otravă?
Când îl văzu plecat, doamna March se îndreptă spre bucătărie mergând cât de degajată posibil, ca să arunce prosopul pătat în coşul de gunoi şi să-i ceară
Marthei să treacă şniţelele de carne de pui prin pesmet, pentru masa de prânz. Era pornită să-i spună Marthei, doar dacă ar fi

provocat-o, că vizita bărbatului de la dezinsecţie fusese preventivă, fiindcă auzise că e invazie de gândaci în imobilul învecinat, dar Martha încuviinţă din cap când auzi de şniţelele de pui şi începu imediat să cureţe cartofii.
După prânz, stătea în living pilindu-şi unghiile, cu televizorul ţinându-i companie într-o casă indiferentă - Jonathan se întorsese de la şcoală şi era în dormitorul lui, iar George făcea duş. între timp, Martha trebăluia în biroul lui George, profitând de rara lui absenţă, ca să-i atace teritoriul şi să facă ordine.
„Trupul Sylviei Gibbler, dispărută din 18 noiembrie, a fost găsit. în aşteptarea rezultatului autopsiei, cauza morţii rămâne necunoscută."
Doamna March ridică privirea de pe unghiile ei pătate spre ecranul televizorului, care arăta obişnuita fotografie alb-negru a Sylviei, din care femeia îi zâmbea la fel de luminos cum o făcuse din tăietura din ziar pe care o găsise în carnetul lui George.
„Autorităţile îi anchetează pe prieteni, vecini şi pe patronii ciudatului magazin de suvenire în care Gibbler a lucrat până la dispariţia sa."
Aparatul de filmat al cameramanului trecea - cam dramatic, se gândi doamna March - de-a lungul faţadei purpurii a magazinului, focalizând la întâmplare pe o vitrină fără o culoare distinctă, cu o mulţime de ceainice vechi şi cutii metalice pentru fursecuri, betează de prost-gust atârnând de tavan. Pe uşa purpurie scria cu litere aurii „Cufărul speranţei".
„Această comunitate unită este în doliu, pierzându-şi toate speranţele că o va mai vedea vreodată pe Sylvia din nou în viaţă", spunea reporterul. „înapoi, la tine, în studio, Linda."
Doamna March închise televizorul, crampe nervoase trecând prin burta ei ca o mână de viermi. Se îndreptă spre biroul lui George, cu gândul să mai arunce încă o privire pe furiş la tăietura din ziar ascunsă în carnetul lui, în timp ce el era sub duş. în schimb, îl găsi păşind din birou în dormitor, pregătindu-şi o mică valiză din piele, pusă deschisă pe pat.

- Ce faci, George?

- îmi fac bagajele. Pentru Gentry.

- Pleci azi?

- Da, îi răspunse privind-o cumva surprins. Ai uitat, scumpo? Am vorbit despre asta.
- Da? Eşti sigur că ai spus că pleci azi?
Doamna March chiar uitase de excursia de vânătoare cu redactorul său. Edgar avea o cabană undeva în apropiere de Augusta, în Mâine, într-un orăşel banal şi liniştit, numit Gentry. Nu fusese niciodată acolo (nu încercase să-l viziteze niciodată şi nici nu fusese invitată acolo), dar îşi făcuse o idee despre el din fotografiile pe care George i le arătase de-a lungul anilor. Doamna March era la curent cu sezoanele de vânătoare, mai mult decât cu ciclul ei menstrual.

Se uita la el cum îşi făcea bagajele.

- Trebuie să fie şi Edgar acolo, nu?

- Păi, ar fi cam ciudat să fiu acolo fără el. La urma urmei, e cabana

lui.

Ea privi în jos spre mâini şi îi sări în ochi o pieliţă atârnând de o unghie, începu să tragă de ea.
- Simt că mereu are ceva de criticat la mine. Mă face să simt... inconfortabil uneori.
- Prostii! Edgar ţine la tine. De fapt, te găseşte absolut adorabilă. Nu o dată mi-a spus că, dacă ar putea, te-ar mânca, atât de dragă îi eşti.
Amintirea unui Edgar satisfăcut, muşcând lacom cu dinţii îngălbeniţi din bucata de foie gras de culoarea pielii, o făcu să-şi simtă gustul amar al bilei.
- Pur şi simplu nu înţeleg de ce îţi petreci atât de mult timp cu cineva căruia îi place să ucidă. E un sport crud, nemilos.
- Ştiu, ştiu cum te simţi şi te înţeleg. Chiar te înţeleg. Poate părea barbar şi inutil - forma supremă a complexului de superioritate.
- Şi atunci de ce o faci?
Aplecat deasupra valizei şi ţinând în mână un fular din tartan, George se uită la ea pe deasupra ochelarilor.
- E excitant. E ceva primitiv în vânătoare, chiar instinctiv, cu toate că din Epoca Bronzului nu mai e considerată atât de importantă.

Zâmbi. Eşti atât de dulce că-ţi pasă de animale, scumpo. Dar să nu te îndoieşti nici o secundă că animalele nu ne-ar face şi nouă la fel. Sau mai rău.
Pentru o clipă, doamna March îşi imagină un elan ridicat în două picioare, ţinând o puşcă, şi trofeul lui uman, fără viaţă, sprijinit ca să pozeze pentru o fotografie. O ilustraţie pe care o văzuse odată într-una din cărţile de benzi desenate ale lui Jonathan, poate.
- Nu-ţi face griji, spuse George, trăgând fermoarul valizei. Oricum, totul e controlat legal. Prea controlat, dacă mă întrebi. Probabil că în ziua de azi e mai uşor să vânezi oameni. Râse încet şi se apropie de doamna March. Rămâi pe baricade în locul meu?
O sărută pe frunte şi se îndreptă spre uşă, trăgând valiza după el. îl urmări cu privirea: intră în dormitorul lui Jonathan pentru un scurt la revedere şi o ciufuleală şi apoi ieşi. Rămase în spatele uşii închise ca un câine care nu înţelege că stăpânul lui a plecat. îşi puse delicat degetele pe uşă şi simţi o bătaie ascuţită ca un impuls ce o făcu să tresară. Aşteptându-se să-l vadă pe George cel zăpăcit întorcându-se după o căciulă de iarnă pe care uitase să o ia cu el, doamna March întoarse cheia, pe care totdeauna o lăsau în yală (cumnatul ei i-a spus odată că e mai greu să spargi uşa unei case dacă pe dinăuntru cheia e în yală), şi deschise uşa Sheilei Miller.

Se priveau una pe cealaltă cu acelaşi disconfort înainte ca Sheila

să spună:

- Bună. Ne întrebam dacă Jonathan ar putea dormi la noi în seara

asta. Pentru o clipă, Sheila evită privirea doamnei March. Se

scărpină la
încheietura mâinii şi deasupra decolteului - pielea se înroşise, observă doamna March. Auzind uşa dormitorului lui Jonathan deschizându-se în hol, spuse:
- O, păi, nu ştiu...
- Alee mă imploră întruna, se pare că băieţii s-au apropiat un pic în timpul excursiei cu clasa.
Jonathan apăru în hol, cu capul lăsat într-o parte.

- Hei, Jonathan, spuse Sheila, întorcându-se spre doamna March: Scuze că am dat buzna aşa, fără să te sun înainte. Sunt împrăştiată! Privi în sus şi zâmbi. Deci? Poate veni Jonathan la noi?
Tăcut, Jonathan se duse lângă Sheila şi o privi pe doamna March cu ochii lui negri, încercănaţi.
- Bine, dar mâine trebuie să se ducă la şcoală.
- O, sunt sigură că totul va fi în regulă, spuse Sheila punându-şi mâinile pe umerii lui Jonathan.
- Cred că nu-ţi vezi capul de treburi, zise doamna March stânjenită. Eşti sigură că nu-i prea mare deranjul?
- Nu e nici un deranj! răspunse Sheila.

Viteza şi volumul răspunsului ei nu-i dădură de ales doamnei March, aşa că i- 1 încredinţă pe Jonathan, împreună cu ghiozdanul, o periuţă de dinţi, o cămaşă curată şi chiloţi curaţi. îl privea îndepărtându-se, ţinând-o de mână pe Sheila. Odată cu cei doi traversând holul şi intrând în lift, emblema şcolii prinsă pe ghiozdan se făcea tot mai mică, iar mascota şcolii, o cucuvea (nu fusese dintotdeauna un bursuc?), se uita pătrunzător la ea.în acea noapte, doamna March rămase singură în apartament. Martha îi ceruse permisiunea să plece mai devreme pentru un fel de întâlnire - nu-i dăduse prea mare atenţie, căci era mai preocupată să se răsfeţe cu aura generozităţii cu care îi satisfăcu cererea Marthei.
- O, te rog, nu-ţi face griji pentru mine, îi spuse fluturând din mână. Voi cina singură în seara asta, aşa că pregăteşte-mi ceva uşor şi lasă mâncarea în bucătărie. Am să mi-o încălzesc singură şi-am să-ţi las farfuriile în chiuvetă.
Doamna March făcu devreme o baie, atentă să folosească doar bucăţi mici din sarea de baie scumpă, care, nefolosită, de când o cumpărase la Paris în urmă cu doisprezece ani, se sfărâmase în borcanele cu capac.
Toată după-amiaza avu o senzaţie neplăcută, sâcâitoare. Gesturile Sheilei, felul absent şi mecanic în care îşi pusese mâinile pe umerii lui Jonathan o măcinau pe doamna March, imagine pe care acum, singură în întunericul serii, îi era greu să şi-o şteargă din minte. îşi strânse atât de tare cordonul halatului de pluş în jurul taliei, încât o durea burta. Ieşi din dormitor apăsată, păşind cu prudenţă pe hol, ca şi cum, atinsă de papucii ei de casă, podeaua s- ar fi transformat într-o apă în care s-ar fi putut îneca, transformându-se la loc în parchet odată ce s-ar fi scufundat sub el, atât de adânc, încât să nu fie niciodată găsită.Merse de-a lungul holului, deschizând întrerupătoarele spoturilor de deasupra capului, şi intră în living. Se uită atentă împrejur, căutând pantofi ciudaţi de bărbaţi iţindu-se de sub mobilă şi draperii. Văzu o umflătură în spatele unei perdele. Se îndreptă spre ea, cu mâna întinsă, întrebându-se a cui faţă o aşteaptă pe partea cealaltă a ţesăturii, apoi o lovi cu încheietura mâinii. Luminiţele din bradul de Crăciun clipeau în ritmul ticăitului orologiului din hol, aprinzându-se şi stingându-se în galben, negru, galben. Doamna March plescăi din limbă ţinând ritmul, apoi, imaginându-şi că sunetul era al paşilor

unui străin mascat apropiindu-se de ea, se întoarse brusc spre cameră. Simţi o greutate pe piept. Scoase instalaţia din priză. Se afundă în canapeaua care scoase un pufăit sub greutatea ei, ţâţâi indignată de ea însăşi, încercând să se prefacă indiferentă dacă ar fi văzut-o cineva, şi deschise televizorul schimbând canalele cu o viteză ameţitoare, încercând să găsească ceva, orice, plăcut, care să-i susţină calmul prefăcut. Imaginile se derulau rapid prin faţa ei - o băutură răcoritoare cu aromă de căpşune, o raţă de culoare galben-aprins din desene animate, o maşină a poliţiei din care se trăgeau focuri de armă, un ţipăt în alb şi negru, o îmbrăţişare dramatică. Continuă să schimbe canalele, cu degetul mare afundându-se în tasta de cauciuc moale a telecomenzii până când:

„întreaga comunitate din Northeast deplânge pierderea Sylviei Gibbler, al cărei trup a fost descoperit după săptămâni de căutări asidue ale poliţiei şi voluntarilor civili”.

Doamna March clipi şocată, voind să schimbe pe un alt canal. Dincolo de ecran o privea o reporteră cu o mină gravă, îngrijorată. Pe fundalul străzilor acoperite cu zăpadă, pe care o maşină trecu întâmplător, jurnalista, îmbrăcată într-un pardesiu din tweed de culoarea vinului roşu, asortat cu un ruj de aceeaşi nuanţă, ţinea atât de strâns microfonul, încât părea că mâna ei e sculptată din el. Femeia continuă: „Trupul i-a fost găsit de doi vânători care nu ridică suspiciuni, într-o pădure îndepărtată din Gentry, Mâine”.

Doamna March simţi un nod în gât. împânzită de pete negre ca cele de cerneală, privirea i se înceţoşă. în cap îi răsunau mii de voci, pe tonuri diferite. E o coincidenţă, doar o coincidenţă, strigă una. Şi dacă nu e o coincidenţă? spuse alta. Până la urmă, câte coincidenţe poate trece cu vederea o femeie? Nu aşa sunt prinşi criminalii, atunci când o minte atentă la detalii pune laolaltă toate piesele disparate?

Reportera relata că victima, o orfană, locuise în ultimii ani împreună cu bunica ei. Dar nu, îşi spuse doamna March, George nu s-ar întoarce la locul crimei dacă ar fi vinovat. Cu siguranţă că indiferenţa lui faţă de grupurile agitate de poliţişti şi jurnalişti îi dovedea nevinovăţia. Calmul ei nu ţinu mult, fiindcă se întrebă dacă plecase ca să distrugă urmele după ce trupul fusese găsit - o greşeală prostească, de amator, care ar putea să-l coste arestarea. A fost şi Edgar implicat? Nu era clar. George avea setul

lui de chei de la cabana lui Edgar. Le ţinea într-un bol în biroul său. Putea să se ducă acolo fără ştirea lui Edgar.
„Raportul iniţial al autopsiei confirmă că a fost ucisă în urmă cu mai puţin de o lună, ceea ce coincide cu data la care a dispărut.”
Nu fusese George la o altă partidă de vânătoare în urmă cu o lună?
Ajuns acasă, începuse să bolborosească, ţinând în mână un curcan sălbatic pentru cina de Ziua Recunoştinţei. Doamna March nu uitase episodul, căci habar nu avea ce să facă cu grămada aia blegită de pene, cu guşa roşie atârnând, aşa că Martha îl dusese la fratele ei, măcelar în Brooklyn, ca să-i smulgă penele şi să-l cureţe.
Doamna March înghiţi, iar pulsul i se zbătea atât de repede şi violent, încât aproape că-l vedea zvâcnind la încheietura mâinilor.
„Sunt necesare şi alte teste pentru a stabili cauza morţii, dar medicii legişti cred că victima a fost strangulată”, continuă reportera monoton, ca şi cum ar fi fost cumva ofensator să transmită despre o asemenea tragedie într-un ritm accelerat.
Singura urmă de sentiment rămăsese în sprâncenele ei, care se arcuiau când descria detaliile înfiorătoare. „Trupul prezintă urme de viol” - se opri pentru un foarte scurt moment - „şi de lovituri cauzate de un obiect dur”.
Panicată, doamna March începu să depene înapoi firul memoriei, amintindu- şi fiecare conversaţie banală cu vecinii, încercând să-şi aducă aminte care dintre ei ştia despre partidele de vânătoare ale lui George la Gentry. Şi-o imagină pe Sheila de la etaj urmărind ştirile, strigându-şi soţul, care apoi ar chema poliţia.
„... mâinile legate la spate cu un cablu...” „zgârieturi ce arată că s-a zbătut...”
Când era profesor, George era poreclit „Frumoasa şi Bestia”, o etichetă pusă cu zeci de ani înainte, pe vremea când era student. Era iubit de studenţi şi personalul colegiului - nu de puţine ori, volume ale clasicilor, legate în piele, fursecuri cu unt şi stilouri uneori gravate îi erau dăruite prin fanta cutiei de corespondenţă din salonul profesorilor. Era lăudat pentru simţul său teatral, ajungând faimos pentru cum reconstituise mlaştinile din Yorkshire aruncând găleţi pline cu muşchi şi tufe de erică pe treptele amfiteatrului în timp ce preda surorile Bronte. Dar puseurile lui de mânie erau la fel de dramatice - mustrările adresate studenţilor întrerupeau uneori cursurile facultăţii de fizică, ţinute în

amfiteatrul de alături - şi avea o predispoziţie pentru administrarea disproporţionată a pedepselor pentru cele mai mărunte încălcări ale regulilor (povestea suspendării celui mai bun student al său din cauza unei greşeli nevinovate de citare a sursei bibliografice băgase frica în inima tuturor grupelor de studenţi boboci).
„... trupul parţial acoperit de zăpadă, şi doar mulţumită unui câine de vânătoare de încredere.
De-a lungul anilor circulaseră ocazional glume despre studentele care, cu ochii mari de admiraţie, cereau „extra credite" sau „meditaţii private", dar astfel de poveşti erau spuse de colegii lui George pentru amuzament. Spre deosebire de alţi profesori, îşi ţinuse pantalonii pe el. Cel puţin, nu circulau zvonuri în acest sens. Şi niciodată nu avusese vreun motiv să-l suspecteze. Şi nici să-i fie frică de el; de fapt, de-a lungul anilor, se transformase într-un intelectual mai tăcut, mai sensibil. Continua să se bucure de compania prietenilor săi - prânzuri lungi, partide de tenis ocazionale, escapade la vânătoare cu Edgar, whisky, trabucuri, la clubul gentlemenilor - fără ca acestea să fie semn al unei depravări mai profunde. Şi ori de câte ori avea nevoie să dea de el, fie că era la club sau la restaurant - întotdeauna îl putea găsi.
Desigur, dacă ar fi fost vreun agresor cu comportament deviant, ar fi primit semnale sau ar fi auzit poveşti. Zvonuri. Dacă fosta lui soţie l-ar fi văzut transformându-se într-un monstru, atunci ar fi vorbit, dacă nu să o avertizeze pe noua doamnă March, măcar ca să o protejeze pe fiica lor, Paula, de puterea lui violentă, perversă. Totul e o prostie, îşi spuse. Bineînţeles că George nu avea nimic de-a face cu moartea bietei fete. Apucă nervoasă telecomanda şi televizorul se închise cu un clinchet înăbuşit, ecranul se dizolvă într-un mic cerc alb înainte să se înnegrească şi să arate reflexia doamnei March stând pe canapea, cu gura
căscată.
- Nu, spuse scurt, nu...
Se ridică de pe canapea, strângându-şi din nou halatul, ca şi cum ar fi protejat-o. Merse spre bucătărie, oprindu-se să se spele pe mâini în baia oaspeţilor. în timp ce le usca, strâmbând din nas la mirosul persistent şi medicinal de pin, auzi televizorul vecinilor prin perete. Recunoscu glasul monoton al reporterei şi ieşi în grabă - cu degetele încă pline de spumă - trântind uşa în urma ei.

încercă să încălzească o mică porţie de limbă-de-mare prăjită în tigaie pe care Martha o lăsase sub o folie de aluminiu pe blatul din bucătărie, luptându-se cu cuptorul cu microunde, care, inexplicabil, se oprea întruna. Cea mai mică urmă de satisfacţie din generozitatea cu care îi dăduse drumul Marthei mai devreme fu înlocuită de o iritare copleşitoare.
Martha aranjase masa din sufragerie aşa cum o făcea întotdeauna - cu faţă de masă, tacâmuri din argint şi îndrăgita pâine a doamnei March, cu măsline negre, tăiată în felii perfecte. Doamna March aprinse lumânările - lumina părea stinsă fără ele - şi puse nocturnele lui Chopin la pick-up, pentru că era discul pe care-l ascultau la cină şi i-ar fi luat o veşnicie dacă ar fi răscolit prin colecţia intimidantă de discuri ale lui George ca să găsească ceva nou.
în ciuda clinchetului clapelor de pian unduindu-se în apartamentul gol - sau poate din cauza lor -, noaptea părea mai tăcută ca de obicei. Doamna March duse cu furculiţa la gură o bucată de peşte la temperatura camerei. Tresări speriată de râsul unei tinere femei bete sfâşiind liniştea străzii. Ridicând furculiţa care căzuse se mustră, reproşându-şi în şoaptă nervozitatea.
Figurile din portretele din sufragerie se uitau în jos la ea, după cum le era obiceiul când mânca singură. Unul înfăţişa o femeie de vârstă mijlocie purtând o bonetă şi o zgărdiţă din catifea; altul, un bărbat cu ochelari, îmbrăcat într-o haină preoţească. Doamna March le privi la rândul ei.

Nimeni nu spuse nimic

.Doamna March se întreba, aşa cum făcuse deseori, dacă aceasta era ultima ei cină. Cum o fi fost ultima masă a Sylviei Gibbler? Să-i fi gătit ceva atacatorul ei? A mâncat cu plăcere? Şi dacă era la dietă ca să încapă într-o rochie mică şi strâmtă pe care pusese ochii? Dar n-ar mai putea ajunge niciodată la petrecere, nu-i aşa? îngrozitor de deprimant.
Doamna March suflă în lumânările de pe masă şi în cea pe care o aprinsese pe servantă, împroşcând ceară roşie pe peretele din spate. Stinse luminile şi, repugnându-i să stea singură în întuneric mai mult decât e necesar, se grăbi spre bucătărie, unde lăsă farfuriile în chiuvetă, dar se răzgândi de teamă să nu apară alţi gândaci. închidea uşa maşinii de spălat vase, meditând dacă să-şi facă o ceaşcă cu ceai calmant din muşeţel, când telefonul din perete sună cu un zbârnâit atât de tare şi strident, încât doamna March îşi izbi uşa maşinii de spălat peste degetul mic de la mâna stângă.
O fi având George probleme? se întrebă, sugându-şi degetul care-i zvâcnea de durere. Şi-l imagină în cabana lui Edgar - mâinile pline de sânge, Edgar mort pe podea. Cu mâinile tremurânde, ridică receptorul.

- Alo? George?

- Alo? răspunse o voce politicoasă.

Nu era a lui George, ci a unui necunoscut.

- Alo? întrebă din nou pe un ton precaut, dar totuşi vesel, în cazul în care era un prieten apropiat sau cineva important.
- Johanna? întrebă vocea.

Un fulger fierbinte o lovi în piept şi se ţinu pe picioare sprijinindu-şi mâna deperete. Putea auzi o respiraţie puternică, dar nu era sigură că e a ei.
- Mă scuzaţi, ce-aţi spus? vorbi în receptor, mai degrabă o propoziţie lipsită de intonaţie decât o întrebare.
- Tu eşti, Johanna?
- Cine sunteţi?
Vocea îi trăda teama, iar la capătul celălalt al firului bărbatul părea că râde de la distanţă, ca şi cum ar fi întors faţa de la receptor sau şi-ar fi înăbuşit râsul acoperindu-şi gura.
- Să nu mai sunaţi niciodată la numărul ăsta, mă auziţi? spuse doamna March, forţându-se să pună ceva în vocea ei care să semene a autoritate.
înainte ca bărbatul să răspundă, trânti receptorul în furcă - telefonul protestă cu un ţârâit scurt - şi trase cordonul din perete cu o smucitură violentă. Erau mai multe telefoane în apartament - cel din dormitorul lor deschidea lista, dar pe acela nu îndrăznea să-l scoată din priză, dacă ceva i s-ar fi întâmplat lui Jonathan sau George, ori...
Să fi fost Sylvia Gibbler ucisă lângă un telefon? Şi-o imagină pe ea, pe femeia pe care nu o cunoscuse niciodată, strangulată într-un apartament la fel ca al ei, privind spre telefon, implorându-l din privire să o ajute, să sune chiar dacă ea nu ar fi putut să ridice receptorul.
- încetează, spuse doamna March.
Aranjându-şi o şuviţă din părul încă ud, se uită în jos la telefon şi ieşi din bucătărie.
închise uşa de la intrare şi verifică clanţa, deschise yala şi o închise la loc, trăgând pentru ultima oară de clanţă. Bău lacomă din paharul cu vin - se abţinuse mult timp fără să-şi seama - şi-l luă cu ea în dormitor. Holul lung rămânea în urma ei, întunecat şi ameninţător: unde i-o fi fost capul de stinsese luminile? îşi aminti de Paula, care, copilă fiind, ura din tot sufletul coridorul acela, refuzând să iasă din dormitor şi să se aventureze pe el când se trezea
noaptea din coşmaruri. în schimb, Paula îl suna pe taică-su; îi răspundea o doamnă March iritată, din pragul uşii dormitorului - „Nu fi ridicolă!" - savurând orice ocazie care i se ivea să o pună la punct pe copilă.

Acum mergea cu paşi iuţi de-a lungul coridorului - parchetul de lemn scârţâia ca puntea unei corăbii antice - interzicându-şi să tragă cu ochiul la camerele prin faţa cărora trecea de teamă că ar putea vedea pe cineva acolo.
Când intră în dormitorul ei, închise uşa - vărsându-şi nervii pe yală -, se sprijini cu spatele de ea, privind încremenită în jos, la papucii de casă din lână, scămoşaţi, cu inima umflându-i-se dureros în piept. Să se fi închis Sylvia în dormitorul ei, după ce ucigaşul a urmărit-o şi a intrat în casa ei? Să fi fost scoasă cu forţa din cameră, ţipând, cu vârfurile degetelor sfâşiate de aşchiile podelei pe care le zgâriase cu unghiile? Odată ce ucigaşul ei a aruncat-o sau a îngropat-o - doamna March nu era sigură care dintre cele două -, a stat întinsă săptămâni în şir, fără să o descopere nimeni. Când au găsit-o, trupul ei colcăia de viermi.
Doamna March se apropie de noptieră ca să-şi dea ceasul jos de la mână, întrebându-se dacă trupul Sylviei a fost muşcat şi sfâşiat de animale, coioţi sau corbi negri. în copilărie, îşi văzuse pisica înşfăcând o vrabie de pe pervazul unei ferestre deschise. Prinsese pasărea lovind-o fulgerător cu o labă, ca şi cum n-ar fi fost nimic, afişând indiferenţa tipică felinelor, de parcă apartamentul de la etajul al unsprezecelea ar fi fost o savană luxuriantă. Se jucase o vreme cu vrabia, bătând-o cu labele, apoi - chiar în faţa tinerei doamne March - începuse să o mănânce, sfâşiindu-i penele şi pielea cu dinţii ascuţiţi. Doamna March vedea faţa moale şi lipsită de viaţă a Sylviei sfârtecată şi ruptă în fâşii de fălcile animalului de pradă suflându-şi respiraţia fierbinte peste genele ei.
îşi înfipse cu putere unghiile în palme. Se gândi să fumeze o ţigară ca să se relaxeze, dar s-ar fi deranjat prea mult să despacheteze din şal tabachera de argint furată şi să aerisească apoi camera şi, pe lângă asta, nu ştia de ce avea nevoie să se relaxeze. Aşa că se spălă pe faţă - vinul se împânzise pe buzele sale ca venele unui păianjen -, se spălă pe dinţi, îşi întinse un strat gros de cremă pe faţă şi se urcă în pat cu o carte. Destinsă de senzaţia de curăţenie, de atingerea cearşafurilor proaspăt schimbate pe călcâiele frecate cu piatră ponce, de aroma cremei de faţă, de iasomie sau lavandă, citi o vreme până
când fu întreruptă de tropăitul strident al vecinei de deasupra, care purta din nou pantofi cu toc. Nu ştia cine erau proprietarii apartamentului de deasupra lor, dar, ori de câte ori vedea o femeie

pe tocuri pe hol se gândea să se apropie de ea, poate chiar să se împrietenească cu ea, pentru ca, într-o zi, să-i spună degajată, în trecere şi pe un ton binevoitor, despre avantajele încălţării papucilor de casă. Răspunzând gândurilor sale, tocurile răsunară şi mai aprig prin tavan.
Doamna March lăsă jos cartea - literele prea mici şi vinul îi dăduseră o durere de cap - şi se ridică din pat ca să ia o aspirină din baie.
în timp ce mergea înapoi spre pat cu paşi uşori, ceva din clădirea de vizavi îi atrase atenţia: o lumină roşie la o fereastră. Se încordă brusc, gândindu-se că e un incendiu, dar, privind mai atentă, realiză că era lumina caldă a unei lămpi decorate cu organdi de culoarea cireşelor. Aproape toate celelalte ferestre ale clădirii erau întunecate, unele dintre ele clipind slab odată cu lumina de la ecranul televizorului.
Se duse lângă fereastră, cu nasul aproape lipit de geam. începuse să ningă. Fulgii pluteau în jos, iar cei care treceau prin faţa geamului erau iluminaţi pentru o secundă în roşu, aprinzându-se ca nişte bucăţi de jar şi sclipind în culoarea şofranului înainte să-şi continue căderea prin negura infernală a nopţii.
Privirea i se îndreptă din nou spre camera cu lampa aprinsă. Un dormitor cufundat în întuneric, cu o singură lumină roşiatică. După câteva secunde desluşi silueta unei femei, aplecată, cu spatele întors spre fereastră. Purta un furou roz, prin care i se vedeau şoldurile albe. Doamna March tuşi scurt, apoi se uită peste un umăr, ca şi cum cineva o prinsese spionând. îşi aţinti din nou privirea la femeie. Peste ce stătea aplecată? Doamna March văzu colţul unei saltele sau al unei perne decorative. Aplecându-se şi mai mult în faţă, se izbi cu bufnet cu fruntea de geam, şi, ca şi cum ar fi auzit-o, femeia în furou roz se întoarse cu faţa spre ea.
Din gâtul doamnei March ieşi, involuntar, un sunet distorsionat, chinuit, între suspin şi ţipăt. Văzu sânge - atât de mult sânge - îmbibând partea din faţă a furoului, năclăindu-i părul, pătându-i mâinile cu care lăsa urme sângerii pe geam. într-o mişcare bruscă, doamna March se smulse de lângă fereastră;
căzu pe spate pe pat, iar cartea scrâşni sub ea. întinse mâinile tremurânde spre noptiera lui George, scuturându-le ca să scape de amorţeala ce-i cuprindea degetele. Trase telefonul spre ea şi se târî spre fereastră. Cablul se întinse şi o opri din mers.

încremeni în picioare, cu receptorul lipit de ureche - tonul se transformase într-un ţiuit asurzitor - privind peste curte. Lumina roşiatică dispăruse. La fel şi femeia.
în timp ce doamna March ţinea receptorul la ureche şi ochii aţintiţi pe fereastră, transpiraţia acră i se prelingea pe gât, iar stomacul i se făcu ghem. Rămase aşa până când nu mai transpiră şi respiraţia i se linişti.
Ninsoarea se transformă în ploaie. Răpăitul ce răsuna în toată curtea o sperie şi o şocă de parcă ar fi bătut în ceva metalic, aproape de ea, cu un zdrăngănit puternic.
Cu privirea fixată pe fereastra din clădirea de vizavi, puse receptorul înapoi în furcă. Fereastra era cufundată în întuneric, dar încă mai putea vedea lumina roşie zvâcnind în faţa ochilor ei ca o închipuire, ca şi cum ar fi văzut soarele prin pleoapele închise după ce se îl privise cu ochii deschişi.

Gândindu-se să anunţe poliţia, încă mai ţinea telefonul strâns la piept. Dar nu mai era sigură: chiar văzuse sângele, femeia privind-o prin geam şi furoul ei plin de sânge? Dar mai era şi cealaltă problemă, desigur, adevăratul motiv pentru care nu putea da telefon la poliţie. Credea că femeia - fără îndoială, era imposibil - are faţa ei. Credea că femeia aceea este ea.Doamna March se trezi speriată dintr-un şir lung de vise întunecate şi melancolice de ţârâitul baritonal şi pătrunzător al ceasului deşteptător al vecinilor, urmat de dupăitul greoi şi înfundat al aceloraşi vecini, pulsând prin tavan ca o migrenă.

Se ridică din pat încet şi privi spre fereastra luminată de aura deprimantă a zorilor de zi. Printre marginile perdelei văzu imobilul de vizavi. Linişte. Nici o mişcare.

Se sprijini de perne, iar inima începu să-i bată alarmant de tare. Amintirea nopţii trecute o făcu iar să transpire - trebuie să fi transpirat toată noaptea, căci văzu salteaua udă. Uitându-se sub pătură, scoase un geamăt şi sări din pat. Gălbuie şi rotundă, o pată se întindea în mijlocul cearşafului, întunecând pânza de in alb-ivoriu. Urină.

- O, nu! oftă, îmbrăţişându-se, legănându-se înainte şi înapoi. O, nu! O, nu! O, nu!

Nu-şi putea aminti când făcuse ultima oară în pat. S-ar putea să fi fost în prima noapte când Kiki i-a apărut în dormitor, cu zâmbetul ei neliniştit, nepământesc, cu ochii fără sprâncene, trăgându-şi suflarea toată noaptea.

Doamna March întinse mâna şi pipăi noptiera, ca să afle cât e ora - Martha nu avea să ajungă decât peste o jumătate de oră. Era exclus să-i ceară Marthei să schimbe cearşafurile. Ar fi putut să-i spună că vărsase nişte vin peste ele, însă asta ar fi însemnat că ar fi trebuit chiar să toarne nişte vin peste pată, dar numai gândul că ar scăpa nişte Cabernet peste cearşafuri, îmbrăcată în cămaşa de noapte, o făcea să râdă şi să plângă în acelaşi timp.Smulse cearşafurile de pe pat şi, cu ele strânse ghemotoc în braţe, deschise uşa spre hol. Ciudat cât de îngust şi neprimitor i se păruse holul doar cu o noapte în urmă. Acum, o lumină blândă se răspândea prin uşile deschise, iar în lumina razelor ce cădeau pe parchet jucau fire de praf.

Se repezi spre debaraua cu aşternuturi din capătul holului, unde maşina lor de spălat era instalată sub rafturi. Deseori îi spunea lui George cât de norocoşi sunt să aibă o maşină de spălat rufe în apartamentul lor, ca să nu ajungă să folosească maşina de la

subsolul blocului sau umilitoarele spălătorii publice. Nu o mai pornise de când o angajase pe Martha.
Gâfâind, mototoli cearşafurile într-un ghem mare pe care-l împinse în maşină, apoi, amintindu-şi de cămaşa de noapte pătată, şi-o scoase de pe ea şi o îngrămădi şi pe ea în cuvă. Răsuci în toate părţile butonul de selectare a programelor de spălare, apăsă vreo câteva taste în acelaşi timp, până când maşina hurui, dând semn că se trezeşte la viaţă. Goală-puşcă, doamna March se întoarse în dormitorul ei, udă leoarcă şi tremurând toată şi abia reuşi să-şi pună halatul de baie pe ea când auzi uşa deschizându-se şi pe Martha articulându-şi salutul ei obişnuit, sec.
Cu inima bătându-i ca o împunsătură adâncă şi dureroasă peste coaste, doamna March păşi în hol, îmbrăcată în halat.
- O! exclamă ca şi cum uitase că Martha lucrează în casă aproape în fiecare zi. Bună dimineaţa, Martha!
Martha se opri din mers şi poşeta ei mică de culoare oliv se legăna atârnând de încheietura mâinii.
- Am uitat să spăl ceva? întrebă privind în spatele doamnei March la apa învolburându-se în cuvă sub rafturile cu aşternuturi - doamna March uitase să închidă uşa.
- O, nu, răspuse doamna March, dând agitată din mâini, aşa am vrut eu, să-mi spăl cearşafurile. Am nevoie de tine să-mi pui altele noi pe pat. Pentru că, ştii, bine, nu e important de ce, am, ei bine, erau pătate, ştii, şi cămaşa de noapte, în fine...
Chipul Marthei se dizolvă într-o expresie a empatiei perfecte.
- Desigur, doamnă March. Sper că aţi ales programul de spălare cu apă rece, dacă nu, putem folosi oţet alb. E cel mai bun pentru petele de sânge.
Frânturi de imagini ale femeii - femeia cu chipul ei - din fereastră: mâini însângerate, cămaşă de noapte pătată de sânge. De unde aflase Martha?
- Am fost şase fete în casă, adăugă Martha, se întâmpla mereu. Nu e nici o problemă. Scot eu petele.
înainte să se întoarcă în bucătărie, încuviinţă dând scurt din cap - o încercare de blândeţe maternă, probabil.
Rămasă în hol, cu halatul de baie deschis, doamna March realiză brusc că Martha presupusese că e la ciclu. Faţa îi luă foc. Menstruaţia - „blestemul”, aşa cum îl numise maică-sa - nu-i venea la timp de vreo câteva luni încoace, ba chiar din ce în ce mai rar, o

dată la câteva luni, iar în ultima vreme era asaltată de bufeuri şi sânii îi erau flasci. Atunci când îi venea, era ceva lăptos, deschis la culoare ca acuarela diluată. încercă să-şi amintească cum fusese odinioară, când pacostea asta îi domina viaţa. Planificase vacanţele, petrecerile şi chiar propria nuntă în funcţie de ciclu, înghiţind pe nerăsuflate analgezice, punându-şi sticle cu apă caldă pe burtă întreaga zi. Acum, nu mai rămăsese mare lucru din el. în ani, totul se evaporă, meditä.

Cuprinsă de puseuri de panică, doamna March se uită întreaga zi la fereastra clădirii de vizavi de la fereastra dormitorului ei. Se uita de după perdele, sperând să surprindă pe cineva, pe oricine, în mijlocul acţiunii, tânjind după orice indiciu care ar fi explicat ce văzuse noaptea trecută. Fereastra cu pricina era neluminată, iar sticla ferestrei reflecta blocul ei. Nici urmă de femeie în furou roz sau orice altă femeie - ci doar un bărbat în costum, care, la un etaj inferior, mânca un sendviş ambalat în folie de aluminiu, pe scara de incendiu.

în ziua aceea, telefonul sună de două ori. Prima dată răspunse doamna March, dar de la capătul firului nu-i răspunse decât tăcerea. Când telefonul sună a doua oară, doamna March se crispă văzând-o pe Martha ţinând receptorul la ureche.

- Ce spune, Martha? întrebă cu glas răguşit. Nu asculta!

Se repezi la Martha, care îi dădu receptorul confuză. Doamna March îl prinse în mâinile tremurând şi-l presă de tâmplă. Nu auzi nimic de la celălalt capăt al firului, nici măcar o respiraţie sau chicote.

- Oricine ai fi, încetează, nu mai suna! ţipă înainte să închidă.
- Ăştia de la telemarketing, spuse Martha, scuturând din cap.

*

în acea după-amiază, doamna March urcă la etaj ca să-l ia pe Jonathan din apartamentul familiei Miller. îmbrăcată într-un pulover larg şi cu şosete albe sport bărbăteşti, Sheila îi deschise uşa.

- O, bună! Intră!

Părea surprinsă să o vadă, chiar dacă doamna March o sunase ca să-i spună că vine la ea. Doamna March păşi prudentă în apartament. Nu intrase niciodată; de obicei, Jonathan o întâmpina la uşă când venea să-l ia.

- Cu ce să te servesc? întrebă Sheila. Cafea? Ceai?

4

Sheila nu era ceea ce s-ar putea numi o femeie frumoasă, dar era atrăgătoare, cu pomeţi ridicaţi, pistruiaţi, cu păr blond mătăsos ce părea mereu strălucitor. Purta ochelari pentru citit, care o făceau să arate interesantă, iar când i-a scos, i-a prins de marginea decolteului de la pulover cu un gest degajat. Pe doamna March nu o prindeau bine nici un fel de ochelari. îi scoteau în evidenţă toate defectele feţei.

- Aş dori un ceai, răspunse.

O urmă pe Sheila în bucătărie, observându-i spatele mic şi talia îngustă. Ceafa era atât de curată, iar puful blond abia se vedea în bătaia luminii. Deseori doamna March simţea că era disproporţionată în comparaţie cu alte femei. Trupul ei, umflat şi dizgraţios, nu avea nimic în comun cu cel zvelt, drept şi bine conturat al Sheilei.

Profită de scurta excursie în bucătărie ca să-şi noteze în minte tot ce se găsea în apartament. Stilul comod al Sheilei se vedea în aranjamentul modern şi
jucăuş al covoarelor marocane, în canapelele cu picioare, tapiţate cu catifea de culoarea muştarului cu imprimeu cu pescăruşi. Soţii Miller prinseseră ingenios instalaţia de lumini în tavan şi nu foloseau spoturi, becuri sau lămpi de podea. Traversa veselă de sub picioarele ei făcea holul să pară mai luminos şi mai scurt. Chiar dacă apartamentul era compartimentat la fel ca al ei, arăta altfel. Mai modern. Superior. Se întrebă dacă vreunul dintre portari fuseseră înăuntru, mai ales cel care critica mereu totul, dacă vreodată comparase apartamentul ei cu al Sheilei.

- Ai mutat bucătăria? o întrebă pe când intrau amândouă în încăpere.

Bucătăria familiei March era aproape de intrare. Cea a familiei Miller era la capătul holului, pe partea opusă a apartamentului, unde era biroul lui George.

- O, da. Am vrut mai mult spaţiu pentru living. Am stricat pereţii vechii bucătării şi am unit cele două camere. Acum avem mai multă lumină.

Doamna March îşi ţuguie buzele. Stătea într-o poziţie incomodă, ciudată - fusta i se ridicase până la coapse - pe unul dintre taburetele înalte din jurul insulei, în timp ce Sheila se pregătea să încălzească ibricul, arcuindu-şi degetele cu unghiile vopsite cu ojă roşie. întotdeauna avea manichiura proaspăt făcută. Ar fi fost genul

ei (calmă, neprotocolară) să şi-o fi făcut singură, dar unghiile erau atât de perfect tăiate şi lucioase, încât doamna March putea să creadă că vecina ei cheltuise sute de dolari la un salon. în timp ce ea se gândea la această variantă, Sheila scoase două ceşti din bufet. Erau fermecător de nepotrivite, dar era limpede că făceau parte din acelaşi set, pe care doamna March îl observase, desigur.
- Lapte? întrebă Sheila.
- Te rog.
Sheila deschise frigiderul şi se auzi zdrăngănitul discret al sticlelor şi borcanelor. înăuntru, totul era aranjat ordonat în caserole puse unele peste altele, etichetate. înainte ca uşa frigiderului să se închidă, doamna March admiră depozitarea eficientă şi încântătoare estetic. Sheila nu turnă laptele într-o latieră, ci trânti neprotocolară cutia de carton în faţa ei, unde şedea, cutie care transpiră pe blatul lucios al insulei cât timp ele îşi băură ceaiul. Când Sheila turnă apa fierbinte din ibric peste un cocoloş de frunze uscate pus pe fundul fiecărei ceşti, doamna March se aplecă în faţă, privind mirată cum frunzele se deschid într-o floare. Sheila îi văzu privirea şi zâmbi.
- E ceai chinezesc, i se spune ceaiul care înfloreşte. Nu-i aşa că e frumos? L- am cumpărat de la Beijing, luna trecută.
- Ce drăguţ! Şi totuşi, a fost o călătorie lungă. Cum s-a descurcat Alee?
- Nu l-am avut pe Alee cu noi. Am fost doar noi doi, eu şi Bob.
- O, spuse doamna March, deranjată că pentru Sheila şi Bob nu era de-ajuns, se pare, că locuiau împreună.
Făceau excursii romantice prin lumea întreagă, chiar dacă erau căsătoriţi de cel puţin zece ani.
- Ce drăguţ!
- Aşa e. Am găsit ceaiul la cea mai drăgălaşă băcănie chiar de lângă hotelul nostru. Nu i-am putut rezista.
- îmi închipui, replică doamna March, uşor înţepată.
îşi storcea creierii, încercând să-şi amintească din ce-şi câştigă existenţa Bob Miller ca să-şi permită o excursie la Beijing.
îşi sorbiră ceaiul în linişte. Doamna March lăsă ochii în jos, privind la bobocul de ceai înflorind, arătând din ce în ce mai mult ca un păianjen mare, chircit, desfăcându-şi picioarele. O picătură de apă se prelinse de pe cutia de carton cu lapte pe blatul insulei. Din senin, Sheila îşi scoase puloverul. Doamna March se crispă la ce avea să urmeze: clavicula conturată elegant; coastele ieşind prin

tricou când ridică braţele deasupra capului; braţele subţiri, musculoase. Doamna March se foi în scaun, dându-şi jos, involuntar, mânecile spre încheietura mâinilor. Când nu mai putut să suporte liniştea, spuse:
- îmi place cum aţi aranjat locul.
Sheila îi surâse şi doamna March observă cu ochi agili, de spion, cea mai subtilă crăpătură pe unul dintre dinţii din faţă.
- O, mulţumesc. Să fi văzut cum era aici înainte să ne mutăm. Era oribil. Bătrâna locuise aici de o veşnicie. în ultimul timp, abia mai ieşea din casă.
- A murit aici?
- O, nu, nici pomeneală. Dar mirosea ca şi cum ar fi murit în casa asta. M-am îngrozit când am deschis dulapurile.
- Ai găsit ceva în ele? Insecte, de pildă? întrebă doamna March plină de speranţă, sorbindu-şi ceaiul.
- Ştii ce... Am scos dulapurile cu totul, fără să le dăm prea multă atenţie. Bine că am scăpat de ele. Acum avem un dressing modern. Pin.
Doamna March miji ochii.
- Dar nu, nu am văzut nici un fel de insecte, continuă Sheila, muşcându-şi uşor o unghie al cărei lac roşu era, în mod inexplicabil şi enervant, impecabil.
- Avem noroc că nu sunt gândaci în clădire, spuse doamna March.
- O, da, ce binecuvântare, răspunse Sheila. Aş muri dacă aş vedea unul. Mici creaturi dezgustătoare.
- Eşti sigură că nu ai văzut nici unul, aşa e?
- O, nu, Dumnezeule! Continuă încruntată. Vreau să spun că nici n-aş avea cum, pentru că fac curat.
Râse, dezvelindu-şi dintele ciobit şi gingiile roz ca nişte sfârcuri. Doamna March se forţă să râdă împreună cu ea, dar râsul ei avea ceva isteric.
- O, Doamne, unde-mi sunt bunele maniere? spuse Sheila. Nu ţi-am arătat apartamentul. Facem un tur împreună?
- Vai, mulţumesc, dar azi nu pot. Am nişte treburi de rezolvat. îmi pare rău.
Gândul că ar fi fost nevoită să dea cu ochii de un alt lucru elegant din apartamentul Sheilei era prea mult pentru ea, prea greu de suportat.
- Nici o problemă, răspunse Sheila, luând ceştile de pe blat şi punându-le în chiuvetă.

Doamna March se ridică de pe marginea taburetului şi o urmă pe Sheila în hol.
- Băieţi! strigă Sheila. Jonathan! Mama ta e aici.
Când o uşă se deschise la capătul holului şi băieţii ţâşniră din cameră, doamna March se întoarse spre Sheila cu un zâmbet mult exersat, înfigându- şi unghiile în bareta de piele a genţii.
- Mulţumesc foarte mult pentru ceai, Sheila. A fost încântător.

îl prinse pe Jonathan de mână, care se zbătu până se eliberă din strânsoarea ei. Nu-i plăcea să fie ţinut de mână în public (sau deloc, de fapt). Alergă pe palier, iar ea merse în urma lui simţind ochii Sheilei aţintiţi în ceafa ei până când ajunse la lift

.în noaptea aceea, doamna March închise toate uşile şi ferestrele, chiar şi fereastra mică din baie, aproape de tavan, deşi era imposibil ca cineva să poată intra prin ea din cauza mărimii şi poziţiei, fix în mijlocul faţadei blocului, departe de toate ţevile şi pervazurile exterioare.
Deschise brusc uşa dormitorului lui Jonathan şi îl găsi pe podea, cu faţa la perete. Se repezi spre el, scoţând un sunet distorsionat şi slab din gât, îl prinse de umeri şi-l întoarse spre ea. Era doar Jonathan, nimeni altul: un Jonathan melancolic, ridicând bărbia şi privind-o.
- Iau o pauză, explică băiatul.
îl mai verifică încă o dată înainte de cină şi din nou în timp ce dormea.
Nici o nenorocire nu se abătu asupra lor în noaptea aceea şi nici în dimineaţa următoare, însă doamna March fu încordată la maximum toată ziua, cu capul lăsat în jos între umeri, pregătindu-se cu încăpăţânare să se confrunte cu nenorocirea.

Aşezată pe canapeaua din living, încercă să frunzărească o revistă,

privind fotografia unui model cu un machiaj extravagant - gene roz, pistrui desenaţi -, citi de mai multe ori textul de sub poză, „Katarina poartă o diademă din diamante de la Tiffany”, în timp ce trăgea cu ochiul la ferestrele clădirilor de vizavi, mult prea departe ca să poată vedea ce era dincolo de ele

.întoarse apatică paginile revistei, trecând peste manechinele pozând cu gura deschisă, cu ochii mari şi contorsionate în poziţii imposibile. Când dădu peste fotografia unei femei îmbrăcate ca un cadou de Crăciun, realiză brusc, panicată, că rămăsese îngrozitor de în urmă cu cumpărăturile de Crăciun. Apartamentul era puţin decorat - cu excepţia bradului -, căci doamna March fusese atentă să nu exagereze cu decoratul până la petrecerea pentru George. în acel an, aveau să găzduiască cina din Ajunul Crăciunului; sora ei şi soţul acesteia, şi mama văduvă a lui George confirmaseră prezenţa (Paula, care întotdeauna de sărbători era într-un loc exotic, distrându-se de minune cu frumoasele ei prietene străine, nu putea veni). Cum a fost posibil să uite de cumpărături?

Frângându-şi mâinile, hotărî să se ducă imediat la un centru comercial. O să-l lase pe Jonathan să-l vadă pe Moş Crăciun şi între timp ea va cumpăra tot ce are nevoie. în fiecare an se străduia din toate puterile să facă un Crăciun de neuitat, un moment magic pentru toţi - punea în mijlocul mesei aranjamente generoase cu mere şi conuri de brad şi cumpăra cele mai deosebite cadouri. Ex-librisuri aurite pentru George, după ce odată îi spuse fără reţinere că părinţii lui îi refuzaseră acest simplu lux pe când era copil. Sau un stilou elegant, marca lui preferată, gravat cu data când i-a fost publicată prima carte. Mostre de recompense ale consideraţiei sale, pentru care nu avea timp anul acesta, în nici un caz la cât era de extenuată şi ameţită.

Certitudinea instantanee că dacă nu pleacă imediat ceva îngrozitor o să se întâmple se răspândea în aer ca un miros stătut, împuţit. Se

năpusti în camera lui Jonathan, care o întâmpină cu ochii mici, plin de reproş pentru că îl întrerupsese tocmai când făcea - ei bine, ceva - şi ieşiră amândoi în grabă din apartament.
Afară, clopoţeii Armatei Salvării răsunau la fiecare colţ de stradă. Trecătorii se adunau să admire manechinele suple, fără chip, pozând în vitrinele de sărbători de pe Fifth Avenue, înfofolite în blană şi catifea, pe un fundal cu ninsoare sau în mijlocul dioramelor cu scene de Crăciun. în spatele unei vitrine un bec slab clipea într-o lumină alb-albăstruie, aidoma unei furtuni iminente, deasupra unui manechin care stătea în picioare, curajoasă şi demnă, în rochia de organdi şi cu o pălărie cu boruri largi.
Doamna March şi Jonathan ieşiră în grabă din taxi, ferindu-se în ultima clipă să nu se izbească de o fetiţă îmbrăcată în haină din blană de nurcă albă, cu părul prins în două cocuri. Plimba un pui de labrador care-şi rodea nervos lesa, trăgând de ea în toate părţile, sau poate mai degrabă el o plimba pe ea, în timp ce mama fetei, la câţiva paşi în spatele ei, mergea cu capul băgat în agenda cu coperte din piele. La colţul opus, un bărbat ghemuit, murdar, într-o
haină ruptă, cu mănuşi fără degete, cerşea.
- Mami, putem să-i dăm nişte bani? întrebă Jonathan, surprinzând-o pe doamna March într-un moment în care lua pauză de la înverşunarea ei alimentată de panică.
- O, Jonathan, răspunse - uneori era de ajuns atât.
Jonathan nu-şi putea lua privirea de la cerşetor, întinzând gâtul pe măsură ce se îndepărtau de el.
- Putem?
- Nu, nu am, nu am bani mărunţi.
Ultimul cerşetor care o abordase pe stradă fusese o femeie, cu şosete şi sandale, cu faţa încreţită ca şi cum pielea ar fi fost pliată de mai multe ori. în jurul nasului avea o crustă albă, iar ciupiturile de vărsat de vânt de pe obraji erau atât de rozalii, încât părea că le umpluse cu machiaj gros de scenă. O strigă pe doamna March, care îi spuse sinceră că nu are bani mărunţi. Ar fi putut să o ignore, dar îi plăcea să se creadă o persoană empatică; o trecuse pe lista celor mai bune calităţi ale sale în dosarul de înscriere la facultate.
- Nu vreau bani, zise femeia. Am nevoie doar de medicamente. Ştii, medicamentele sunt tot ce vreau. Nu trebuie să-mi dai bani, dar, te rog, cumpără-mi medicamente.

O convinse pe doamna March să-i cumpere medicamentul cu pricina de la o farmacie din apropiere. E după colţ, spuse femeia. Doamna March se întorcea acasă de la piaţă, era îngreunată de atâtea sacoşe, dar fu de acord să meargă la farmacie. Nu găsea nici o scuză să nu o facă, mai ales că vorbea în continuare cu femeia, încheind un fel de acord tacit, care, se temea, era prea avansat ca să fie încălcat. Farmacista ridică privirea, o scrută făcând ochii mici pe cerşetoare, care şchiopăta în urma doamnei March, încălţată în sandale grosolane, trăgându-şi nasul nepoliticos.
- Ce doreşti? o întrebă doamna March.
Femeia îi spuse farmacistei, care, înainte să aducă cutia şi să o pună pe tejghea, o privi pătrunzător pe doamna March.
- 19,50, spuse farmacista şi doamna March înghiţi în sec. 19,50 părea cam mult pentru un act de caritate din senin. Şi pentru o cutie cu ce, mai exact? Coborî privirea spre cutia pusă pe tejghea, dar nu reuşi să-şi facă nici o idee. Ştia că fusese manipulată, că poate pune capăt episodului în orice moment, că poate refuza să plătească indiferent ce era în cutie - dar toate astea ar fi pornit un scandal. Cu dinţii încleştaţi plăti cu cârdul ei, apoi înşfăcă cutia pusă într-o pungă de hârtie pe care o ţinea strâns şi aşteptă până ieşiră în stradă ca să i-o dea femeii. Ezită puţin înainte să se despartă de cutia din pungă - simţea un fel de satisfacţie că balanţa puterii se schimbase, că acum ea era cea care o domina pe femeia care urmărea punga de hârtie nu doar cu ochii, ci cu întregul ei corp. Doamna March o pedepsea pentru felul în care o umilise atât de profund şi fiindcă voia ca farmacista, în cazul în care le urmărea cu privirea, să creadă că ea era cea care deţinea controlul situaţiei. Plătise pentru medicamente pentru că aşa voise ea, şi îi înmâna punga dacă şi când voia ea.
Data următoare nu o mai prinse nepregătită. Câteva săptămâni mai târziu, când a fost oprită de un cerşetor cu un pahar de hârtie într-o mână (cealaltă era un ciot), spuse:
- îmi pare rău, dar azi maică-mea l-a împuşcat pe taică-meu şi mă simt destul de ciudat...
Cerşetorul se uită chiorâş la ea - „ăăă?" -, ea ridică din umeri, el îşi văzu de drum, vorbind de unul singur în barbă, privind-o dintr-o parte ca şi cum i-ar fi fost teamă că-l va urmări.

Doamna March şi Jonathan se apropiau de intrarea în centrul comercial, iar ea îi aruncă cerşetorului de pe partea cealaltă a străzii o privire pe furiş. Acesta întoarse capul să-i întâlnească privirea: zâmbi, dezvelindu-şi ultimii doi dinţi, înnegriţi. Doamna March iuţi paşii, trăgându-l pe Jonathan după ea.
Doamna March îl ţinea strâns de mână pe Jonathan în timp ce păşiră pe tărâmul copiilor plângând, al angajaţilor agitaţi, al femeilor răscolind tot felul de produse în coşurile de plasă. Din boxe se auzea un cor de voci piţigăiate cântând colinde vesele. într-un colţ, o femeie plângea, rimelul i se scurgea în şiroaie groase pe obraji, dar nu, nu plângea, era lac de transpiraţie.
Un agent de securitate trecu pe lângă ei alergând ca să prindă un adolescent care distruse vitrinele cu parfumuri. Doamna March simţi că cineva o apucă de mâna liberă, îi simţi atingerea necunoscută pe piele şi îngrozită privi în jos, descoperind o fetiţă ţinându-se strâns de ea. Respirând greu prin gura deschisă, copila ridică privirea la ea, şi, văzând că nu e mama ei, lăsă speriată să cadă mâna doamnei March ca şi cum ar fi fost înţepată de ceva (ce tupeu - de parcă doamna March o atinsese pe ea). Se feri de femeia străină şi izbucni în lacrimi.
Doamna March îl trase nervoasă pe Jonathan de mână şi îşi făcură loc în labirintul cu podele de marmură lucioasă. După ce trecură prin faţa vitrinelor cu bijuterii, mănuşi din piele, fulare de caşmir, rujuri aranjate ca nişte bucăţi de bomboane multicolore, ajunseră în faţa unei mulţimi de mămici şi copii aşezaţi într-o coadă întortocheată sub un banner pe care scria Moş Crăciun este AICI. Dincolo de ei, la o distanţă descurajantă, Moş Crăciun şedea pe un tron de lemn pozând împreună cu un băieţel care urla din toţi rărunchii în poala lui.
Se aşezară la coadă şi doamna March se ridică pe vârfuri. Scanând cu privirea mamele din faţa ei, se apropie de una în blană şi perle.
- Ar fi prea mare impertinenţa din partea mea, începu, zâmbind cât de larg poate zâmbi o fiinţă umană, dacă v-aş ruga să-l supravegheaţi un minut pe fiul meu?
Sprâncenele femeii se ridicară în semn de indignare arogantă şi doamna March se grăbi să-i spună cu o voce stinsă care, spera ea, le-ar fi apropiat:

- Doar pentru câteva minute, cel mult, cât timp mă strecor să cumpăr câteva cadouri... Nu putem să-i stricăm surpriza de Crăciun, aşa e?
încercă să-i facă cu ochiul şi machiajul începu să i să prelingă pe faţă.
Suspicioasă, femeia ridică gulerul hainei de blană, gest care o făcu pe doamna
March să-l ridice şi ea pe al ei, ca o strategie de apărare.
- Şi peste cât timp vă întoarceţi, mai exact? întrebă femeia iritată.
Doamna March luă întrebarea ca pe un semnal promiţător că nu fusese refuzată brutal. O asigură pe femeie că nu va dura mult şi se furişă spre lifturi.
La etaj, nici raioanele cu cele mai scumpe produse nu erau scutite de haos, şi doamna March fu atrasă în starea de panică şi furie generală, simţind zeci de mâini frecându-se de ea şi bruscând-o; muzica săltăreaţă de Crăciun se revărsa prin difuzoare într-un şuvoi de sunete nearticulate, luminile orbitoare o dezorientau în timp ce reuşi să pună mâna, cu inima îndoită, pe un ac de cravată din argint veritabil şi o garnitură de tren pentru Jonathan.
Pe ultima sută de metri, alese şi ingredientele cu care să-şi decoreze apartamentul: coji de scorţişoară rulate, legate cu fundă, felii de portocale uscate, conuri de pin vopsite cu auriu, coroane de pin natural, proaspăt, decorate cu fundiţe în carouri. încă se mai pricepea să pregătească un Crăciun frumos.
Plăti şi, aşteptând la recepţie să-i fie împachetate produsele în ambalaj de cadouri, aruncă o privire la ceasul de la mână, realizând brusc că îl lăsase pe Jonathan la etajul inferior patruzeci de minute. Alergă spre lifturi, dar o singură privire către mulţimea de cumpărători împingându-se unii în alţii ca să intre înăuntru o făcu să o ia repede pe scări. Păşi înapoi ca să-şi schimbe direcţia şi, cu sacoşele umflate atârnând grele de încheietura mâinilor, se izbi de cineva. Când se întoarse speriată ca să-şi ceară scuze, dădu nas în nas - clocotind de furie - cu femeia din fereastră. Femeia părea la fel de speriată ca ea - avea aceeaşi privire îngrozită - când doamna March realiză că se oprise în faţa unei oglinzi cât ea de înaltă. Inspiră adânc, aşteptând ca reflexia ei să clipească sau să tresară, aproape temându-se să-i întoarcă spatele, înainte să se răsucească pe tocuri şi să se îndrepte spre scări.
Ajunse la parter la timp: Jonathan tocmai se dădea jos din poala lui Moş Crăciun. O salută în felul său obişnuit, lipsit de energie şi

entuziasm, după ce ea reuşi să-şi facă loc prin mulţime. Moşul ridică privirea, zâmbindu-i prin barba artificială în timp ce ea îi mulţumi.
- Eu vă mulţumesc! spuse Moşul. Că aţi venit să mă vedeţi. Ne-am simţit minunat, aşa e?
îi surâse lui Jonathan - care deja îşi pierduse interesul, cu gândurile departe - şi, zâmbind forţat doamnei March, spuse:

- Aveţi un băiat grozav, Johanna.

- Ce-aţi spus? îl întrebă privindu-l în ochi.

- Am spus că aveţi un băiat grozav.

Doamna March încremeni privindu-l pe Moş, care o privi direct în

ochi.

- Ho, ho, ho! spuse Moşul, încă zâmbind.
Uitând de fotografie, doamna March îl înşfăcă pe Jonathan, strivind-i braţul atât de tare, încât micuţul ţipă - maică-sa obişnuia să facă aşa, înfigându-şi unghiile ascuţite ca ghearele unui vultur în braţul ei -, şi înaintară cu greu printre hoardele de mame agitate, cu ruj lucios şi cercei strălucitori, date cu fixativ, al cărui miros chimic, greoi îi intra pe gât doamnei March. Reuşi să-i mulţumească mamei cu perle că avusese grijă de Jonathan dând uşor din cap, aceasta îi răspunse la fel, cu stoicism, în timp ce băieţelul ei, urlând şi plângând, cu mucii curgându-i pe obraji, refuza să se aşeze în poala lui Moş Crăciun.

Doamna March se târî pe sine şi pe Jonathan afară din centrul comercial, abia ţinându-se pe picioare sub greutatea sacoşelor. Ajunsă afară, inspiră aerul rece de iarnă, care păru

s-o plesnească drept răspuns, şi se
prăbuşi în primul taxi liber

.Portarul se oferi să-i ducă sacoşele până la uşa apartamentului, dar îl refuză de teamă să nu creadă că făcuse cumpărăturile de Crăciun din zgârcenie, sau opusul - prea extravagante, dovadă că

1

erau răsfăţaţi şi materialişti -, deşi acum îşi făcea griji că interpretase refuzul ei ca mândrie sau chiar neîncredere, ceea ce l-ar fi făcut şi mai rigid faţă de ea.
Cu antebraţele înroşite din cauza toartelor sacoşelor, năvăli în apartament şi dădu nas în nas cu George.
- O! spuse, oprindu-se brusc în hol. Te-ai întors...
Jonathan, care venea din spatele ei, îi dădu lui taică-su o îmbrăţişare superficială înainte să o ia la fugă spre dormitorul său. George îl urmări zâmbind. Arăta cam neglijent, gândi ea, cu cămaşa scoasă din pantaloni, cu părul răvăşit. Se întorsese mai devreme.
- Mi-am pierdut timpul, spuse el, ştergându-şi paharul cu manşeta cămăşii. Am ajuns acolo târziu şi n-am găsit nici un animal. N-am prins nici măcar un prăpădit de fazan.

-O!

- Nu e un sezon prea grozav.

- Poate va fi la anul, zise doamna March, rămasă cu sacoşele în

mâini.

- Poate, spuse George.

Ai auzit de femeia dispărută? îl întrebă, fixându-şi privirea în ochii lui. Se aştepta să reacţioneze într-un fel - să se crispeze, să nu mai zâmbească,sau să râdă ca un nebun şi să mărturisească totul -, dar el abia clipi, în timp ce-i spuse că da, desigur, erau afişe peste tot. Nu puteai cumpăra nici măcar benzină, fără să te ia poliţia la întrebări.

- Te-a întrebat poliţia despre ea?

- Fireşte, întreabă pe oricine.

- Şi ce le-ai spus?

- Ce le-am spus? Cum adică? Le-am spus că nu ştiu nimic, că am fost prin zonă, la o partidă de vânătoare.

O privea în felul lui special, neafectat, de neclintit, stătea în calea ei şi în acel moment ea realiză că poate o face intenţionat. Ca un fel de ameninţare. Să crezi ce spun eu, vorbeau ochii lui. Altfel...

Ea înghiţi în sec şi îşi lăsă sacoşele pe podea. Arătau ridicoli - el stând în faţa ei, cu mâinile în buzunare, ea rămasă aiurită lângă uşă, cu haina pe ea şi pălăria pe cap, cu sacoşele la picioarele ei, când, de fapt, ar fi trebuit să treacă pe lângă el în timp ce-şi vorbeau, şi să ducă pungile cu cadouri în dormitor. Asta voia să facă, doar că acum, cu cât se gândea mai mult, cu atât mai puţin se simţea în stare să o facă natural. Era ca un muşchi pe care uitase cum să-l încordeze.

într-un final, după ceea ce-i păru o pauză lungă şi artificială, George spuse:

- Păi, atunci mă duc să fac un duş. M-am întors murdar din cap până în picioare de pe drum.

Ea încuviinţă, iar el, privind-o lung şi intens, schiţă un zâmbet şi se retrase în dormitor.

Doamna March zăbovi vreme îndelungată pe hol, explorând senzaţiile noi, încercând să le înăbuşe. Un sunet tânguit, ascuţit, ce veni dinspre pereţi o făcu să tresară. în ultima vreme, ori de câte ori era învârtit, robinetul duşului lăsa în urma lui un ţipăt strident vibrând prin ţevi. O siluetă ce apăru în stânga ei o luă prin surprindere.

- O! Martha.

Martha ieşi din bucătărie, ştergându-şi mâinile cu un prosop de

vase.

- Pot să vă iau sacoşele, doamnă March?

- Da, te rog. Pentru moment, pune-le în cufărul din living.

Mulţumesc.

Martha plecă cu sacoşele urmată de doamna March, ezitantă. Trecu prin faţa biroului lui George. Uşa era deschisă, tapetul roşu cu scene chinezeşti înghiţea toată lumina, iar mica lui valiză se odihnea închisă, pe canapea.

Niciodată nu-i plăcuse ca Martha să o vadă în biroul lui George. Era ca şi cum Martha ştia că nu trebuia să se afle acolo, şi, prin urmare, inspecta tot apartamentul. Aşa că aşteptă până când Martha se întoarse în bucătărie şi - liniştită de zdrăngănitul tigăilor şi al farfuriilor - păşi în cameră.

Se apropie de valiză şi îi săltă capacul, cu timiditate, cu un singur deget. Nu ştia ce caută mai exact, o dovadă incriminatoare că soţul ei e un violator şi un ucigaş? Absurd. Că se întorsese la locul crimei ca să distrugă dovezile? O, nu, să fim serioşi. O să afle ce caută când va găsi, concluzionă, iar asta o făcu mai hotărâtă. Pipăi căptuşeala valizei, întrebându-se dacă ceva ar fi putut să fie cusut sub ea. Căptuşeala era întinsă, iar cusăturile erau atât de strânse în piele, încât refuzau să cedeze oricât ar fi tras de ele. Scotoci printre lucruri şi dădu peste un fular, mănuşi, şosete, articole de îngrijire şi o batistă de şters lentilele ochelarilor. Una dintre cămăşile lui îi atrase atenţia. Era pătată. O scoase afară trăgând-o de o mânecă şi o examină la lumină. Zgârie pata vişinie - o pată de vin, se gândi. Sau sângele unui animal. Asta chiar dacă George negase că ar fi vânat vreunul. Nici măcar un prăpădit de fazan.

Se îndreptă către masa lui de lucru, căută în jurul ei, nimic suspect, toate erau la locul lor. Totul era aranjat într-o dezordine ordonată. Recunoscu carnetul pe care-l scosese data trecută, îl deschise şi căută articolul despre Sylvia Gibbler decupat din ziar. Nu mai era acolo. Frunzări paginile şi scuturâ carnetul uşor, aşteptând să cadă ceva din el. Citi câteva cuvinte din carnet - păreau însemnări la întâmplare, idei sau fraze pentru viitoarele cărţi. Deschise sertarele biroului şi mâinile ei începură să pipăie pixurile, plicurile, agrafe pentru prins coli de hârtie, cutioare cu capse.

- Caută ceva?

Speriată, scoase o exclamaţie scurtă şi ridică privirea din poziţia chircită în care se afla peste biroul lui George, care stătea în uşă cu braţele încrucişate. Abia ieşit de sub duş, părul îi era ud şi o singură picătură - apă sau transpiraţie - poposise, nemişcată, pe tâmpla lui.
-O, eu...
Coborî privirea în sertar şi scoase una dintre cutiile cu capse.
- Jonathan trebuie să-şi capseze tema, am găsit multe dintr-astea, dar unde e capsatorul? Nu-l pot găsi, unde Doamne iartă-mă o fi...
George se apropie, cu picătura refuzând cu încăpăţânare să alunece de pe faţa lui. Tremură uşor când el o atinse întinzând mâna după capsator, care era la vedere pus în vârful unui mic turn de cărţi de pe unul din colţurile biroului. I- 1 întinse, dar ea ezită să-l ia. Se priveau unul pe celălalt în acelaşi fel, de neclintit, enervant, când se auzi spunând:

- Am uitat...

înainte să continue, tăcu câteva clipe.

- Trebuie să cumpăr nişte lapte. Pentru Jonathan. George lăsă

capul într-o parte.

- Spune-i Marthei să-l cumpere.

- Nu, e în regulă. Are multe rufe de călcat.

- Dar abia te-ai întors.

- Am uitat. Am uitat.
în drum spre uşa de la intrare, deschise micul dulap din hol, îşi căută haina şi pălăria până când îşi dădu seama că le avea pe ea, deschise uşa izbind-o şi o închise după ea, trântind-o. Pe holul etajului merse spre lift fără să scape din ochi uşa apartamentului, întrebându-se dacă George o urmărea prin vizor, pe jumătate aşteptând să ţâşnească prin el şi să vină după ea, caz în care, se hotărî pe loc, ar fi fugit.
Văzând că uşa apartamentului rămase închisă se calmă considerabil. Se gândi că putea şi ea să se ducă să cumpere lapte. Ar fi arătat prosteşte dacă s-ar fi întors cu mâna goală.

în supermarket, femei încotoşmănate împingeau cărucioarele în sus şi în jos de-a lungul culoarelor, în timp ce o versiune jazz, lentă, a „Dansului zânei dulciurilor”, ca şi cum ar fi fost cântată la beţie, se auzea prin difuzoare.
Luă o cutie cu lapte din frigiderul care zumzăia din fundul magazinului, examinând clienţii. Părea că-şi împingeau cărucioarele fără un scop anume, înaintând în linii drepte, ordonate, aranjate, pe o grilă invizibilă - niciodată ciocnindu-se, niciodată privindu-se când treceau unii pe lângă alţii.
Se plimbă pe culoarele dintre rafturi, ţinând cutia cu lapte în mână, şi dădu peste un cărucior abandonat în raionul de conserve, în faţa rafturilor cu cutii de supă Campbell's. Suspicioasă, se apropie de cărucior, aşteptându-se ca alţi cumpărători să apară de după colţ, ca într-un joc de-a prinselea, forţând-o să rătăcească prin supermarket, apatică, în locul lor, până când, în cele din urmă, ar reuşi să amăgească pe cineva să o înlocuiască pe ea.
La început, când se uită în cărucior, nu i se păru nimic suspect. Cârnaţi în membrană naturală, conserve cu fasole, plase cu cartofi şi ceapă şi apoi - şocant, crud - un exemplar din cartea lui George. Se răsuci pe călcâie, închise ochii strâns şi se întoarse privind din nou la carte, sperând că, într-un fel sau altul, se schimbase într-alta. Era aceeaşi. Pereţii în alb şi roşu din conserve Campbell's se închideau în jurul ei. întinse mâna şi, înainte să-şi dea seama ce se întâmplă, smulse cartea din cărucior şi o strecură în haină, la subsuoară.
Se grăbi spre casă să plătească laptele şi, în timp ce stătea la coadă, simţi cum transpiră şi cartea îi alunecă de sub braţ. Când îi veni rândul, scoase portofelul din piele de struţ cu grijă, strângând tare cartea la piept. Plăti, zâmbind palid casierei.
Ajunsă afară, răsuci cartea de vreo câteva ori înainte să o arunce într-un coş de gunoi de la un colţ de stradă.
în noaptea aceea se băgă devreme în pat, dar rămase întinsă, pe întuneric, fără să se mişte, ore întregi. La un moment dat, uşa dormitorului se deschise puţin şi apoi se închise. îl simţi pe George strecurându-se în pat lângă ea şi se încordă toată. în ultima vreme, dormea când el venea în pat, şi în fiecare dimineaţă el se trezea atât de devreme, încât se întreba dacă chiar fusese în pat. în spatele pleoapelor închise, prefăcându-se că doarme, şi-l imagină sufocând-o. Violând-o. Nu-şi putea aminti când a fost ultima oară când au avut relaţii intime. Poate după petrecerea Zeldei din primăvara trecută? La început, relaţia lor a fost foarte sexuală:

George iniţia actul sexual în fiecare zi, iar ea se surprinsese pe ea însăşi fiind dornică de aşa ceva ani la rând. Să facă sex cu George era uşor. Nesolicitant. De fiecare dată când făceau sex, mintea ei se golea, ceea ce pentru doamna March era cu adevărat relaxant, într-una din partidele de sex cu George, pe când Jonathan nici nu mergea, a devenit neliniştită de senzaţia de suspiciune tot mai intensă că nu George era cel care o atinge. Mâinile de pe umerii ei i se păreau mai subţiri, mai noduroase. în întuneric, pielea de pe faţa lui era mai aspră - în vremea aceea, George umbla proaspăt ras şi barba încă nu era elementul care-l definea. Era din ce în ce mai agitată, întrebându-se cine e străinul care o pipăie, imaginându-şi cum arată faţa lui - pometi lăsaţi şi ochi verzi, spălăciţi? - până când a ajuns cu mâna la întrerupătorul lămpii. A aprins lumina şi l-a văzut pe George călărind-o (ar fi putut fi altcineva?), şi i-a servit o scuză neconvingătoare („Am crezut că am să dau cu piciorul peste vază...") şi şi-au reluat sexul de unde rămăseseră. Era atât de îndrăgostită de George, şi-a spus mai târziu, încât nu se putea imagina cu un alt bărbat.

Trecuseră ani de când erau căsătoriţi şi ea avea o atitudinea din ce în ce mai confuză faţă de sex. Ajunsese să fie îngrozită de sex. Ciudăţenia absolută a acestuia, mecanica dizgraţioasă, mirosul lui George, umed şi salin, textura lui umedă între coapsele ei. La o simplă aluzie la sex, trupul ei dădea instinctiv înapoi şi, în timp, George preluă iniţiativa din ce în ce mai rar. Ea nu voise să aducă în discuţie sexul şi, deşi ştia destul de vag despre existenţa specialiştilor pe care i-ar fi putut consulta în această chestiune, niciodată nu a avut curajul să se ducă la unul. Avea destulă bătaie de cap examinându-se pe sine şi mai degrabă ar fi murit decât să se destăinuie soţului ei.

Sforăiturile lui George o smulseră din gândurile ei cu atâta forţă, încât se întreba dacă dormise. în timp ce el continua să sforăie, ea se destinse - înnoaptea asta nu o va ucide.

Veniră câteva zile cu ninsori urâte sau cu ceea ce la ştiri numeau „viscol istoric". Un strat de zăpadă de cel puţin şaizeci de centimetri era estimat să se depună, închizând şcoli, perturbând electricitatea în anumite zone şi afectând serios traficul. Peste tot în Northeast, familiile făcuseră rezerve de alimente, pregătindu-se pentru o închidere temporară a oraşului.

în prima noapte căzu o ninsoare liniştită - cu o gentileţe aproape dezamăgitoare, după prognozele panicarde. Dar a nins încontinuu, fără oprire, şi în scurt timp ninsoarea nu mai era romantică, ci

obositor de persistentă, îngropând oraşul, ţinându-i captivi în apartament pe cei trei membri ai familiei March.
Până spre dimineaţă, ninsoarea înghiţise maşinile parcate şi continua să cadă încet, meditativă. Coborârâ în holul blocului. Portarul nu reuşise să ajungă la serviciu, holul era rece şi tăcut, iar luminile de deasupra biroului recepţiei, stinse. Se uitară afară, spre stradă, la peisajul alb înconjurându-i ca strălucirea orbitoare a unei bombe atomice. Copacii din apropiere abia se vedeau pe fundalul alb, crengile lor, îndreptate spre ei, arătând ca nişte degete.
Şcoala lui Jonathan se închisese, prin urmare şi sceneta de Crăciun fu anulată şi Jonathan stătea bosumflat. Frustrată era şi doamna March, fiindcă costumul, pentru care căutase şi găsise cu greu o croitoreasă care să i-l termine la timp, nu avea să fie niciodată văzut de mamele celorlalţi copii, care, mai mult ca sigur, nu făcuseră costumele fiicelor şi fiilor lor din aproape trei metri de cea mai fină lână merinos (Jonathan trebuia să joace rolul unui urs într-o scenetă scrisă de profesoara de engleză, o femeie ambiţioasă, despre animalele din pădure care încercau să încurajeze moralul unui brad aflat în pericol).

Cinele de Crăciun se anulaseră şi nici a lor nu făcea excepţie. Sora doamne

iMarch sunase din aeroport - toate zborurile de la Washington fuseseră anulate -, dar promisese să se revanşeze în ajunul Anului Nou. Temându-se să înfrunte viscolul, mama lui George refuză să încerce să iasă din Park Slope.
Situaţia fu exacerbată de absenţa Marthei. Doamna March încercă să o convingă la telefon, dar Martha insistă hotărâtă că sub nici un chip nu putea ajunge la cea mai apropiată staţie de metrou. într-un puseu alarmant de jovialitate, George se oferi să pregătească el cina pentru ajunul Crăciunului.
- Avem un pui întreg în frigider, spuse entuziasmat, ca şi cum asta ar fi rezolvat totul.
Din puiul pe care George îl ţinea de picioare se scurgea un sânge rozaliu în chiuvetă. Arăta ca un copil decapitat, ţinut de braţe cu gâtul în jos. Doamna March urmărea cum degetele soţului ei îşi făcură loc înăuntrul puiului, trăgând apoi cu forţă ca să-l despice. Se aplecă lacom peste pui, aproape extaziat, muşcându-şi buza de jos de parcă ar fi fost excitat, în timp ce lentilele ochelarilor reflectau pumnul său făcându-şi loc printre picioarele puiului, ca să smulgă dinăuntru ficatul şi inima purpurii. Unsuroase şi umflate ca nişte lipitori.
Toţi trei au stat tăcuţi la cina din ajunul Crăciunului, în timpul căreia doamna March a scuipat carnea de pui mestecată pe jumătate discret, în şervetul cu care se ştergea la gură după fiecare îmbucătură. După cină, aruncă şervetul murdar în coşul de gunoi.
Crăciunul veni şi se duse. Jonathan părea îndeajuns de fericit cu garnitura de tren, iar George îi dăruise doamnei March un fular foarte scump, de culoare bej deschis. Din lână de vigonie, spunea el.
îi întinse fularul şi degetele lor se atinseră. Ea îi zâmbi, notându-şi undeva în mintea ei să caute în romanul lui o menţiune despre Johanna purtând un fular bej, din lână de vigonie.
Ca să râdă de situaţia neplăcută în care se aflau, s-au prefăcut că sunt prizonieri umblând în patru labe prin living, ascunzându-se în spatele mobilei de atacatorul misterios (jucat de George). Orele se scurgeau ca valurile ce nu dădeau înapoi, iar doamna March chiar începu să se creadă prizonieră şi o iritaţie roşie ca miezul de pepene îi cuprinse gâtul. Aveau toate proviziile posibile, aşa că nu

era nevoie să încerce să iasă din clădire. Viscolul era estimat să se potolească în câteva zile, şi totuşi îi era greu să creadă că se va sfârşi captivitatea lor, că ea se va reîntoarce la rutina ei care îi dădea linişte - la stradă, la curăţătoria chimică, să cumpere pâine cu măsline.
începu să aştepte cu nerăbdare orice eveniment, indiferent cât de mărunt ar fi fost, ca un fel perturbare minoră a monotoniei. Pregătirea ceaiului de după- amiază era acum unul dintre cele mai încântătoare momente ale zilei. Uneori i se părea că vede păianjeni zbătându-se în pliculeţele cu ceai - o dată inspectă un picior păros ţâşnind prin mătasea pliculeţului de ceai, care până la urmă se dovedi a fi o frunză de ceai verde.
Jonathan se ducea regulat la familia Miller ca să se joace cu Alee, sau Alee cobora la ei în apartament. Râsetele lor se strecurau pe sub uşa închisă a dormitorului lui Jonathan, atât de zgomotoase, încât uneori părea că sunt mai mulţi înăuntru.
George petrecea ore întregi singur în biroul său sau uitându-se la televizor - cuvintele ciudate ale lui Jimmy Stewart răsunau în tot apartamentul, în timp ce se dezlănţuia pe ecran în alb şi negru.
îşi aminti că citise - într-o carte neobişnuită dintr-o mini-bibliotecă, uitată pe un raft al dulapului din baia dormitorului ei - despre Peggy, o corabie eşuată în Atlantic, în secolul al optsprezecelea. Plutind fără ţintă pe ocean, cu proviziile terminate, mâncând nasturi şi piele, oamenii hotărâseră să tragă la sorţi. „Obiceiul mării". îşi imagină foamea, claustrofobia, deznădăjduirea. Revelaţia naufragiaţilor că înnebuneau încetul cu încetul, că nu puteau face nimic să ţină lucrurile sub control, că nu aveau în faţa ochilor nimic în afară de un ocean fără sfârşit, chipurile pierdute şi disperate ale echipajului rămas în măruntaiele de lemn ale corăbiei.
Doamna March se întrebă dacă, ajunşi într-o astfel de situaţie, ea şi George ar fi capabili să-şi mănânce propriul copil ca să supravieţuiască, sau dacă George şi Jonathan s-ar da la ea.
într-o seară stătea pe marginea căzii, plesnind o muscă agasantă pe care o
auzea întruna, dar pe care nu o vedea deloc. Bâzâitul nu se mai oprea, musca strâmbându-se la ea, bătându-şi joc de încercările ei eşuate de a o prinde.

întinse mâna spre robinet şi se opri: era ceva în cadă. încremeni. Clipi rar, şocată. Un porumbel mort. Aripile întinse, gâtul verde-metalic vărgat - răsucit. Ochii - de culoarea chihlimbarului intens. Voia să-i atingă. Nu credea că mai văzuse vreodată vreunul atât de aproape. Duioasă, începu să gângurească.
încântată că găsise ceva nou, interesant, merse degrabă în paşi vioi la George în living, ca să-i dea de veste.
- Mă tem că e un porumbel mort în cada din baie, dragule, spuse şoptind în urechea lui George, în vreme ce Jonathan se uita la televizor trântit pe podea, cu braţele şi picioarele depărtate, şi ea nu voia ca el să o audă şi să pună mâna pe cadavrul porumbelului.
- Vorbeşti serios? întrebă George, închizându-şi ziarul.
- Crezi că putem scăpa de el? Nu suport să-l ating.
Aşa că George îşi suflecă mânecile şi se îndreptă spre dormitorul lor ca să se ocupe de pasăre.
- La ce te uiţi, Jonathan? întrebă doamna March.
Băiatul ridică din umeri, nici măcar nu se întoarse spre ea să o privească.
Doamna March ridică ziarul pe care George îl citea, îl împături şi văzu că era din ziua de dinaintea viscolului.

- Iubito, o strigă George din dormitorul lor, vino puţin aici. îl găsi

pe George stând cu mâinile în şold, aplecat peste cadă.

- Nu-i nimic aici, spuse întorcându-se spre ea.

Doamna March intră în baie şi privi în cadă: era perfect albă, curată, neatinsă - nu rămăsese nici o picătură de sânge sau ceva asemănător cu o pană. Ridică privirea către mica fereastră de deasupra căzii. Era închisă, încercă să-şi amintească dacă o lăsase deschisă înainte.

îşi duse mâinile la faţă.

- Era... era aici în urmă cu câteva secunde.

- Poate că a zburat înapoi afară.

- Nu, nu...

Voia să explice că nu se poate aşa ceva, cum totul o înspăimânta, dar se opri şi se uită la George, care o fixa cu privirea, cu ochii lui mici şi rotunzi de după lentilele ochelarilor, cu mâinile în buzunare. Doamna March îşi rodea degetul cel mare.

- Poate că eşti doar obosită, spuse George, uşor precaut, închisă de atâta timp în casă...

Se uita la el absentă. El continua să o privească.

- Da, spuse ea. Probabil.

Luă în calcul posibilitatea ca George să o chinuiască. Să se distreze, bolnav, pe seama ei. Sau poate că porumbelul fusese o avertizare pentru ea să bată în retragere.

în ultima seară în care erau prizonierii viscolului, în timp ce se îndrepta spre dormitor să se culce, auzi un râs strident, vulgar, venind dinspre living. Păşi cu precauţie şi îl găsi pe George şezând în fotoliul său preferat, bând un pahar cu whisky.

- Ce-i atât de distractiv? întrebă, încleştându-şi dinţii, în cazul în care el râdea de ea.
- Tocmai mi-am amintit ce obişnuia să spună taică-meu...
- Ce obişnuia să spună?

Se uită la ea, învârtind paharul cu whisky şi cuburile de gheaţă se rotiră, zdrăngănind, lovindu-se de sticlă.

- Am uitat, spuse zâmbind ironic. Ups.

Când ea se întoarse cu spatele ca să plece, George spuse:

- Taică-meu nu a fost un bărbat prea nostim.

Uşurată că ceea ce auzise părea să nu o privească pe ea, doamna March îşi dezlegă cordonul halatului şi, expirând adânc, hotărî să facă conversaţie.

- Asta e... Nu s-a luptat cu diabetul toată viaţa lui?
- Da, a fost îngrozitor. Nu a avut deloc grijă de el. Nu a putut simţi cangrena muşcând din el. Avea pielea ca grafitul. Infecţia se răspândise în oase. Ajunsese la punctul în care medicii tăiau din el, puţin câte puţin. Ştii, prima povestire pe care am scris-o a fost despre prima lui amputare. „Câteva degete”.

Râse uşor, apoi chipul i se întunecă.

- Uneori găsesc inspiraţie în cele mai oribile lucruri. Crezi că asta mă face să fiu o persoană rea?

Doamna March coborî privirea spre George, spre ochii lui agitaţi, imposibil de citit, spre zâmbetul său ambiţios care mereu părea să-i provoace inteligenţa.
- Nu... răspunse calmă.
- întotdeauna vezi ce-i bun în mine, spuse el.

Se joacă cu degetele cu o pieliţă de la marginea unei unghii, apoi îi apropie mâna de buzele lui şi o muşcă cu blândeţe.Când ninsoarea

1

se topi în sfârşit, descoperind maşini şi biciclete legate de stâlpi, zloata înfundă străzile şi pietrişul oraşului se strecură prin zăpada moale ca o infecţie. în ziar, familii din Red Hook pozau grav pe treptele din faţa parterelor inundate. O creangă ruptă căzuse dintr-un copac, omorând un om în Central Park.

Soţii March hotărâră să găzduiască cina din ajunul Anului Nou pentru Lisa, sora doamnei March, şi soţul ei, Fred. Mama lui George avea să-şi petreacă seara cu una dintre mătuşile acestuia, iar Paula, aşa cum era de aşteptat, era undeva pe o plajă, bronzându-şi picioarele lungi şi cafenii pe cheltuiala unei prietene generoase.

Când Lisa şi Fred bătură la uşă, totul era pregătit. Masa era aranjată cu bun- gust, într-un stil grandios, chiar dacă era o cină în familie. Nesuportând ideea ca sora ei să se întoarcă la hotel după cină, doamna March comenta cu soţul ei că masa lor era aranjată mai bine decât cea de la hotel. Mâncarea fusese comandată de la Tartt's cu trei săptămâni mai devreme, iar deserturile pregătite de Martha stăteau pe blatul din bucătărie - aliniate ca fetele care debutează în societate îmbrăcate în rochii cu funde de mătase, nişte macarons îmbujorate aşteptau să-şi facă intrarea în sufragerie.

Apartamentul exploda de o veselie aproape sufocantă: bradul era perfect aranjat, din boxe Bing Crosby fredona lent cântece de Crăciun din Hawaii, iar felicitările erau aranjate cu simţ artistic pe poliţa de deasupra şemineului. în ziua aceea, doamna March schimbă locul felicitării primite de la sora ei - ieftină, de pro st-gust, cu un om de zăpadă, poleit strălucitor - punând-o în faţa celorlalte.

înainte să deschidă uşa, doamna March se opri pentru un moment, de teamă să nu-i facă să creadă că se plimbase agitată prin hol, aşteptându-i. Emoţia ofăcu să transpire - nu ştia ce aştepta de fapt, dar acel ceva o făcea nerăbdătoare şi încordată.
întâmpinându-i pe cei doi, salutându-i cordial, doamna March fu încântată să vadă că şoldurile Lisei, strânse sub o fustă oribilă din lână, se lăţiseră. Orice semn de decădere fizică a surorii sale era mereu pentru ea o încântare, indiferent cât de minoră era schimbarea în rău. încă din copilărie, maică-sa avea obiceiul să le compare pe cele două surori, găsind-o, invariabil, pe doamna March mai prejos decât Lisa.
- De ce nu eşti în stare să te comporţi cum trebuie? Uită-te la Lisa... Şi bunica ei a murit! se răsti la doamna March care suspina, la înmormântarea bunicii fetelor.
într-adevăr, dintotdeauna Lisa fusese blindată cu un fel de calm sterilizant, ca şi cum nu simţea deloc prin ce trece, ci doar privea totul de la distanţă.
Mama lor, doamna Kirby, părea că-i purta resentimente de la început - dovedite de faptul că-i pusese numele mamei sale, pe care o detestase. Dispreţul ei a fost confirmat într-o seară când, ameţită de sherry, se confesase că doamna March fusese un accident, că se gândise chiar să o avorteze.
Doamna March jubila că Jonathan era singur la părinţi, fără fraţi cu care să fie comparat, că mama ei nu avea alt nepot cu care să-i compare băiatul. Sora ei alesese să nu aibă copii, deseori afirmând cât de fericită e să poată călători în jurul lumii, şi, în plus, era ocupată până peste cap să o îngrijească pe mama lor. Dar doamna March suspecta că, de fapt, nu făcuse copii fiindcă era prea slabă ca să poată concepe unul. Se îndoia că Lisa mai avea ciclu după ce slăbise atât de mult în timpul facultăţii, iar acum era prea bătrână să rămână însărcinată.
La început, doamna March văzu naşterea lui Jonathan ca pe o victorie împotriva surorii sale - în sfârşit mama ei avea să fie mândră de ea pentru ceva pe care Lisa nu era în stare să facă. Adesea doamna Kirby spunea că cea mai mare realizare din viaţa unei femei este să aibă copii şi o familie. însă când doamna March a rămas gravidă cu Jonathan, tatăl ei murise, episod care a redus-o la tăcere pe mama ei, iar la scurt timp după naşterea copilului,

doamna Kirby începuse să dea semne de demenţă. Când îl ţinu în braţe pe
Jonathan pentru prima oară, bătrâna spuse „scumpă Lisa”.
- Ce frig e afară, zise Lisa, cu nasul înroşit. E cea mai frumoasă perioadă din an, nu-i aşa?
Fred, soţul Lisei, se apropie de doamna March cu paşi greoi, legănaţi, afişând un zâmbet stupid. Fred cel gras, nesuferit şi plin de sine. Doamnei March nu i-a plăcut de el din prima clipă în care l-a văzut. Se comporta ciudat, făcând-o să se simtă stânjenită în societate. Era genul de bărbat care eticheta cu aroganţă şi fără tact că măsuţa lor pentru servit ceaiul, vintage, din lemn de cedru, nu mai era la modă.
- Secolul al optsprezecelea e atât de ieftin în zilele noastre. Cât aţi plătit pentru asta?
Fred văzuse multe ţări din lume. Sculptase în pietrele Mani împreună cu călugării budişti de la o mănăstire din Tibet, înotase cu rechinii în Bali („nu sunt atât de fioroşi”), şi, regretabil, făcuse propriul foie gras la o fermă din Franţa. Pentru doamna March, rămasă între graniţele Europei şi Statelor Unite, pe care şi le impusese singură, poveştile lui Fred din călătorii erau intimidante şi plictisitoare. Nici una dintre acele experienţe umile şi aducătoare de înţelepciune şi revelaţii nu părea să-l fi făcut câtuşi de puţin pe Fred mai modest, să-l fi luminat în vreun fel.
îl bătu pe George cu palma pe spate, înfipse un sărut pe obrazul doamnei March, umezindu-l cu fălcile lui transpirate. Toată seara simţi urmele transpiraţiei lui pe obrazul pe care palma ei o mânca de nerăbdare să şi-l şteargă.
- Hai să bem şi noi în sfârşit un vin decent în casa asta, Georgică, spuse Fred pufnind în râs şi scoţând o sticlă cu vin, ridicol de mare, şi nu unul oarecare cu care ne-ai servit data trecută. Iar ăsta, spuse scoţând o sticlă mai mică, e un vin de soc pe care l-am făcut chiar eu. E pentru doamne.
- Vrem şi noi să încercăm vinul cel bun, dragule, zise Lisa privindu-se în oglinda din vestibul.
- Nu, nu, voi, fetelor, aveţi vinul de soc. Nu puteţi aprecia cât de bun este.
- Ba da, şi noi putem! spuse Lisa, crezând pe jumătate în vorbele sale.
- Chiar tu ai spus că nu ştii să faci diferenţa dintre vinul roşu, ieftin şi din partea casei, şi un Vega Sicilia.

Doamna March trase cu coada ochiului la George care râse cu poftă în timp ce lua sticlele de la Fred. îşi ţuguie buzele. Ultima oară când îi vizitaseră pe Lisa şi Fred la casa lor din Maryland, ea şi George se lăsaseră convinşi să bea un vin foarte acru. în suportul pentru vinuri din bucătăria lor era o colecţie impresionantă de vin roşu, vechi, dar Fred le turnase dintr-o sticlă care trebuie să fi rămas deschisă pe masă cel puţin de patru zile. Se uita lung la Fred în timp ce acesta se lăuda cât de puţin plătiseră pentru biletele de avion.

- Un chilipir, un adevărat chilipir, spunea. Mulţumesc, scumpo, zise când doamna March îi luă haina. Unde-i Martha? Unde-i fetişcana aia bătrână şi muncitoare?

- Martha e liberă azi, spuse doamna March luând şi haina Lisei - ceva din lână moale, de culoare roz, prea dulceag pentru gustul ei -, punându-le pe umeraşe într-un mic şifonier. La urma umeri, e ajunul Anului Nou.

- Menajera noastră rămâne la noi şi în ajunul Anului Nou şi de Crăciun, zise Fred. Trebuie să stabileşti chestia asta de la bun început, altfel o să profite de tine.

- E frumoasă, spuse Lisa, admirând broşa doamnei March. O zise pe un ton atât de exagerat, încât doamna March ştia că minte. Cu ani în urmă, de ziua ei, îi dăruise Lisei o broşă identică şi niciodată nu o văzuse purtând-o.

- Uau! exclamă Fred când intrară cu toţii în living - acolo unde doamna March încercase, amabilă şi relaxată, să-i conducă de când păşiseră în apartament -, cartea aia trebuie să se vândă foarte bine, George. Ia te uită ce living!

- Se vinde bine, nu-i aşa? întrebă Lisa. Am citit recenzii excelente despre ea. încă n-am apucat să citesc din ea...

- Lisa se preface că citeşte, pufni Fred, îmbujorat ca brutăresele cu şorţuri din epoca victoriană.

- Ba citesc şi eu, răspunse Lisa cu o sclipire exasperată în privire.

- Fie cum spui tu, scumpo. E un Hopper original? Cât a costat ăla?

- îl avem de trei ani. Ai comentat despre el şi data trecută când aţi fost la noi, zise doamna March, atentă să pară mai degrabă vigilentă la detalii decât ofensată.

- Sunt sigur că nu l-am văzut niciodată în viaţa mea.

- Ba da, l-ai văzut.

- Ba nu, mi-aş fi amintit de el.

- Ce-ar fi să ne aşezăm, da? îi întrerupse George. Mi-e o foame de lup.

Intrară în sufragerie prin uşile franceze. Masa strălucea grandios, decorată cu o coroană de magnolii pusă în centru, cu veselă de porţelan pictată manual şi supiere, afişând un festin somptuos de scoici rumenite, cu glazură cafenie de unt, şi muşchi cu felii de ananas. Doamna March ştia prea bine că Jonathan ura ananasul, dar acesta era cel mai impresionant fel pe care-l putea servi (aparent nesofisticat, muşchiul rumenit la cuptor, cu felii de ananas, comandat de la Tartt's, era culmea erudiţiei gastronomice). Senzaţia de confort familiar pe care i-o dădea acest fel o încânta pe doamna March, aşa cum o încântau şi gesturile lui George când porţiona muşchiul pentru familia lui, ca şi cum ar fi pozat pentru un tablou al lui Norman Rockwell. Jonathan avea să se mulţumească cu scoicile.

- O, masa e pur şi simplu adorabilă! spuse Lisa.

- Fii sinceră acum. Cât din ce e pe masă ai gătit singură? întrebă Fred, în felul său jovial detestabil.

- O, răspunse doamna March, am avut ceva ajutor, firește.

- Sunt absolut de acord cu tine, zise Fred rânjind, dezvelindu-şi rândurile de dinţi, mici şi aliniaţi ca dinţii de lapte.

Se aşezară la masă şi, în timp ce bărbaţii înfulecau cu poftă din mâncare, cu rapiditatea şi tăcerea impuse deseori de foamea masculină, doamnele îşi umplură stomacul cu apă şi legume fierte la abur, alese la întâmplare. Doamna March o studia pe Lisa, copiindu-i gesturile în timpul mesei. Lua o îmbucătură numai când lua Lisa.

Fără să fie copleşit de astfel de reţineri, Fred îşi atacă farfuria zgomotos. Avea obiceiul dezgustător să respire pe gură între două îmbucături, scoţând din când în când câte un chicot strident.

- Mai lasă-ne ceva şi nouă, dragule, spuse Lisa pe un ton calm, amestecat cu o nuanţă de prudenţă.

în aşteptarea următoarei ciuguleli a surorii sale, ţinând în mână paharul cu vin, doamna March observă cu câtă meticulozitate Lisa

îşi porţiona pâinea, cum îşi tampona colţul gurii cu şervetul, chiar şi atunci când se oprea din mâncat. încă din copilărie căpătase gesturi exagerat de protocolare, chiar şi atunci când se jucau, chipurile, ca nişte fetiţe, imaginându-şi viitorul soţ ideal. Invariabil, Lisa descria acelaşi bărbat: înalt, păr moale, european, puţin ciudat, dar un dulce. Un intelectual modest. Doamna March îşi întoarse privirea spre Fred, chelind îmbucurător în creştet, cu bărbia dublă, unsuroasă, brăzdată de zgârieturile aparatului de ras, cu mâinile strânse în pumni, sprijinite pe masă.
Se imaginã întorcându-se în timp, în apartamentul părinţilor lor, la dormitoarele legate printr-o baie. Tânăra Lisa n-ar crede niciodată ce soţ i-ar rezerva cu adevărat destinul - chiar doamnei March cu greu îi venea să creadă. Lisa ar fi geloasă să afle că viitorul soţ al surorii ei mai mici va fi un scriitor renumit. Posibil şi un violator şi criminal. Zâmbetul pieri de pe chipul doamnei March.
- Dă-mi cartofii, spuse o voce slabă de lângă ea.
Coborî privirea spre Jonathan. Uitase că era la masă. Compensă cu o porţie dramatic de generoasă de cartofi, apoi îi dădu părul pe spate cu ceea ce spera să fie un gest evident de tandreţe. Jonathan începu iar să mănânce.
- Ce nu e în regulă cu el? întrebă Fred, care îi urmărise - doamna March abia atunci îşi dădu seama.
Uneori îl surprindea pe Fred privind-o intens. La început presupusese că era atras de ea, dar în ani ajunsese să-i considere intenţiile mult mai sinistre.
- Nu i s-a întâmplat nimic, totul e în regulă cu el, răspunse doamna March, ridicând tonul puţin cam iritată, fiindcă deseori îşi punea şi ea aceeaşi întrebare.
- Eram mult mai vioi la vârsta lui, zise Fred, cu ochii strălucitori şi fălcile plesnind, îndesate cu muşchi de porc. întotdeauna eram în mijlocul bătăilor. Băieţeii trebuie să se bată, aşa învaţă cum să fie bărbaţi.

Lisa îngăimă o obiecţie cu jumătate de gură, la care Fred răspunse:

- E adevărat ce spun. Altfel, niciodată nu vor şti cum să se apere.

- Păi atunci, poate i-ar prinde bine nişte şedinţe de terapie, zise Lisa.

Doamna March reacţionă cu răceală la trădarea surorii, privind-o cu ceea ce spera să fie ură pură, fără loc de ambiguităţi.

- Nu cred că va fi nevoie, zise, punându-şi încă o porţie de legume, deşi nu o terminase pe cea din farfurie.
- De ce nu? întrebă Lisa.
- Nu cred în terapie, interveni Fred. Copiii trebuie să înfrunte viaţa pe cont propriu. Altfel, niciodată nu se vor descurca singuri. Mereu vor avea nevoie de ajutorul celorlalţi.
- Chiar aşa, de ce nu-l trimiţi să facă terapie? continuă Lisa, ignorându-l pe Fred. E din cauza experienţei prin care ai trecut? Nu crezi că te-a ajutat?
- Nu spune prostii, îi replică doamna March, cu obrajii arzând. Nu are nimic de-a face cu mine. Nu m-am mai gândit de ani de zile la ce s-a întâmplat atunci. Am uitat totul.

De fapt, doamna March nu uitase deloc şedinţele de terapie cu doctorul Jacobson. Nu uitase sala de aşteptare, cu revistele pentru copii cu paginile îndoite şi murdare de urme de degete, cu rebusuri gata completate. Nici coridorul lung ce ducea spre cabinetul lui, nici vocile înăbuşite din spatele uşii închise. Nici felul în care doctorul Jacobson o întreba cum se simte din cauza a ceea ce i se întâmplase, nici presiunea pe care o simţea ca să-i dea răspunsuri care să-l mulţumească.

- Când ai fost la psiholog, iubito? întrebă George.
- O, cu mult timp în urmă, în copilărie. N-a fost nimic special, o şedinţă sau două. Se pare că o dată am muşcat o menajeră, explică, privind în sus şi zâmbind.
- N-ai fost acolo doar pentru că ai muşcat-o pe menajeră, spuse sora ei. Ştii asta, da?

Doamna March întoarse privirea, dar simţea ochii sfredelitori ai Lisei. George îşi reluă molfăitul zgomotos, întorcându-se la o bucată de crevete învelit în bacon rămasă pe farfurie.

Fred, care în timpul mesei fusese amorţit ca şi cum ar fi fost copleşit de propria greutate, propuse un toast pentru noul an şi în cinstea generoaselor gazde, soţii March. Buzele lui cărnoase şi ţuguiate străluceau unsuroase, în timp ce o privea pe doamna

March cu un rânjet dispreţuitor. încercă să-i susţină privirea, dar nu putu.

*

în dimineaţa următoare - prima dimineaţă a unui nou an - îşi făcu o ceaşcă cu ceai şi suflă încet în el, stând în picioare lângă fereastra dormitorului ei. „Iepure, iepure, iepure”[6] rosti, inspirând şi expirând, uitându-se la clădirea vecină, la ferestrele sale lipsite de viaţă. Continuă, ridicând vocea până când începu să ţipe şi respiraţia ei înceţoşă geamul ferestrei: „Iepure! Iepure!IEPURE!”

La o săptămână după reînceperea cursurilor, directoarea şcolii la care învăţa Jonathan o invită pe doamna March la o întâlnire în biroul ei.

- Mă tem că a avut loc un incident, îi zise directoarea. E puţin cam... delicat să discutăm la telefon.

Aşa că doamna March se pregăti pentru rolul de mămică elegantă, fermecătoare, îngrijorată pentru copilul ei, dar şi una intimidantă pentru angajaţii şcolii; enigmatică, dar totuşi caldă. Binedispusă, luă un taxi spre Upper West Side, purtând cele mai bune clipsuri pe care le avea, dar pe drum începu să aibă rău de maşină din pricina deselor frâne bruşte pe care le puse şoferul tot drumul spre Central Park West.

în copilărie se ducea la şcoală cu maşina condusă de şoferul personal al tatălui ei. A dus-o la şcoală şi a luat-o de la şcoală timp de zece ani, dar rareori i-a văzut chipul. îşi amintea de ceafa lui, pătrăţoasă şi acoperită cu păr ţepos, vizibilă prin spaţiul dintre scaun şi tetieră. în zilele în care taică-su pleca puţin mai târziu la serviciu, stătea şi el alături de ea în maşină, îmbrăcat în costumul făcut la croitor, citind rubrica de afaceri a ziarelor de dimineaţă care-l aşteptau pe bancheta din spate, aranjate în formă de evantai. Mirosind a benzină, cerneala tipografică a ziarelor îi făcea întotdeauna rău. Odată a vomitat peste tapiţeria de piele şi marginea din lemn a portierei (încercase să ajungă la geam). Ca întotdeauna, şoferul era înţelegător şi discret, iar ei îi părea rău pentru el - dar, cel puţin, avusese inspiraţia să se ţină până când taică-su coborâse din maşină. A doua zi dimineaţă, maşina veni curată şi mirosind a proaspăt, ca şi cum nimic nu se întâmplase niciodată.

Făcându-şi vânt ca să scape de senzaţia de ameţeală, coborî din taxi în

faţa şcolii lui Jonathan, unde elevii din anul doi jucau baschet pe un teren de lângă şcoală, printre încurajări şi ţipete sporadice. Toţi purtau uniforma obligatori

ea şcolii.
Văzu un bărbat plimbându-se în apropierea gardului. Ştia foarte bine ce fel de oameni îşi făceau veacul în jurul şcolilor şi parcurilor. Maică-sa o avertizase de mică - o trimisese să se spovedească pentru prima oară la vârsta de nouă ani - să nu aibă niciodată încredere deplină într-un bărbat. „Dar tata? Pot să am încredere în el?", întrebă doamna March, aşteptându-se la un fel de excepţie de la regulă, ţinând cont că maică-sa întotdeauna avea numai cuvinte de laudă despre tatăl doamnei March. „Nu lăsa niciodată garda jos", îi răspunse doamna Kirby.
în şcoală, aerul mirosea a metal şi lemn umed. Nu mirosea a copii, detaliu pentru care doamna March era recunoscătoare. Verdele de penitenciar şi maroul închis ca melasa cu care erau zugrăviţi pereţii erau întrerupte din loc în loc de desene colorate, lipite pe planşete de plută. Era o linişte impunătoare, de biserică, cu excepţia târşâitului monoton şi baritonal al paşilor unei profesoare care răsuna din ce în ce mai puternic în timp ce femeia înainta pe podeaua de mozaic cu aspect de piele pătată de la ficat.
Directoarea, pe care şi-o amintea vag dintr-un tur iniţial al şcolii, era o femeie cu un turn de păr tapat, maroniu-roşcat, zâmbet slab, nas mic şi ascuţit, ca ciocul unei vrăbii. O pofti pe doamna March în biroul ei - un spaţiu înghesuit, decorat cu mici carpete colorate şi piese de mobilier desperecheate. S-au aşezat, la sugestia directoarei, faţă în faţă, într-o pereche de fotolii mătăhăloase, unul cu imprimeu paisley, celălalt în carouri.
- Vă mulţumesc foarte mult că aţi venit, doamnă March, spuse directoarea, în timp ce doamna March se cufundă în fotoliul voluminos. Mă scuzaţi pentru deranj, dar am simţit că trebuie să discutăm personal.
Se lăsă linişte. Directoarea zâmbi încurajator, mijindu-şi ochii în pliuri de laba-gâştei.
- Desigur, răspunse doamna March.
- După cum ştiţi, niciodată nu v-am chemat la şcoală şi sper să fie pentru ultima oară. Oftă adânc. E cumva Jonathan supus unor presiuni acasă? S-a întâmplat ceva în vacanţă, ceva care, poate, l-a afectat emoţional?
- Nu, răspunse doamna March, clipind rar, uimită.
- Poate e doar o curiozitate, ştiţi, dar, uneori, copiii sunt destul de confuzi la vârsta asta, vor să... exploreze. Nu ştiu că pot să-i...

rănească pe alţii. Directoarea oftă, împreunându-şi mâinile în poală. Mă tem că Jonathan a mers prea departe. Totul părea în regulă când s-a întors din vacanţa de iarnă, părea că revine la normal, dar apoi, cum să vă spun...

în timp ce directoarea continua să vorbească, doamna March studie biroul: carpeta scămoşată, cu un colţ îndoit; fotografiile de pe birou, înrămate, din excursiile la schi; cărţile de psihologia copilului puse pe rafturi. în copilărie,

0 singură dată fusese trimisă în biroul directoarei, după ce scrisese un bileţel răutăcios unei alte fetiţe din clasa ei: „Dragă Jessica" - de atunci doamna March începu să deteste acest nume -, „toată lumea te urăşte şi ai să mori în curând. E voia lui Dumnezeu". Se semnase „o elevă din clasa a patra". Acum

1 se părea absurd de ce i se pusese pata pe Jessica, o copilă neremarcabilă, judecând obiectiv. O urmărea pe Jessica pe terenul de joacă, observând mânioasă cum îi alunecau şosetele de pe pulpe, dezvelindu-i pielea rozalie în lunile de iarnă cu frig crâncen, când toate celelalte fete erau încotoşmănate sub straturi de reiaţi şi ciorapi de lână. Văzuse o Jessica inocentă jucându-se, dansând prosteşte, cu mâinile în şold, râzând strident, cu pletele blonde tresărindu-i pe piept. O studiase pe Jessica în clasă - cum îşi rodea unghiile, cum stătea cu capul aplecat peste caiet, cu buzele uşor întredeschise prin care i se vedeau dinţii uşor spaţiaţi. Cum exagera când ridica mâna să răspundă, când trupul i se umfla în timp ce emitea nişte scâncete şi un şir lung de „eu, eu, eu". A fost în public când Jessica a dansat la recitalul de balet al şcolii. Urmărind-o pe Jessica dansând, cu părul ei blond deschis, strâns într-un coc drăguţ, cu sfârcurile ieşindu-i prin costumul de balet de culoare roz, simţi cum se încarcă cu o invidie intensă care se zbătea şi trecea prin ea aidoma unui puls. O invidie care continuă să crească în sângele ei când se aşeză în bancă după ora de matematică şi îi scrise bileţelul acela pe care îl strecură în geanta Jessicăi, fără să se gândească de două ori.

Fireşte, a fost un scandal monstru după ce biletul a fost descoperit. Profesoara a fotocopiat biletul şi l-a dat tuturor profesorilor de la clasa a patra. Doamna March se înfurie pe ea că-şi trădase, cu atâta nepăsare, clasa în care era, dar chiar şi aşa, nu se aştepta ca Jessica să arate cuiva biletul, turnătoare nenorocită.

- îl cunosc pe Jonathan, spunea directoarea, şi niciodată nu a făcut aşa ceva, dar trebuie să înţelegeţi că nu-l pot lăsa să-i corupă pe ceilalţi elevi ai mei...
Doamna March începu să tremure. Adesea i se făcea greaţă când îi era foame, şi mâncase destul de puţin la micul dejun. De ce luase un mic dejun atât de frugal?! Se chinuia să-şi amintească.
- Prin urmare, continuă directoarea, pur şi simplu nu putem accepta astfel de comportamente în şcoala noastră. înţelegeţi.
- Desigur.
- Bine, sunt încântată. Fireşte, Jonathan va fi primit înapoi de îndată ce perioada de suspendare se termină...

- Suspendare? Directoare se încruntă.
- Da, doamnă March. Tocmai v-am spus că nu trebuie să trecem cu vederea comportamentul lui. Ne-ar afecta imaginea şcolii. Sau, ca să fiu sinceră, pe mine. Nu ar fi corect nici faţă de părinţii fetiţei implicate în incident. Trebuie să dăm un exemplu.
- Da, am înţeles, spuse doamna March, neînţelegând de fapt nimic. Transpira din abundenţă pe sub paltonul greu, pe care nu şi-l dăduse jos; ar fi fost ciudat dacă s-ar fi dezbrăcat de el după atât timp de când intrase în birou şi, în plus, nu avea nici o îndoială că transpiraţia îi pătase cămaşa.
- După cum am spus, Jonathan poate rămâne azi până la sfârşitul orelor. îl aşteptăm să se întoarcă săptămâna viitoare.
Directoarea se ridică, un semnal pentru doamna March că întâlnirea se încheiase, aşa că se ridică şi ea în picioare. Amândouă femeile îşi mulţumiră una celeilalte de atâtea ori, încât doamna March se întreba ce făcuseră una pentru alta de erau atât de pline de gratitudine. Directoarea o conduse până la
uşă şi îşi luă la revedere cu zâmbetul pe buze.
în timp ce oprea un taxi pe Columbus Avenue, un om al străzii o acostă.
- Nu eşti bună de cordeală! strigă când ea intră repede în maşină, izbind portiera în urma ei.Apropiindu-se de bloc, doamna March se întâlni cu un grup de oameni pe trotuar, înghesuindu-se unii în alţii ca să nu le fie frig. Unul se învârtea în cerc, altul stătea puţin mai departe, fumând o ţigară. Era greu să vezi feţele celorlalţi sau să le deosebeşti genul, fiindcă toţi erau încotoşmănaţi în haine groase de iarnă şi aveau căciuli trase peste sprâncene. Cei mai mulţi

dintre ei, dacă nu toţi, ţineau în mâini aceeaşi carte - noul roman al lui George. în bătaia luminii, coperta lucioasă îi făcu cu ochiul doamnei March din mâinile acoperite cu mănuşi ale unui trecător, din buzunarul paltonului altuia. Presupuse că unul dintre ei trebuie să-l fi urmărit pe George sau îl văzuse intrând în bloc, şi acum îl aşteptau cu toţii sperând să se fotografieze cu el sau să primească un autograf.
Câţiva o văzură când intră grăbită în clădire. Rigid şi tăcut, portarul îi ţinu uşa.
- Bună ziua, spuse doamna March.
Portarul nu-i răspunse. Traversă holul, clipind rar, uluită: l-a salutat cu voce tare sau doar îşi imaginase?

în seara aceea, familia March se aşează la cină. Faţă în faţă cu doamna March, Jonathan îşi mânca liniştit porţia. Se uita pe furiş la el, examinându-i ochii cu cearcăne negre şi adânci, atitudinea reţinută, şi ajunse la concluzia că tot ce spusese directoarea despre el era imposibil să fie adevărat. Cuvântul corupe atârna neputincios în ea, aidoma unui organ putrezit. Poate că, începu doamna March să raţioneze, agăţându-se cu disperare de ceva care să o scoată din situaţie, Jonathan fusese cel ademenit, împins de un coleg să facă nefăcute sau poate de... întoarse privirea spre George care-şi

savura mâncarea clefăind zgomotos. El l-a corupt pe băiat, îşi spuse în gând. „Monstrul acesta mi-a pervertit puiuţul.

- ”Cartofii, scumpo, spuse George, fără să se deranjeze să ridice privirea din farfurie.
- Da, cartofii, repetă Jonathan.
Doamna March împinse platoul spre ei, abia acum înţelegând, cu o claritate electrizantă, cât de bine semănau cei doi. Niciodată nu se gândise la aşa ceva (Jonathan părea că se făcuse singur, fără nici o urmă de material genetic nici de la el, nici de la ea), dar acum sesiză asemănarea frapantă - curba frunţii, linia părului, arcuirea sprâncenelor. Totuşi, nu semănau la ochi şi ea răsuflă uşurată - dacă e adevărat că ochii sunt ferestrele sufletului, atunci era evident că sufletele celor doi trebuie să fi fost diferite. Umbriţi de gene lungi şi dese, mari şi absenţi, ochii lui Jonathan străluceau în contrast şocant cu ochii mici şi sfredelitori ai lui George, atotcunoscători. Poate că ochii lui George ajunseseră aşa din pricina miopiei, după ani de zile de citit cărţile de-aproape, prin ochelari. în copilărie trebuie să fi avut ochi la fel de mari şi de inexpresivi ca ai lui Jonathan. După spusele soacrei, era un băiat neobişnuit de inteligent, întotdeauna George fusese idolatrizat de maică-sa. Se crease o legătură specială între ei doi, presupunea cu amărăciune doamna March, după ce tatăl lui George murise. Durerea îi unise. Chiar dacă tatăl lui, spusese chiar George, era foarte sever cu el. Distant. Poate că nu pierderea tatălui îl traumatizase pe George, îi veni brusc în minte doamnei March. Poate că, fără ca nimeni să ştie, tatăl lui George fusese abuziv. Un beţiv. Bătându-l ca să i se supună. îi reproşa în gând lui George că ţinuse secret trecutul lui dureros. Gândi că trebuie să-i fi fost ruşine cu trecutul lui, aşa cum simt mulţi dintre copiii abuzaţi. Sau poate, poate, lui George i-a plăcut să fie agresat. încercă să-şi oprească un strigăt cauzat de şocul gândului ce-i trecea prin cap şi sparanghelul pe care încerca să-l înghită îi rămase în gât. Poate că şi tatăl lui George făcuse din fiul lui un monstru, iar acum George făcea acelaşi lucru cu Jonathan. Bunic, tată, fiu: o genealogie de monştri.
Se uită lung la George, apoi la Jonathan. Nici unul dintre ei nu o băga în seamă. Pentru o fracţiune de secundă se întrebă dacă ea chiar se afla în încăpere. Doar îi ceruseră să le dea cartofii, nu-i aşa? Voind să vorbească - simţea nevoia să vorbească, să-i facă să se uite la ea, să-i confirme prezenţa ei acolo -, tuşi scurt şi spuse:
- Bine, Jonathan, n-ai de gând să-i spui tatălui tău ce s-a întâmplat azi la

şcoală?
Jonathan ridică ochii, arătându-şi chipul imposibil de citit şi sprâncenele încruntate. George îl privi pe deasupra ochelarilor.

-Poe?

- M-au suspendat, zise Jonathan cu privirea în jos, în farfurie.

George oftă, mai mult resemnat decât surprins.

- A făcut ceva, interveni doamna March, abia vorbind din pricină că i se uscase gura. Unei fetiţe.
George se uită lung la băiat, pe deasupra ramei ochelarilor.
- Pur şi simplu, inacceptabil. Te-am învăţat cum să te comporţi, spuse apăsat, pe un ton dur. Nu am să accept un astfel de comportament din partea ta. Sincer, sunt dezamăgit de tine, aşa cum este şi maică-ta. Ştii să te porţi mai bine de atât.
- Nu a fost vina mea, zise Jonathan cu o uşoară undă de regret în glas. Alee ne-a provocat pe noi, băieţii, să o facem.
- Alee? întrebă doamna March, plină de speranţă, încântată de posibilitatea ca Sheila Miller să treacă prin acelaşi chin, acolo sus, la etaj. A fost şi Alee suspendat?
Privind în continuare în farfuria lui, Jonathan scutură din cap.
- Nu, nici măcar nu a fost chemat în biroul directoarei, dar a fost numai vina lui...
George plesni o palmă peste masă şi doamna March tresări.
- E inacceptabil! strigă George. Să fii suspendat de la ore la opt ani şi nici măcar să nu recunoşti că eşti responsabil pentru ce ai făcut! Este vina ta şi numai a ta. Jonathan, gândeşte-te mult şi bine la ce ai făcut şi niciodată să nu se mai întâmple!
Doamna March urmărea uluită scena care se petrecea în faţa ochilor ei. Maxilarele îi erau încordate, nările umflate. Solniţa se răsturnase pe masă. Nu-şi putea aminti când îl văzuse ultima oară reacţionând aşa, dacă s-a întâmplat vreodată să facă o astfel de scenă. George nu fusese niciodată sever în ceea ce priveşte disciplina lui Jonathan. îşi imagină o scenă cu un George agitat şi Sylvia - ea implorând să-i cruţe viaţa, trântită pe podeaua dormitorului ei, şi pe George călare peste ea, strigându-i că totul se întâmplase din vina ei, că ea trebuie să-şi asume responsabilitatea pentru acţiunile sale. Pentru că îl întărâtase. Pentru că îl provocase. Mai târziu, în timp ce viaţa i se scurge din trupul violat, îl imploră cu ultima suflare, pentru ultima oară, să

aibă milă de ea, dar George râde de ea. Doamna March tresări la tabloul monstruos care tocmai i se desenă în minte.
- Du-te în camera ta. Am terminat-o cu tine! spuse George.
Jonathan se ridică de pe scaun, o luă la fugă, refuzând să se uite la vreunul dintre ei.
Doamna March trase cu coada ochiului la soţul ei, care continua să mănânce, îl privi muşcând dintr-o tulpină de sparanghel, puţin câte puţin. Când înghiţi ultima îmbucătură, se încruntă şi zise:

- Azi nu era ziua de naştere a cuiva? A soră-tii?

- Nu, răspunse ea. E în septembrie, adăugă, temându-se să nu pară

laconică.

- O, da. Şi totuşi, azi e ziua de naştere a cuiva. Nu-mi pot aminti a

cui. „A Sylviei", spuse în gând doamna March.
- Pot să mănânc eu restul? o întrebă George, făcându-i semn spre porţia ei neterminată. Dacă nu o vrei tu...
împinse farfuria spre el. De obicei, îi plăceau cinele uşoare, fiindcă una grea l-ar fi moleşit şi nu ar fi putut scrie. Poate că mânia îi stârnise foamea, gândi doamna March. Poate că se hrănea din mânia lui, absorbind din aer tot ce era negativ, aşa cum o albină suge roua de pe petale.
în noaptea aceea, George se întinse în pat, în timp ce ea dormea. Dar nu era el, era un diavol.

- N-am să cred nimic din ce-mi spui, îi zise ea.

El îi mângâie un obraz cu o unghie lungă gălbuie, spunându-i:

- Ai atât de mulţi demoni în tine, draga mea. -Da.

- Şi-au făcut loc în trupul tău.

- Omul de la dezinsecţie vine luni, îi spuse ea. Ştii, ne-au invadat

gândacii.
- Ce-ai păţit la ureche? o întrebă diavolul, plimbându-şi aceeaşi unghie gălbuie pe conturul lobului urechii ei.

- O, mi-am ars-o, dar acum e bine. -Da?

îşi duse degetele la lobul urechii şi simţi crusta.

- Oh, zise, ce ciudat, am crezut că s-a vindecat.

Lobul casant se desprinse aidoma unui dinte fragil căzând din

gingie.
11-a dat să se uite la el, iar el îl aruncă în gură, îl mestecă, îl înghiţi, ceea ce pentru ea fu un gest mai degrabă deplasat.

- Scuze, spuse ea cu voce tare, mă strigă cineva. O privea uimit.

- Nu te strigă nimeni.

- Ba da, în hol.
- Nu e nimeni în hol.
Doamna March deschise ochii brusc: era în dormitorul ei, cu mâna încleştată în jurul clanţei uşii. Era aproape întuneric, cu excepţia unei raze palide de lună ce se strecura printre perdelele incomplet trase şi a unei frânturi de lumină care venea din hol pe sub uşa dormitorului.
Răsuci uşor clanţa şi deschise uşa dormitorului. Dincolo de uşă era cineva - era o siluetă întunecată, stând nemişcată, în umbră, în faţa ei. Doamna March făcu un pas înapoi, deschise gura să tragă aer, apoi miji ochii, care între timp se obişnuiră cu întunericul: Jonathan. Stătea într-o poziţie dreaptă, bizară, privind dincolo de ea cu ochii lui mari, absenţi.
îngenunche în faţa lui, în faţa ochilor lui orbi, larg deschişi, şi-l scuturã cu putere. Băiatul clipi, tresări şi începu să plângă. îl îmbrăţişă sau, mai degrabă, el o îmbrăţişă pe ea şi, în timp ce micul lui trup cuprins de convulsii începu să se liniştească la pieptul ei, doamna March observă lumina aprinsă din biroul lui George. Au rămas îmbrăţişaţi pentru o vreme, în timp ce ea privea lumina ce se strecura pe sub uşa biroului.Doamna March îşi petrecu următoarele zile tresărind surprinsă ori de câte ori Jonathan apărea, întotdeauna ca de nicăieri. îşi aminti apoi că fusese suspendat de la şcoală şi încercă în felul ei să-i vorbească, dar Jonathan, la fel ca ea, nu era un partener de discuţie înnăscut.

Deseori evita contactul vizual, dar atunci când o privea, îşi amintea de tot ce-i spusese directoarea. Cât de bine poţi cunoaşte un copil de opt ani? se întrebă doamna March în gând.
Neştiind prea bine ce să facă cu el, îi aduse creioane colorate şi cărţi cu ilustraţii şi îi ceru Marthei să-i ducă în dormitorul lui platouri încărcate cu sendvişuri şi fructe. într-o dimineaţă l-a dus la patinoarul Wollman Rink. Era o zi de ianuarie rece, cu aer curat, cu un cer azuriu colorând clădirile în albastru.
Aşteptându-l pe Jonathan să-şi încalţe patinele, o voce erupse lângă ea, şi, când un bărbat urlând ca un nebun ţâşni dintre copacii din apropiere, alergând spre ea, îngheţă, strângând degetele în jurul gulerului din blană de hermină. Văzând că-şi ţine fiul în braţe, imitând un urlet fioros în timp ce băieţelul ţipa de bucurie, doamna March le zâmbi, dar inima îi bătea atât de tare, încât simţea cum îi răneşte coastele. Când Jonathan intră nesigur pe gheaţa patinoarului, reuşi să-şi vină în fire şi să dea drumul gulerului de blană, strangulat de degetele ei.
în timp ce-l urmărea de pe margine, recunoscu un chip familiar printre privitori - mama unuia dintre colegii lui Jonathan. La început, doamna March încercă să evite privirea femeii, ducându-şi o palmă la frunte, ca şi cum s-ar fi ferit de soare, dar, vai, femeia o văzu.
- Sunt eu, Margaret, Margaret Melrose. Sunt mama lui Peter.
Mica şi îndesata Margaret venise cu cel mic şi cu soţul ei. Brusc, doamn

aMarch se binedispuse, de vreme ce apariţia bărbatului în Central Park în zi de lucru însemna, probabil, că fusese concediat.

- John şi-a luat o zi liberă ca să fie cu noi, zise Margaret, radiind de mândrie.

- Ce drăguţ din partea lui, răspunse doamna March.

- Cel de-acolo e Jonathan? De ce-i aici când are ore la şcoală?
- Păi, oftă doamna March, bunica lui nu se simte prea bine. E foarte ataşat de ea. M-am gândit că mai bine şi-ar lua câteva zile libere de la şcoală. Se aplecă spre Margaret şi continuă în şoaptă: Nu credem că mai apucă să treacă de ziua de duminică, aşa că - încuviinţă la şocul satisfăcător al lui Margaret, rămasă cu gura căscată - s-ar putea să fie ultima săptămână pe care o petrece cu ea.
- O, Doamne! zise Margaret, îngrozită. îmi pare atât de rău. Ce drăguţ din partea voastră să-i faceţi o asemenea favoare. Sunt sigură că apreciază ce faceţi pentru el.
Doamna March zâmbi şi lăsă privirea în jos, arătându-se modestă. Şi-o imagină pe Margaret Melrose întâmpinându-şi în acea seară fiul întors de la şcoală, spunându-i că-l văzuse pe Jonathan la patinoar, informându-l pe un ton grav că bunica lui e bolnavă, încercând să-l convingă cât e de important să se poarte cu blândeţe cu Jonathan în următoarele săptămâni. Uluit, fiul îi va spune mamei sale adevărul. Cu puţin noroc, poate că nu ştie motivul exact pentru care Jonathan a fost suspendat, dar doamna March ştia că cei mici erau bârfitori nemiloşi, cărora nu le puteai încredinţa nişte zvonuri.
- Unde-i George? întrebă Margaret, schimbând degajată subiectul. Lucrează, presupun?
- A, da! E foarte ocupat, e prins cu evenimentele cu presa şi alte întâlniri. Doar ştiţi.
- Mi-a plăcut foarte mult ultima lui carte.
- O, încă nu am citit-o, izbucni doamna March - era prea extenuată de minciuna de dinainte ca să mai spună încă una.
- Ar fi bine să o citeşti, zise Margaret, făcându-i cu ochiul. Neapărat, neapărat să o citeşti.

Neapărat, neapărat să o citeşti. Doamna March examină buzele lui Margaret, crăpate de frigul iernii, conturând cuvintele. în timp ce Margaret se întorcea spre familia ei, doamna March reveni la patinoar. Toţi se opriseră din patinat. încremeniţi în picioare, o priveau pe ea fără să clipească - nu doar patinatorii, ci şi privitorii îşi lungiseră gâturile ca să se uite la ea, fixându-şi pupilele pe ea, unul după altul, la fel ca portretele din muzee refuzând să-şi ia privirea de la vizitatori. Din mijlocul ringului, Jonathan îi zâmbea, arătându-şi toţi dinţii.

Doamna March se dezechilibră, îngropându-şi faţa în mâini. Respiră adânc în mănuşile ei de culoare verde-mentă - unde era întuneric, moale şi era în siguranţă - până când nu-şi mai recunoscu propria respiraţie, ca şi cum ar fi fost a unei necunoscute.

Auzind ciripitul păsărilor şi scrâşnetul patinelor pe gheaţă, îşi luă mâinile de la faţă. Patinoarul era la fel ca înainte - zgomotos, plin de lume, indiferent la prezenţa ei, cu fundal muzical. Uşurată, gesticulă ca să-i atragă atenţia lui Jonathan.

- E timpul să ne întorcem acasă! îi strigă.

Când ieşiră din patinoar - Jonathan era morocănos şi refuză să-şi pună căciula pe cap -, Margaret îi strigă, dar doamna March se prefăcu că nu o aude.

Au traversat parcul, trecând pe lângă turişti plimbându-se şi pictori în acuarelă amatori. Jonathan îi arătă cu degetul o sticlă de şampanie Veuve Clicquot, spartă şi goală, aruncată într-un coş cu gunoi - doamna March îi atrase atenţia să nu o atingă.

Simţi cu coada ochiului o siluetă întunecată urmărindu-i - era doar la câţiva metri de ei, în afara câmpului ei vizual -, dar, de fiecare dată când întorcea capul, nu vedea pe nimeni. începuse să gâfâie, anxietatea copleşitoare
încetinindu-i paşii, aidoma unei glezne scrântite. „Sunt doar paranoică", îşi spuse în gând. De ani de zile era îngrozită de reîntoarcerea lui, în subconştientul ei se aştepta să se izbească de el la supermarket, la florărie, oriunde, în carne şi oase. Uneori îl putea vedea în spatele pleoapelor închise - o siluetă neagră, cu mâinile în buzunare, stând în lumina soarelui.

- Putem să venim şi mâine? întrebă Jonathan, de undeva mai jos de ea.
- Mai vedem.

Bărbatul purta o cămaşă cu mâneci scurte, decorată cu câteva rachete de tenis minuscule, brodate. Să fi văzut aceeaşi cămaşă aici, printre copaci? Fireşte, îşi spuse în gând, încercând să judece raţional, nu ar purta aceeaşi cămaşă pe frig. Sau poate că a vrut să-l recunoască?

- Putem să mâncăm crenvurşti la cină?

- Nu în seara asta, Jonathan.

- Alee mănâncă crenvurşti tot timpul.

Doamna March tresări când auzi un scrâşnet sub piciorul stâng - nişte crenguţe plesnind sub cizmele ei grele? - şi iuţi paşii, ignorând protestele lui Jonathan care se chinuia să ţină pasul cu ea.

Să fi avut vreo treisprezece ani. în afară de picioarele ei, nu-şi amintea mare lucru despre ea la acea vârstă. Ce ciudat, se gândi, să-şi amintească ceva despre ea, dar iată că i se întâmpla. înainte ca pubertatea să-i schimbe conformaţia, picioarele tinerei doamne March erau lungi, subţiri, ca ale unui ţânţăroi. în vara aceea din sudul Spaniei, erau foarte bronzate, acoperite cu un puf moale, blond. îşi amintea de Cădiz ca şi cum l-ar fi visat sau l-ar fi văzut pe ecranul unui cinema - dune de nisip acoperite cu tufişuri afundându-se în plajă, bărbaţi desculţi mergând pe ţărm, strigând cât îi ţinea gura că vând creveţi, o mare aprigă spărgându-şi valurile sclipitoare. Vuietul valurilor era fără de sfârşit şi, inevitabil, profund şi aspru ca o respiraţie, negăsindu-şi liniştea nici chiar pe timpul nopţii.

Zilele erau lungi în Cádiz, iar tânăra doamnă March se plictisea şi nu-şi găsea locul. Părinţii ei călătoriseră peste cinci mii de kilometri, doar ca să descopere că, de fapt, nu-i prea interesa plaja. Uneori, nu prea entuziasmaţi, se plimbau de-a lungul ţărmului - bosumflată, doamna March rămânea în urma lor -, dar majoritatea zilelor şi le petreceau lenevind la piscină, tăcuţi, sorbind cocktailuri Margarita, ascunzând orice urmă de plăcere sub ochelari de soare generoşi. O presau să-şi facă prieteni, dar ea era la vârsta la care prieteniile sunt înşelătoare, când nu eşti la fel de dezinvolt ca un copil, nici bine-venit între adulţi, unde eticheta garanta cel puţin un minimum de politeţe. Aşa că şi-a petrecut

majoritatea zilelor plictisită, apăsată de o senzaţie grea de gol interior, intrând singură şi nesigură în mare, făcându-şi griji de ce-ar fi putut să dea târcoale pe sub ea - nu doar solzi, cleşti şi meduze, ci şi dovezile existenţei în preajma ei a altor înotători: plasturi murdari şi pete calde de urină. Vântul purta pălăvrăgeala şi strigătele sporadice ale înotătorilor din apropiere. După-amiaza, tânăra se adăpostea de soarele dogoritor în camera ei de hotel, aventurându-se ocazional în lobby ca să inspecteze cărţile lăsate de alţi turişti pe rafturi sau ca să încerce pălăriile de paie expuse pe etajerele din magazinul de suvenire. Toate canalele de la televizorul din camera ei erau în limba germană, şi, într-adevăr, toţi turiştii erau nemţi - bărbaţii purtau slipuri strâmte scoţându-le formele în evidenţă, iar părul blond al femeilor era atât de deschis, încât părea alb, spatele şi coapsele erau dureros de arse de soare, brăzdate de urmele albe ale bretelelor costumelor de baie.
Noaptea, când bărcile de pescuit ieşeau în larg, cu luminile sclipind deasupra orizontului roz palid şi de culoarea lavandei, i se păru că văzuse o siluetă cu sânii mari ieşind şi intrând în mare la o distanţă alarmantă de ţărm, dar de fiecare dată realiza, ca şi cum ar fi fost pentru prima oară, că era doar o baliză plutitoare.
îl văzuse uitându-se la ea pe terasa hotelului (mai târziu ajunse la concluzia că-l văzuse mult mai înainte, dar îşi dăduse seama după aceea). Terasa avea vedere spre plajă, era înconjurată de palmieri cu coaja imitând-o pe cea a ananasului, cu spoturi luminoase la baza trunchiului. Ea terminase cina, dar părinţii ei încă mai savurau bufetul, unde un grup de cântăreţi flamenco cântau şi băteau din palme, în timp ce o femeie cu păr bogat şi chip îndurerat dansa, bătând cu tocurile în podea. Aerul mustea de râsete şi fiestă, iar spectacolul îi dădu senzaţia că toţi din jurul ei fuseseră drogaţi sau hipnotizaţi
ca să se supună unor reguli. Părinţii ei se împrieteniseră cu un cuplu tânăr căsătorit şi de câteva zile se veseleau şi beau împreună cu ei. O irita la culme cum maică-sa, de obicei foarte rece şi distantă, reuşea să pară îndeajuns de prietenoasă, cât să-şi facă prieteni atât de apropiaţi în mai puţin de
0 săptămână.
Nu era doritoare să facă nici un efort ca să se alăture distracţiei şi plecă bosumflată spre terasă, acolo unde alţi turişti fumau şi beau cocktailuri. îşi comandă un Virgin San Francisco şi, sprijinindu-se

de balustradă, sugea cireaşa maraschino când observă un bărbat îmbrăcat cu o cămaşă brodată cu mici rachete de tenis. O privea, ţinându-şi buzele ţuguiate într-o expresie pe care ea nu ştia să o descifreze.

- Scuze, spuse, aruncând cireaşa peste balustradă în nisip, presupunând că lui

1 se păru cam vulgar să sugă cireaşa atât de zgomotos.

- Are alcool în el? întrebă bărbatul, făcând semn cu bărbia spre cocktailul de culoarea piersicii din mâna ei.

- Nu, răspunse ea, emoţionată, cu glasul pe care îl au adolescenţii când au nevoie să fie, uneori, crezuţi pe cuvânt. Nu, fireşte că nu.

- Nu mă surprinde, zise el, cumva mai aproape de ea, deşi nu-l văzuse mişcându-se.

Stătea aplecat pe balustradă, sprijinindu-se de ea cu coatele.

- Destul de plictisitoare petrecerea, nu crezi?

Ea încuviinţă din cap şi mai sorbi o gură de cocktail. O pătrundea cu privirea în timp ce ea se gândea disperată să spună ceva care să sune inteligent, când, deodată, se îndreptă şi se întoarse cu spatele la ea. De teamă că-şi pierduse interesul pentru ea, spuse brusc:

- Mă duc pe plajă să văd focurile de artificii.

- Focuri de artificii?

Ea încuviinţă.

- în fiecare seară, la zece. Se pot vedea mult mai bine de jos. Se reflectă în ocean. E copleşitor.

Odată auzise un ghid de muzeu descriind o pictură ca fiind copleşitoare. A realizat instantaneu că e un mod foarte matur de a descrie ceva.

Cu mâinile în buzunare, bărbatul se uita la ea.

- Păi... eu am plecat, zise ea.

Lăsă paharul cu cocktailul neterminat, traversă terasa, îndreptându-se spre podul lung din lemn care ducea spre plajă. Spera să o urmărească. Obosise să fie singură şi trebuia să pretindă că e fericită uitându-se la focurile de artificii singură, dacă el ar fi văzut-o de pe terasă. întreaga scenă ar fi fost mai degrabă umilitoare.

Iar el chiar o urmări şi merseră împreună pe pod. Odată ajunşi pe nisip, s-a uitat mai de aproape la el. Era o noapte întunecată - stelele şi luna străluceau pe un cer ca o cerneală neagră -, dar ei doi erau slab luminaţi de ghirlandele gălbui strânse în jurul balustradei podului. Când au ajuns pe plajă s-au oprit şi şi-au aruncat priviri subtile unul celuilalt. Avea pomeţii lăsaţi şi ochii de

culoare verde-deschis. Se uită la braţele lui, observând fire cărunte de păr printre cele negre.
Un cuplu trecu pe lângă ei, ţinându-se de mână. Femeia fuma o ţigară şi, într- un puseu de bravadă, doamna March se apropie de ea dintr-un salt, cerându-i una. Femeia îi întinse o ţigară şi i-o aprinse, iar doamna March reveni păşind degajată alături de noua ei cunoştinţă, simţindu-se ca o adevărată femeie matură.

- Spune-mi cum te cheamă, zise el.

- Prietenii îmi spun Kiki, răspunse ea.

- Ce exotic! Câţi ani ai, mai exact?
- Şaisprezece, şaptesprezece luna viitoare, răspunse tuşind.
- Eşti nerăbdătoare să mergi la facultate?
Se gândi câteva clipe la întrebarea lui, ca şi cum ar fi estimat valoarea unei bijuterii, şi, expirând un nor de fum în faţa lui, răspunse:
- O, da. Deşi, ştii, mai degrabă mă duc să mă bucur de viaţa studenţească decât pentru altceva.
Auzind-o, el zâmbi larg, în bărbie îi apăru o gropiţă, iar nările i se umflară. Ea îşi simţi stomacul tresărind dintr-odată.
- Aşa e, spuse el. Nu-mi amintesc prea multe din timpul studenţiei. Cred că am fost beat în fiecare zi.

Ea lăsă să-i cadă mucul de ţigară în nisip şi spuse pe un ton

important:

- Păcat.

- Da. E păcat.
înaintau încet printre dunele de nisip, lăsând în urma lor luminiţele de pe pod. Pentru câteva clipe, valurile mării, binevoitoare, păreau că se liniştiseră, spărgându-se uşor de ţărm.
în timp ce mergeau, braţul lui îl atinse pe al ei, dar ea se prefăcu că nu observă. Suflă în sus şi bretonul ei se ridică, într-un fel care spera să fie jucăuş, dar şi fermecător. El râse, iar ea chicoti. Se aplecă şi suflă peste faţa ei, făcându-i bretonul să i se ridice din nou.

- încetează, spuse ea, râzând.

- Eşti aici cu părinţii tăi? -Da.

- Şi ce faci tu aici toată ziua?

- Scriu un roman, răspunse ea.
- Vorbeşti serios?
Mirarea lui fu o izbucnire de plăcere dulce, surprinzătoare, ca şi cum ai muşca dintr-o trufă umplută cu lichior.
- Da. Sunt sigură că n-o să-mi folosească la nimic, spuse privind în pământ, dar îl voi termina cândva, anul viitor. Prin primăvară, cred.

- Impresionant, zise el. Mi-aş dori să am timp să scriu o carte.

- Trebuie să ne facem timp pentru lucrurile importante. Ea zâmbi.
Bărbatul se apropie mai mult de apă şi, când îl văzu scoţându-şi pantofii, îl întrebă:
- Ce faci?
- Vreau să simt nisipul şi marea cu picioarele, răspunse el, dezechilibrându- se puţin în timp ce-şi scotea încălţările. Mi-e teamă că sunt uşor ameţit. Aşa.
îşi puse şosetele strânse ghem în pantofi.
- Urăsc să merg pe plajă încălţat, dar tu? Mă simt atât de constrâns.
Ea încuviinţă şi se aplecă ca să-şi scoată încălţările - tenişi noi, de culoare albă, pe care mama ei îi cumpărase special pentru această excursie, refuzând rugămintea ei să aibă nişte şlapi, pe motiv că sunt o modă trecătoare, de prost-gust. Desfăcând şireturile, simţi privirea lui intensă. Ca să-i răspundă, afişă o postură discretă în timp ce-şi scotea încet şosetele din picioare.

- Ai nişte picioare incredibil de graţioase, spuse el.

Când ea îşi îndreptă spatele, el îşi puse o mână pe umărul ei.

- Ştii cât eşti de atrăgătoare? o întrebă.

Se aplecă spre ea, privind-o cu ochii verzi ca de pisică.

- Nu... spuse ea, iar atingerea uşoară pe care tocmai o simţise se transformă într-o greutate care o doborî.
Erau singuri într-un ungher întunecos al dunelor de nisip dintre hoteluri, lângă apa mării înaintând şi retrăgându-se încet, în ritm cu fluxul. Nisipul era rece şi tare, impasibil sub picioarele ei, atât de diferit faţă de cum fusese în timpul zilei.
Nu era ca şi cum nu şi-ar fi amintit ce se întâmplase în acea noapte sub focurile de artificii, dar prefera să-şi amintească totul ca şi cum i s-ar fi întâmplat altcuiva. Unei colege de şcoală sau chiar unei prietene a surorii sale. Poate că fusese o poveste care să o pună în gardă, pe care o auzise undeva, o poveste despre o fată prostuţă jucându-se de-a oamenii mari.
în timp ce-l scotea pe Jonathan din Central Park, trăgându-l după ea, o tăie direct prin şirul lung de cai înhămaţi la căleşti. în ciuda apărătoarelor, ochii lor lucioşi, de culoarea mahonului, o urmăreau, ieşiţi din orbite, cu albul brăzdat de vinişoare.
în noaptea aceea în Cădiz fusese posedată de diavol - aşa hotărâse doamna March cu un aplomb surprinzător şi, cumva, încerca să găsească o cale să intre şi în casa ei, la fel ca gândacii, printr-o crăpătură invizibilă. El găsise crăpătura şi în curând avea să intre înăuntru.Nu dormise bine. Avu mai multe vise în care se făcea că împrumutase reflexiile în oglindă ale altor femei, că intră în vieţile şi casele lor, disperată să ţină pasul cu căsniciile lor şi cu statutul lor social. La un moment dat se trezi să meargă la baie şi realiză cu dezamăgire devastatoare şi cu dureri usturătoare în vezică faptul că visase excursia şi că trebuie să o ia de la capăt.
Astfel că, a doua zi, când doamna March se găsi stând în picioare în vestibul, cu haina şi pălăria pe cap, nu ştia dacă avea să plece sau dacă tocmai se întorsese acasă. O auzi pe Martha de undeva din mijlocul apartamentului, mutând mobila şi deschizând ferestrele. încercă să construiască un scurt desfăşurător al zilei până în acel moment - micul dejun, un duş, o conversaţie cu Martha despre un carpaccio de vită, toate nişte fragmente -, dar erau prea multe goluri. Pereţii vibrau de muzica jazz care se auzea de la vecini - clinchetul pianului şi un saxofon arogant, sofisticat. Brusc hotărî că tocmai era pe picior de plecare şi ieşi din apartament.

Ziua era straniu de luminoasă, ca un decor de film sub o lumină artificială, iar doamna March se temu pentru un scurt moment că dintr-o clipă în alta decorul o să se mişte, dezvăluindu-se ca un carton plat.

Pusă pe pilot automat, merse până la supermarket şi păşi confuză prin uşile automate. înăuntru, reducerile săptămânale erau anunţate agresiv clienţilor prin stele luminoase de neon, în timp ce vânzătoarele erau chemate prin difuzoare stridente, iar peştii morţi se uitau fix la ea, cu gurile căscate, aşezaţi pe un pat de gheaţă. Doamna March se plimbă printre rafturile cu cereale ca pe promenada Champs-Elysees. întotdeauna i se păruse cel mai ciudat dintre raioane, cu toate culorile alea ţipătoare pe cutiile altfel uniforme, cu personaje din desene animate care amenințau să sară la tine în orice moment, zbierând să le cumperi

.Intră pe un culoar alăturat şi se opri brusc în dreptul unei femei. Era întoarsă cu spatele la doamna March, dar ceva era familiar în haina ei de blană, în umerii uşor curbaţi sub ea, în braţele îndoite cu coatele în afară, ca şi cum şi- ar fi agitat mâinile. O atingere hotărâtă, din senin, pe umărul ei o făcu să tresară şi se întoarse dând cu ochii de una dintre vecinele sale, dar nu putu - deşi încercă cu disperare - să-şi amintească numele ei.

- Ce mai faci, dragă? Ce mai face George? A trecut o veşnicie de când n-am mai vorbit! începu să turuie femeia, fără să lase loc pentru nici un fel de răspuns. Cred că ultima oară te-am văzut la petrecerea lui Milly Greenberg... nu, nu cred că ai fost la aia. în fine, apropo de soţii Greenberg, nu ştiu dacă ai auzit...

Doamna March îi cunoştea pe soţii Greenberg doar superficial, dar pe măsură ce femeia continua să intre în miezul zvonului, află că Milly Greenberg trecea printr-un divorţ ruşinos, fiindcă soţul ei o înşelase (aparent pe merit, văzând-o cum ea îl înşelase pe fostul ei soţ cu actualul ei bărbat, în timp ce acesta era însurat cu prima lui soţie). Femeia - oricare ar fi fost numele ei - gesticula amplu în timp ce vorbea, iar doamnei March nu-i scăpă părul negru şi gros de pe braţele ei ieşindu-i de sub mâneci, câteva fire prinzându-se în cureaua ceasului de la mână. Aceasta era vecina care, îşi aminti brusc doamna March, le dădea mere copiilor dezamăgiţi, care veneau de Halloween, sub pretextul că le protejează sănătatea dinţilor. Era genul de vecină care reclamă câinii altor vecini pentru agresiune judecând doar după talia patrupedelor.

- Deci asta li se întâmplă, dacă îţi vine să crezi.
- Dar întotdeauna păreau atât de fericiţi împreună, spuse doamna March.
- O, nu fi atât de naivă! o luă tare femeia. Ştiu o mulţime de cupluri care par atât de îndrăgostite dar mint, toţi mint. O cunoşteam pe Anne, sau cel puţin am crezut că o cunosc, şi mă răneşte grozav că nu-mi încredinţează problemele ei.
- Poate că a vrut, dar nu a putut.
- Prostii. I-am spus toate problemele mele, despre operaţia soacră-mii - o chestiune înfiorătoare -, despre cât de deprimată eram în zilele de marţi,

fiindcă taică-meu obişnuia să bea marţea şi să ne scuipe.

- Doamne!
- Nu-i aşa? Astea probleme serioase! Mi-am dezgolit sufletul în faţa femeii ăsteia. Şi ea, ea ce-mi dă în schimb?

Urmă o scurtă pauză în care doamna March se întrebă, îngrijorată, dacă ce auzise chiar fusese o întrebare retorică. Dar femeia ţistui indignată şi, slavă Cerului, continuă povestea:
- Şi acum Anne a trebuit să se mute într-un apartament mai mic şi e foarte deprimată şi, se pare că nu vorbeşte cu nimeni. Asta e, ştii foarte bine, dacă îi respingi pe oameni, oamenii nu se mai bagă în viaţa ta. Aşa zice mereu soră- mea.
- Cum şi-a putut permite Anne un nou apartament? întrebă doamna March mânată de o curiozitate pură. Credeam că nu munceşte.
- O, a trebuit să-şi găsească de muncă numaidecât. Lucrează cu jumătate de normă la un cabinet de avocatură. Se pare că soţul ei a avut decenţa să-i aranjeze un job acolo.
- Ce drăguţ din partea lui, zise doamna March.
- O, nu. Toţi angajaţii de la cabinet ştiu, înţelegi, de aventura bărbatului ei. De fapt, stai să vezi dacă nu lucrează şi amanta la acelaşi cabinet de avocatură.
- O, Doamne! Sper că nu.
- Nu cred că Anne ştie cum să-şi revină din chestia asta. Ar fi putut fi o artistă minunată, ştii, e o pictoriţă bună. Dar a renunţat la tot. Pentru el.
Doamna March se întreba dacă şi ea ar fi putut să fie ceva. Altceva decât soţie şi mamă. Se imagină singură într-un apartament trist, friguros şi plin de umezeală, plecând în fiecare dimineaţă spre un birou plictisitor şi deprimant, fără să cumpere pâinea ei cu măsline pentru nimeni. Neştiind cu adevărat încotro să meargă, ce să facă, cine să fie.
- Biata Anne, spuse.
- Hm. Nu se ştie niciodată. Îţi trăieşti viaţa plângând de milă oamenilor şi până la urmă afli că nu merită compasiunea ta. Unii dintre ei pur şi simplu nu ştiu ce înseamnă să fie recunoscători. Sora mea ştie o femeie, cam de vârsta lui Anne, care se descurca de minune cu jobul ei în publicitate. Bine plătit, toate beneficiile. în orice caz, a hotărât să renunţe la slujbă şi să urmeze o carieră în actorie. Imaginează-ţi asta, la vârsta ei!
- Şi a reuşit?
- Ei, aş!
Femeia răspunse încântată şi doamna March, care spera şi ea la un deznodământ negativ al poveştii, savură un puseu de satisfacţie copleşitoare.

- Păi, ce-o fi crezut ea? La ce se aştepta? Iar sora mea a auzit zvonuri cum că ar fi ajuns să facă şi... ştii tu.
Femeia făcu ochii mari şi se sprijini de doamna March, cu un aer conspirativ. Mirosea a friptură de vită şi a parfum Shalimar.
- A fost văzută cu un bărbat mai în vârstă, zise femeia în şoaptă. Bărbaţi bătrâni şi bogaţi, unul după altul. Ascultă, mie nu-mi place să bârfesc, dar tot ce vreau să spun e că mă îndoiesc că o să afle ce e iubirea cu vreunul dintre bărbaţii ăştia.
Se dădu cu un pas înapoi şi făcu o scurtă pauză.
- Deci, cartea lui George al tău, continuă femeia să vorbească, privind-o pentru prima oară pe doamna March cu atenţie nedisimulată, după ce, timp de câteva minute, vorbi uitându-se înspre direcţia în care era doamna March.
- Poftim?
Doamna March era atât de nepregătită pentru privirea pătrunzătoare a acestei femei, aruncată asupra ei din senin, atât de neaşteptată, încât era cât pe ce să se dezechilibreze.
- Ştii, e foarte ciudat, zise femeia. Deunăzi mi-am lăsat exemplarul chiar aici, în cărucior, cât m-am dus să mai iau nişte cârnaţi - Dean îi adoră pe ăia de porc - şi, îţi vine să crezi, cineva mi-a furat cartea. Direct din cărucior!
- Doamne, Dumnezeule! se minună doamna March, scuturând din cap cu o mină gravă.
- Ştiu! Ce-i drept, cartea e căutată, dar chiar şi aşa, să ajungă oamenii să o fure de peste tot... Am cumpărat încă una. Am citit-o atât de repede că aproape am terminat-o. Femeia făcu ochii mici, se încruntă, ca şi cum se gândea profund cum să continue. E... e o carte specială, nu-i aşa?
- Este.
Femeia o fixă cu privirea pe doamna March în tăcere, în timp ce pe doamna March o mânca pielea de nerăbdare să audă întrebarea aia îngrozitoare. Având în vedere caracterul insultător al întrebării şi că femeia era vecina ei, mergea la sigur dacă presupunea că femeia nu ar risca să întrebe aşa ceva. Ar fi ca şi cum ai felicita o femeia care, de fapt, nu e însărcinată. Doamna March îi răspunse cu o privire şi un zâmbet slab.
- Bine, atunci nu te mai reţin, zise femeia într-un final. Sunt sigură că eşti ocupată. Că doar toţi suntem ocupaţi, nu-i aşa? Dacă-l văd pe George, neapărat am să-l felicit.

- Mulţumesc. Am să-i spun că ţi-a plăcut cartea, zise doamna March.

Doamna March ieşi din supermarket fără să cumpere nimic şi înfruntă vântul în drum spre casă, ridicându-şi gulerul hainei peste faţă, trecând pe lângă o clădire din cărămidă în formă de cub, cu vedere spre parcul pe a cărui piatră de la intrare era gravat Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi.

Intrată în lift, apăsă butonul pentru etajul ei. Uşile se închiseră şi - încet, aproape ca într-un vis - apăsă toate celelalte butoane, ştergând cu palma peste ele. Panoul se aprinse ca un brad de Crăciun.

O carte specială, spusese femeia. A fost destul de special pentru un autor să-şi umilească soţia atât de în public, se gândi doamna March. Ca să-i expună cele
mai intime secrete, ca un Asmodeus lacom, smulgând acoperişurile. Strânse pumnii atât de tare că încheieturile degetelor ieşiră în afară ca nişte molari. Ar trebui să fie pedepsit pentru asta. Pentru început, să fie reţinut pentru uciderea Sylviei Gibbler. Asta i-ar smulge de pe faţă zâmbetul ăla arogant, superior.

în apartamentul 606, George stătea singur în living, citind un ziar. O arie de operă - Puccini - urla din discul pus pe pick-up.

Doamna March se încruntă la el încă din uşa apartamentului.

- Cum ar fi nişte cotlete de miel la cină? zise ea.

- OK, replică el.

Mai zăbovi câteva secunde înainte să se îndrepte spre dormitor, unde îşi scoase cerceii grei şi se plimbă nervoasă cu braţele încrucişate, căzându-i ochii pe telefonul de pe noptiera lui George. Ridică receptorul şi formă 911. înainte să apuce să sune, trânti receptorul în furcă. Ce ridicol, îşi spuse în gând. N-am nici o dovadă. Ce-o să le spun? Că am găsit o tăietură din ziar în carnetul lui? Ridică din nou receptorul, răsucind un deget al mâinii libere în jurul cablului de plastic, nehotărâtă dacă să formeze sau nu numărul. Ţinea absentă receptorul la ureche, ignorând tonul confuz, când auzi parchetul scrâşnind în spatele ei. Se întoarse şi îl văzu pe George oprit în uşă, şi abia se abţinu să nu ţipe.

- Mi-ai văzut cumva mănuşile din întâmplare? întrebă el. Am nevoie de ele pentru călătoria la Londra.
- Londra?
- Da. Nu-ţi aminteşti? Este un eveniment caritabil cu alţi câţiva autori şi un interviu pentru un important post de televiziune. Voi fi plecat pentru câteva zile, nu mai mult.
Tonul vocii sale era monoton, practicat îndelung.
- O, aşa e, ai dreptate.
Nu-şi amintea să fi discutat despre asta, dar i se păru mult mai inteligent să-i ţină isonul.

- Pe cine suni? o întrebă George.

îl privea uimită, apoi realiză că încă mai ţinea receptorul la ureche.

- Pe nimeni, răspunse doamna March. O privi curios, zâmbind pe

jumătate. -OK.

- încerc să dau de soră-mea, dar nu răspunde.
Izbi receptorul înapoi în furcă atât de neîndemânatică şi cu atâta forţă, încât telefonul sună. George continua să se uite la ea, iar doamna March, simţind nevoia să facă ceva cu mâinile, începu să împăturească hainele pe care le aruncase pe fotoliu când intrase în dormitor - fularul, mănuşile verde-mentă, puloverul greu - şi le puse unele peste altele, ordonat.
- Ai să te descurci aici singură? o întrebă George, urmărindu-i gesturile nefireşti cu hainele.
- Păi nu e ca şi cum ar fi prima oară.
- Ştiu, ştiu. Voiam să te rog să vii cu mine, dar simt că e mai bine dacă rămâne cineva cu Jonathan, mai ales acum, când se întoarce la şcoală. Nu eşti de acord?
- Desigur, spuse doamna March. Nici eu nu m-aş simţi bine dacă l-aş lăsa singur.
Doamna March îşi imagină cum aveau să fie următoarele zile, când Jonatahn se întorcea la şcoală. O să viziteze singură muzee, o să ia prânzul în tăcere, în sufrageria pustie. Dar oare nu asta face dintotdeauna? îşi aminti sieşi.

- în plus, continuă George, nu aş vrea să te forţez să faci o călătorie atât de extenuantă. Nici n-ai apuca să-ţi revii din cauza diferenţei de fus orar şi ar trebui să zburăm înapoi.
Brusc realiză că George nu folosise niciodată expresia diferenţă de fus orar. O certitudine grea şi puternică se prăbuşi peste ea: acest bărbat nu era George. Dar cine era? Ceva nu era în regulă cu bărbatul din faţa ei. Era George - avea chipul lui, purta cardiganul lui - şi, totuşi, instinctul ei îi spunea că nu e el.
- E mult mai bine dacă rămân acasă, spuse ea cu prudenţă, pronunţând afectată fiecare cuvânt.
El zâmbi, cu mâinile în buzunare - de obicei, nu merge ţinându-şi mâinile în buzunare, nu-i aşa?

- Aşa ziceam şi eu.

Ridică o mână să se scarpine după o ureche şi spuse:

- Sunt în biroul meu. Strigă-mă când sunt gata cotletele de miel.

Se răsuci pe călcâie ca să iasă din dormitor şi, pradă impulsului de moment, ea strigă:
- Stai!
Se întoarse cu faţa spre ea şi ea începu să turuie.
- Voiam să te întreb... cum se numea orăşelul ăla... ştii tu, când am stat vara în sudul Italiei şi nu aveam aer condiţionat, şi puteam vedea oceanul din camera de hotel, şi tu obişnuiai să stai până târziu fumând trabucuri pe terasă... îţi aminteşti?

- Ce? Ce-ţi veni să mă întrebi asta tocmai acum? Ca să câştig timp,

îi răspunse ea în gând.

- Ştii, continuă doamna March, soţii Miller de deasupra noastră au de gând să călătorească în Italia. Adoră să călătorească împreună, completă ea, şi i-am povestit Sheilei despre vacanţa noastră şi ea m-a întrebat cum se numeşte oraşul.
George coborî privirea în podea şi pentru un moment doamna March gândi că l-a prins pe acest străin, dar el începu să pocnească din degete, apoi ridică privirea, spunând pe un ton triumfător:
- Bramosia!

Au făcut o treabă grozavă, indiferent cine or fi, îşi spuse în gând doamna March. Atent la detalii... Străinul ieşi din dormitor, iar ea medită cu precauţie la această idee nouă şi periculoasă. Era o presupunere stranie, dar una bizar de logică. Posibilitatea ca ea să nu se înşele că George fusese înlocuit de un impostor o duse spre o altă presupunere de-a dreptul înfiorătoare: şi dacă mai era un alt George umblând prin jur, ar putea fi şi o altă ea, o altă doamnă March? Dacă ar fi fost aşa, conchise în mintea ei, întorcând fără să vrea capul spre fereastră, ar fi ştiut deja.Prezenţa Marthei avea un efect vizibil asupra doamnei March. Nu era nevoită să facă efortul să se dea jos din pat şi să se îmbrace cât timp George era plecat, dacă Martha nu avea să ajungă în fiecare dimineaţă. Posibilitatea ca Martha să-i judece în tăcere lâncezeala a motivat-o destul să coboare din pat. De fapt, doamna March căpătase de curând obiceiul să adune tot ce ar fi putut curăţa Martha. în fiecare dimineaţă, înainte de sosirea Marthei, doamna March se lăsa în patru labe, uitându-se sub mobilă şi în ungherele băilor, căutând gândaci, ştergând orice urmă lăsată de scrumul ţigărilor Gabriellei (fuma ocazional, în secret, savurându-şi rezerva din ce în ce mai mică de frunze de tutun ca şi cum s-ar fi delectat cu nişte trufe de ciocolată), adunând toate paharele de vin uitate de ea pe comode sau pe noptiere fără suport dedesubt, lăsând în urmă cercuri negre. Scutura cearşafurile de firimituri - noaptea târziu ciugulea în pat, un obicei masochist cu care se pricopsise din cauza gândacilor. De ceva timp, hainele începuseră să o strângă în jurul pântecului, mai mult decât ar fi fost confortabil pentru ea. Acum se bucura de băi mai lungi, mai fierbinţi, şi baia se umplea de abur, înceţoşând oglinda şi ascunzând formele trupului ei gol când ieşea din cadă.

îşi făcea rutina zilnică de plimbări, ieşind în dimineţile reci, confuză, ca să-şi cumpere pâinea cu măsline de la băcănii cu mult sub nivelul patiseriei Patriciei, sau ca să viziteze muzee.

într-o dimineaţă îşi uită mănuşile şi degetele îi amorţiră atât de tare, încât nu fu în stare să deschidă uşa apartamentului când ajunse acasă. Stătu pe hol câteva minute până când începu să-şi simtă degetele mici de la mână, crăpate, revenind la viaţă cu usturimi dureroase.

într-una dintre dimineţile friguroase, în timp ce se îndrepta spre 75th Street, trecând din întâmplare pe lângă vitrina unui magazin, îi căzură ochii pe o diademă. Era identică cu cea purtată de Sylvia Gibbler în cea mai recent

ăfotografie făcută publică de presă. Aşezată pe o pătură într-o pădure, fata moartă zâmbea spre aparatul de fotografiat (se pare că zâmbea mereu), ţinând o piersică într-o mână şi purtând pe cap o diademă simplă, din catifea neagră.
Doamna March se gândi să o cumpere. Să o probeze acasă. Să se uite la reflexia ei din oglindă, mult mai atrăgătoare. Poate că Sylvia ar privi-o şi ea. Se tot gândi să o cumpere până trecu de vitrină, lăsând în urma ei diadema, făcându-şi loc prin mulţimea de pe Third Avenue.
Se alătură pietonilor la trecere şi se ţinu pe picioare înfruntând cu dârzenie curentul lăsat de autobuzul M86 trecând în trombă. Când era pe punctul să traverseze strada, o observă pe femeia din faţa ei. Avea o haină de blană, pantofi lucioşi cu ciucuri, părul aranjat într-un coc subţire, lejer. Doamna March se uită la ceafa ei până când culoarea semaforului se făcu verde şi fu împinsă atât de violent de ceilalţi trecători pe zebră, încât o pierdu pe femeie printre căciuli, fesuri şi genţi legănându-se. După câteva secunde o văzu din nou, trecând de braseria din colţ. Doamna March iuţi pasul şi o urmări, atentă să rămână câţiva paşi în spatele ei. Se îndreptau în aceeaşi direcţie, aşa că doamna March se gândi că nu era nimic riscant să continue micul joc Urmează liderul. Femeia mergea în ritm constant, zgomotul pantofilor ei potrivindu-se cu ritmul pantofilor doamnei March. Când femeia întoarse capul ca să se uite în vitrina unui magazin, inima doamnei March tresări când recunoscu pometii ridicaţi ai femeii, nasul ei acvilin. O vreme au mers aşa, doamna March urmând-o aşa cum bobocii de raţă se ţin după mama lor, până când femeia se întoarse la un colţ şi doamna March, care trebuia să meargă în direcţia opusă, se opri brusc. Rămase încremenită privind spatele femeii în timp ce aceasta se îndepărta pe stradă şi, invadată de un sentiment eliberator, euforic - ca vinul roşu încălzindu-i pieptul şi izbucnind în ceea ce aproape ar putea fi descris ca fericire -, hotărî că nu putea abandona jocul. Făcu la stânga, evitând în ultima clipă un trecător ascuns după un uriaş buchet de flori.
Doamna March o urmări pe femeia în haină de blană pe o stradă cu case înşiruite identice. Se ţinea la distanţă de femeie, când o văzu urcând pe treptele de piatră ale unei vile din cărămidă roşie. Femeia nu se scotoci prin buzunare după cheie, ci întoarse

mânerul yalei şi deschise uşa. Intră şi închise uşa după ea. Doamna March rămase o vreme privind uşa închisă, uitându- se în lungul străzii liniştite, înainte de a se hotărî să se apropie. Clădirea liniştită, maroniu-roşiatică, părea foarte atrăgătoare cu uşa sa cu arcadă sub cornişele decorative, o casă foarte prietenoasă. Urcă încet pe treptele din faţă, cu mocasinii ei tropăind pe gresie, cu mâinile împreunate ca şi cum se ruga. Când ajunse pe ultima treaptă din capul scărilor, îşi puse mâinile înmănuşate pe lemnul lăcuit în multe straturi, simţi un zvâcnet, apoi împinse uşa. Uşa se deschise cu un scârţâit încântător, imaginea ei reflectată pe furnirul lucios alunecând odată cu scârţâitul uşii. închise uşa după ea cât de încet putu şi păşi în vestibul.

Aerul din interior era diferit. Traversă dalele de mozaic alb şi negru şi crezu că recunoaşte oglinda ei de acasă şi şifonierul îngust din holul de la intrare, înaintă şi dădu la dreapta ei de un living spaţios şi luminos. înrămate, nişte fotografii străluceau de pe pervazul de marmură al şemineului. Din ramele de argint îi zâmbeau nişte necunoscuţi. Examină livingul. Pe o sofa retro, câteva pernuţe de catifea stăteau aliniate ordonat, şi o ediţie aurită din Jane Eyre era pusă pe un secreter demodat. Se simţea confortabil, chiar relaxată, ca şi cum mai fusese acolo. Poate mai fusese acolo, îşi spuse. Se apropie de o oglindă şi crezu că poate distinge în ea nu livingul femeii, ci, mai degrabă, propriul living cu tabloul de Hopper atârnat sub spotul luminos decorativ şi rafturile cu cărţi de o parte şi de alta a şemineului.

Inspiră adânc de vreo câteva ori, se întoarse în vestibul, atentă să audă paşi venind de la etaj, dar refuză să plece, ca şi cum aştepta să o descopere cineva.

Nimeni nu coborî la parter şi ea deschise uşa de la intrare şi ieşi, luând umbrela cu flori din suportul de porţelan când păşi peste prag.

Când ajunse acasă se simţea ca şi cum era într-un vis. Lăsă umbrela în şifonierul din vestibul, lângă haina şi pălăria ei. Martha era în dormitor - de obicei, la acea oră aranja paturile -, şi doamna March se furişă în bucătărie ca să-şi facă o ceaşcă de ceai. Se plimbă cu mişcări ciudate prin faţa aragazului în timp ce apa fierbea, apoi luă ceaşca cu ceai şi şervetul brodat şi intră în living. Puse ceaiul pe măsuţă, deschise televizorul şi tocmai se aşeza când

auzi o bătaie în uşa de la intrare. încremeni legănându-şi fundul suspendat deasupra canapelei, aşteptând şi a doua bătaie în uşă care să-i confirme că, într-adevăr, cineva e dincolo de uşă. Când cea de-a doua bătaie veni şi ea, mai tare şi mai insistentă decât prima, ţâşni să deschidă uşa, fără să se uite pe vizor, ca să fie rapidă.

Nu era nimeni la uşă. Decorat cu tapetul bine-cunoscut, cu aplicele răspândind o lumină caldă şi reconfortantă, holul imobilului era pustiu. Privi la liftul gol, cu butoanele stinse.

închise uşa încet. A treia bătaie, rapidă şi uşoară, aproape ezitantă, abia se auzi prin uşă. Nervoasă, deschise uşa cu forţă şi o ţinu deschisă, privind în lungul holului, dar nu văzu pe nimeni. Să fie o glumă a unuia dintre copiii din bloc?

Când auzi vocea lui George în spatele ei, tresări. Glasul lui venea dinspre living în vestibul, pe a cărui uşă scosese capul, râzând de ea. Doamna March închise uşa apartamentului şi urmări vocea. Să se fi întors George mai devreme de la Londra? Respirând greu, rar, păşi precaută în living - nu era nimeni acolo, dar glasul lui George încă se mai auzea, neîntrerupt. Uluită, scoase capul pe uşile franceze ce dădeau spre sufragerie, ca să realizeze că vocea se auzea din spatele ei, ieşind din difuzoarele televizorului. George era la TV.

„Cred că Johanna e privită cu un fel de dispreţ în carte, în special de către narator", spunea privind în jos, aşa cum făcea mereu când voia să pară că gândeşte profund. „A fost absolut neintenţionat, dar m-am trezit că, treptat, am început să o dispreţuiesc, chiar să o detest."

Din public se auziră râsete scurte, nervoase.

„De ce credeţi că cititorii o găsesc atât de fascinantă?", întrebă jurnalistul care îi lua interviul.

„Ei bine, în primul rând fiindcă e atât de reală."

George privi direct în camera de filmat, la doamna March, privirea lui pătrunzând-o intenţionat, o penetraţie lentă, aproape erotică. întoarse privirea spre intervievator. „Sau, cel puţin, sper că lasă această impresie."

„Cu siguranţă că da. Aţi creat o poveste inteligentă în jurul unei fiinţe atât de tragice."

„Şi ca să vă răspund la întrebarea anterioară, iau în calcul să vând drepturile de ecranizare. Cred că romanul e potrivit pentru ceea ce aş numi limbaj cinematografic.”
„Aveţi vreo actriţă în minte pentru rolul Johannei?”, întrebă jurnalistul.
„Nu o să mă provocaţi cu întrebarea asta, domnule. Nu aş vrea să ofensez nici o actriţă spunându-i numele”, răspunse George râzând.
„Vă garantez că ar fi o listă lungă de actriţe doritoare să se urâţească pentru a juca rolul acesta. Are tot ce-i trebuie ca să primească un premiu.”
Prin mintea doamnei March trecu un şir lung de Johanne, toate arătând ca ea, mişcându-se ca ea, aidoma a sute de reflexii nebune, scoase din minţi. Smuci telecomanda ca şi cum ar fi pus mâna pe o armă şi închise televizorul. îşi bău ceaşca cu ceai în linişte, privindu-şi propria reflexie în ecran.Cu o noapte înainte de întoarcerea lui George acasă, doamna March se ameţi cu vin roşu şi se cufundă în cada plină cu spumă parfumată. Ea şi Jonathan cinaseră în tăcere, mâncând friptură de vită, fără să schimbe nici o privire, în timp ce pick-upul învârti discul cu Chopin până la sfârşit. După ce terminaseră de mâncat şi Martha plecase, doamna March luă unul dintre paharele bune de vin - cele rezervate evenimentelor oficiale şi păstrate în bufetul cu porţelanuri din living - şi-l umplu până la margine cu Bordeaux.
îl trimise pe Jonathan la culcare, dar încă îl mai auzea dupăind prin cameră şi vorbind de unul singur. închise uşa dormitorului şi inspectă faianţa şi gresia de gândaci. Cum nu găsi nici unul, turnă un jet gros de săpun lichid parfumat în cadă.
Se dezbrăcă, evitând să se privească în oglindă, aşa cum eviţi un vecin la supermarket. îşi lăsă hainele împăturite frumos pe capacul vasului de toaletă şi păşi delicat în cadă, potrivind temperatura înainte să se cufunde în spuma catifelată, parfumată. Apa apăsa pe pieptul ei cu o greutate aproape zdrobitoare.
Evenimentele din ultimele zile o sâcâiau aidoma muştelor dând târcoale unui cadavru. Cercetă biroul lui George până la ultima coală de hârtie, căutând orice suvenir al crimelor sale, aşteptându-se să dea peste dinţii Sylviei într-o cutie decorativă (aşa cum ea păstrase dinţii lui Jonathan de când era mic). Răscoli prin

numeroase carnete şi penare cu stilouri, căptuşite cu catifea, sertare pline cu benzi pentru maşina de scris, dar nu găsi nimic - doar un număr de telefon mâzgălit pe carneţel. Sunase la acel număr, răspunsese o femeie, dar doamna March nu fu în stare să încropească pe loc un plan ca să afle ceva de la ea şi închise panicată.

în acea dimineaţă, când încă încerca să alunge ideea că trebuie să se dea jo

sdin pat, fu zguduită din letargie când realiză, devastată, că uitase să-i dea bacşiş portarului, pentru ziua de Crăciun. Alergă într-un suflet la parter, cu părul nearanjat, îmbrăcată neglijent cu o cămaşă largă care se strânse ghem deasupra taliei, peste care aruncă trendul lui George, mult prea mare, şi îndesă un fişic gros şi umed de bani în mâinile portarului nedumerit, care se feri de ea. Bău paharul cu vin în cadă, încercând să şteargă din memorie vocea ei, implorându-l „Luaţi-i, vă rog, luaţi-i!" Ca o femeie care-şi pierduse minţile. Poşeta îi căzuse din mâna tremurândă şi tot ce avea în ea se împrăştiase pe jos. Castanele mici şi uscate cumpărate în de mult uitata vizită la muzeu se rostogoleau pe marmura din holul blocului.
Mai mult, ca să iasă din casă, a trebuit să aştepte până când schimbul portarului s-a terminat la ora trei după-amiază.
îşi îndoi piciorul stâng, lăsându-şi genunchiul la vedere, şi urmări cum aburul se ridica de pe pielea ei în fuioare fumurii. Miji ochii ca să vadă mai bine ridurile de pe vârfurile degetelor de la mâini şi un fir de sânge picură în apă. Se mişca de-a lungul căzii ca un şarpe de apă, diluându-se în roz palid în apropierea degetelor de la picioare. Se ridică, gata să iasă din cadă, dar brusc îşi dădu seama că vărsase nişte vin roşu în apa din cadă. Se relaxă, se cufundă înapoi în apă şi mai sorbi o înghiţitură din vin. Oare Sylvia o fi sângerat mult când a fost ucisă? Simţise sângele scurgându-i-se din ea, prelingându-i-se pe piele, în timp ce era lovită şi violată? Medicii legişti explicaseră publicului că, în acest caz, era dificil de stabilit dacă fusese viol, fiindcă trupul ei fusese abandonat capriciilor vremii, dar ideea că Sylvia fusese violată era o certitudine în mintea tuturor, inclusiv în cea a doamnei March. în acest moment, găsea că ar fi fost dezamăgitor să nu fi fost violată, dacă toţi şi-au pierdut timpul jelind o simplă crimă. Cu siguranţă, toate indiciile arătau că fusese un viol. Trupul a fost găsit pe jumătate gol, de la brâu în jos, iar chiloţii Sylviei au fost găsiţi în apropiere, ca şi cum ar fi fost aruncaţi în grabă. Doamna March încercă să-şi imagineze cum ar fi arătat trupul gol al Sylviei. în timp ce se uita la trupul ei sub apa translucidă, îşi imagină părul pubian al Sylviei şi pe ucigaşul ei admirându-l înainte să o violeze. O senzaţie uitată o inundă pe doamna March pe interior - excitarea. Se simţi imediat vinovată, un sentiment însemnat cu fier roşu în psihicul ei încă din

adolescenţă, când îşi privea trupul atunci când era în cadă. Când o făcu prima oară, şi-o imaginase pe Kiki că se uita ea, că o judeca pentru asta. Puse punct existenţei lui Kiki o dată pentru totdeauna în iarna de după vara ciudată din Cădiz. Când Kiki intră în cadă împreună cu ea în acea noapte, doamna March fu copleşită de un val de furie, urmat de ceva mai intens decât disperarea. O imploră pe Kiki să plece, să nu se mai întoarcă, dar Kiki, încăpăţânată, refuză. Mânioasă, doamna March o prinse de gât pe Kiki, strângând atât de tare, încât unghiile i-au pătruns în carnea palmelor, iar braţele îi tremurau, vibrând în aer ca şi cum Kiki se lupta pentru viaţa ei. în timp ce prietena ei imaginară se scufunda în apă, îşi imagină gâtul căzându-i într-o parte şi ochii albindu-i- se. Satisfăcută, trase dopul şi vârtejul de apă din jurul scurgerii o luă pe Kiki cu el.

Ameţită şi mai mult de vinul ei, cu paharul abia stând pe marginea căzii, simţi ceva la coada ochiului, dincolo de câmpul ei vizual. Privi la stânga fără să întoarcă capul: o femeie goală stătea în picioare lângă cadă. Se prinse de marginea căzii, forţându-se să-şi întoarcă privirea şi văzu că era chiar ea însăşi privind în jos, spre sine. Doamna March îşi ţinu privirea fixă încercând să se suprapună peste imaginea femeii din faţa ei, dar geamăna ridică un picior peste marginea căzii şi păşi înăuntru, privind-o direct în faţă. Abia atunci a realizat că trebuie să fi fost un vis. Femeia cu chipul ei o privea cumva întrebătoare, apoi se aplecă în faţă, sfârcurile ei prea negre şi prea mari mângâind luciul apei; întinse mâinile spre doamna March, cu degetele căutând nerăbdătoare. Le scufundă în apă şi doamna March le văzu înaintând spre picioarele ei depărtate. „Nu...” spuse.

Se trezi în apa călâie, acoperită cu o pojghiţă unsuroasă, cu Jonathan stând în picioare lângă ea. Era îmbrăcat în costumul de urs.

- Mami, eşti moartă?

încercă să zâmbească, dar buzele ei, uscate din cauza vinului, abia se deschiseră.

- Mami e doar puţin somnoroasă, spuse ea. Du-te şi te joacă.
- E trecut de ora la care trebuia să fiu în pat.

Se uită pe mica fereastră de deasupra căzii şi văzu că afară deja se întunecase, dar nu era întuneric când umpluse cada cu apă?

- Fireşte că da. De ce nu te-ai culcat?

- Am avut un coşmar.

- Treci înapoi în pat.

- Pot să dorm în patul tău în noaptea asta?

- Eşti prea mare pentru aşa ceva. Ştii asta.

Aşteptă în timp ce Jonathan se gândea în tăcere ce să facă. Nu se putea mişca, altfel spuma rămasă s-ar fi dizolvat şi el i-ar fi văzut sânii. Nu-şi mai amintea când băiatul ei o văzuse ultima oară goală. Nu credea să o fi văzut vreodată goală. Ea îşi văzuse mama goală o singură dată şi îşi aminteşte totul ca şi cum ar fi în faţa ei. Peticul de păr aspru, negru, lânos dintre picioarele ei, în timp ce şedea pe vasul de toaletă în faţa tinerei doamne March, inexplicabil de degajată, chiar dacă în casa lor dintotdeauna nuditatea fusese considerată deplasată.

- Mami... începu Jonathan, frecându-se la ochii umbriţi de genele negre şi grele, somnoroase. Nu pot găsi doamna dinăuntrul celeilalte doamne.

- Ce spui? întrebă doamna March, îngrijorată.

- Doamna dinăuntrul celeilalte doamne... repetă Jonathan. Ştii tu,

rusoaica!

- O! răsuflă uşurată doamna March.

Băiatul vorbea despre colecţia mamei sale de păpuşi Matrioşka din

lemn.

- Ai răscolit printre lucrurile mele? Ştii că nu ai voie acolo.

- N-am găsit-o... pe ultima, cea mai mică.

Când era mică, doamna March se juca pe ascuns cu păpuşile ruseşti, deschizându-le, scoţându-le pe cele mai mici dinăuntru. Uneori o înlocuia pe ultima - cea mai mică, cea mai pură - cu un alt obiect. O bucăţică de hârtie cu o mâzgălitură, un pion de fildeş sau unul dintre primii ei dinţi. I se părea extraordinar de interesant că

maică-sa chiar avusese păpuşi. Era ceva care, în sfârşit, o făcea să o înţeleagă, ceva care le lega. Descoperind că le desperechea, maică-sa o certă şi mută păpuşile pe ultimul raft de sus, deasupra comodei din dormitorul ei. Păpuşile aveau o aură de inaccesibilitate, ceea ce o făcu pe doamna March să le ia acasă la ea după ce maică-sa fu trimisă la Bethesda şi apartamentul golit.
Când, în sfârşit, Jonathan ieşi din baie după multe stăruinţe încheiate cu ameninţarea că va fi pedepsit, doamna March se ridică din poziţia ciudată în care stătuse în cadă - apa se răcise între timp - şi trase dopul din gaura de scurgere. Apa i se prelingea pe corp, picurându-i într-un fir subţire dintre picioare.
Luă pastilele din ierburi medicinale care îi făcuseră bine şi în alte ocazii, dar de data asta dădură greş. Somnul nu se lipea de ea.
Se ridică din pat, îşi puse nişte şosete în picioare şi halatul, şi ieşi în living. Palid luminat de becurile de pe stâlpii stradali, livingul era cufundat într-o tăcere tulburată din când în când de câte o maşină care trecea pe stradă.
Cu ani în urmă, când au fost în excursie la Veneţia, George îi dăruise doamnei March o mască veche. Avea un cioc lung, ca cele purtate de medici pe timpul ciumei bubonice, doar că masca era pictată cu un galben strălucitor, cu pene albe şi aurii în jurul găurilor pentru ochi, făcând-o să semene cu o pasăre. Tulburată de mască, doamna March o ascunsese pe un raft de sus, printre ghiduri de călătorie vechi de zeci de ani. Se urcă pe scaun, bâjbâind cu mâinile după ea. O recunoscu imediat când o atinse.
Se plimbă prin apartament fără un scop precis, respirând tare şi fierbinte în mască, încercând să vadă prin găurile ochilor. Când era copilă, când nu putea dormi, nu ar fi îndrăznit să rătăcească aşa prin apartament. Mobilat cu canapele tari şi o măsuţă de cafea foarte grea, livingul părinţilor era înspăimântător în timpul nopţii.
Păşi în sufragerie, trecându-şi mâna peste masă, trasând cu degetul peste portrete. Observă ceva argintiu pe una dintre rame, strălucind pe culorile
victoriene întunecate. Se apropie mai mult, atât cât îi dădea voie ciocul măştii, şi văzu că o insectă - un peştişor argintiu - era prinsă sub sticlă, încercând orbeşte să găsească o ieşire. Insecta se târî până la faţa femeii victoriene, ai cărei ochi păreau să o implore să facă ceva.

Peştişorul argintiu îşi săltă căpşorul ca şi cum s-ar fi uitat la doamna March. Doamna bătu uşor în sticla tabloului şi insecta o şterse iute, ascunzându-se de ea sub ramă.Cu George programat să ajungă în acea seară şi Jonathan sus, la etaj, la familia Miller, doamna March se hotărî să se ocupe de hainele care trebuiau duse la curăţătoria chimică. Fusese sarcina Marthei până când, într-o zi, unul dintre costumele lui George s-a întors fără cravată. în loc să o certe că nu fusese atentă şi nu observase lipsa cravatei, doamna March hotărî ca de atunci încolo să se ocupe chiar ea. Obişnuia să aştepte până la sfârşitul săptămânii, când Martha avea zi liberă, ca să evite orice fel de situaţie stânjenitoare.
Doamna March înţelesese din multele prilejuri în care-l văzuse pe portar cu hainele pentru curăţătorie ale vecinilor că ar fi mai bine să i le dea chiar lui, dar chestiunea ieşea din discuţie. Ajunsă în holul blocului, trecu pe lângă el în grabă, trăgându-şi pălăria în jos, peste faţă, ca să evite să dea ochii cu bărbatul. El îi ţinu uşa, o salută - „Bună dimineaţa, doamnă March!” -, iar ea se înroşi şi mormăi un răspuns neinteligibil.
Curăţătoria era un loc dezamăgitor de mic, înghesuit într-o clădire de pe Third Avenue. Serviciile lor de livrare nu erau de încredere, iar doamna March observă că era taxată cu diferite tarife în funcţie de ce se întâmpla să poarte în acea zi atunci când trecea şi lăsa hainele (haina ei de blană coincidea cu cel mai scump tarif). Cu toate astea, hainele erau curăţate ireproşabil. Puteau scoate, aşa cum spunea şi reclama, absolut orice pată. Azi abia aştepta să ridice hainele pe care George le purtase în excursia pe care o făcuse la cabana lui Edgar. Ciudat era că George insistase să le ducă el la curăţătorie.
- Aţi găsit ceva, să zicem, ciudat? Pe haine? îl întrebă pe angajatul curăţătoriei după ce acesta trânti pe tejghea hainele trase în ţiplă.

Bărbatul făcu ochii mici şi o privi aşa preţ de un minut, cu colţurile gurii alunecând spre un rânjet ironic, pe care ea spera că-l făcuse involuntar

- .Ce vreţi să spuneţi? o întrebă el, cu o gaură de arsură pe gulerul cămăşii şi emanând o respiraţie puturoasă de trabuc.
- O, nu, nimic. Lăsaţi, răspunse ea. Aţi scos totul cum trebuie? întrebă punându-şi mâinile peste ţiplă şi inspectând hainele.
- Totul OK, totul ca de obicei. Nici o pată nu e prea grea pentru profesioniştii în pete. Bonul e înăuntru.
Doamna March se repezi la portofel, în timp ce bărbatul începu să se ocupe de alt client. Din camera din spate, printre pufăiturile fiarelor de călcat cu aburi, un mic radio anunţa:
„Micul oraş Gentry este încă în stare de şoc după descoperirea trupului Sylviei Gibbler…”
îi întinse câteva bancnote bărbatului şi, în timp ce el pregătea restul, ea se sprijini de tejghea, chinuindu-se să audă mai bine.
„În acest moment nu există suspecţi, iar prietenii şi familia cred că oribila crimă ar fi fost comisă de un străin aflat în trecere prin oraş. Autorităţile fac apel la oricine are informaţii de orice fel să sune la numărul de urgenţă pentru informaţii anonime..
Doamna March cochetă cu ideea să sune, să-l dea pe George pe mâna poliţiei. Nu era în stare, îi era teamă că ar fi fost nevinovat. Dar spaima din stomacul ei îi spunea că nu era aşa.
- Mulţumesc, mai veniţi pe la noi, spuse bărbatul de la curăţătorie recitându- şi poezia pe un ton morocănos şi întinzându-i restul.
în drum spre casă, cu mâinile transpirându-i pe ţiplă, mintea ei începu să facă un plan. O să se ducă chiar ea la Gentry. Să caute indicii, să-şi confirme suspiciunile. Nu, e absurd, îşi spuse. De ce m-aş duce tocmai până în Mâine din cauza unei presupuneri prosteşti? Dar propria obiecţie se dovedi una superficială, căci se imagina câştigând încrederea localnicilor, descoperind indicii trecute cu vederea, chiar lăudată de poliţie pentru curajul şi tenacitatea ei. Se hotărî să se ducă până acolo, să afle o dată pentru totdeauna dacă e
măritată cu un criminal abominabil.
Trecu pe lângă o librărie de pe Madison, strâmbând din nas când văzu vechi ediţii ale cărţilor lui George puse pe rafturile mobile în faţa librăriei, cu paginile desfăcute ca prostituatele făcându-ţi semn să te duci la ele. Se opri când văzu cel mai nou roman al lui în vitrină. Vedea prin sticla vitrinei cafeneaua luminată slab, cu

scările de alamă ataşate de rafturi, cu cărţile aranjate de la podea până în tavan. Stând în faţa secţiunii numite „Bestselleruri”, doamna March avu impresia că o recunoscu pe femeia din supermarket, al cărei nume încă îi scăpa. Cea căreia doamna March îi furase din căruciorul plin cu cârnaţi un exemplar din romanul lui George. Doamna March nu putea auzi prin vitrină, dar i se păru că femeia citea cu glas tare din cartea lui George şi râdea. Şi râzând alături de ea era... Sheila Miller? Cu părul tuns scurt, zveltă, într-o haină băieţoasă şi purtând un fular în culorii vii, se ţinea cu mâna de burtă, ca şi cum încerca să oprească râsul convulsiv.
Doamna March se uita la ele prin vitrină, pieptul ei greu făcând ţipla în care erau trase hainele să foşnească. Un taxi acceleră în spatele ei, iar reflexia lui, o pată galbenă înceţoşată, traversă sticla vitrinei librăriei tăind gâtul femeilor şi împroşcând pe trotuar apa din canalul de lângă bordură.
Bârfitoarea de la supermarket arătă cu degetul spre ceva din carte. Sheila se aplecă să vadă de aproape, iar pe chip i se citea curiozitatea. Orice ar fi citit îi transformă zâmbetul larg într-o gură căscată cuprinsă de un şoc exuberant pe care şi-o acoperi cu o mână, făcându-i ochii mari de uimire. Femeile se priviră una pe cealaltă savurându-şi răutatea, aidoma unor vrăjitoare privind într-un ceaun bolborosind.
Doamna March trecu încet de-a lungul vitrinei. La un moment dat, ochii ei îi întâlniră pe cei ai femeilor, încă râzând. Aşteptă ca feţele să li se destrame într-o expresie care să le trădeze remuşcările. în schimb, spre dezamăgirea ei, buzele femeilor se lăţiră în zâmbete reci şi lacome. Doamna March îşi continuă drumul spre casă.
Când ajunse la bloc, dădu cu ochii de un mic grup de oameni adunaţi în faţă. Presupuse că erau fanii lui George. Când se apropie de intrare, câţiva dintre ei îi aruncară priviri curioase.
Abia păşi în apartament şi interfonul sună - un răget răguşit, înfiorător care o făcu să tresară. Ridică receptorul.

-Da?

- George e acasă?

- Nu, cred că e plecat. Cine sunteţi?

- Putem să intrăm? Vrem un autograf.

- Nu e posibil. Aşa cum am spus, soţul meu nu este acasă.
- Suntem nişte fani înfocaţi ai romanului său. Vrem doar să vedem unde locuieşte. Vă rugăm.

- Nu, eu...

- în maxim cinci minute scăpaţi de noi.

- Unde e portarul? întrebă ea, cu gura uscată.
- îmi scriu teza despre romanul lui, spuse o altă voce. Nu ia decât o clipă. Să văd unde s-a născut Johanna ar fi o informaţie valoroasă pentru cercetarea mea.

- Nu vă pot lăsa să intraţi. Plecaţi, vă rog. Auzea şuşoteli prin

difuzorul interfonului.
- încetaţi să ne mai deranjaţi, îi rugă doamna March, strângând într-o mână sacul cu hainele de la curăţătorie şi broboane de sudoare îi apărură pe tâmple. Alo? Alo?

- Da? se auzi o voce, atât de puternică şi de clară, încât tresări.

Sunt portarul.

- O, slavă Domnului, spuse ea. Aici e doamna March, de la 606. Au

plecat?

- Cine să plece?
- Fanii, fanii lui George, grupul din faţa blocului...
Se opri, cu sudoarea îngheţată de-acum pe tâmple, realizând că cel care vorbea nu era, de fapt, portarul. Iar acum aveau numărul apartamentului ei.

Ca o confirmare, ceva se izbi de uşa de la intrare a apartamentului cu atâta forţă, încât balamalele se zguduiră. Doamna March scoase un ţipăt înăbuşit şi scăpă din mână hainele de la curăţătorie, ca şi cum ar fi fost împuşcată, înghiţi în sec, adunându-şi curajul ca să se uite pe vizor, când o altă lovitură violentă aproape că scoase uşa din cadru. îşi acoperi faţa cu mâinile şi, în timp ce izbiturile continuau, ea împingea cu spatele în uşă ca un contrafort. Bătăile necontenite răsunau în pieptul ei.

- Lăsaţi-mă în pace! ţipă printre suspine sfâşietoare şi alunecă

spre podea. Loviturile se opriră dintr-odată.

Rămase căzută pe podea, sprijinită cu spatele de uşă, mult după lăsarea întunericului. Când soneria sună, tresări şi auzi de partea cealaltă a uşii:

- Doamnă March, sunt eu, Sheila! L-am adus pe Jonathan. Jonathan

- îl aducea pe Jonathan de sus.

Doamna March se ridică de pe podea şi se uită în oglindă. Faţa îi era umflată, rimelul i se scursese pe obraji. îl corectă - îl mânji, mai mult sau mai puţin - cu degetele şi Sheila bătu din nou. Umbre se perindau pe sub uşă şi doamna March suspectă pentru o secundă că totul a fost un complot: fanii lui George erau creativi. Apropie un ochi de vizor şi o văzu pe Sheila, părul blond distorsionat de lentila vizorului, privind direct la ea. Se retrase precipitată, îşi muşcă degetul mare, apoi deschise uşa.

Sheila îi zâmbi, ţinând mâna pe umărul lui Jonathan. Dacă o văzuse pe doamna March în faţa librăriei, atunci chipul ei nu o trăda deloc. Jonathan o zbughi în apartament şi când Sheila era pe punctul să plece, după ce spuse un obişnuit „Să aveţi o zi minunată!", doamna March îşi drese glasul şi spuse:

- Aş aprecia, Sheila, ca atunci când Jonathan e lăsat în grija ta, să nu ieşi în oraş şi să-l laşi nesupravegheat.

Pe chipul Sheilei apăru uimirea, iar gâtul i se înroşi.

- Sigur că nu, spuse ea. Niciodată nu aş....

- Păi, nu te-am văzut eu pe Madison? în urmă cu doar câteva ore?
Sheila se încruntă atât de exagerat, încât faţa ei părea că simulează un moment de gândire profundă.
- Nu, eu... Azi nu am ieşit deloc din casă. Băieţii s-au uitat la un film, am făcut nişte limonadă şi fursecuri....

- Bine, atunci înseamnă că m-am înşelat. Sheila se scărpină la

claviculă.

- Te simţi bine?

- Mă simt perfect, răspunse doamna March.
Clipi şi fu ca şi cum apăsase pe un întrerupător: se îndreptă de spate şi zâmbi atât de larg, încât faţa ei ameninţă să se umfle şi să se topească şi apoi să se scurgă pe o parte a capului.
- Mulţumesc foarte, foarte mult că ai avut grijă de Jonathan, spuse jovială. Ne vedem în curând, sper. Să ai o seară minunată.
Şi cu asta, închise uşa în faţa Sheilei.
Când George se întoarse acasă, doamna March - grijulie ca întotdeauna - îl întrebă cum a fost călătoria.
- Splendidă, răspunse el, ceea ce pe ea o deranjă enorm. Totul a mers fără nici un cusur. Cred că am rupt gura târgului cu interviul
- l-ai urmărit?

- L-am înregistrat ca să-l putem urmări împreună cu Jonathan, spuse ea, cu ochii privind ieşiţi din orbite spre televizor şi casetele goale din consolă.Se pare că londonezii adoră romanul, spuse George aşezându-se pe podea, încercând să repare garnitura de tren a lui Jonathan care se stricase cu o seară înainte.
- Romanul tău este iubit pretutindeni, dragule, spuse ea atât de agitată, încât Jonathan, care se uita la televizor stând pe podea, îi aruncă o privire ciudată.
- în fine, continuă George, sunt recunoscător pentru tot. Dădu din cap ca şi cum avea îndoieli. Sunt recunoscător, repetă, strângându-i mâna doamnei March.

Ar fi trebuit să se bucure pentru el, se gândi, trăgându-şi mâna din a lui, dar nu se bucura. Fusese lăsată singură, deşi voise să-l însoţească (chiar? o întrebă o voce slabă din interiorul ei). Voia să-l pedepsească, să-l facă să se simtă vinovat că plecase fără ea. Să-l facă să se gândească de două ori înainte să mai facă aşa ceva. în timp ce George turuia despre un premiu pentru care romanul lui fusese nominalizat, ea îl examina, încercând să găsească semne ale străinului care a stat în faţa ei atunci când îşi făcea valiza în dormitorul lor. Se uită la punctele negre de pe vârful nasului, la firele albe de păr aspru, ieşind rebele dintr-o sprânceană, la ochelarii uşor lăsaţi într-o parte şi concluzionă - cu dezamăgire - că teoria ei era greşită. George era George, aşa cum fusese dintotdeauna şi va fi mereu, iar obsesia ei pentru ipotezele fantasmagorice ca să-i scuze crima violentă pe care o comisese, pur şi simplu nu stătea în picioare. Ba nu, îşi spuse, simţindu-se încordată în timp ce se uita cum George apuca trenul lui Jonathan cu aceleaşi mâini cu care o sugrumase pe Sylvia - o să meargă până la capăt, o dată pentru totdeauna. O să-i spună lui George că se duce în vizită la sora şi mama ei în Bethesda, dar ea va pleca, de fapt, la Gentry. Când George se tăie la deget în şina trenului, doamna March se îndreptă spre baie ca să-i aducă un plasture, zâmbind tot timpul în colţul gurii.

E un concept ciudat vinovăţia. Prima emoţie pe care doamna March îşi aminteşte că a simţit-o. Avea cam trei ani, fusese educată să se ducă la toaletă, dar încă nu era destul de versată în arta ştersului. Părinţii ei găzduiau un prânz. Nu-şi aminteşte cu

exactitate cine a fost prezent, sau de ce ea şi sora ei, Lisa, primiseră permisiunea să se aşeze la masă, dar, în timp ce îşi

2

mânca piureul ei de legume - probabil printr-o conexiune de tip freudian - a simţit inevitabila chemare a naturii. Se uită la mama ei, care îşi juca rolul de gazdă cu amabilitate, şezând la masă, câteva scaune mai încolo. Şi-a împins scaunul cu zgomot, şervetul de in i-a căzut pe podea, ea şi-a făcut drum spre maică-sa, prinzând cu mâinile grăsuţe capetele ornamentale ale scaunului. Ajunse la doamna Kirby în toiul unui ţipăt combinat cu un râs cu volum oscilant, unul care nu mai fusese auzit în apartament decât în prezenţa invitaţilor. Ridicată pe vârful picioarelor, doamna March făcu mânuţa pâlnie şi şopti în urechea mamei sale, cu năsucul ştergând clipsul Chanel: „Trebuie să mă duc la baie”.
Maică-sa oftă, întrebând-o printre dinţii scrâşnind „Nu poţi să te ţii?” Când doamna March dădu din cap că nu, maică-sa o trimise la plimbare cu un bobârnac.
Doamna March încă mai visa în unele nopţi episodul cu pricina - umbrele picioarelor ei legănându-se pe marmura de culoare bej-deschis, în timp ce ea era urcată pe vasul de toaletă din baia rezervată oaspeţilor. Folosise acea baie special, pesemne fiindcă era cea mai apropiată de sufragerie. Aşa încât mama ei să o audă când o strigă - „Mami! Sunt gata, mami!” După un timp care păru i se păru imposibil de lung (şi dacă nu mai vine niciodată?), maică-sa apăru, furioasă, bombănind, „Nu puteai să aştepţi?... nu ar trebui să fie treaba mea... Lisa niciodată...” Şterse poponeţul fiicei sale cu atâta forţă, încât pielea micuţei se înroşi. După incident, ori de câte ori doamna March o striga pe mama ei din baie ca să vină la ea, apărea menajera.
Atunci a fost prima experienţă a doamnei March cu vinovăţia. Apoi, la vârsta de patru ani, când primise în dar de Crăciun o luxoasă căsuţă cu păpuşi, izbucni în lacrimi în timp ce sfâşia ambalajul cadoului.
„Ce e?” o întrebă maică-sa. „Nu asta ai vrut?”
Ea încuviinţă din cap şi continuă să plângă, cu mucii prelingându-i-se pe buze.

„îh, cât e de răsfăţată”, spuse sora ei, Lisa, ţinându-şi propriul cadou - un sofisticat laborator de chimie pentru copii - cu detaşare matură.
Doamna March nu a fost capabilă în acel moment să explice că, de fapt, şi-a dorit exact acea căsuţă cu păpuşi, că visase la ea de când o văzuse prima dată în catalogul celor de FAO Schwarz. Şi iată căsuţa în faţa ei, un colos victorian, completat cu tablouri în miniatură în rame aurite, cu spoturi luminoase funcţionale şi baie de porţelan. Nu făcuse nimic ca să o merite, nu muncise pentru ea aşa cum o făcuse când era în clasa pregătitoare ca să primească un sticker în formă de steluţă aurită. Ea doar ceruse să primească această căsuţă şi acum era acolo, în mâinile ei, care nu o meritau.
Lisa îşi dădu ochii peste cap şi zise: „Doamne, of, nu e nici o tragedie. O să primeşti ce vrei anul viitor”, în timp ce doamna March suspina în linişte.

Vinovăţia e pentru cel curajos. Refuzul, pentru restul.Singura problemă acum, se gândi doamna March, era posibilitatea ca sora

1

ei să sune cât e plecată şi să întrebe de ea. Nu credea că Lisa ar suna-o; de fapt, rareori se deranja să ridice receptorul în afară de vacanţe şi zile de naştere. Şi totuşi, se ştia că suna la întâmplare ca să o ţină la curent cu sănătatea mamei lor. O dată a sunat ca să dea ştirea urgentă că mama lor umpluse cu sclipici un ornament făcut manual, agăţat în bradul de Crăciun de la azil.
Mai avea nevoie de încă o minciună. Avea o misiune serioasă, la urma urmei. O să-şi acopere urmele şi, în funcţie de ce o să găsească acolo, nimeni nu va şti niciodată că a călătorit în Mâine. Perspectiva de a avea un mic secret al ei, ştiut doar de ea, posibil pentru totdeauna, o încânta la culme.
în seara următoare, după ce Martha plecase şi George se sechestrase în biroul său, doamna March o sună pe sora ei.
- Voiam să-ţi spun că voi fi plecată pentru câteva zile, în cazul în care te gândeai să mă suni, în fine, nu mă suna. Nu voi fi aici. Nici George n-o să fie, adăugă încropind pe loc, mergem la un... la un spa.

- O, ce drăguţ! Nu ştiam că-ţi plac genul ăsta de ieşiri.

- E ridicol, cui nu i-ar plăcea?

- E adevărat, presupun, zise Lisa. Unde e? Spa-ul acesta. -O... Nu

ştiu.

- Adică nu ştii unde te duci?

- Nu, e o surpriză... de la George, zise ea, impresionată de ea însăşi.O, norocoaso, răspunse Lisa - pe un ton acru, gândi doamna March. Şi Jonathan?
- O să stea la vecinii de deasupra noastră.
- Vrei să-l sun ca să văd ce face?
- Nu, nu, am să-l sun chiar eu. Din nou, te-am sunat ca să-ţi spun că n-am să fiu acasă. Te sun de îndată ce mă întorc.
- OK, atunci, dragă. Distracţie plăcută!
Apoi sună la o companie aeriană şi cumpără un bilet spre Augusta, cu întoarcerea deschisă.
- Vă mulţumim, doamnă, călătorie plăcută! Mâine e drăguţ în perioada asta a anului, spuse agenta înainte să închidă telefonul.
Doamna March merse la şifonier şi deschise uşile solemnă - se părea că în spatele acţiunilor ei acum era un scop grandios - şi trase de pe un raft de sus o mică valiză în carouri.
Când intră George, ea tocmai îşi punea în valiză papucii de casă îmblăniţi, de culoare cărămizie - era o scenă pe care o mai trăise înainte, dar din alt punct de vedere.
- Mă duc în vizită la mama, spuse când el abia trecu peste prag. Am vorbit cu sora mea şi mama nu se simte bine.
Se uita la George cu coada ochiului, prefăcându-se că era ocupată cu făcutul bagajelor. El părea cumva perplex în timp ce-şi scărpina bărbia şi spuse:
- îmi pare rău să aud asta, iubito. Ai nevoie de ceva?
- Nu, totul e aranjat, zise ea, împăturind câteva baticuri de mătase în valiză (ideea ei despre călătoria incognito).
- Şi cât vei sta?
- Păi, am cumpărat un bilet cu întoarcere deschisă, fiindcă nu sunt sigură cât timp vor avea nevoie de mine. I-am spus că voi sta cât e nevoie.

Spuse asta cu o mândrie de martiră, lăsându-l pe George să

replice:

- Desigur. Fă ce trebuie să faci.

- Am să te sun des, ca să îţi spun cum se simte.

- Se pare că ai totul sub control, ca de obicei, zise el.

Lipsa asta profundă de interes în legătură cu călătoria ei neaşteptată o înfurie. George se apropie încet, şi ea se încordă când el o sărută uşor pe un obraz. La fel ca Iuda, se gândi ea. Când îşi trase capul înapoi, ea simţi o urmă de zâmbet pe chipul lui.

- Mă duc să fac un duş, zise el.

De îndată ce el porni duşul, ea intră repede în biroul lui. Ţinea cheile de la cabana lui Edgar într-un mic bol de ceramică, unde ea le văzu pe un teanc de ambalaje de la gume de mestecat şi monede. Le luă încet, delicat, aşteptând să fie prinsă asupra faptului, dar nimeni nu o întrerupse când şi le vârî în buzunar, şi se strecură afară din cameră fără zgomot, la fel de discret cum intrase.

Doamna March îşi luă la revedere de la George cu un sărut şi rămas-bun de la Martha (Jonathan era la şcoală). Intră în lift, privind înapoi la apartamentul 606. Uşa se închise. în lift inspiră adânc. Fredonă puţin un cântec, privind în jos, la valiză. îşi scrisese adresa pe o etichetă din piele şi cerneala se întinsese peste prenumele ei.

Uşile liftului se deschiseră cu obişnuita lor zdruncinătură. Ieşi în hol, trăgând după ea mica valiză pe roţi. Se apropie de uşile de sticlă, aşteptând ca George să apară în orice clipă în spatele ei. Nu îndrăzni să se întoarcă, păşind mai aproape, şi mai aproape de ieşire.

Portarul îi chemă un taxi şi ea aşteptă tăcută în timp ce îi aranja valiza în portbagaj cu mai mult tărăboi decât era necesar. îi mulţumi şi se strecură pe bancheta din spate, iar uşa se închise după ea. Aruncă o privire la clădirea blocului, la ferestrele pătrate şi la cutiile pătrate de aer condiţionat.

Când taxiul porni şi ea pierdu clădirea din vedere la prima curbă, doamna March fu surprinsă de un spasm de vinovăţie. Nu o mai vizitase pe maică-sa de când Jonathan era mic. în ea sălăşluia certitudinea sumbră că maică-sa ar fi trebuit să moară, nu tatăl ei. Taică-su, cu burta bronzată, rotundă, pe care o văzuse doar în Cádiz în acea vară. Tatăl ei, care întotdeauna făcea rezervările pentru cină şi ştiuse pe cine să sune când valizele lor se pierduseră

în Grecia. O dată a pregătit un fel de mâncare dezgustător din struguri, fursecuri cu fulgi de ciocolată şi alune zdrobite, garnisite cu sare, zahăr şi piper, pe care-l prezentă mândră părinţilor ei, încurajată de Alma, surâzătoare. Maică-sa refuză să guste, reamintind prin asta fiicelor sale că nu le era prietenă şi nu le va fi niciodată. La început, tatăl ei declină politicos, dar, după insistenţa gentilă a Almei, se oferi să guste. Se aplecă deasupra farfuriei şi băgă în gură o lingură generoasă din combinaţia dezagreabilă. A mestecat tăcut, fără îndoială regretând. în ciuda ruşinii traumatizante pe care a simţit-o atunci, doamna March a fost recunoscătoare şi, pentru prima dată, poate, l-a apreciat cu adevărat pe tatăl ei.
Aşezată pe bancheta din piele a taxiului, crăpată şi mirosind ciudat, îşi justifică faptul că o neglijase pe mama ei, liniştindu-se că, dacă tatăl ei şi-ar fi trăit ultimele zile, ea l-ar fi vizitat de multe ori în Bethesda. De fapt, ea hotărâse cu o convingere subită că, în primul rând, n-ar fi permis să fie dus atât de departe. L-ar fi ţinut cât mai aproape de ea posibil. Drăguţa bătrâna doamnă Kirby. Se întreba cum arată el acum în sicriu. De obicei, şi-l imagina ca un ziar plutind, cu picioare. Până acum trebuie să fi putrezit, nu au mai rămas decât oasele din el.
Drumul spre aeroport a fost fără peripeţii - nimeni nu a urmărit-o, nimeni nu a oprit-o. Şoferul de taxi nu a virat brusc spre autostradă ca să o omoare într- un loc pustiu, la ordinul lui George. La fel, şi avionul ei a plecat la timp şi nu au fost întârzieri din cauza controlului de securitate. îşi pusese o pereche de ochelari, comic de mari, şi un batic, evitând librăria din aeroport, unde cartea lui George o ridiculiza într- un aranjament dezgustător.
în timp ce stătea la coadă la poarta de îmbarcare, auzi un bărbat vorbind cu voce ridicată lângă un telefon public. Era îmbrăcat într- un trenci, ţinea un diplomat într-o mână, cu receptorul înghesuit între cap şi umăr.
- Da, Delmonico's? Alo, aici e John Burnett. Exact. Aş dori să fac o rezervare pentru cină, pentru sâmbăta viitoare. Da. Pentru două persoane. La ora şapte e excelent.
Doamna March arătă biletul de îmbarcare agentului de la poartă şi înaintă pe culoar, lăsându-l în urmă pe bărbat ca să-şi facă

rezervarea. Ce curios, se gândi, că aflase unde o să fie acest străin la ora şapte, sâmbăta viitoare. Cochetă cu ideea să se ducă şi ea la Delmonico's, poate chiar să-l salute ca şi cum l-ar cunoaşte, savurând uimirea lui. S-ar preface că o cunoaşte? Sau John era un bărbat onest? Când intră în avion, se întrebă cine e invitatul lui John la cină. Avea o cină romantică cu soţia lui? Sau poate că îşi trata iubita cu o sticlă de şampanie şi scoici. Dar dacă era aşa, ar fi făcut planuri cu atâta insolenţă la un telefon public?
Se aşeză lângă hublou, cu picioarele strânse, cu centura prinsă peste mijloc. Decolarea a fost cam aiurea şi, de îndată ce indicatorul pentru centura de siguranţă s-a stins, a cerut stewardesei un vin roşu. Renunţă la ceaşca de plastic şi bău direct din mica sticlă, imaginându-şi cât timp i-ar lua lui George s-o găsească, dacă avionul s-ar prăbuşi. De îndată ce ar vorbi cu sora ei, el ar presupune că ea are o aventură, şi cu fiecare zi care trece ar crede că ea a fugit cu acel bărbat. îi plăcea gândul că el s-ar teme că a pierdut-o, având remuşcări pentru că o tratase ca şi cum i s-ar fi cuvenit, că scrisese cartea aceea abominabilă.
După o escală de o oră în Boston, zbură spre Augusta. întreaga călătorie dură puţin mai mult de trei ore. De vreme ce i-ar fi luat jumătate din acest timp ca să ajungă la Bethesda, îl sună pe George din aeroport de la un telefon public ca să-i spună că ajunsese la sora ei după o întârziere neprevăzută. George părea neinteresat de veştile ei, chiar absent, iar ea auzi în fundal râsete înfundate.
- Cine-i acolo? întrebă ea.
- O, e Jonathan, se prosteşte.
Strâmbă din nas, uitându-se la pantofii ei. Niciodată nu ştiuse că Jonathan e prost.
- Deci sunteţi amândoi OK, da?
- Da, da, o să ne fie dor de tine, dar o să fim bine. Nu te îngrijora, scumpo. O să ne descurcăm fără tine.
- Foarte bine. Nu uita să-i spui Marthei să facă mielul în seara aceasta. Altfel, se strică.

- Aşa e, zise George. Distrează-te! Transmite salutările mele

tuturor. George închise.

Doamna March stătea la telefonul public, clipind uimită, cu receptorul încă lipit de ureche, şi spuse tare „Şi eu te iubesc, dragule. Ne vedem în curând”, ca să audă femeia care aştepta la rând.
Sub telefonul public erau împrăştiate cărţi de vizită cu numere de la restaurantele şi companiile de taxi din oraş. Sună la una dintre companiile de taxi. Telefonul sună de câteva ori până auzi un răspuns, iar bărbatul de la celălalt capăt părea surprins să primească un telefon, dar o asigură că un taxi va ajunge la ea în cinci minute.
Hotărâtă, păşi în aerul îngheţat care o plesni peste faţă ca un val.Cabana lui Edgar era la cinci minute de mers cu maşina de la aeroport. Doamna March copiase adresa din fişierul Rolodex al lui George pe un bileţel de culoare galbenă pe care-l frământă între degete în buzunarul hainei tot drumul. Luase cu ea şi un carnet (unul dintre ale lui George) şi un pix ca să ia notiţe.
Taxiul sosi imediat, aşa cum i se promisese. Logoul de pe portiera din spate afişa un şoarece din desene animate cu ochelari de soare, stând pe picioarele din spate, cu degetul mare ridicat. Şoferul era prietenos şi cam vorbăreţ, ceea ce o irită pe doamna March, detaliu pe care îl văzu ca pe un semn al lipsei de profesionalism, chiar şi atunci când el se oferi să-i deschidă portiera.
în drum spre cabana lui Edgar, cimitirele se întindeau de o parte şi alta a şoselei, pietrele funerare îşi lăsau umbrele pe zăpadă. Pe podul peste râul Kennebec, şoferul arătă spre porţiuni mari de apă îngheţată, explicând că aveau să fie sparte de Paza de Coastă.
O atenţionă când intrară în liniştitul oraş Gentry. Ea privea pe geam la străzile pustii - atât de pustii, încât se întrebă de ce şoferul se deranjează să semnalizeze că face curba. Observă două prăvălii cu albume de familie şi o coroniţă ofilită atârnând de uşa de la intrarea în primărie.

De îndată ce au trecut prin ceea ce părea a fi un fel de centru al oraşului, taxiul intră pe un drum mărginit cu

brazi masivi, unde clădirile erau la distanţă mare una de alta. Aici magazinele arătau ca nişte case - nişte clădiri joase, cu pereţii acoperiţi cu scânduri, cu plăcuţe la ferestre sau pe garduri, prezentând afacerile locale precum „Coaforul Dianei”, „Nebun după brioşe”, „Frizerie canină la Lester”. Localnicii păreau mândri de oraşul lor, dar tot ce văzu doamna March era un loc mic, urât şi singuratic. Era nedumerită ce văzuse Edgar la acest oraş, încât să-l facă să-şi cumpere o proprietate. Poat

ecă l-a atras depărtarea, care făcea mai facile obiceiurile obscure ale lui şi ale lui George. încercă să-şi amintească dacă George îl cunoştea pe Edgar când îşi cumpărase cabana, în urmă cu mulţi ani.
Trecură pe lângă un restaurant cu o parcare uriaşă. Observă cât de aproape era de cabană când taxiul se opri pe aleea neasfaltată din faţa cabanei lui Edgar.
Doamna March plăti cu bani gheaţă şi refuză încercările repetate ale şoferul de a-i duce valiza până în casă. Şoferul se enervă şi demară în trombă, luându-şi la revedere cu un claxon de bună-credinţă, care o făcu să-şi scape valiza pe gheaţă. Cabana de lemn era mai mare decât anticipase, cu scări care duceau spre o terasă care înconjura casa şi un coş de fum din piatră.
Când deschise uşa cu cheia furată şi păşi înăuntru - dând peste o pereche de rachete de zăpadă rezemate de un perete de la intrare - fu şocată de cantitatea impresionantă de lemn. Podea de lemn, pereţi de lemn, mobilă de lemn, rafturi de lemn, grămezi de lemn lângă şemineu. Lemnul, în mare parte lăcuit simplu, era peste tot, dând locului un aer de casă neterminată. Pereţii, gândi doamna March, ţipau după un strat de vopsea.
închise uşa după ea, simţindu-se ca şi cum închidea capacul propriului sicriu din lemn de pin. îşi puse valiza pe podea şi continuă să exploreze, cu braţele încrucişate pe piept. Tavanul era traversat de bârne. Era un şemineu din piatră, iar pe pervazul acestuia, o vulpe împăiată - posibil una pe care o prinsese chiar Edgar -, care poza pândind de pe o creangă de lemn, cu un ochi de marmură lipsă într-o orbită.
Cercetă imensa bibliotecă încastrată în perete, înfiorată de ce ştia că va găsi acolo: bibliografia completă a lui George, aranjată în ordinea datei de publicare, cu copertele elegante, strălucitoare. Scoase o carte la întâmplare, deranjând un strat subţire de praf, şi o deschise; citi o notiţă scrisă de mână pe prima pagină: „Lui Edgar, un redactor extraordinar. George". Mai scoase încă una, o deschise la aceeaşi pagină - „Lui Edgar, prietenul meu, redactorul meu, partenerul meu în crime. George". Când văzu mesajul, doamna March întoarse pagina nervoasă, umezindu-şi degetul în gură, înainte să închidă cartea şi să o pună la loc pe raft. George se

semnase pentru ea pe cărţile lui doar la început. Nu mai avea nici un sens, presupunea, să semneze sau să-i dedice ei cărţile, când locuia cu autorul cărţilor de atâta vreme. în plus, întotdeauna crezuse că era de la sine înţeles că toate cărţile lui îi erau dedicate ei, persoana pe care George o alesese ca să-şi dedice viaţa lui.
în timp ce mergea prin cabană, nu-şi putea scoate din minte partenerul meu în crime, deschizând uşi care duceau spre dormitoare abia mobilate şi dulapuri mirosind a mucegai, nereuşind să găsească urmele unui anumit stil de viaţă. Păturile jerpelite, hainele vechi şi şorturile de înot decolorate nu spuneau nici o poveste - cel puţin nu acele feluri de poveşti pe care doamna March voia să le descopere.
Deschise o altă uşă şi găsi bucătăria - rustică, cu tigăi de cupru atârnând deasupra unui aragaz cu şase ochiuri. Era ceva mâncare în frigider, de o comestibilitate îndoielnică, dar ea se gândi că cel mai bine e să ia masa în oraş.
Pe peretele din bucătărie, lângă uşa din spate, era o cutie plină cu chei. Luă cheia pe care scria „Garaj” şi ieşi afară. înăuntrul garajului, aidoma unui urs hibernând, era parcat un jeep bătrân, verde-închis, cu cauciucuri uzate. Şi-l imagină pe Edgar conducându-l, cu George alături, amândoi tăcuţi, întorcându-se înapoi la cabană după ce o omorâseră pe Sylvia, posibil cu trupul ei înghesuit în portbagaj. îşi puse mâinile apărătoare şi se lipi de geamul din dreptul banchetei şoferului. Cu un chef brusc de obrăznicii, trase de mânerul portierei. Se deschise atât de uşor, încât doamna March scoase un ţipăt scurt. Ecoul ţipătului ei încă se auzea între pereţii garajului când ea se strecură în maşină şi inspiră odorizantul în formă de copac - nu mai mirosea a pin - atârnând de oglinda retrovizoare. Săltă covoraşele de jos şi deschise torpedoul, unde găsi un calendar îndoit neglijent, cu detalii despre sezonul de vânătoare în desfăşurare. „O căprioară pe an”, „doi urşi pe an”. Câteva date erau încercuite cu roşu. Deschise portbagajul, căutând urme de sânge, fire lungi de păr castaniu, o brăţară sau un colier cu monogramă, orice care ar fi putut aparţine Sylviei, dar nu găsi nimic.
Se gândi să ia cheile maşinii şi să meargă în oraş. Era neliniştită că ar atrage atenţia asupra ei chemând mai multe taxiuri şi dându-şi nume false, dar gândul să conducă o maşină pe un drum public o

descurajă - ultima ei incursiune la volan fusese la clubul lui taică-su, în maşina de golf.
Se hotărî apoi că ar fi prudent să meargă pe jos ori de câte ori e posibil, şi porni spre restaurant ca să ia cina.
Cu baticul înfăşurat în jurul feţei, doamna March mergea printre copacii de lângă drumul principal, ca să evite să fie observată, privind de multe ori înapoi spre garaj - abia se mai vedea acum. Se certă pe ea însăşi pentru prostia ei. Cu siguranţă ar muri de hipotermie în aceste păduri, iar trupul ei ar sta ascuns săptămâni întregi înainte ca un drumeţ sau un vânător să o găsească, aşa cum descoperiseră cadavrul îngheţat al Sylviei.
înainta spre restaurant, iar pinii se legănau în vânt. Poate că tocmai arborii din această regiune au fost tăiaţi ca să se facă din ei hârtia pentru cărţile lui George. Câţi copaci, se întrebă, ca să se tipărească toate exemplarele? O întreagă pădure aştepta în picioare să fie sacrificată pentru viitoarele ediţii. Copacii din jurul ei păreau că tremură. Şi-i imagină ţipând cu voci de femeie şi, în timp ce ramurile începură să se legene, ea iuţi pasul spre indicatorul de neon al restaurantului, clipind în depărtare.
Restaurantul era aproape gol - un cuplu în vârstă şi un bărbat care citea un ziar într-un colţ. Nu era o speluncă, deşi, fără îndoială, nu putea fi luat drept un loc de fine-dining, cu banchetele din muşama maro. Pe fiecare masă, între sticlele cu ketchup şi muştar, erau meniuri trase în plastic. Locul era primitor, chiar sigur, şi doamna March se imagină venind aici să cineze în fiecare seară, ajungând să cunoască chelnerii, şi, în cele din urmă, să ajungă clienta lor preferată.
Alese un separeu de lângă fereastra care dădea spre parcare şi un mic scârţâit scos de o umflătură din bancheta de muşama îi anunţă sosirea. Auzind fâsâitul, chelnerul ridică ochii din spatele barului, o privi şi confirmă din cap. Nu era dornică să ridice vocea, aşa că răspunse făcând cu mâna cu un aer de regină.
îşi mirosi încheieturile şi realiză că uitase să-şi pună în valiză parfumul. Fără el se simţea ca o străină pentru ea - o fantomă care nu lasă în urma ei nici un miros. Gândul o făcu să zâmbească. Dacă parfumul e identitate, în absenţa lui se deschideau noi perspective,

extraordinare. Putea să stea aici în Gentry, fără obligaţii pe agendă, şi să o ia de la început. Putea fi oricine îşi dorea să fie.
Simţi un fir de curent neaşteptat, se întoarse şi văzu doi bărbaţi intrând în local. Uşa se închise încet în spatele lor, iar ei înaintară şi se aşezară pe taburetele înalte din faţa tejghelei barului. Unul dintre ei se uită la ea. Doamna March zâmbi. El o ignoră, întorcându-se cu spatele, în timp ce chelnerul le lua comanda.
Cu faţa arzându-i, doamna March privi în jos la meniul ei. Probabil că nişte brute lipsite de maniere ca aceşti doi bărbaţi au ucis-o pe Sylvia, nu soţul ei. Au pus ochii pe ea, o făptură tânără, nurlie, mâncând singură chiar în acest local, şi au răpit-o în parcare. Se uită la spatele lor, jignită de certitudinea că aceşti bărbaţi nu s-ar da la ea niciodată în felul în care, cu siguranţă, au agăţat-o pe Sylvia.
Chelnerul se apropie de masa ei şi, când îi luă comanda, ea încercă să-şi ţuguie buzele seducător, când se decise să ia o baghetă cu homar şi un ceai fierbinte. N-o privi nici un moment în ochi însă, între mâzgălelile făcute pe carnet.
Când îşi termină cina, mai rămăseseră doar ea şi cei doi bărbaţi de la tejghea. Stătea pe bancheta ei, repetând în cap diferite replici cu care ar putea respinge avansurile bărbaţilor, dacă ar fi abordat-o. în cele din urmă, nu se apropiară deloc de ea, iar când îşi puseră pe ei hainele şi pălăriile pe cap, ea lăsă câteva bancnote mototolite pe masă şi se grăbi să iasă, oferindu-le bărbaţilor ultima şansă să o ia cu asalt la ieşire. Bărbaţii nici nu o băgară în seamă, darămite să- i ţină uşa, iar ea, cu faţa arzând, păşi în frigul de afară.
Când traversă parcarea, dădu peste un câine sau, mai degrabă, câinele dădu peste ea. Niciodată nu reuşise să înţeleagă câinii şi, după ce în copilărie trăise cu o pisică şi capriciile ei impulsive, învăţase să se teamă de natura impredictibilă a animalelor în general. Câinele îşi lipi botul de piciorul ei şi adulmecă, clipind senin. Citise undeva că deseori câinii îi miroseau pe cei care eru bolnavi sau în suferinţă. Să-i fi simţit zbuciumul sufletesc? îngenunche lângă câine, un gest de grandioasă apreciere (stăpânul lui, indiferent la interacţiunea dintre doamna March şi patruped, ţinea lesa largă, în timp ce-şi aranja fularul). Mângâie câinele, simţind o legătură puternică cu el. îşi arcui degetele în jurul blănii cenuşii şi sârmoase, şoptindu-i: „Da. Da. Totul va fi în regulă, nu-i

aşa?” Câinele căscă cu limba scoasă, cu ochii negri şi umezi fixaţi pe un punct în depărtare (de ce niciodată câinii nu păreau că se uită în ochii ei?).
Stăpânul tuşi scurt şi doamna March râse uşor, îşi trase nasul şi se ridică.
- Mulţumesc, spuse ea proprietarului câinelui. Vă mulţumesc.
Fără să aştepte vreun răspuns, plecă şi traversă parcarea, cu mocasinii - pielea era acum distrusă de zăpadă şi sare - bocănind pe ciment, iar umbra ei tăie luminile stâlpilor stradali.

*

în noaptea aceea, doamna March încercă să doarmă în cabană, dar fu distrasă de mai multe zgomote ciudate. Pereţii şi podeaua de lemn trosneau şi un ceas ascuns ticăia minutele. Afară vântul şuiera, un şuierat nesfârşit, identic cu cel de la ocean, din Cădiz. Adormea şi se întreba dacă ar fi putut să se înece.
La un moment dat în noapte, se trezi brusc, dezorientată, într-un întuneric necunoscut ei, răsunându-i atât de negru în urechi. Vântul, aidoma unor valuri, îşi încetini zbuciumul într-o respiraţie relaxată. Ascultând mai atentă, doamna March simţi o respiraţie adevărată, profundă şi grea, aproape umedă. Nu e decât Kiki. Buna ta Kiki, căreia îi e dor de tine.
Nesigură dacă îşi ţine ochii închişi strângându-şi cu putere pleoapele sau dacă e doar întunericul, doamna March îşi acoperi faţa cu o pătură.O raţă sălbatică de lemn şedea pe marginea căzii. Doamna March o privi nedumerită, clipind la ea, rugându-se să nu-i clipească înapoi în timp ce se tampona uşor sub braţe şi între picioare cu un prosop ros până la urzeală, pe care-l găsise sub chiuvetă.
Lumina aspră a dimineţii care trecea prin fereastra băii o făcu să-şi mijească ochii. Era atât de puternică, încât era aproape albă. Dormise pe canapeaua din faţa şemineului, pentru a face cât mai puţin deranj posibil. Ca să se încălzească, se înfofolise într-o pătură groasă, care, cel mai probabil, fusese folosită de câinele lui Edgar, un basset hound; imediat după ce se trezi, o puse la loc pe podea, lângă culcuşul câinelui, acolo unde o găsise şi făcu mai multe cercetări în cabană.
Doamna March se uită sub paturi, în vazele de flori, după vasele de toaletă, şi chiar şi în borcanele cu zahăr şi făină din bucătărie. Bătu în pereţi, aşteptând să sune a gol, indiciu al existenţei unei camere

secrete. Căuta orice ar fi părut suspect sau nepotrivit cu locul, orice ar fi fost în contradicţie cu descrierea cabanei făcută de Edgar şi George. Nu a găsit nimic.
în acea dimineaţă, merse pe strada principală din Gentry - un drum lung, de 40 de minute, făcut pe un frig îngrozitor, la capătul căruia mocasinii distruşi o bătuseră la spate de-i intraseră în carne. Magazinul era o clădire acoperită cu scânduri de un alb murdar, cu un steag american zdrenţuit şi o cutie poştală albastră. Pe plăcuţa de la intrare scria „Magazinul general Gentry”.

Intră şi trecu pe lângă o vitrină dezgustătoare ticsită cu cărţi poştale, grămezi de produse locale pentru iarnă - majoritatea, cartofi - şi o ladă frigorifică pentru îngheţată, cu motorul zgâlţâindu-se, cu cutii de carton pline de gheaţă, îngrămădite înăuntru

.Rătăci pe culoarele înguste şi luă de pe raft câteva lumânări parfumate ca să le miroasă. Indiferent de producător, toate lumânările miroseau a praf.
- Vă pot ajuta cu ceva?
Se întoarse şi-l văzu pe proprietar, un bărbat gras, chel, cu braţele păroase, cu încheieturile degetelor acoperite cu păr, cu smocuri de păr pe ceafă şi în urechi. Era ca şi cum corpul lui încerca să-şi ceară scuze că îi cădea părul, gândi doamna March.
- O, bună, zise ea.
Puse lumânarea - „cu aromă de curcan umplut" - la loc pe raft şi se îndreptă spre tejgheaua la care era bărbatul. „Aici vindem permise pentru vânătoare şi pescuit!" proclama un anunţ de pe peretele din spatele casei de marcat.
- Mă... doar mă uit şi eu prin jur, pe aici.
- Vă uitaţi într-un magazin cu trei rafturi? E tare ciudat.
Majoritatea oamenilor vin aici cu o listă, dacă li s-au terminat laptele şi ouăle, de pildă. Doamna March se uită la el nedumerită până când el spuse: Păi, atunci, uitaţi- vă în jur cât doriţi. Nimeni nu vă grăbeşte. Să-mi ziceţi dacă aveţi nevoie de ceva.
- De fapt, spuse ea, frământându-şi mâinile uscate şi crăpate, sunt curioasă să aflu dacă ştiţi ceva despre ce s-a întâmplat, despre fata care a fost omorâtă. Proprietarul ridică din sprâncene şi făcu ochii mari. Ştiu că e macabru să fii curios, se grăbi doamna March să explice, doar că nu sunt de aici, sunt în trecere şi povestea m-a şocat fiindcă, ei bine, sunt şi eu mamă, zise, curajoasă, căpătând şi mai multă convingere continuând, şi am o fiică, iar
ea - Sylvia - îmi aminteşte atât de mult de Susan a mea.
Sprâncenele bărbatului se relaxară, iar pe chipul lui apăru o expresie asemănătoare blândeţii. Se uită de la dreapta la stânga, dramatic, înainte să se aplece peste tejghea, sprijinit în coate.
- Ei bine, zise el, ultimele săptămâni au fost dure pentru oamenii de aici. Mai ales pentru mine - vreau să spun că am cunoscut-o personal.

Acum era rândul doamnei March să ridice sprâncenele.

- Vorbiţi serios? întrebă cu răsuflarea tăiată.

- Ştiţi, uneori mai trecea pe aici. Pentru lapte, baterii şi altele.

- O, răspunse doamna March, dezumflată.
- Dar trebuie să vă spun că fata aia era prietenă cu toată lumea. Chiar era prietenoasă. Una dintre cele mai amabile persoane pe care le-am întâlnit vreodată. Era genul care dădea celor săraci conserve şi hainele ei vechi. Şi nu doar de Crăciun.
- O, Doamne, zise doamna March. Ce pierdere îngrozitoare!
Nu e ciudat, se gândi ea, cum statutul cuiva creşte invariabil după moarte? Deseori şi-a imaginat propriile funeralii: Jonathan, ca întotdeauna imperturbabil, în sfârşit izbucneşte în hohote de plâns sfâşietoare, agăţându-se de sicriul mamei sale, iar alături de el e George, căzut într-o tăcere şocantă pe care mulţi ar judeca-o greşit ca stoicism, dar care, de fapt, e remuşcare. Oamenii şi-ar aminti cu drag de ea, simţindu-se mai apropiaţi de ea decât atunci când era în viaţă. îi plăcea să-şi imagineze un alt autor scriind biografia lui George, care ar include o secţiune generoasă despre moartea ei prematură. Totul sună minunat până când şi-l imagină pe biograf răscolind prin trecutul ei, săpând adânc în ungherele liniştite ale vieţii sale, scoţând la iveală un portret al ei mai puţin flatant, o altă versiune a tristei, jalnicei Johanna.
- N-ar fi trebuit să iasă din casă atât de târziu, zise proprietarul. Nu e sigur. Chiar şi într-un oraş ca ăsta, unde fiecare cunoaşte pe fiecare. E o ruşine, dar nici chiar în Gentry nu e sigur. Fiica mea întotdeauna îmi spune că nu e drept ca femeile să fie vigilente când e întuneric afară. Uitaţi ce e, poate nu e drept, dar asta e lumea în care trăim. V-a spus asta vreodată fiica dumneavoastră?
I-a luat o secundă doamnei March să realizeze că întreba despre fiica pe care o născocise ea.
- Susan a mea stă mai mult în casă, zise ea, fiindcă e foarte studioasă, ştiţi.

Tocmai a intrat la Harvard.

Chiar şi în fanteziile ei, doamna March era obligată să păstreze

aparenţele.

- Cum, Harvard? Uau, aveţi o fiică minunată, nu-i aşa?

- Da, ne place să credem aşa, răspunse doamna March, uitând de

modestia ei.

- Vai! Norocoasă, foarte norocoasă, într-adevăr.
- Păi, da, desigur, şi norocul are partea lui, zise ea, apoi încercă să corecteze discuţia, dar lumea se întreabă dacă acolo unde a ajuns se datorează felului în care am educat-o...
- Sigur, fără îndoială. Dar nu se ştie niciodată. Noi nu ne înţelegem fata, n- am înţeles-o nici când era mică - nu ne dăm seama cu cine seamănă. E rebelă, ştiţi genul ăla de fată. Dar s-a mai potolit după ce au găsit-o pe Sylvia...
- Cine erau vânătorii care au găsit-o? îi cunoaşteţi?
- Nu, erau doar în vizită pe aici. Ce excursie dată naibii... Un minut te uiţi după păsări ca să le împuşti şi în următorul minut te uiţi încremenit la un cadavru.
- Cât de îngrozitor! spuse doamna March. Mă întreb cine ar fi putut face aşa ceva?
- O, avem tot felul de nebuni şi ciudaţi pe aici. Nu-mi place să o spun, dar cei mai mulţi dintre ei vânează femeile. Ce poţi face?
- E posibil ca Sylvia să-l fi ştiut personal pe atacator?
- Nu, oamenii din Gentry ar fi observat ceva ciudat - pocni din degete - uite aşa. E un oraş mic. Un oraş foarte mic. Trebuie să fi fost un străin.
- Mmm...
- E la capătul străzii, dacă vreţi să vă rugaţi pentru ea. Se odihneşte în
Cimitirul orăşenesc Gentry.
- Da, cred că am să mă duc acolo. Şi... e magazinul ei undeva prin apropiere? Magazinul la care a lucrat? Aş vrea să cumpăr un cadou pentru fiica mea, ştiţi, în semn de solidaritate. Trebuie să fi fost o lovitură teribilă pentru colegii ei.
- Îhî, mai ales pentru Amy, erau foarte apropiate. Amy Bryant? zise el şi doamna March se încruntă când auzi numele. E fata unuia dintre prietenii mei. Foarte apropiată de Sylvia. Mergeau peste tot împreună. Le vedeam trecând prin faţa magazinului în fiecare

dimineaţă în drum spre muncă, spuse el, arătând cu degetul mare spre fereastra de după tejghea. Am auzit că aveau de gând să se mute împreună. Sylvia a locuit cu bunica ei, ştiţi. O fată la vârsta ei are nevoie de independenţă.

- Ştiţi, cred că voi vizita magazinul, să discut cu biata Amy, zise doamna March.

- O, Amy nu mai lucrează de când s-a întâmplat nenorocirea. Stă în casă, nu face mai nimic. E într-o stare deplorabilă.

- Ce păcat, zău. Ce trist!

- Vă pot spune că au fost vreo două luni grele pe aici.

- Deci această Amy... locuieşte în apropiere?

- Mda, dar fie că înţelegeţi sau nu, n-am de gând să vă dau adresa ei, zise proprietarul.

- O, dar eu nu am...

- Gentry e un oraş mic şi avem mare grijă de ai noştri.

Doamna March fu ofensată de presupunerea lui că ea urmărea să scoată de la el adresa prietenei - chiar dacă exact asta intenţiona să facă. Se chinuia să se abţină să-i spună proprietarului că, pentru un oraş atât de grijuliu, au permis lejer să se întâmple o crimă oribilă. îi spuse în schimb pe un ton aspru:

- Bănuiesc că, cel puţin, puteţi să-mi spuneţi unde este magazinul?

Recunoscu imediat magazinul cu faţadă mov din imaginea dată la ştiri. Pe uşă scria „Cufărul speranţei", cu litere aurii, în stil retro. Literele contrastau frus- trant cu stilul mai modern al articolelor din vitrină, multe dintre ele pozând ca obiecte antice, dar majoritatea fiind imitaţii vulgare, trimise cu vaporul din China. Vitrina, observă doamna March, rămăsese neatinsă de când o arătaseră la ştiri, cu excepţia betelii de sărbători, care fusese luată.

„Această comunitate unită este în doliu, pierzându-şi toate speranţele că o va mai vedea vreodată pe Sylvia din nou în viaţă", cită doamna March în şoaptă, deschizând uşa mov.

înăuntru, magazinul era întunecos şi înghesuit; pereţii erau căptuşiţi cu gablonzuri, rafturile dădeau pe-afară de animale de pluş şi săpunuri făcute manual, printre care erau împrăştiate căniţe şi farfurioare cu model floral.

Doamna March păşea încet, strecurându-se printre rafturi şi pe după mobilier, abţinându-se să tuşească din cauza prafului care juca în aer. Se opri lângă un cufăr marcat cu iniţialele „G.M.M.” şi o dată - „1798”. Părea să fie o ladă de zestre. Lemnul albastru era descojit şi decolorat rău, dar doamna March reuşi să vadă urmele unui buchet pictat pe o latură, în verde şi galben. Pe capac erau câteva cărţi cu coperte din piele elegante, legate cu o sfoară. Observând- o pe vânzătoare făcându-şi de lucru nervoasă pe lângă ea, luă cărţile şi întrebă cât costă. Fata - grăsuţă, îndesată, cu un nas de purceluşă, cu păr subţire, de culoarea pieptului de măcăleandru - roşi.

- O, acelea nu sunt de vânzare, zise ea, sunt luate cu împrumut de la librăria de la capătul străzii, sunt doar de decor...
- Mi-am dat seama, răspunse doamna March, dar simţi cum gâtul îi lua foc sub batic.
- Vă pot ajuta cu altceva? întrebă vânzătoarea.
- De fapt, da. O caut pe una dintre colegele dumneavoastră, Amy Bryant, care lucrează aici, cred?
- Amy? O, azi nu lucrează.
- înţeleg. Trebuie să vorbesc cu ea, spuse doamna March, cu un ton autoritar calm, pe care nu-l cunoscuse niciodată la ea. E foarte important. Ştiţi unde locuieşte?
- Păi... De fapt, aş vrea să vă ajut, dar nu cred...
- Sunt de la New York Times. Scriu un articol despre Sylvia şi e foarte important să-i iau un interviu lui Amy Bryant, să înţeleg cât de apropiate erau. Erau apropiate, da?
- O, zise fata, faţa ei plictisită şi pistruiată căpătând expresia unei certitudini pure. O, uau, înţeleg... desigur... Amy stă, de fapt, la bunica Sylviei, îşi ţin de urât una celeilalte, ştiţi, după tot ce s-a întâmplat... Aşa că ar trebui să vă duceţi acolo.
- La casa în care a locuit Sylvia?

Doamna March înghiţi în sec, şocată de gândul că ar putea să se aventureze în casa în care Sylvia a dormit, a mâncat, a respirat...

- E OK? întrebă fata, părând tulburată că pierduse interesul doamnei March pentru această informaţie. Vă pot scrie adresa.

Doamna March fu tentată să abandoneze şi să spună adevărul, dar ispita de a intra în casa Sylviei era prea de tot ca să-i reziste şi, refuzând ultimele obiecţii morale, spuse:

- Da, mulţumesc, e în regulă, imitând cu acurateţe accentul transatlantic al mamei sale.

Strânse în mână biletul pe care fata scrisese adresa cu litere ondulate. Entuziasmată, se întrebă ce o să găsească acolo, dacă îşi

1

dusese suspiciunea prea departe, sau - amintindu-şi de Johanna - nu îndeajuns de departe.Doamna March bătu la uşa casei Sylviei - o construcţie anostă, bej, dincolo de strada principală, pe o alee care se termina într-o fundătură, dominată de o biserică cu clopotniţă, zugrăvită în albastru-deschis.
Când Amy Bryant deschise uşa, ea tocmai îşi lua baticul de pe cap şi îl înghesuia în geantă, suspectând că nu ar fi ceva ce ar purta o reporteriţă de la New York Times trimisă într-o misiune. Doamna March considera nepoliticos să deschidă o uşă care nu era a ei, dar presupuse că bunica Sylviei era prea afectată de tragedie ca să aibă puterea să deschidă chiar ea.
Amy Bryant avea nasul ascuţit, gura şi bărbia mici, ochi pătrunzători, duri şi reci. Fără îndoială că Sylvia se împrietenise cu ea fiindcă era atât de nesofisticată, reflectă doamna March. Deşi părea să fie cea mai inteligentă dintre cele două, Amy pălea în comparaţie cu frumoasa Sylvia, care trebuie să fi folosit această discrepanţă în avantajul ei.
- Bună ziua, sunt reporteră la New York Times. Scriu un articol despre Sylvia Gibbler şi sper că îmi permiteţi să vă pun câteva întrebări. Nu vă răpesc decât câteva minute. Ştiu cât de greu trebuie să fi fost pentru dumneavoastră, dar eu şi dumneavoastră avem o datorie faţă de public, să-i aducem pe ucigaşi în faţa justiţiei. Sylvia şi-ar dori asta.
în timp ce vorbea, doamna March îşi făcea de lucru cu geanta, gândindu-se că arăta mult mai convingătoare - o scriitoare ocupată de la Times, cu un program încărcat - căutând un pix.

Amy Bryant ţinea uşa deschisă.

- Desigur, da. Intraţi.

Doamna March fu încântată cât de uşor e să-i faci pe oameni să vorbească deîndată ce le spui că eşti de la New York Times. Nimeni nu ceru nici o dovadă, nici măcar o carte de vizită, ademeniţi de cea mai mică posibilitate să apară într-un articol din Times. Ea ar fi deschis uşa, aşa cum face Amy acum? Presupunea că da. Se imagină şezând în faţa reporterei - tot ea - în livingul ei din New York, servind-o cu un macaron de pe un platou pentru deserturi.
- Nu-i nimic din ce nu aţi dori să discutaţi, îi spuse lui Amy când trecu pragul casei Sylviei Gibbler. încerc doar să adun cât mai multe informaţii cu putinţă. Ca să scriu adevărul, ştiţi. Vreau să prezint o imagine cât mai obiectivă - şi adevărată - cu putinţă.
- înţeleg, doamnă. Voi încerca să fiu cât de obiectivă pot.
- O, nu vă îngrijoraţi, domnişoară Bryant, ăsta e jobul meu. Concentraţi-vă ca să-mi spuneţi ce vă amintiţi. Aţi trecut deja prin multe.
îndreptă cea mai sinceră şi empatică privire de care era în stare spre Amy, a cărei bărbie delicată tremura în timp ce ochii mici i se umeziră de milă pentru ea însăşi când auzi cuvintele reporterei. Doamna March fu condusă în living, pe care nu-l putu observa decât cu ochi critici. Casa - din ce văzuse - era plină de lucruri adunate grămadă, care nu se potriveau. Perdelele erau pătate, podelele nu văzuseră mopul, milieurile erau îngălbenite, aerul umed, mirosind a mucegai. Murea să deschidă ferestrele.
- Vă rog, zise Amy, apropiindu-se de o canapea, veche şi uzată, acoperită cu folie de plastic.
Doamna March reuşi o scanare rapidă a canapelei înainte să se aşeze pe ea, încercând să o şteargă pe furiş cu mâna, ca să dea la o parte câteva firimituri şi păr alb de animal.

Amy se aşează pe un scaun lângă canapea şi spuse, tare cât să

scoale şi morţii:

- Hei, babka, vino să stai cu noi.

Aidoma unei fantome, o bătrână zâmbitoare veni târşâind

picioarele încet

dintr-un colţ întunecat al livingului.
- Este reporteră, babka. A venit tocmai din New York, spuse Amy, aproape ţipând. Vrea să vorbim despre Sylvia.
Doamna March scoase carnetul şi pixul din geantă. închidea şi deschidea pixul întruna, urmărind vârful ieşind şi intrând înapoi, ieşind şi iar intrând, în timp ce babka continua să zâmbească.
- Părinţii Sylviei au murit când era mică, explică Amy, şi de atunci a locuit cu bunica ei. Babka e din Polonia. S-a mutat în State când s-a căsătorit.
- Condoleanţe, zise doamna March, şi zâmbetul de pe chipul bunicii se pierdu într-o încruntare.
îşi înclină capul într-o parte, oferindu-i doamnei March urechea stângă - urechea bună, probabil.
- Condoleanţe! repetă doamna March, mai tare de data asta.
Babka se îndreptă atât cât îi dădea voie trupul ei gârbovit şi făcu un gest dintr-o mână, în semn de mulţumire. Doamna March încercă să-i răspundă cu un zâmbet.
- Sylvia... începu bunica - era limpede că aproape o viaţă întreagă trăită în Statele Unite nu făcuse nimic ca să-i dilueze accentul puternic polonez - o fată atât de bună. Dar... viaţa... atât de multe se pot întâmpla.
- Da, spuse doamna March, mâzgălind aiurea în carnetul ei, într-o pantomimă care spera să-i reuşească să semene a stenografie.
- Asta-i viaţa. înşelătoare, da, dar... trebuie să mergem mai departe.
- E curajos să vezi viaţa aşa, zise doamna March, şi bătrâna închise ochii, îşi ţuguie buzele, apoi scuturâ din cap, ca şi cum nu era de acord.
Doamna March se întrebă dacă auzise bine ce-i spusese.
- Doriţi să beţi ceva? întrebă Amy. Poate nişte cafea?
- Da, aduc eu cafeaua! exclamă babka şi plecă surprinzător de sprintenă către bucătărie.
Doamna March zâmbi uşor către Amy, amândouă aşteptând-o pe babka să se întoarcă.

- Babka e „bunică" în polonă, spuse Amy, spărgând tăcerea. -Aha.
Un ghem mov de praf şi scame se rostogoli spre ele, aşezându-se pe unul dintre picioarele scaunului.

- Nu aude foarte bine cu urechea dreaptă. Nu-i deloc sigură pe ea.
Babka se întoarse cu nişte căni ciobite, pătate de cafea, şi o prăjitură cu cremă de brânză pe care o făcuse „cu mâinile proprii", de care era, vizibil, foarte mândră. Doamna March se descurajă când ajunse la constatarea sumbră că nu o să poată pleca fără să guste mai întâi din prăjitura de casă. Babka îi servi o porţie uriaşă, agitând farfuria roz crăpată în faţa ei până când doamna March o luă, împreună cu o linguriţă de desert oxidată şi, toată un zâmbet, muşcă din prăjitura vâscoasă şi lipicioasă. Gustul acru al brânzei la temperatura camerei îi repugnă. Se chinui să alunge din mintea ei imaginile cu babka frecând crema de brânză şi ouăle crude cu mâinile ei subţiri şi uscate ca o foaie de hârtie, cu pete hepatice. Dar doamna March mesteca prăjitura cu stoicism.
- E drept că toată ţara e cu ochii pe noi, zise Amy, dar de abia de vreo două luni au găsit-o. Trupul ei, se corectă pe un ton ciudat, şi se pare că toată lumea îşi vede de treabă mai departe, dar noi încă nu ştim cine a făcut-o. Chiar credeţi că acest articol o să ne aducă atenţia de care avem nevoie?
Doamna March încuviinţă, mestecând zgomotos, respirând pe gură, cu prăjitura lipită de cerul gurii. Bunica se retrase în bucătărie, fie neinteresată de interviu, fie incapabilă să audă, fie amândouă. Doamna March era recunoscătoare pentru asta - bătrâna o incomoda, iar absenţa ei însemna că nu trebuie să mai mănânce din prăjitură.
- Deci nici un suspect? întrebă, cu limba în jurul gogoloiului de desert.
Trebuia să-l înghită. Nu avea cum să-l evite. între timp, Amy explică cum iubitul Sylviei fusese primul suspect, aşa cum sunt de obicei iubiţii, dar că a fost scos din calcule când mai mulţi martori au confirmat unde fusese în noaptea dispariţiei Sylviei şi în zilele de dinainte şi după.
- Dar, sinceră să fiu, spuse Amy, toţi presupun că a fost un tip care era în trecere. Un outsider.
La acest comentariu, doamna March înghiţi gogoloiul de prăjitură.
- Mmm, înţeleg. A fost ceva pe trup care să sugereze că a fost vorba de cineva din afara comunităţii?
- Doar urme de violenţă şi de... viol, spuse Amy. Nimeni de aici nu ar fi în stare să facă aşa ceva. Ne cunoaştem între noi.

- Niciodată nu poţi cunoaşte pe cineva cu adevărat, zise doamna March. Amy Bryant făcu ochii mici şi doamna March continuă: Deci Sylvia nu a cunoscut pe nimeni câtuşi de puţin suspect? Capabil de aşa o violenţă? Poate cineva pe care l-a întâlnit în zilele de dinaintea dispariţiei? Cineva din afara oraşului?
Amy scutură din cap.
- M-am tot gândit la toţi oamenii pe care i-am întâlnit în săptămânile de dinaintea crimei. Dar nu-mi pot imagina pe nici unul dintre ei făcând asta. Oftă, privind în jos, la podea. Eu şi Sylvia ieşeam uneori în oraş, zise ea cu voce stinsă. întotdeauna eu veneam cu ideea. Ne întâlneam cu bărbaţi, dar chiar nu cred că vreunul dintre ei ar fi făcut aşa ceva...
Amy Bryant radia un sentiment de vinovăţie şi încercarea ei, nu atât de subtilă, să ceară un fel de eliberare de povara confesiunii, o făcu pe doamna March să fie mândră de abilităţile sale de a lua un interviu, încât începu să creadă în posibilitatea unui articol real.
- Ne întâlneam cu mulţi bărbaţi, zise Amy cu vocea tremurândă, cu ochii umezi, dar nu a fost mai mult de atât; a fost inocent, trebuie să mă credeţi.
Empatia îmblânzi privirea doamnei March. Dădu înţelegătoare din cap şi scrise curvă în carnetul ei, apoi, amintindu-şi de jurământul ei imaginar de obiectivitate jurnalistică, adăugă un semn de întrebare după cuvânt.
- E atât de greu, zise ea, să ne facem o imagine adevărată a cazului. O imagine a Sylviei, aşa cum a fost.
Urmă o scurtă pauză înainte ca Amy să spună timidă:
- Puteţi să vedeţi camera ei, dacă doriţi.
Doamna March, prefăcându-se la început ezitantă, încuviinţă şi o rugă pe Amy să o însoţească, fiindcă aşa părea că o reporteră îşi păstrează integritatea (dar, de fapt, făcu asta pentru ca Amy să continue să spună mai multe despre prietena ei moartă).
Urcară pe o scară şubredă, urmărind o cronologie a Sylviei de-a lungul anilor, în mare parte, conţinând fotografii din albumul de absolvire, seria includea prima fotografie făcută de presă - cea pe care doamna March o găsise în carnetul lui George. Doamna March şi-l imagină pe George făcându-şi loc pe aceste scări în toiul nopţii pentru o întâlnire amoroasă, scârţâitul treptelor înăbuşit de

mocheta cenuşie, uzată. Să-şi fi plimbat el degetele pe balustrada aspră aşa cum face ea acum?
Dormitorul Sylviei era neremarcabil, totuşi, când intrai, avea o aură spirituală, ca şi cum ai fi păşit într-o biserică. O lumină delicată se strecura în cameră prin fereastră, luminând praful care plutea deasupra măsuţei de machiaj din lemn de cedru.
Intrată în sanctuarul din dormitorul Sylviei, se străduí să aibă un soi de detaşare a arheologului în timp ce observa cuvertura modestă de pe pat, în nuanţe de bleu; perdelele alb-cenuşii, cu volane; rujul de culoarea piersicii de pe comodă, lângă o sticluţă cu parfum pe jumătate goală - îşi notă numele în carnet, ca să şi-l cumpere mai târziu.
Peretele cel mai apropiat de uşă era acoperit cu tăieturi din ziare, toate cu titluri despre Sylvia şi dispariţia ei. Babka, spuse Amy, le tăiase şi le lipise în săptămânile îngrozitoare de dinaintea descoperirii macabre a cadavrului, când încă se mai agăţau de speranţa că Sylvia ar putea fi găsită în viaţă. Sub tăieturile din ziar era un birou de scris, copilăresc, din lemn de pin, plin de cărţi de colorat, bileţele adezive în formă de stea, pixuri cu pene şi sticluţe cu sclipici, toate puse alandala.
- Presupun că Sylvia nu a ţinut un jurnal? întrebă doamna March, începând brusc să transpire gândindu-se la această posibilitate.
- Dacă o fi ţinut vreunul, nu l-a găsit nimeni, zise Amy cu francheţe.
Ţinând braţele încrucişate, Amy superviza dormitorul ca şi cum era proprietara domeniului. Când ochii îi căzură pe o batistă împăturită frumos, într-un colţ al biroului de pin, o ridică încet, o inspectă, cumpănind ce să facă cu ea.
- Uitaţi, zise în cele din urmă, aceasta a fost batista ei. întotdeauna o purta cu ea. Dar nu o avea cu ea în ziua în care... în ziua în care a dispărut.
Doamna March luă batista albă în mâinile ei. Era tivită cu dantelă şi brodată cu iniţialele Sylviei.
- Au verificat hainele cu care a fost îmbrăcată? Pentru amprente? întrebă ea.
- Da, au verificat totul, dar nu au găsit nimic... Fiindcă a stat prea mult afară, cred...

Amy îşi încrucişă din nou braţele şi se întoarse spre fereastră, iar doamna March profită de neatenţia ei şi strecură batista în buzunar. Zăbovi, trecând cu privirea peste teancurile colorate de discuri şi un telefon roz, din plastic, cu disc, până când ochii i se opriră pe raftul cu cărţi - un rând întreg era dedicat cărţilor lui George. Privirea i se înceţoşă pe moment, apoi se limpezi, numele George March de pe cotor pătrunzându-i în pupilă ca o lamă ascuţită. Îşi şterse transpiraţia de deasupra buzei. Aproape salivând de nerăbdare, scoase una dintre cărţi din raft şi o deschise. Era semnată. Autentic. Putea recunoaşte semnătura leneşă a lui George oriunde. Gâtul i se uscase şi înghiţi în sec; apăsă cu degetul ei scurt şi îndesat peste cerneală, aşteptând cumva să pulseze, ca o venă otrăvită. Urmări cu degetul semnătura peste pagină. Şi-i imagină pe cei doi întâlnindu-se la o lectură publică: Sylvia stă la rând ca să- şi ia cartea cu autograful lui, George se opreşte în mijlocul frazei scrise pentru alt fan ca să se uite la ea pe deasupra ochelarilor. Amândoi vorbesc, râd, flirtează şi lasă deoparte restul clienţilor care se simt ofensaţi. Poate că Sylvia îşi lăsase eşarfa în urmă - ca să-i aţâţe şi mai mult mistuitoarea pasiune pentru ea - pe care el începu să o miroasă şi de care scăpase recent ca să ascundă dovada întâlnirii lor - sau poate el a lăsat-o? Şi dacă eşarfa fetei moarte era undeva, în casa ei? Unde o fi ascuns-o? E înghesuită în spatele unor cărţi de pe raftul din biroul lui de lucru. Sau - într-un puseu de mândrie arogantă - a pus-o la vedere, pe biroul lui. Poate că Martha a dat cu ochii de ea şi, confundând-o cu una a doamnei March, a pus-o într-unui dintre sertarele şifonierului ei şi acum era chiar lângă hainele ei?

Când Amy se întoarse de la fereastră, doamna March încă mai ţinea cartea în mâinile ei.

- O, da, cărţile lui George March, zise ea. Sylvia era o mare admiratoare. Cred că a avut un exemplar vechi care i-a aparţinut tatălui ei. Şi l-a adorat. Pot să pun pariu că am văzut-o citindu-l de o sută de ori. Făcu o pauză şi continuă: A fost cu adevărat o cititoare pasionată.

întoarse pe dos şi pe faţă sentimentul, având nevoie, poate, de un scurt moment ca să-şi revină din complimentul primit.

- Apoi, când a ajuns faimos, a citit undeva că-şi face vacanţa de vară pe aici, cam aşa ceva. Cred că are o cabană prin împrejurimi. Mulţi oameni l-au văzut prin oraş...
- Redactorul lui are o cabană aici, zise doamna March, încrezătoare că o jurnalistă importantă de la New York Times cu siguranţă ar şti acest detaliu.
- Aşa e, în fine, vara trecută a aşteptat pe lângă restaurante, sperând să-l vadă în trecere.

- Şi l-a văzut?

Doamna March o întrebă ca şi cum ultima suflare părea să iasă din

trupul ei. Amy scutură din cap.

- Nu. Nu a reuşit niciodată. Lacomă, doamna March inspiră adânc.
- Dar asta este semnată, zise, întinzând cartea lui Amy, deschisă la pagina cu autograful.
- O, da, asta trebuie să fi fost a tatălui ei. Nu l-a întâlnit niciodată pe George March. Credeţi-mă, mi-ar fi spus imediat după ce s-ar fi întâmplat. Era obsedată de cărţile alea.

Amy spuse că ea nu dădea prea mare importanţă cărţilor, considerându-le romane pentru „oameni bătrâni care n-au nimic de făcut", dar doamna March încetă să o mai asculte. Răsfoi cartea, căutând orice fel de indiciu - un bilet scris de mână sau un cod secret din litere încercuite -, dar singurul lucru dintre pagini era o floare presată şi ofilită care se sfărâmă când o atinse. Deschise la fotografia autorului de pe clapeta a doua. Era un vechi portret al lui George, făcut într-un studio fotografic, ceea ce arăta că ediţia fusese publicată înainte ca Sylvia să se nască. La scurt timp, echipa lui de promovare l-a convins să-şi facă o fotografie nouă, fiindcă cititorii comentau că arăta - în termeni politicoşi - „intens". într-adevăr, umerii lăsaţi, sprâncenele ridicate, ochii înguşti privind pe deasupra ochelarilor făceau ca soţul ei să arate oarecum sinistru, el, care, cel puţin în persoană, nu arăta nici pe departe amenințător. Doamna March se uită lung în acei ochi, mai întunecaţi în alb şi negru, şi se întrebă dacă au fost ultimul lucru pe care l-a văzut Sylvia.

Amy îi arătă doamnei March câteva schiţe făcute de Sylvia. Erau desene tipice unei fetiţe - ponei, şi flori, şi un portret nereuşit al bunicii ei, dar doamna March avu grijă să le aprecieze, prefăcându-se că le descrie în detaliu în carnetul ei.
Doamna March era pe punctul de a sugera să vadă împreună şi alte camere - credea că poate fi ceva în mod deosebit provocator aşteptând să fie descoperit în dulăpiorul cu medicamente din baie - când Amy spuse:
- Cred că aveţi tot ce vă trebuie.
Jos, le mulţumi lui babka şi Amy pentru timpul acordat şi le spuse că va face presiuni ca articolul să fie publicat, dar le avertiză că nu se ştie niciodată, fiindcă redactorii ei sunt imprevizibili, capricioşi şi se plictisesc repede. Deschise uşa de la intrare - văzând că nimeni nu se mişcă să i-o deschidă - când Amy îi spuse:

- îmi puteţi înapoia batista, vă rog? Doamna March se opri în uşă.

- O, zise, am lăsat-o sus.

- Nu, e în buzunarul dumneavoastră.
Tăcerea se aşternu în timp ce doamna March se uita la Amy - la expresia ei severă, neimpresionată, asemănătoare cu cea a lui George Washington - şi se auzi spunând, în timp ce scoase batista din buzunar:
- Ştiţi, e ciudat, cred că am confundat-o cu a mea. Trebuie să mi-o fi lăsat pe a mea sus. Ce zăpăcită sunt!

- Scuzaţi-mă, cum aţi spus că vă numiţi? Doamna March se

îndreptă de spate şi respiră adânc.

- Johanna, răspunse, punându-şi ochelarii de soare înainte să iasă

pe uşă.
*
Prima ei zi în Gentry fusese atât de rodnică, încât nu a fost o surpriză prea mare că următoarele câteva zile au trecut fără prea multe rezultate. A doua zi cumpără câteva sendvişuri ambalate în

folie de plastic şi pungi cu biscuiţi săraţi pentru ronţăit când i s-ar face uşor foame, ca să nu deranjeze nimic din bucătăria lui Edgar. Le devoră lacomă, adunând firimiturile cu un vârf de deget înmuiat în gură.
Continuă să scormonească prin bufetul cu căni şi sertare ca să găsească indicii. A făcut plimbări şi a moţăit ziua. A prins un păianjen sub o sticlă şi a chicotit satisfăcută, imaginându-şi ce ar fi făcut Edgar din el.
în a treia zi a descoperit o ladă îngustă de lemn ascunsă sub un teanc de pături, în şifonierul din dormitorul matrimonial. Era încuiată cu un lacăt greu. Cu adrenalina crescută, scotoci prin lada cu scule din garaj şi reuşi să spargă lacătul cu un ciocan. în loc să găsească o grămadă de scrisori ilicite între Sylvia şi George, sau jurnalul Sylviei, sau degetele Sylviei, doamna March, dezamăgită, găsi puştile de vânătoare ale lui Edgar. înlocui imediat lacătul, cumpărând unul identic de la magazinul general şi spunându-i patronului că fiica ei are nevoie de unul pentru bicicleta ei la Harvard.
La întoarcerea de la magazin, se întâlni cu o căprioară într-un luminiş. îşi lua cina înfruptându-se dintr-un iepure mort; scrâşnetul oaselor iepurelui între dinţii căprioarei nu se deosebea de scârţâitul zăpezii sub cizmele pe care le luase cu împrumut din cabană. Ningea şi zăpada se depunea pe spinarea căprioarei. Ducând o mână la o tâmplă, îşi continuă drumul. Calmă, căprioara continuă să mestece.

*

A patra zi, doamna March vizită mormântul Sylviei. îl găsi cu uşurinţă, căci oamenii lăsaseră flori, animale de pluş şi scrisori pe piatra mormântului. Toate se stricaseră. Ochiul unui ursuleţ de pluş atârna de un fir de aţă. Doamna March încercă să-l deseneze în carnetul ei.
în seara aceea îl sună pe George şi îi spuse că ajunge acasă a doua zi, după- amiază.

- OK, zise el. Cum a fost? Cum se simte mama ta?

- Nu atât de bine cum speram.

- îmi pare rău, scumpo.

- Da, îndurăm, e tot ce putem face. Ne vedem mâine, dragule.

- Mă găseşti aici.

în ultima ei noapte în Gentry, cu carnetul în geantă, intră în pubul oraşului - un loc ieftin cu pereţi din lemn şi podele lipicioase, cu câteva piste de
bowling uzate, pe o margine a localului. Scaunele de bar erau îmbrăcate în vinilin plesnit. Fetrul de pe masa de biliard avea arsuri de ţigară. Intens şi stătut din cauza mirosului de fum, bere şi trupuri, aerul o copleşi din clipa în care păşi înăuntru.
Cu ochelarii de soare pe nas şi cu baticul pe cap, doamna March şedea singură pe o banchetă, sorbind dintr-un pahar cu vin roşu acru, pe care chelnerul i-l turnă dintr-o sticlă de doi litri. în timp ce îndesa înapoi dopul sticlei, ea îl întrebă:
- L-aţi văzut vreodată pe scriitorul acela faimos prin oraş? George March? A băut vreodată aici?
Răspunsul lui fu descurajant.
- Eu nu citesc, domniţă.
Când îl întrebă despre Sylvia, presupunând că era un loc pe care ea şi Amy l- au frecventat vânând bărbaţi, chelnerul nu i-a răspuns. în schimb, privi dincolo de ea şi zise:
- De ce nu-l întrebaţi pe iubitul ei? E chiar aici.
Se întoarse şi văzu un tânăr bând singur, la o masă din spate. Nu îndrăzni să se apropie de el, dar îşi alese un loc de unde să-l vadă din faţă. îl studie ceva timp, sorbind din vin printr-un pai, ca să evite să-şi atingă buzele de paharul cu urme de degete. Transpirat şi palid, cu bărbia acoperită de acnee, iubitul bea bere, una după alta, mormăind de unul singur, până când se ridică în cele din urmă şi înaintă sprijinindu-se de mese, apoi dezechilibrându-se într-un mic spaţiu liber de lângă bar. începu să se legene uşor, pendulând înainte şi înapoi, lăsându-şi capul pe spate - ochii închişi, gura căscată. La început, doamna March crezu că face o criză de epilepsie, până când îi fu clar că tipul se afla pe un mic ring de dans imaginat de el. Ea se ridică, simţindu-şi gura ca un cocoloş de lână rânced din cauza vinului, şi se îndreptă

şovăielnic spre el. Cu ochelari de soare pe nas şi cu baticul pe cap, l-a îmbrăţişat. Braţele lui îi atârnau moi pe lângă corp, dar nu a împins-o la o parte - şi doamna March se balansa împreună cu el, legănându-l ca pe un copil, simţindu-i trupul cald lipit de al ei. Sub damful de bere, mirosea a balsam de rufe şi lapte cu cereale, ca un băieţel care e bine îngrijit de mămica lui. Şi-o imagină pe Sylvia îmbrăţişându-l, îmbibându-se cu mirosul lui şi simţindu-i bătaia inimii prin pulover.

S-au legănat încet dintr-o parte în alta, fără vreun ritm muzical, până când
barul s-a golit şi chelnerul a anunţat că ia ultima comandă.

*

Se înnoptase când taxiul opri în faţa blocului familiei March. Portarul din tura de noapte se repezi de sub copertina verde să o salute, iar doamna March îşi ridică privirea spre faţada familiară. Acasă - blocul ei, înalt şi impunător în noaptea opacă de iarnă, cu ferestrele umbrite ca sute de ochi cu pleoape.

Holul etajului şase nu trăda nimic neobişnuit, în timp ce ea înainta pe podeaua acoperită cu mochetă spre apartamentul 606. Cheile de alamă zornăiră pe breloc când deschise uşa. Intră şi o închise după ea. Apartamentul era cufundat complet în întuneric, dar totuşi ea simţi că o aşteptase salivând şi vigilent în tăcere, ca o scoică stricată. Pipăi peretele, căutând întrerupătorul şi dintr-odată o expiraţie puternică - mai mult ca un gâfâit prelung - erupse în întuneric. Voi să deschidă uşa de la intrare ca să lase să intre lumina de pe hol, dar îşi dădu seama că nu se putea mişca. Respiraţia continua să se audă, puţin mai tare acum, aproape şuierând înspre ea. Cineva trase apa la toaletă în apartamentul vecin şi doamna March se relaxă, umerii îi căzură - era doar zgomotul bătrânelor ţevi. Găsi întrerupătorul de pe perete şi-l deschise repede, în cazul în care se înşela şi ar putea surprinde pe oricine ar fi stat acolo, la pândă. Holul pustiu o fixa cu privirea, impenetrabil. Unde era George? Unde era Jonathan?

îşi vârî capul în camerele goale, strigându-i pe nume în întuneric, aşteptând nesigură să-i sară în faţă şi să o sperie. îi trecu prin minte o posibilitate care-i dădea fiori reci: George era pe urmele ei şi fugise de acasă, răpindu-l pe Jonathan şi ţinându-l drept momeală. Deschise brusc şifonierele când auzi o cheie răsucindu-

se în yală şi uşa de la intrare se deschise în spatele ei, făcând loc unui curent uşor şi vocilor vesele.
- Iubito! Eşti acasă, zise George şi doamna March se repezi spre fiul ei, ştergând o singură lacrimă cu un deget al mâinii acoperite de mănuşa verde- mentă.
- Am văzut un film, mami!
îngenunche ca să primească micul trup al lui Jonathan în braţele sale şi, în timp ce stăteau îmbrăţişaţi, îşi fixă privirea necruţătoare pe chipul lui George, şi-i spuse cu ochii ei, cu zâmbetul ei rece, uşor schiţat, că ştie totul. Să fi fost doar imaginaţia ei sau în acel moment ceva - teamă sau, poate, remuşcare - tulbură ochii lui George?După călătoria în Mâine, din care nu se întorsese cu nimic mai mult decât cu o durere de dinţi, doamnei March îi veni greu să creadă că într-adevăr făcuse totul - că minţise, că luase un avion de una singură, că manipulase o familie îndoliată ca să-i dea un interviu fals, că dansase lipită de pieptul bărbatului care fusese principalul suspect în investigaţia crimei. Cu siguranţă trebuie să fi visat.
Era din ce în ce mai sigură de un singur lucru: de vinovăţia soţului ei. în fiecare zi îşi alimenta convingerea, vânând înţelesuri ascunse în ce făcuse el, în ce spusese el. O aluzie în treacăt la cel mai recent roman al său a fost o insultă îngrozitoare. Se retrăsese în biroul lui de lucru după ce cazul Sylviei a fost menţionat la ştiri - o dovadă grăitoare a crimei comise de el.
La un moment dat, concluzionă ea, o s-o dea în bară, o să se dea de gol. O scrisoare către Sylvia, lăsată încă în plicul sigilat, într-unui din sertarele biroului său. Mai sunt şi alte victime, fireşte. Cine comite un asemenea act, face o obsesie pentru crime - ştia şi ea atâta lucru. Dar trebuia să rămână pe poziţia de observator, răbdătoare. Să facă treaba poliţiei, într-adevăr. Apoi, la momentul potrivit, o să-l dea pe mâna autorităţilor, cu demnitate. George o să fie arestat, iar ea o să fie prezentată de presă ca o soţie admirabilă, inocentă - naivă la început, dar care s-a prins repede şi îndeajuns de curajoasă, suficient de inteligentă ca să investigheze (câtă îndrăzneală! cât curaj!) şi să-l aducă în faţa justiţiei singură.

îşi imagină discursul pe care l-ar ţine în faţa bliţurilor aparatelor de fotografiat, toate uitându-se la ea, deodată. „în numele victimelor”, o să spună - purtând ochelarii de soare şi baticul ca semne ale modestiei, căci ar părea vulgară şi lipsită de sensibilitate să-şi dorească să atragă mai multă atenţie decât victimele - şi apoi ar cere iertare, dar mass-media şi publicul ar cădea de acord în unanimitate că nu este nimic pentru care să fie iertată

.Ar depune mărturie la procesul lui George cu demnitate. George o să se ducă la închisoare. Ea ar da doar câteva interviuri, apoi şi-ar trăi restul zilelor ieşită din lumina reflectoarelor, împletind fulare pentru nepoţii ei.
Prin minte îi mai trecu şi o scenă mai întunecată, în care ea încearcă, cu calm, să-l facă pe George să mărturisească, în care el o imploră să fie partenera lui de crimă - o scenă urmată de imagini în care se vedea alegându-i lui George victimele şi urmărindu-le. Era mândră să admită că ştersese din mintea ei aceste imagini relativ repede. Luase în calcul şi posibilitatea ca George să fugă atunci când va fi confruntat cu adevărul. Imagini efemere cu George, fugarul: îşi rade barba, îşi vopseşte părul blond, mănâncă burgeri graşi cu brânză în camere mizerabile de motel, caută ştiri cu faţa lui, în cele din urmă se pierde în ungherele cele mai întunecate şi dure din peisajul crimei americane, niciodată nu-l mai aude, cu excepţia telefonului ocazional, imposibil de localizat, dat de ziua de naştere a lui Jonathan.
Deseori se gândea prea mult la moralitatea alegerilor sale, la faptul că trăia împreună cu un psihopat periculos - şi îşi expune fiul -, dar concluzionă că nu are nici un sens să-l părăsească pe George, acum, când nimeni nu ar crede acuzaţiile ei fără o dovadă solidă. Mai ales când statutul său literar fusese consolidat în jurul lumii.
în trecut, doamna March se desfăta cu faima lui explozivă, când necunoscuţi îi abordau în restaurante, strângându-i mâna lui George şi rugându-l să le semneze cărţile. Cu toate astea, astăzi, ori de câte ori se apropia un străin - moment prin care ea trecuse mai puţin, de vreme ce rareori ieşeau împreună - era pregătită să înfrunte teama că era persoana care l-ar întreba în sfârşit pe George despre Johanna, de faţă cu ea. Iar George ar rânji ironic, ar fi evaziv şi s-ar descotorosi de curios. Aşa cum făcuse şi cu crima.
într-o dimineaţă se întorcea acasă după ce ieşise să rezolve nişte treburi, strângând o pungă de hârtie cu pâine cu măsline, sugând un cub de gheaţă ca să-şi mai aline durerea de dinte. Petrecerea de ziua de naştere a lui George se apropia şi ea se gândea la felurile în care ar fi putut depăşi calitativ serata anterioară - cvartet de coarde, un meniu inspirat din cinele politice găzduite de Jackie

Kennedy - şi la cum i-ar putea umili pe toţi invitaţii care nu-i acordaseră respect la ultima serată.
în ciuda frigului, frunzişul copacilor încă mai păstra o nuanţă de verde, iar ea ţinea strâns haina de blană cu o mână. O lăsase descheiată, într-un scurt moment de optimism; simţea dimineaţa aceea ca pe ceva proaspăt, pârguit. Albastrul cerului era mai profund, mai intens; în sfârşit, îşi pierduse culoarea tristă, uzată, de pânză decolorată de prea multe spălări.
încetini pasul pe măsură ce se apropia de o anumită clădire. Afişa cu mândrie o fereastră generoasă cu draperii luxoase în roşu de Burgundia, de cele mai multe ori trase. Trecuse deseori prin faţa casei şi cochetase adesea cu ideea de a intra. Scris de mână, cuvântul Clarvăzătoare atârna de faţada de cărămidă. Nu credea în chestia asta cu ghicitul, desigur. Când tânăra doamnă March i se confesă mamei sale că i se pare că o fantomă o urmăreşte noaptea (se referea la Kiki, deşi atunci nu menţionase nimic despre ea), a fost învăţată să respingă toate conceptele care nu aveau legătură cu cele învăţate la biserică. Iritată, maică-sa ţâţâi, o apucă de umeri, se aplecă spre ea şi-i spuse: „Nu există aşa ceva. Pricepi, da? Să nu începi să crezi în prostii dintr-astea, altfel toţi o să râdă de tine”. Spusese asta ca şi cum ştia din propria experienţă, lăsând-o pe doamna March să se întrebe dacă maică-sa fusese cea ridiculizată sau dacă ea râsese de cineva (un scenariu mult mai plauzibil: îi era imposibil să şi-o imagineze pe maică-sa în postura de victimă).
Şi totuşi, oprită în faţa casei clarvăzătoarei, lăsă să-i scape un mic oftat. Ar fi amuzant să afle câteva veşti bune despre viitor. Strângând la piept punga boţită cu pâine, cu uleiul de măsline trecând prin hârtie şi pătându-i haina, deschise uşa franceză a cabinetului de ghicit.
înăuntru era linişte şi straniu de luminos, în ciuda perdelelor groase. Rămase în picioare pentru un moment, în tăcere, contemplând globul de cristal de pe mica masă rotundă. închise ochii şi pentru câteva secunde simţi ce nu mai simţise de mult timp, ceva pentru care nu găsea cuvântul potrivit.
- Bună ziua, zise o voce dogită de lângă ea.
Doamna March întoarse capul şi văzu în faţa ei o femeie scundă cu un păr aberant de lung, gros şi negru. Se răsucea în jurul capului

ei în vreo câteva cozi, apoi şerpuia în jos, în jurul gâtului, căzând de-a lungul şirei spinării, şi se termina în dreptul taliei într-un mănunchi de fire despicate.
- Aş vrea să mi se ghicească norocul, spuse doamna March, care hotărâse că cea mai bună cale în asemenea situaţie este să folosească acelaşi ton concis, poruncitor pe care l-ar folosi la o măcelărie.
- Bineînţeles, răspunse ghicitoarea cu un exagerat accent est-european. Palme? Cărţi?

- Aaa... cărţi.

- Vreo preferinţă? Rider-Waite?

Doamna March nu înţelese întrebarea, aşa că răspunse simplu: -

Da.

- Pe aici, vă rog.
Femeia scundă o conduse pe doamna March prin două perdele de catifea într- o cameră mai mică, întunecată. Pereţii erau căptuşiţi cu o nuanţă ţipătoare - ceva între roşu şi fucsia - cu modele florale, încărcate. Doamna March evită să se uite la pereţi, temându-se de migrena cu care, fără îndoială, s-ar fi pricopsit din cauza lor. Ghicitoarea trase perdelele şi rămaseră aproape pe întuneric, iluminate de câteva lumânări împrăştiate ici-colo. Schimbarea bruscă de lumină o făcu pe doamna March să vadă negru în faţa ochilor pentru o clipă, ca şi cum era pe punctul de a leşina.
Cu o mină dramatică, ghicitoarea arătă spre o masă mică acoperită cu fetru verde, ca o masă de poker, şi doamna March se aşează pe un scăunel din lemn, cu o pernuţă de pluş, brodată, lăsându-şi geanta şi pâinea cu măsline pe un taburet alăturat. Scăunelul fragil nu gemu când se aşeză pe el, ceea ce o relaxă considerabil. Clarvăzătoarea se aşeză în faţa ei, pe un scaun acoperit cu pânză cu model paisley. Mâna ei stângă era malformată: câteva degete erau mai scurte, răsucite unele în jurul altora ca rădăcinile unui copac. Mâna dreaptă era fără cusur, terminându-se cu degete lungi, elegante. Folosi amândouă mâinile ca

să amestece cărţile, dregându-şi glasul din când în când. Se uită la doamna March şi zise:
- Aţi făcut o călătorie de curând, aşa e?
Doamna March, refuzând să se simtă impresionată sau să-şi afişeze uimirea - două greşeli de amatoare -, se foi puţin în scăunelul ei şi spuse, pe tonul cel mai blazat de care era în stare:
-Da.
- V-a dat ce aţi căutat, călătoria asta.
- Mă aşteptam la puţin mai mult de la ea, cred, zise doamna March, alegându-şi cu grijă cuvintele.
- Ştiţi în sufletul dumneavoastră că aţi găsit ce aţi căutat în această călătorie, continuă ghicitoarea.
Tocmai i-a făcut cu ochiul? Gândurile doamnei March au dus-o spre exemplarul semnat din cartea lui George de pe raftul Sylviei.
- Poate că aţi dorit să găsiţi altceva, dar adevărul e greu de privit în faţă, uneori. După o pauză continuă: Dar mai sunt multe de descoperit şi veţi descoperi. Instinctele dumneavoastră, suspiciunile dumneavoastră au fost corecte.
Cât de satisfăcută se simţi doamna March când auzi acele cuvinte! Avea crampe peste tot, ca şi cum mâncase prea mult tort Alaska. Tapetul o privea ameninţător în toată gloria lui de bordel, iar ea coborî privirea în jos spre mâinile ei, care începuseră să transpire. Respiraţia i se auzea din ce în ce mai tare.
Ghicitoarea termină de amestecat cărţile şi începu să le pună cu faţa în jos pe masă. Spatele cărţilor era tipărit cu un model crăpat, imitând sticla pisată. Doamna March îşi frământa mâinile în timp ce, una câte una, cele douăzeci şi două de cărţi ale Arcanei Majore Rider-Waite erau aranjate în faţa ei.
Clarvăzătoarea inspiră adânc şi apoi închise ochii. îşi plimba mâinile
deasupra cărţilor în timp ce mormăia ceva (spre jena din ce în ce mai mare a doamnei March). Continuă să scoată sunete pentru alte câteva secunde inconfortabile, înainte să deschidă ochii şi să spună:
- Vă rog, alegeţi o carte.
Doamna March, care nu se aşteptase să fie o participantă activă, se foi pe scaun. Atinse la întâmplare cartea cea mai apropiată. Ghicitoarea făcu mânecile caftanului să alunece până la coate şi,

cu importanţă exagerată, întoarse cartea. Cartea înfăţişa un monstru ghemuit, cu tors uman şi picioare păroase, de capră. Era flancat de doi oameni goi, în lanţuri, amândoi cu coarne şi cozi. Diavolul scria pe carte, simplu, direct, cu litere mari, de tipar.

- O, cred că am probleme, zise doamna March sperând că vorbeşte pe un ton amuzant. Văzând că ghicitoarea e tăcută, se aplecă în faţă şi o întrebă în şoaptă: Ce înseamnă?

- Păi, vedeţi, cartea e întoarsă, răspunse femeia. Diavolul inversat poate apărea când vă retrageţi în locurile dumneavoastră cele mai adânci, cele mai întunecate, sau când ascundeţi de alţii şinele cel mai profund şi întunecat. Nu vreţi să vă încredinţaţi sufletul celorlalţi fiindcă sunteţi jenată, copleşită de ruşine, aşa că sufletul a crescut deformat în întunericul din dumneavoastră.

Doamna March îşi imagină sufletul ca pe o creatură păroasă, lipsită de contur, înlănţuită într-o celulă întunecată şi îşi plânse de milă.

- Iar acum credeţi că e prea târziu pentru ca cineva să vă vadă adevăratul sine.

Ce a urmat a fost o linişte atât de puternică încât aproape că a răsunat prin pereţii acoperiţi cu roşu isteric.

- E o prostie, zise doamna March. Clarvăzătoarea continuă,

hotărâtă.

- O să vă spun cum să îndreptaţi asta. De obicei nu folosesc două cărţi. E foarte neobişnuit pentru mine. Folosesc doar una. Dar aveţi nevoie de toate
sfaturile pe care le puteţi primi. Moment special, da? înţelegeţi? Vă ajut.

îşi drese din nou glasul, închise ochii şi după ce îşi jucă mormăielile dramatice, îi ceru doamnei March să aleagă o altă carte. Cartea pe care ghicitoarea o întoarse de data asta fu Marea Preoteasă. Silueta cu păr negru, arătând dură cu coroana încornorată, şedea cu mâinile în poală şi cu o cruce mare pe piept. în spatele ei atârna o tapiserie brodată cu palmieri luxurianţi şi rodii.

- Marea Preoteasă e gardiana subconştientului, zise clarvăzătoarea. Tot ce nu spuneţi, tot ce ţineţi adânc în

dumneavoastră aici şi aici - se bătu peste piept şi tâmplă în acelaşi timp - este păzit de ea cu îndârjire. Apare când aveţi nevoie să ajungeţi la cunoaşterea asta din adâncul subconştientului dumneavoastră.
Doamna March se uită la cele două cărţi - una întoarsă, cealaltă dreaptă - de pe masă. Erau ca nişte benzi desenate, aidoma desenelor pentru copii.
- Nu aveţi de gând să o întoarceţi şi pe a treia? întrebă ea.
- Vă spune cum să îndreptaţi situaţia, zise ghicitoarea, bătând cu un deget răsucit pe chipul preotesei. Nu e nevoie de a treia carte. Nu înţelegeţi? Doamna March nu răspunse, iar clarvăzătoarea oftă şi zise: Sunteţi în pericol. Pericolul e din ce în ce mai puternic. Pricepeţi?
Doamna March, care începea să priceapă, se aplecă în faţă, pişcându-şi pielea de pe gât.
- Dacă nu sunteţi atentă..., continuă ghicitoarea, acest pericol o să fie îngrozitor pentru dumneavoastră. înţelegeţi ce vă spun?
- Da, o, da, spuse doamna March, uitând toate lucrurile în legătură cu care o avertizase mama sa. Ce pot să fac?

- Trebuie să vă protejaţi. Separaţi-vă de ce vă răneşte.

- El mă va răni, asta vreţi să spuneţi?

Femeia care citea în palmă o privi cu ochii ei căprui închis.
- Deja suferiţi. Dar... poate că nu e prea târziu. Nu-l lăsaţi să vă mai rănească. Mai multă suferinţă - periculos. Peste limită.
îşi ţinea mâna dreaptă în aer şi o legăna tot mai sus, reprezentând limita peste care nu se putea trece.

- înţelegeţi? Nu-l lăsaţi să vă rănească.

- N-am să-l las, zise doamna March. Nu.

- Dacă simţiţi pericolul, cereţi ajutor.

- Ajutor?

Doamna March se uită în jos, la mâinile ei urâte şi uscate, la unghiile crăpate, şi se întrebă de ce nici o cantitate de cremă franţuzească hidratantă nu părea să aibă efect. Până şi degetele răsucite ale ghicitoarei păreau mai frumoase decât ale ei.

- Dacă simţiţi că pericolul acela trece de linia aia, continuă clarvăzătoarea, cu vocea şi mai puternică, văzând că atenţia clientei sale scade, cereţi imediat ajutor.

Doamna March se aşteptase să plece încurajată şi, într-adevăr, se simţea uşurată - o uşurare dată de convingerea de neclintit că

1

soţul ei e vinovat şi că ea are dreptul să-l suspecteze şi că, cel mai important, ea nu era nebună chiar de tot. închise uşa franceză după ea, şocată de lumina bruscă a soarelui, simţind că primise permisiunea, într-un fel, să continue să fie furioasă pe el, să nu aibă încredere în el. Nu-şi bătu capul că ghicitoarea ar fi putut vorbi despre o tumoare, oricât de vagi fuseseră cuvintele ei. Nici mai târziu nu-şi puse întrebări, când ajunse în apartament, unde scoase uşor, în linişte, un cuţit de măcelărie dintr-unul din sertarele din bucătărie şi-l ascunse sub pernă.Era destul de extenuant să-l urmărească pe George. După ce încercase să ţină pasul cu el câteva zile, şi-a promis sieşi să nu-l mai urmărească pe stradă, să nu se mai ţină după el peste tot în Manhattan - pândindu-l cu atenţie cum intră şi iese din librăriile unde semna stocul de carte, ascunzându-se în spatele rafturilor cu haine la mallul de unde el şi-a cumpărat un nou cardigan, amorţind în frig ore întregi lipită de zidul unei clădiri din cărămidă, aşteptând ca George să termine o masă relaxantă cu consilierul său bancar. îşi făcuse însă un obicei, ca ultimă soluţie, să-l ţină sub observaţie ori de câte ori era acasă împreună cu ea. Se încorda din reflex de fiecare dată când el intra în cameră sau spunea vreun cuvânt; analiza cum vorbeşte cu Jonathan şi felul în care o evita pe Martha, ca de obicei. Căuta cât de des posibil indicii prin biroul lui de lucru şi o dată chiar i-a ascultat conversaţia telefonică cu Edgar (în timpul căreia, spre frustrarea doamnei March, cei doi au discutat doar despre ecranizarea romanului lui George).
Ori de câte ori George ieşea din casă, doamna March juca un alt rol: Sylvia. La câteva zile după ce se întorsese din Mâine, s-a dus iar la buticul de pe 75th Street colţ cu Lexington ca să-şi cumpere o diademă de catifea neagră. A cumpărat şi parfumul Sylviei - cel pe care îl văzuse pe comoda din dormitorul ei - de la mall. Era la promoţie, aşa că i-a fost greu să rateze şansa. Ca să completeze transformarea, a achiziţionat şi o perucă de la un magazin de costume din centru, şi o dată pe lună îşi lua piersici, de aceeaşi

mărime şi culoare ca cea pe care Sylvia o ţinea în mână, în poza din ziar.Acasă, încuiată în dormitorul ei, se metamorfoza în Sylvia.

2

Cu spatele drept şi cu vârfurile picioarelor întinse, traversa covorul. Mâncă piersicile în faţa oglinzii din baie, chinuindu-se să zâmbească între muşcături, privind cum zeama i se scurge pe bărbie. Citi reviste de modă pe care îşi imagina că le citise Sylvia, înmuindu-şi în salivă degetul ca să întoarcă paginile, sau lenevea, uitându-se fix la perete, meditând la propria moarte. Descoperi că Sylvia se plictisea şi îşi pierdea răbdarea când lenevea, că se simţea mult mai senzuală când purta un furou de mătase decât atunci când era complet dezbrăcată. Uneori mai şi fuma - ultima ţigară din tabachera furată - aplecându-şi mâna aşa cum făcuse Gabriella, ţinând languros ţigara între arătător şi degetul mijlociu. Aerisi apoi camera ca să elimine fumul şi parfumul. Oricât de tare s-a săpunit după aceea, doamna March tot mai simţi mirosul Sylviei pe ea, toată ziua - un miros înţepător, provocator de dulceag, care părea că ascunde un putregai profund, la fel ca atunci când mama ei dădea cu Chanel No.5 în baie ca să camufleze duhoarea scurgerilor din ţevi.
în cadă, doamna March s-a spălat pe gât şi la încheieturile mâinilor - clăbucii alunecau între sâni şi pe spate, pielea delicată din interiorul încheieturilor se descojea de la atâta frecat - umplând în fiecare zi recipientul aurit de săpun lichid (convinsă fiind de un dealer de antichităţi insistent că aparţinuse cândva lui Babe Paley). Apoi se mirosi de mai multe ori, oprindu-se pe hol ca să se spele din nou în baia oaspeţilor.
într-o astfel de ocazie, după ce-şi spălă mâinile din ce în ce mai crăpate în baia rezervată invitaţilor, cu un săpun rotund pe care George îl adusese de la Ritz din Londra, observă tabloul.
Tabloul, cel care înfăţişa câteva femei goale îmbăindu-se într-un râu şi privind ruşinate pe jumătate întoarse, îi arăta acum nişte femei cu spatele complet întors la ea.
Prosopul căzu din mâinile doamnei March. Se apropie de tablou. Erau aceleaşi femei - le cunoştea coafurile şi culoarea tenului cu ochii închişi - şi totuşi zâmbetul lor, chipul trandafiriu şi sânii

voluptuoşi, în nuanţe pastelate, toate dispăruseră. La vedere erau acum spinările palide şi fesele lăsate. Se uita la tablou, uluită. Să fi cumpărat un set de două tablouri şi să fi uitat ea de acesta? Dar

chiar dacă ar fi fost adevărat (ceea ce era improbabil), unde era cel care stătuse atârnat în baie zece ani? Analiză tabloul câteva minute, atingându-l uşor cu vârful unui deget, voind să-l schimbe la loc.
Ieşi pe hol, frământându-se dacă să-i spună sau nu lui George despre tablou,
luând în calcul posibilitatea ca el să râdă de ea. Apropiindu-se de dormitorul ei, auzi voci. Şoapte. încremeni în mijlocului holului şi lăsă capul într-o parte ca să asculte. Vocile veneau dinspre camera lui Jonathan. „Jocul ăsta e plictisitor" îl auzi pe Alee spunând. „Hai să jucăm altul."
Doamna March merse pe vârful picioarelor către uşă, lipindu-şi urechea de ea. De partea cealaltă, Alee spuse:

- Eu vreau să fiu poliţistul.

- OK. Atunci am să fiu eu infractorul, răspunse Jonathan.

- Un hoţ?

- Nţ, ceva mai bun. Un criminal, ceva...

- Un criminal, Dumnezeule!

- Ai preda un criminal poliţiei? întrebă Jonathan. Chiar dacă l-ai

cunoaşte? Doamna March îşi acoperi gura cu mâna, presându-şi

verigheta rece de buze.

- Ce vrei să spui? întrebă Alee.

- Adică, să zicem pe fratele tău?

- Dar eu nu am nici un frate.

4

- Păi, atunci să zicem pe mama ta.
- N-aş putea s-o torn pe mama mea, zise Alee hotărât, cu uşoară mândrie, ceea ce o făcu pe doamna March să simtă un puseu de invidie.
- Dar dacă ar fi ceea ce trebuie să faci? întrebă Jonathan.
- Nu ştiu. Putem să ne jucăm acum?

Locul vocilor care tăcură fu luat de zgomote de lovituri uşoare. înarmată cu o nouă determinare, doamna March îl căută pe George - citea în living, cu
televizorul pornit - şi-l întrebă direct:

- Cine a schimbat tabloul din baie?

El se încruntă, dar nu-şi luă ochii din carte. Ea se scărpină la încheieturi, apoi închise televizorul ca să facă şi ea ceva.

- Mmm? mormăi George, reacţionând mai mult la cartea din mână decât la întrebarea ei.
- Tabloul din baia oaspeţilor. Cine l-a schimbat?
- Scumpo, sunt sigur că tabloul e acelaşi care a fost în toţi aceşti ani, zise George, continuându-şi lectura.

Nu auzi răspunsul ei şi se uită pe deasupra ochelarilor în felul ăla tipic lui George, care o scotea din sărite.

- Eşti bine? o întrebă el.

- Fireşte că sunt, răspunse ea. Mi s-a părut că mi-l amintesc altfel,

asta-i tot.

- E acolo de atâta timp, probabil nu ai observat niciodată detaliile.

- Da, zise ea, privindu-l. Cu siguranţă asta e problema.

Scrâşnind din dinţi, se retrase în dormitorul ei, închise uşa, cu mâinile tremurându-i de furie atât de violent, încât degetele sale

răpăiau pe placajul uşii. Negase, aşa cum făcuse şi cu porumbelul mort din cadă. Aşa cum făcuse cu totul.
îşi puse repede peruca, mângâind pletele brunete, admirându-se în

5

oglinda băii. El nu credea că merită să fie ucisă, să o aibă într-un fel atât de pasional, de disperat. Pentru el, ea era proastă, nesofisticată, plictisitoare, meritând doar să fie umilită în paginile unei cărţi. O glumă.
îşi puse diadema neagră peste perucă; sub vârfurile degetelor, catifeaua părea aidoma pufului de pasăre. Pupilele i se dilatară în oglindă. „Pe mine mă doreşti, George March", spuse în şoaptă.
în noaptea aceea, îl aşteptă pe George în întuneric. Când el intră în dormitor, ea şedea, indiferent cine era ea, în beznă, în fotoliul din colţ.
- George, îl strigă ea.
Vocea îi suna diferit, ca şi cum laringele ei fusese reacordat.
George se întoarse spre ea, privind-o cu ochii pe jumătate închişi, încercând s-o desluşească. Lumina lunii care trecea prin fereastră în fâşii palide îi lumina doar mâinile, încrucişate în poală.
- Nu poţi să dormi? o întrebă.
Alunecă uşor spre el şi-l îmbrăţişă, aşa cum îşi imagina că ar face o tânără fată care trăieşte o poveste de iubire mistuitoare, de la distanţă: îi simţi fiecare încreţitură a cămăşii între degetele ei, îi mirosi parfumul (whisky, sertare vechi de lemn). Ezitant, George îi atinse peruca în creştet.
- Ţi-ai schimbat părul, spuse, ca şi cum ar fi admirat efortul ei.
Camera le răspunse, întunecându-se în jurul lor şi mai mult.
în noaptea aceea, doamna March şi-a sedus soţul. La început, cu trucuri cunoscute, apoi, ciudat, râzând şi muşcându-se. George părea curios, reacţionă rapid, politicos, apoi, în cele din urmă, cu satisfacţie, frecându-şi barba ţepoasă ca acele de pin de gâtul ei, cu inima bătându-i lipită de pieptul ei. Simţea cum omoplaţii ei ieşeau în afară mai mult ca niciodată, ameninţând să-i sfârtece pielea.
Când el se împinse în ea, simţi o durere scurtă şi ascuţită între picioare. Ea îşi imagină o gaură de piercing într-o ureche: astupată, cu pielea crescută ca ciotul unui membru amputat.

Bătând cu pumnii în saltea, simţi un şir de viermi - viermii Sylviei - gâdilând-o înăuntru înainte să iasă din trupul ei picurând în noduri

6

încâlcite, ude, zvârcolindu-se violent.

Se legăna înainte şi înapoi, fredonându-şi uşor gemetele, în timp ce buclele lungi şi ciocolatii ale Sylviei îi mângâiau claviculele, până când Johann

adispăru.

Tabachera furată de la Gabriella dispăruse. Doamna March o căută cu disperare în sertarele sale: eşarfele zburau prin cameră ca nişte panglici de confetti, iar transpiraţia i se scurgea pe furoul de mătase. Strângând cu putere uşile şifonierului, se temea de ce-i mai rău. Traversă holul şi se duse să caute şi în şifonierul lui Jonathan.

Când descoperi desenele, scoase dintre ele cu două degete chiloţii cu personaje din desene animate. Tulburătoare, desenele de mână reprezentau păsări ciugulind din trupuri de femei, goale şi sângerânde, creionul cerat se întindea în linii subţiri peste mâzgăliturile negre ale părului pubian.

îngrămădite printre desene, găsi nu unul, ci mai multe articole tăiate din ziar despre dispariţia Sylviei şi crimă. Erau pătate cu grăsime şi zaţ de cafea, semn că fuseseră scoase din coşul de gunoi din bucătărie. Articolul care lipsea din biroul lui George era printre tăieturi. Răscolind mai adânc în şifonier, doamna March scoase de sub un pulover bleumarin unul dintre carnetele lui George.

întorsătura dramatică a destinului o făcu să jubileze, dar, frunzărindu-l, îşi dădu seama că era carnetul pe care-l luase cu ea în Mâine. Era carnetul ei.

Când Jonathan intră în cameră, găsindu-şi mama ţinând în mâinile sale urâte şi tremurânde toate secretele, un val de furie o copleşi pe doamna March, intempestiv şi visceral ca un puseu de greaţă.

Adevărul este că nu voia să se

confrunte cu efectele cuvintelor oribile asupra lui Jonathan - viol şi sugrumată şi curvă? - scrise chiar de mâna ei, mama lui. Teama că Jonathan ar fi putut găsi şi peruca de culoare castanie - şi poate chiar a încercat-o - se dezlănţui în ea cu atâta putere, încât se înecă, îi veni să vomite, ascunzându-şi faţa în poalele hainelor atârnate de umeraşe în şifonierul lui Jonathan

.Când se calmă îndeajuns cât să dea ochii cu fiul ei, acesta stătea în picioare atât de aproape de ea, încât ea tresări şi se retrase şi mai adânc în interiorul şifonierului.
- Unde ai găsit astea? îl întrebă, agitându-i în faţă tăieturile din ziare din biroul lui George. Unde? Jonathan ridică din umeri. Ai fost în biroul lui tati? Răspunde-mi!
- Nu ştiu. Câteodată.
- Şi ce-ai mai găsit? întrebă, cu ochii mari, umeziţi de lacrimi. Ai mai găsit şi altceva? Băiatul nu răspunse şi ea îl zgâlţâi. De ce ai desenat astea? îl întrebă, mototolind desenele. Ţi-a spus tati să le desenezi?

Supărat şi plângând şi el, Jonathan scutură din cap.

-Nu!

- El a fost, nu-i aşa? Nu mă minţi!

- Nu, a fost, a fost...
Ochii lui Jonathan nu reuşeau să întâlnească ochii ei, în timp ce mintea lui căuta un răspuns.
- Alee.
- Nu-mi spune că a fost Alee, dacă nu a fost el. Dacă te-a pus tata, trebuie să- mi spui.

- Nu a fost el!

O îmbrăţişă, încolăcindu-şi braţele în jurul taliei ei şi suspină.

- Te rog să nu fii supărată pe tati.
Doamna March nu-şi îmbrăţişă fiul, ci îşi continuă rechizitoriul, cu fierea amară urcându-i-se pe gât.
- Atunci spune-mi, Jonathan, de ce a vrut Alee să desenezi toate astea? Băiatul nu-i răspunse şi ea îi sugeră: Vrea Alee să te facă să ai probleme acasă?

-Da!

- De ce?

- E... invidios fiindcă tati e faimos.

Doamna March îngenunche în faţa fiului ei, care o îmbrăţişă, odihnindu-şi capul pe umărul ei. Iar ea îl lăsă.

- Jonathan, chiar e Alee invidios din cauza asta? îl întrebă, mângâindu-i părul.

- Da, răspunse Jonathan, respirând fierbinte în scobitura gâtului ei. Mi-a zis că eşti tare supărată din cauza cărţii lui tati şi că toată lumea ştie asta.

Doamna March se prăbuşi, ţinând capul lui Jonathan cu o mână, în timp ce cu cealaltă îi ţinea trupul strâns lipit de al ei. A fost un moment de tăcere, apoi auzi în ureche, fierbinte şi umed: Johanna, într-o expiraţie lungă.

Cu o smucitură rapidă, doamna March îl împinse pe Jonathan de lângă ea, iar el se împiedică înapoi, privind-o cu ochi mari, şocaţi.

Hotărâtă, doamna March se ridică, îl apucă pe Jonathan de încheietura mâinii şi-l scoase afară din cameră. îl trase după ea prin tot apartamentul, îl scoase dincolo de uşa de la intrare, pe holul acoperit cu mochetă, împingându-l în liftul uriaş.

Câteva etaje mai sus, bătu la uşa familiei Miller şi Sheila abia apucă să deschidă când doamna March o anunţă:

- Copiii noştri nu mai sunt prieteni.

Sheila se uită la ea afişând o pantomimă a surprizei - sprâncene încruntate, pleoape clipind peste ochi îngrijoraţi - încât doamnei March îi veni să o plesnească.

- Nu vreau ca Alee să se mai vadă cu Jonathan, spuse doamna March şi - fără să obţină o reacţie - deveni şi mai isterică. Alee nu e bun pentru el! îmi strică copilul!

Fu rândul Sheilei să deschidă gura.

- Pardon? o întrebă pe un ton jos, reţinut, îndreptându-şi privirea spre Jonathan, ţinut ferm în strânsoarea maică-sii.

Privirea ce trăda îngrijorarea pentru Jonathan o înfurie şi mai mult pe doamna March, care ţipă:

- M-ai auzit!

Cuvintele ei răsunară pe hol.

- Ei bine, zise Sheila, umerii căzându-i, uşuraţi de o greutate necunoscută, nu am vrut să mă bag în asta, mai ales nu în acest fel,

dar se-ntâmplă că am suspectat relaţia băieţilor, în special influenţa lui Jonathan asupra lui Alee.
- A lui Jonathan...
- Da, replică acid Sheila, pătrunzând-o cu privirea pe doamna March. Jonathan are... idei. Idei ciudate care, sincer vorbind, mă înspăimântă puţin. Şi ce-a fost cu suspendarea lui Jonathan şi... în fine.
Scutură din cap, privind-o pe doamna March drept în ochi, apoi continuă, aproape şoptind:
- Am auzit ce i-a făcut Jonathan fetiţei aceleia.
Doamna March se aplecă în faţă brusc şi fu încântată s-o vadă pe Sheila tresărind.
- Crezi că ştii, dar nu ştii nimic, spuse clocotind de mânie, împroşcând salivă, cu buzele schimonosite zvâcnindu-i.
Auzind un scârţâit de uşă în spatele ei, întoarse capul de jur împrejur: cu capul scos pe uşă, vreo şase vecini curioşi se uitau la ea. împiedicându-se de
covoraşul de la uşa Sheilei, îl trase de mână pe Jonathan spre lift, ţipând:
- Nici unul dintre voi nu ştie!
Doamna March nu mai văzuse gândaci de vreo câteva săptămâni, dar în noaptea aceea deschise ochii către ceva şi mai cumplit - ploşniţe. Zeci de ploşniţe îi cotropiseră trupul, odihnindu-se între sâni şi între degetele de la picioare, târându-se peste încheieturile ei, intrându-i în buric. Rotunde, cărămizii şi cu picioarele ţepoase, grase mulţumită sângelui ei, ieşeau îngrămădindu-se din crăpăturile din pereţi şi din cusăturile saltelei pentru gustarea de noapte.
Scoţând un urlet, doamna March aprinse lumina plesnind întrerupătorul de pe peretele din spatele patului. Ploşniţele dispăruseră. în locul lor erau ei, în genunchi, pe podea, în jurul patului ei: Sheila, George, vecina bârfitoare de la supermarket, Gabriella, Edgar, bancherul de la petrecere, Jonathan, portarul din tura de zi, Paula, chiar şi bătrâna Marjorie Melrose. Toţi. O priveau cu gurile căscate, salivând.
Doamna March se trezi, se înecă şi se ridică în capul oaselor în pat, ca un arc. întoarse capul şi-l văzu, în sfârşit, pe George, lângă ea. începu numărătoarea inversă de la cincizeci, aşteptând să i se

calmeze bătăile inimii, apoi strecură mâna sub pernă, simţind mânerul cuţitului de măcelărie. De îndată ce degetele găsiră mânerul de lemn - crăpat din cauza prea deselor vizite în maşina de spălat vase -, se relaxă, lăsându-se uşor pe spate.
A doua zi dimineaţă, la micul dejun, George o întrebă dacă avusese un coşmar.
- M-am trezit de mai multe ori ieri-noapte şi nu sunt sigur dacă am visat, zise el.
- Nu, răspunse ea prudentă, nici un coşmar. M-a durut dintele, asta-i tot.
Ceea ce nu era o minciună, căci durerea chiar se agravase în ultimul timp; o durere profundă, ascuţită îi ardea din senin gingiile, ale căror spasme intense, din ce în ce mai puternice, îi aminteau de contracţiile din orele travaliului cu Jonathan.
- Trebuie să te îngrijeşti de el, spuse George cu o expresie îngrijorată care, pentru o secundă, aproape că-i înmuie inima doamnei March.
- Da, răspunse ea.
- Am să o rog pe Zelda să-ţi facă o programare la dentistul ei. E cel mai bun. Are o listă de aşteptare, dar sunt sigur că Zelda îţi face loc mâine după- amiază.

- Nu e cine ştie ce.

- Trebuie să te duci, iubito, îi spuse el zâmbind. O să se agraveze.

Şi cu ameninţarea asta nemiloasă, dispăru în biroul lui ca să o sune

pe Zelda.
A doua zi, la cină, doamna March îi arunca priviri neîndurătoare lui Jonathan. Era dezgustată de umbrele liliachii de sub ochii lui, de genele lui dese, efeminate. Se îngrăşase, era dolofan: puloverul bleumarin de la uniforma şcolii se întindea pe burtă, pantalonii îi pocneau pe picioare şi se ridicau când se aşeza pe scaun. Din loc în loc, pe pielea învineţită de pe pulpele lui plinuţe, se vedeau smocuri de puf negru.
Doamna March hotărâse să-l trimită de-acasă la sfârşit de săptămână. O să-l protejez pe Jonathan de George, îşi spuse. O să-

şi protejeze investigaţia. îi făcu bagajul - înghesuind în geantă şosete şi chiloţi, ca şi cum spera să nu se mai întoarcă - şi îşi luă la revedere de la el vineri dimineaţă. Aranjase cu mama lui George să-l ia pe Jonathan de la şcoală în acea după-amiază.

- O, sunt încântată să-l am pe Jonathan doar pentru mine tot weekendul! exclamă la telefon Barbara March. Voi doi aveţi planuri măreţe?

- Nimic special, zise mai tânăra doamnă March, neglijând să-i spună bătrânei despre petrecerea pe care o va găzdui sâmbătă, ca să sărbătorească ziua de naştere a lui George.

Nu se cădea ca proasta şi umflata de Barb să vină la petrecere. Barb, cea care se îmbrăca cu cămăşi ieftine, cu volane, şi pantaloni largi.

în acea dimineaţă, îl pişcă pe Jonathan de umăr, făcându-i vânt afară din
apartament. Geanta de weekend se lovea de piciorul băiatului. Buf, buf în lift. Buf în hol, acoperind salutul portarului; buf, buf, buf pe stradă, până la taxi. în drum spre şcoală au fost tăcuţi în maşină; câte un smiorcăit sau tuşit ocazional îi furnicau pielea doamnei March.

Nu coborî din taxi când ajunseră la şcoală, ci îl privi de pe bancheta din spate - cu buzele ţuguiate şi sprâncenele atât de ridicate, încât simţi că-i plesneşte pielea de pe tâmple - îndepărtându-se, mergând împiedicat. De îndată ce Jonathan dispăru în mulţimea de copii agitaţi, mergând haotic prin curtea şcolii, îi veni să verse şi îşi şterse de haină degetele cu care îl atinsese pe Jonathan.

*

Când se întoarse în apartament, o găsi pe Martha stând în hol cu mica ei poşetă oliv atârnându-i de încheietura mâinii.

- Trebuie să vă anunţ că demisionez, doamnă March, spuse Martha pe un ton monoton, neobişnuit pentru ea. îmi pare rău.

- Cum? Ne laşi? întrebă doamna March, cu gândul la petrecerea care se apropia, la starea în care se găsea apartamentul. Când?

- Mi-e teamă că azi este ultima mea zi.

- Dar nu e posibil aşa ceva. Trebuie să ne dai un preaviz de două săptămâni.

- Un preaviz de două săptămâni e necesar ca un act de curtoazie, însă nu şi legal. Mi-am întrebat avocatul, zise Martha, străduindu-se din greu să o privească pe doamna March în ochi.
- Nu înţeleg, spuse doamna March. Ţi-am greşit cu ceva? Te-am jignit cu ceva? întrebă (ultima parte aproape căutând intenţionat să o ofenseze).
- Nu, nu, doamnă March, eu... Martha lăsă ochii în jos, pe mâinile ei încreţite, strânse în faţa ei şi spuse foarte încet: Cred că aveţi nevoie de ajutor.
Auzind aceste vorbe, doamna March îngheţă instantaneu. Martha nu era ruşinată, ci, mai degrabă, părea că aproape îi este frică de ea. în toţi aceşti ani, doamna March fusese cea care se temuse de Martha, de dispreţul ei, de judecata ei. A fost, de fapt, viceversa?
- Fireşte că o să am nevoie, e evident. Nu mi se poate cere să mă ocup de casa asta fără nici un ajutor. Apartamentul e mult prea mare.
Doamna March îi spuse asta direct, cu braţele încrucişate, privind-o lung pe Martha, care deschise gura ca să răspundă, dar se părea că nu era hotărâtă dacă să o facă sau nu.
- Prea bine, zise doamna March. Trebuie să-ţi cer să pleci acum.
- Vă mulţumesc pentru înţelegere, doamnă March. Vă rog să transmiteţi domnului March şi lui Jonathan toate cele bune. Voi lăsa cheia pe masă.
- Nu uita de cheia de la căsuţa poştală, spuse doamna March.
Martha nu lăsă să se vadă că e deranjată de aluzia, oricât de vagă, că ar fi genul de persoană care ar fura corespondenţa cuiva.
- Vă mulţumesc, spuse Martha, trăgând uşa după ea şi ieşind pe hol.

- Doamna March se duse direct spre dulăpiorul ei cu medicamente ca să ia una dintre pastilele din ierburi medicinale ca să-şi calmeze nervii şi, păşind cadenţat prin vestibul, de teamă că o singură

1

pastilă nu şi-ar face face efectul, înghiţi un pumn întreg de pilule de consistenţa cretei înainte de a pleca la stomatolog.Bună ziua, am o programare pe numele March.
Cu haina descheiată şi cămaşa scoasă peste betelia fustei, doamna March se legănă uşor când prinse biroul recepţiei cu unghiile.
- O, da! Sunteţi soţia lui George March, zise recepţionera blondă, pe un ton vesel. îl iubim pe George al dumneavoastră. Ăsta da bărbat şarmant. Mereu i- am spus că o să scape nepedepsit pentru crimă!
Schiţă un zâmbet, dezvelind un set de dinţi îmbrăcaţi în porţelan, orbitor de albi.'

Serioasă, doamna March îşi drese glasul.

- Pot să-l văd pe stomatolog acum? Recepţionerei îi căzu faţa.

- Vă rog să luaţi loc în sala de aşteptare. Imediat vă vine rândul.
Doamna March se trânti pe unul dintre scaune şi feţele celorlalţi pacienţi, tovarăşii ei de suferinţă, se întoarseră brusc spre ea, salutând-o sobru. Aşteptă şi tot aşteptă, uitându-se în tavan, apoi în jos, la pantofii ei, apoi la pantofii celorlalte femei. O femeie care şedea în faţa ei îşi mânjea buzele cu ruj, în timp ce se uita în oglinda pudrierei: un act atât de intim, încât doamna March întoarse privirea în altă parte.îşi verifică ceasul de la mână şi constată cu dezamăgire că trecuseră doar opt minute de când şedea pe scaun. Oftă adânc şi se aplecă după nişte reviste glossy, aranjate în formă de evantai pe masă. Luă una la întâmplare şi o frunzări absentă până când dădu cu ochii de George, fixând-o cu privirea dintr-una din paginile lucioase. Titlul: Odă urâţeniei sau cum a făcut George March urâţenia frumoasă.
Sub el urma un articol linguşitor, elogiind complexitatea revigorantă a personajului principal al romanului, Johanna, „nu suficient de inteligentă ca să fie un demon, nu îndeajuns de şic ca

să distragă atenţia de la multele ei imperfecţiuni fizice, dar delicios de repugnantă, în o sută de mici feluri dezgustătoare”.
După ce citi „cititorul se transformă imediat într-un participant

2

entuziasmat, aproape activ, la căderea ei”, doamna March închise revista cu o plesnitură, o aruncă la loc pe masă, apoi o ascunse sub celelalte publicaţii. încheindu-şi nasturele de la gulerul cămăşii ca şi cum ar fi fost devorată din priviri de un străin, se ridică şi se apropie de recepţie.
- Scuzaţi-mă. Mai durează mult? Sunt foarte încordată.
Cuvintele îi ieşiră pe gură uşor grosolane, dar se părea că recepţionera nu băgă de seamă detaliul.
- O să-i spun că vă doare foarte tare şi să vedem dacă vă putem consulta puţin mai devreme, zise recepţionera.
Doamnei March i se rupse inima de milă pentru ea însăşi: ca un pliculeţ de ceai umed, o gâlmă tare i se puse în gât, iar lacrimile îi înţepau ochii.
- Doriţi nişte apă, doamnă March?
Câteva secunde mai târziu, doamna March se întorcea la scaunul ei, ţinând în mână un pahar de plastic cu apă. Se uită în el şi îşi văzu ochiul reflectat în apă, privind-o fix. Oftă şi oftatul îi ieşi ca un tremolo distorsionat, ca un miraj schiţat de un văl ceţos de aer fierbinte.
Scoase încă o pilulă din buzunar şi o dădu pe gât cu apă.
Când în sfârşit i se strigă numele, fu condusă afară din sala de aşteptare prin două uşi batante într-un cabinet cu un fotoliu stomatologic, pe care urma să se aşeze. Aici totul era alb - pereţi albi, aparatură medicală albă, fotoliu
dentar din piele albă. într-un loc care fusese martor la atât de mult scuipat, sânge şi smalţ îngălbenit, era aproape suspect cum de totul era atât de alb.
îşi făcu apariţia şi stomatologul - exagerat de bronzat, cu păr blond-cenuşiu şi unghii imaculate - şi îi ceru să deschidă gura. Se conformă obedientă, iar el se uită în gura ei, ţinând-o de bărbie ca să-i întoarcă cu autoritate faţa spre el.

- Doamnă March, am ignorat această problemă prea mult, nu-i

3

aşa?

- Da, zise doamna March cât de bine putu cu gura căscată.

Medicul îi dădu drumul bărbiei şi ea adăugă:
- îmi pare rău, doctore. Ar fi trebuit să observ mai devreme, dar vizitele la dentişti mă fac cam nervoasă.
- Azi am aflat totul despre nervii dumneavoastră, replică el, ridicându-se şi luându-şi mănuşile de cauciuc, dar nu vă faceţi griji. Nu o să doară deloc. S- ar putea să vă doară, dar n-o să lăsăm noi să vă doară. Nu e absolut nici un motiv să suferiţi dacă putem evita durerea. Pentru asta există medicina. Suntem aici să vă ajutăm, doamnă March, nu să vă facem rău. Asistentă! Scoatem nervul, obturăm canalul.
Doamna March începu să plângă încet, în timp ce asistenta îi legă de gât un şorţ de hârtie şi medicul îşi pregătea ustensilele.
- N-o să doară deloc, repetă el.
Asistenta îi puse masca de cauciuc pe faţă şi pentru o fracţiune de secundă se gândi că totul era o capcană, că George pusese la cale ca moartea ei să pară un accident. A fost ultimul ei gând înainte să-şi piardă cunoştinţa - Ariadna îşi pierde ghemul de aţă, şi pe ea însăşi.
Pastilele pe care le luase trebuie să fi făcut reacţie cu ceea ce-i dăduse stomatologul, căci avea nişte ameţeli îngrozitoare, ieşi dezorientată din camera albă şi, mai mult, când ieşi afară, în frig, o luă aiurea la pas, traversând de-a curmezişul printr-o curbă. Capul îi era plin, ca şi cum dentistul îi făcuse o gaură în el şi i-l umpluse cu bumbac. Vântul rece ca
gheaţă îi biciuia faţa şi părul. Primăvara încă nu venise; o minţise şi pe ea, şi pe toţi ceilalţi.
Cu o mână îşi ţinea strânsă haina, cu cealaltă părul, mergea împleticindu-se pe stradă, căutând un taxi printre maşinile ce-i

veneau din faţă şi auzi un bărbat spunând, cu o voce rece, blazată, atât de clară, ca şi cum ar fi fost lângă ea: „Merge pe stradă”. Se întoarse, cât pe ce să se dezechilibreze, dar nu reuşi să

4

desluşească de unde venea vocea. Bărbatul vorbi din nou, cu un accent englezesc afectat, aristocratic: „Merge mai departe pe stradă”. Apoi, când se întoarse şi privi în jur, vocea continuă: „S-a întors”. încălţată în mocasini, se clătină când încercă încă o dată să privească în jurul ei, călcând cu un picior peste celălalt.
în timp ce misteriosul narator îi descria fiecare mişcare, ea opri un taxi şi - cu o izbitură a portierei - îşi găsi numaidecât consolarea în liniştea banchetei din spate. Se uită pe geam la trecători, căutând un indiciu - orice - pentru ce i se întâmpla. Pupilele îi vibrară când taxiul trecu în viteză pe lângă nişte contururi înceţoşate care erau oameni - sau poate erau oameni care erau contururi înceţoşate? îşi atinse obrazul umflat cu o mână rece şi se calmă. Aşezată pe bancheta din spate aruncă o privire în oglinda retrovizoare şi văzu pe altcineva - o altă femeie şezând pe bancheta din spate a taxiului - şi se gândi că trebuie să fie o greşeală îngrozitoare, fiindcă, dacă cealaltă femeie era în taxiul ei însemna că ea era în taxiul celeilalte femei. Totuşi, după o examinare amănunţită, realiză că femeia e, într-adevăr, doamna March, doar că zâmbea cam agresiv şi, când doamna March îşi închise perfect buzele, reflexia ei de pe geam nu o imită. Tot drumul, până ajunse acasă, privi pe geamul portierei. Plăti şoferului, urcă pe trotuar, apoi ridică ochii nu spre unul, ci două blocuri din faţa ei, întrebându-se în care dintre ele locuieşte. Când în sfârşit se hotărî, intră sprintenă în clădirea din stânga, salutându-l voioasă pe portarul în uniformă, fiindcă buna dispoziţie deseori vine împreună cu luciditatea.
în liftul căptuşit cu oglinzi, multiplele ei reflexii refuzau să-i întâlnească ochii, întorcându-şi feţele în altă direcţie, la orice încercare pe care ea o făcea să le privească în ochi.
Uşile liftului se deschiseră la etajul şase, dar îi luă ceva timp până să iasă din lift, căci voia să decidă care dintre femeile din oglinzi era ea; când ridică o mână şi o duse spre faţă, încercând să se găsească pe ea însăşi, toate celelalte femei i se împotriviră, imitând-o imediat.

Pe hol făcu la dreapta, verifică numerele de pe uşi, dar cifrele erau absurde, ca şi cum fuseseră făcute de nişte copii. Se opri în faţa unui apartament, uitându-se la un număr care spera să fie 606 şi

5

răsuci clanţa uşii.
Apartamentul de cealaltă parte a uşii zvâcnea în acelaşi timp cu pulsul din spatele pupilelor ei. în timp ce se freca la ochi cu încheieturile degetelor, auzi o respiraţie grea, ca şi cum cineva era în dureri. Urmări gemetele până ajunse la sursa lor, livingul, târşâindu-şi picioarele, nesigură pe ele. încercă să-şi sprijine mâna de perete, dar, de fiecare dată când făcea asta, peretele se îndepărta de ea.
Când ajunse în living, lumina zilei o orbi, deşi draperiile erau pe jumătate trase. Zgomotul era din ce în ce mai puternic, mai disperat. Când ochii ei se adaptară la lumina puternică, îl văzu pe George peste Sylvia, cu mâinile în jurul gâtului ei, peste trupul ei gol. Doamna March ţipă, iar George şi Sylvia se întoarseră amândoi spre ea. Sylvia icni, trăgând aer pe gură, George gemu şi el, apoi spuse:
- O, la naiba, iubito, nu trebuia să vezi asta.
înainte să răspundă, doamna March simţi cum trupul ei cade de la mare înălţime. Aterizarea fu surprinzător de lină şi, cu ochii în tavan, se întrebă cum ar putea reproduce sistemul modern de iluminat al Sheilei, deşi, serios, ce nu e în regulă cu lămpile? se gândi.
- Serios, ce se întâmplă cu lămpile? îl întrebă pe George, care-şi trăgea pe el pantalonii cu pliuri, în timp ce Sylvia rămase întinsă acolo, nemişcată, cu părul negru răsfirat peste sâni.

O, la naiba, chiar aşa

.„încotro să o apuc în acest ciudat Labirint? Cărări sunt peste tot,

dar eu nu-mi găsesc cărarea.”

Mary Wroth, „A Crown of Sonnets Dedicated to Love

”Doamna March se trezi în dormitorul ei. Perdelele grele erau trase, dar ea simţi că afară se înserase. George stătea pe marginea lui de pat, ţinându-şi capul în mâini. Camera era slab luminată şi el

6

stătea în umbră, iar ea se îndoi la început că e acolo, lângă ea. Ridică uşor pilota şi descoperi că rămăsese îmbrăcată în hainele de zi. Rupturile de pe dresurile ei de culoarea pielii arătau ca cicatricile unor tăieturi adânci făcute de-a curmezişul pe picioare. Mişcările ei îl făcură atent pe George, care întoarse capul spre ea. Când văzu că e trează, se ridică şi se apropie de jumătatea ei de pat, în timp ce doamna March se sprijini cu spatele de tăblia patului.

- Cum te simţi? o întrebă.

Se mânie brusc pe George, dar nu ştia sigur de ce. Se eliberă de sub mormanul de aşternuturi, se ridică şi se dezechilibră uşor.

- Iubito?

Intră în baie şi aprinse lumina. în oglindă văzu că falca îi mai era doar puţin umflată. Puţină gheaţă ar ajuta, îşi spuse în gând, şi mi-ar trece, numai bine pentru petrecerea de mâine. Cealaltă jumătate de faţă însă era un dezastru: pielea de pe bărbie i se descuama; pudra căzuse, scoţând la iveală coşuri şi pete; dâre de rimei negru se prelingeau pe obrajii ei.

- Iubito? o strigă George din dormitor.

Se uită la el prin uşa deschisă. Stătea în picioare lângă pat, cu mâinile în buzunarele pantalonilor.

Cred că trebuie să vorbim. Despre ce s-a întâmplat azi. Despre ce ai văzut. Despre tot, de fapt

.Ea deja începuse să-şi rearanjeze faţa: cu un ghemotoc mic de vată umedă îşi şterse rimelul, apoi acoperi urma unui coş cu un strat gros de fond de ten.
- Ascultă, insistă George, când ai ajuns acasă erai complet pierdută, aşa că nu sunt sigur ce ai văzut sau ce crezi că ai văzut, dar adevărul este că am o aventură cu cineva.
Se opri din pudrat, rămânând cu discheta suspendată deasupra feţei. în semn de solidaritate, şi inima ei părea că-şi oprise bătăile ca să asculte ce are George de zis. Simţea privirea lui aţintită asupra ei, dar nu-şi întoarse capul ca să-l privească.
- De ceva timp mă întâlnesc cu cineva, spuse George. Şi m-ai prins - pe noi, vreau să zic, în după-amiaza asta, şi îmi pare îngrozitor de rău că a trebuit să afli aşa. Credeam că te vei întoarce mai târziu, eu... - scutură din cap, nehotărât - sau, nu ştiu, poate că am vrut să afli. Subconştientul e ceva ciudat, nu-i aşa?
Doamna March puse discheta de pudrat în chiuvetă.
- îmi pare rău, iubito. Chiar îmi pare rău. La început, nu mi-a păsat, am tratat-o ca pe un impuls sexual trecător, o chestiune fizică, o criză a vârstei mijlocii, dacă vrei. Dar mi-e teamă că am... am sentimente reale pentru această femeie.
- Gabriella? întrebă ea, nesigură, cu voce joasă, gravă, atât de diferită de timbrul ei cald, încât privi în oglindă ca să verifice dacă e ea cu adevărat.
- Nu, nu-i Gabriella, răspunse George. E o tipă care lucrează pentru Zelda la agenţie. Face practică de ceva timp...
- O stagiară? întrebă doamna March pe un ton piţigăiat de data asta, aruncând pudriera pe gresia băii şi intrând în dormitor. Vrei să-mi spui că ai o aventură cu o stagiară?
Pronunţă atât de exagerat cuvântul, încât o picătură de salivă ateriză pe faţa lui George. Părea aproape uşurat de reacţia ei viscerală, ceea ce o înfurie şi mai rău. Şi-ar fi dorit să se întoarcă la apatia ei elegantă, să-şi refacă
machiajul fără un dram de sentimente, fără un dram de slăbiciune, imitând nonşalanţa graţioasă a maică-sii, de care nu s-a dezis niciodată. Dar nu putea ridica din nou zidul, ceea ce o înfurie şi mai mult.

- îmi pare rău, zise George. Chiar îmi pare rău. Am fost atât de nedrept cu tine. Dar... spuse, prinzându-şi cu două degete rădăcina nasului, suntem îndrăgostiţi unul de celălalt.
Doamna March îşi apăsă tâmplele cu pumnii, se ghemui, temându-se că o să verse. Ce ieşi din ea fu un geamăt lung, cadenţat, gutural:
- Nu, nu, nu, nu, nu... PORCULE! Apoi, îngrijorată că vecinii ar putea s-o audă, repetă coborând glasul: Eşti un porc!
- Ştiu, ştiu, nu am nici o scuză, nici măcar nu am să încerc să justific ce am făcut, dar îţi spun că în ultimii ani ai fost distantă cu mine şi eu am încercat...
Se opri să-l asculte, în timp ce mintea ei recapitula toate momentele în care George ar fi putut mai degrabă să o înşele, decât să ucidă femei. A fost cu putinţă? Să fie posibil aşa ceva? Sigur era doar o scuză - una perfect plauzibilă - ca să acopere ce făcuse.
- Atunci când ţi-am spus că sunt cu Edgar la cabana lui, de fapt, eram...
- Ce? întrebă încet printre dinţi, cu gingiile zvâcnind de durere. Când?
- De vreo câteva ori. înainte de Crăciun, când m-am întors acasă cu mâna goală... Adevărul e că am fost aici, în New York, la Piaza - cu Jennifer. Când auzi numele, doamna March începu să tremure violent. Să ştii că nu sunt mândru de ce am făcut acum, nu am fost nici atunci. De asta m-am întors mai devreme acasă. Am vrut atunci să-ţi spun. Aproape că ţi-am spus.
Totul începea să se lege, totul avea o logică îngrozitoare, ţipător de evidentă. Cămaşa lui George pătată - ruj, nu sânge. înfăţişarea lui ciudată - conflictuală, nu ameninţătoare.
- Dar ai spus că, începu doamna March, arătând cu degetul spre faţa lui idioată, spre ochelarii lui stupizi cu rame vărgate, ai spus că poliţia te-a
întrebat despre fata dispărută. Mi-ai spus că erau afişe peste tot. Mi-ai zis că poliţia era acolo şi că te-au întrebat despre ea. Despre Sylvia.
George scutură din cap, cu ochii în lacrimi.
- Nici măcar nu ştiu ce ţi-am spus. Am vrut să recunosc totul, acolo în hol. Dar nu am făcut-o fiindcă... fiindcă, ciudat, dar mi se părea

că ştii că mint, şi am ajuns până într-acolo încât să simt că ai prefera să te mint decât să trecem printr-un scandal. Ştiu cât de importante sunt aparenţele pentru tine. Dar am obosit să mă prefac. Tu nu ai obosit?
Auzindu-i vorbele, şocată, rămase cu gura căscată, iar inima îi bătea atât de tare, încât îşi apăsă cu o mână pieptul, de teamă să nu-i plesnească printre coaste.
- Nu mai ştiam ce roluri jucam. Nu mi s-a părut onest, continuă el.
- Dar, dar... Doamna March se trăgea de păr cu amândouă mâinile, strivindu-şi capul între pumni. Şi tăieturile din ziar? Ai avut un articol... în biroul tău. Despre Sylvia Gibbler.
- A fost o documentare pentru viitorul meu roman, zise George. Apoi, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva, întrebă: Ai luat articolul din biroul meu?
- O, nu te mai preface, George. Nu te mai preface, zise râzând. O cunoşteai pe Sylvia. I-ai dat autograf pe cărţile cumpărate de ea. Avea cărţile tale semnate, George!
- Ce? Dar cum ai putut...? Brusc, îşi descreţi sprâncenele. Ce-ai făcut?
Pentru o clipă, doamna March se gândi la portarul din tura de noapte şi la cât de amabil fusese cu ea, şi la cât de bine trebuie să fi ştiut el despre amanta lui George, la cum îi văzuse sărutându-se când uşile liftului se închideau sau la cum îşi pusese mâna pe fusta ei în timp ce ea urca în taxi. Cât de mult trebuie să o compătimească acum! începu să meargă în cerc cu paşi mărunţi, obsedată de sentimentul usturător de ruşine. Ce avea să se aleagă de ea de acum încolo? Doamna March se imaginã întorcându-se acasă, într-un apartament pustiu. O să fie în stare să-l păstreze? Sau va trebui să se mute? O
să-l crească singură pe Jonathan? L-ar alege pe taică-su, aşa cum ar face toţi din anturajul lor, majoritatea, prietenii lui George? Se văzu de una singură la supermarket, evitând pe toată lumea - sau toţi evitând-o pe ea - şi simţi cum crapă, acolo şi atunci, pe podeaua dormitorului.
Dar mai era o şansă, îşi zise, să fie vinovat de o crimă şi mai mare. Ascunsese tăieturile din ziar în carnetul lui - Jonathan poate depune mărturie că aşa e -, iar cărţile cu autograf erau la vedere, în camera Sylviei - Amy Bryant putea să confirme. Şi-apoi, cabana

lui Edgar era prea aproape de trupul găsit. Era o coincidenţă prea mare ca să nu fie investigată. Putea să pună informaţia la dispoziţia poliţiei. Putea să-l distrugă, chiar dacă nu era condamnat.

- Ştiu că ai omorât-o pe fata aia, George! strigă mânioasă, cu glasul răguşit, agitând un deget în faţa lui.

Uluit, George ridică sprâncenele:

- Despre ce dracu' vorbeşti? o întrebă, cu voce joasă, tremurând uşor. Mă sperii.

- Ai ucis-o pe biata fată, fără apărare...

- Ascultă, ştiu că te-am rănit, dar vreau să te ajut. Pentru binele tău, pentru binele lui Jonathan...

Ridică o mână să o atingă, dar ea se dădu înapoi.

- N-ai să mă distrugi, răbufni ea, cu maxilarele ieşindu-i în afară, dezvelindu- şi dinţii de jos.

îl împinse şi alergă spre jumătatea ei de pat, gândindu-se dacă să se arunce pe fereastră sau nu.

Când George puse mâna pe umărul ei, ţipă. încercă să vorbească cu ea. îl împinse din nou, căutând o ieşire - orice ieşire - şi trăgând de perdele, hotărâtă să se sugrume cu ele.

- Nu-i sfârşitul lumii, zise George, când auzi geamătul sfâşietor care-i ieşea din gât. Noi nu am fost fericiţi. Meritäm să fim fericiţi. Putem avea tot ce ne
dorim. Dar nu împreună.

Continua să-l împingă cu putere, zgâriindu-i faţa cu unghiile, smulgându-i ochelarii. Când el se aplecă să şi-i ridice, îl împinse din nou şi el căzu pe podea. Bătea cu pumnii în pereţi, plângând tânguitor şi, în timp ce el se ridică, îndreptându-se spre ea cu braţele întinse, cu obrajii plini de sânge, urechile ei începură să ţiuie. George începuse să vorbească, dar ea nu-l auzea - tot ce putea auzi era propria respiraţie întretăiată, puternică, grea.

Privi spre unul dintre colţurile patului şi îşi întâlni ochii. O altă doamnă March era acolo, în picioare, îmbrăcată cu haina de blană, cu dresuri lungi şi mocasini, cu braţele atârnându-i fără vlagă. Lângă ea era, tot în picioare, doamna March goală, cea din cadă, cu sânii lăsaţi, de pe care picura apă pe covor. Urmă o altă doamnă March, în cămaşa de noapte, cu masca veneţiană cu cioc strâns legată peste faţă, cu ochii clipind prin găurile măştii. Şi-apoi mai

era şi doamna March cea din balta de sânge, pe care o spionase de la fereastră, cu gura uşor deschisă, cu sprâncenele îngropate sub sânge. Un cor antic grecesc de doamne March, aliniate ordonat, stăteau în dormitorul ei. Toate în acelaşi timp se uitau la George în tăcere. Doamna March îl privi la rândul ei. Gesticula în timp ce vorbea, uitându-se în jos, spre podea, în timp ce îşi aranja ochelarii.

Ea îşi întoarse iar privirea spre doamnele March. La unison, toate îşi duseră mâna dreaptă la faţă, acoperindu-şi ochii. Doamna March zâmbi, încântată de joc, şi făcu la fel: ridică mâna dreaptă şi îşi acoperi ochii cu ea.Când coborî mâna, soarele de dimineaţă strălucea prin fereastra de lângă jumătatea ei de pat. O durea capul, iar trupul ei - în afară de o durere surdă lăsată de operaţia dentară - era inflamat în cele mai ciudate locuri: gât, braţe, degete. Tăcută, îi blestemă pe stomatolog şi anestezia lui.

- George? strigă.

Dădu să-şi pună un halat pe ea şi apoi îşi aminti că Martha nu vine azi, că n-o să mai vină niciodată. Putea bântui prin apartament goală, fără să-i fie teamă că va fi judecată.

îşi luă micul dejun în sufragerie - cereale reci şi croasanţi vechi - fără să se deranjeze să-şi pieptene părul sau să se spele pe faţă. îl aştepta pe George să intre plin de remuşcări şi cu nişte flori, căci îşi amintea vag că în urmă cu o noapte se certaseră îngrozitor.

Liniştea din apartament fu întrerupă de un bâzâit strident. Privi în jos: o muscă era prinsă pe un croasant. Freca din picioruşe, avea o aripă ruptă. Să fie aceeaşi muscă pe care o auzise în timpul furtunii, dar nu reuşise să o prindă? A, nu, concluzionă ea, nu e cu putinţă. Muştele obişnuite, de casă, nu trăiesc atât de mult.

Nici urmă de George toată dimineaţa. O fi ieşit, dar trebuie să se întoarcă repede. în seara asta, ea şi invitaţii îi sărbătoresc ziua de naştere. Face cincizeci şi trei de ani, o vârstă cu care l-ar întrece pe taică-su. Sub nici o formă nu are cum să lipsească de la petrecere doar din cauza unor cuvinte prosteşti spuse la mânie.

Simţindu-se puţin mai optimistă, doamna March făcu o programare la

coafor, pentru ora unu. Udă ficusul din living până când îşi dădu seama că

eartificial. Muşcă din batoanele de unt rece, ceea ce nu ar fi făcut niciodată cu Martha de faţă, altfel, i-ar fi văzut urmele dinţilor în unt.
Avu o tentativă să-şi gătească prânzul: scoase o bucată de carne din frigider, dar era stricată. Se spălă temeinic pe mâini, dar mirosul împuţit îi rămase ore întregi pe degete, răspândindu-se în aer, intrând în tapiţerie.
Ieşi din casă cu impresia vag reconfortantă că lucrurile se vor rezolva cumva de la sine, înainte să se întoarcă acasă.
Salonul de coafură era aglomerat, aerul zumzăia ca un stup de albine de pălăvrăgeală şi bâzâitul strident al uscătoarelor de păr. Doamna March fu întâmpinată călduros (dar nu suficient de călduros, gândi ea) de recepţionera. Odată aşezată, comandă să i se facă o coafură sofisticată şi scumpă, şi, dintr-un capriciu care nu o caracteriza, şuviţe.
Niciodată nu avusese curajul să ceară mai mult decât să i se tundă părul. O dată ceruse un stil elaborat, inspirată fiind de o clientă care ieşea din salon tocmai când doamna March intra, dar buclele complicate îi încadrau faţa deloc măgulitor, aidoma unei peruci ieftine de clovn. Se prefăcu că era încântată de rezultat, doar ca să plece din salon, dar acasă îşi întinse cârlionţii, băgându-şi capul sub robinetul căzii. Azi însă, şedea pe scaun plină de speranţă, acoperită cu o pelerină complet albă.
Sarcina spălării părului ei fu încredinţată singurului stilist din salon. Era politicos. Dar nesigur pe el, arătând limpede că era începător. Era iritată că fusese lăsată pe mâna noului angajat. Tânărul îi frecă scalpul neîndemânatic, ca şi cum ar fi mângâiat un câine. Folosi prea mult săpun şi apă prea rece, dar doamna March nu spuse nimic ca să-şi exprime disconfortul, ci îşi muşcă gura pe dinăuntru până când simţi sânge.
Cu părul spălat, cu apa rece picurându-i pe sub pelerină şi pe spate, şi în timp ce era condusă de o stilistă spre un alt scaun, doamna March dădu cu ochii de o femeie sub o cască de uscat, citind romanul lui George, ţinând cartea cu amândouă mâinile în timp ce uscătorul îi aspira umezeala din păr, cocoţat în creştetul capului. Când privi la dreapta şi la stânga femeii, în câmpul ei

vizual apăru un rând lung de doamne, toate cu capul sub căştile de uscat. Şedeau
picior peste picior, cu privirea coborâtă pe câte un exemplar al cărţii lui George, pe care-l ţineau în mâinile cu manichiura făcută.
- Ştiţi, soţul dânsei a scris cartea asta, zise stilista, aşezând-o pe doamna March pe un fotoliu în faţa unei oglinzi.
Femeile de sub căştile de uscat părul îşi întoarseră toate capul spre doamna March la unison.
- Trebuie să fiţi foarte mândră, spuse una.
- Aproape am terminat cartea! Nu-mi spune deznodământul! insistă o altă clientă.
- Chiar are o imaginaţie sinistră, zise cea de lângă doamna March.
- O, nu ştiţi nimic, răspunse doamna March, întorcându-se ca să-şi vadă chipul în oglindă.
*
Chiar dacă şuviţele îi vărgaseră podoaba capilară în dungi îndoielnice, aidoma unui sconcs, acceptă cu graţie complimentele stilistelor şi, sub impulsul inspiraţiei, luă un ruj drăguţ, de culoarea piersicii, de pe raftul din spatele tejghelei casei de marcat.
- Doriţi un machiaj profesionist făcut de una dintre machieuzele care e în practică în salonul nostru? întrebă femeia de la recepţie.
Doamna March ridică privirea spre ceasul de pe perete, deasupra biroului de recepţie. De ce nu? O petrecere e o ocazie bună, îşi spuse în gând.
- Da, cred că aş vrea, zise ea, şi fu condusă, din nou, spre un scaun aşezat în faţa unei oglinzi.
Şi astfel ajunse doamna March să stea câteva ore mai târziu la masa din sufrageria ei de acasă, cu faţa cremoasă şi ornată în culori pastelate ca un tort. în faţa ei se întindea masa, iar orologiul ticăia secundele.
Se întorsese într-un apartament gol, surprinsă cumva că problemele ei nu dispăruseră în lipsă. Nu-i venea să creadă că o să facă o petrecere de una singură. Rafturile erau pline de praf, patul nu era făcut. Livingul trebuia să fie imaculat, impecabil. Mâncarea şi vinul, adevărate desfătări. Sunase la Tartt's să comande mâncarea - a fost adusă prompt de un serviciu expres de livrare cam pipărat (recită pe de rost la telefon toate informaţiile de pe cârdul lui George). Ospătarii trebuiau să vină la cinci şi jumătate

fix. Cumpărase cele mai noi numere ale revistelor lor preferate - sau, mai degrabă, ale revistelor pe care voia ca toată lumea să le creadă preferatele lor - şi umplu suportul pentru ziare şi reviste, de lângă şemineu. Scoase din living televizorul cu tot cu comoda pe roţi şi-l duse în dormitor. îl deschise ca să-i ţină companie în timp ce strângea lucrurile. Fotografia Paulei fu din nou exilată pe ultimul raft de sus, cu faţa în jos.
Orologiul bătu de cinci ori. Ospătarii aveau să ajungă în scurt timp. Coborî privirea spre masa din lemn de cedru, pe care abandonase un joc solitaire. O muscă grasă se lăţise pe dama de pică. Se gândi s-o plesnească, dar o lăsă să se urce pe degetul ei mare, proaspăt aranjat de manichiuristă.
Se ridică - musca zbură - şi încercă să dea de George. O sună pe soacră-sa - sub pretextul că întreabă ce face Jonathan -, îl sună pe frizerul lui personal, acolo unde deseori îşi tundea barba, şi chiar pe Edgar, minţindu-l că vrea să-i confirme prezenţa la petrecere. Formă numărul unui club privat de gentlemeni, pe care uneori George îl vizita, copiind numărul de pe carte de vizită pe care o găsi pe biroul lui.
îi răspunse o voce masculină monotonă.
- Da, bună ziua, sunt doamna March. Vă sun în legătură cu soţul meu. E cumva în club? George March? Eu... el mi-a spus că ar putea fi acolo în această după-amiază.
- Desigur, doamnă, să văd dacă e aici, zise bărbatul, tonul vocii sale trădând o plictiseală înnăscută.
Doamna March îl suspectă că era obişnuit cu nevestele care sunau după bărbaţii lor. Se putea să fi fost instruit cum să revină la telefon cu o scuză din partea membrilor clubului, îndelung exersată. Şi-l imagină pe George bând whisky, cu faţa roşie ca focul şi uşor transpirată, cu ochii sticloşi, aşa cum sunt întotdeauna când se ameţeşte. Bărbatul plictisit i-ar spune: „Domnule, la telefon e soţia dumneavoastră. Ce să-i transmit?" Iar George, după o clipă de tăcere, amintindu-şi de cearta pe care au avut-o, ar hotărî să o mai pedepsească puţin: „Spuneţi-i că tocmai am plecat. Nu, şi mai bine - spuneţi-i că azi nu am fost deloc aici".

- Azi nu a fost deloc aici, doamnă.

Urmă o pauză, timp în care doamna March digeră informaţia.

- A, răspunse ea. Prea bine atunci. Mulţumesc, zise şi închise telefonul.

Doamna March îşi frământa mâinile şi, dintr-un motiv pe care nu şi-l putu explica, se îndreptă spre dormitorul ei, spre zgomotul făcut de televizor.

Camera mirosea a stătut, ca o respiraţie împuţită. Deschise fereastra să lase aerul curat să intre, aşa cum ar fi făcut Martha, apoi, încremenită în picioare, se uită la aşternuturile încâlcite de pe pat. Niciodată nu-i plăcuse să vadă un pat nefăcut, dar ceva din dezordinea asta o intriga.

Evitase aşternuturile mototolite toată ziua, nu mai aruncase nici o privire înspre ele, dar în tot acest timp imaginea lor îi bâzâia în minte aidoma muştei. Puse o mână tremurândă pe aşternuturi şi trase de ele cu putere. Păreau lipite de saltea, aşa că trase şi mai tare, până când le dădu jos.

Mort de mai puţin de douăzeci şi patru de ore, trupul căpătase un uşor luciu verzui, iar pielea se lăsase, ca o husă prost pusă peste o masă de călcat.

îl înjunghiase. Acum şi-a amintit. îl înjunghiase. La început blând, apoi cu şi mai multă înverşunare, mai repede, până când mânerul de lemn al cuţitului de măcelărie îi intrase în carne. Avea răni în podul palmei; manichiurista de la salon le observase şi le comentase.

Un ţipăt piţigăiat ţâşni din gâtul ei şi se plesni cu mâna peste gură. George rămase nemişcat. Cu ochii crucişi şi încercănaţi, capul său, capul lui George, semăna cu cel al porcuşorului de lapte pe care-l mâncaseră cândva într-un restaurant din Madrid, specializat în meniuri din măruntaie. îşi aminti gustul şi textura tocăniţei scăzute din burtă, limbă şi urechi, de cartilajul crocant în gura ei. Gătită în propria grăsime, căpăţâna porcuşorului semăna cu cea a lui George, cu dinţii ieşindu-i sinistru în afară, gura căscată şi privirea absentă. Mutrişoara lui a cedat când şi-au înfipt furculiţele în capul

lui, într-o carne surprinzător de fragedă, care părea că se topeşte instantaneu de pe craniu.
începu să alerge pe hol şi vomită, lăsând o dâră de vomă în drum spre baia oaspeţilor. Tabloul de deasupra vasului de toaletă îi arăta acum nişte femei îmbăindu-se, cu sâni putreziţi şi lăsaţi, cu gura contorsionată şi ochii sângerând. Le auzea ţipând.
Doamna March vomită pentru ultima oară, împroşcându-şi bila neagră, vâscoasă şi lucioasă ca smoala. Gâfâind şi ţinându-se cu mâna de marginea vasului de toaletă, cu verigheta izbindu-se ritmic de porţelan, simţi ceva desprinzându-se de corpul ei, aidoma unei pietre.
Când îi auzi prin perete pe vecini mişcându-se prin casă, îşi astupă gura cu o mână ca să-şi amuţească horcăitul. Trase apa de două ori şi se împiedică pe hol.
Cineva bătu la uşă. Doamna March se repezi să deschidă şi fu surprinsă să descopere un grup de chelneri îmbrăcaţi în uniformă, care trecură pe lângă ea, ignorând-o, intrând în bucătărie şi începând să despacheteze felurile de mâncare.
Se uită la orologiu ticăind cu neruşinare, ca o inimă de lemn dezvăluindu-i secretul[7]. Cu chipul rotund ca o lună plină, orologiul zâmbi şi îi făcu cu ochiul.
- Ce e? îl întrebă doamna March.
La întrebarea ei, din televizorul din dormitor erupseră hohote vesele de râs. Urmări sunetul, tremurând uşor, până în dormitor. Pe ecran era The Lawrence Welk Show, în care un cor îmbrăcat în galben ca penele unui canar - rochii de tafta pentru femei, costume de poliester pentru bărbaţi - se legăna dintr-o parte în alta, zâmbind şi cântând „Chiar dacă despărţirea e o dulce tristeţe... ştii că întotdeauna vei rămâne în inima mea..
Boarea ce se strecura prin fereastra deschisă ondula perdelele de voal ireal de delicat. Doamna March şedea la picioarele patului, cu George undeva în spatele ei, cu carnea umflată şi desprinsă de pe trupul lui ascuns sub cearşafurile alb-perlate, pătate de sânge.
Se uită la ceas: invitaţii o să sosească dintr-o clipă în alta. Este în regulă, îşi spuse, totul e în regulă. Pot să o fac. Mă descurc. La fel ca Jackie Kennedy, ţinând doliu cu eleganţă şi demnitate în timp ce

asistă la jurământul lui Johnson în Air Force One, cu fusta pătată de sângele soţului ei.
Cu spatele încovoiat, genunchii adunaţi şi vârfurile picioarelor îndreptate în direcţii opuse, ca într-o mişcare de balet pe jumătate reuşită a unei începătoare, îl aştepta pe primul invitat să bată la uşă, în timp ce corul din televizor îi zâmbea şi, acompaniat de un flaut, îi spunea noapte bună şi îşi lua rămas-bun de la ea.
Bătăile în uşă întrerupseră sfârşitul cântecului. Peste puţin timp petrecerea va începe.

Ce-ai făcut, se întrebă în gând. Agatha March, ce-ai făcut?

Mulţumiri

9

Prima mea carte îi este dedicată tatălui meu, care a fost primul meu povestitor, şi mamei mele, care a fost prima mea cititoare. Vă mulţumesc amândurora pentru că m-aţi susţinut, în toate sensurile posibile, încă de la naştere. Vă rog, nu-mi mai plătiţi factura telefonică.
Le mulţumesc minunaţilor mei fraţi supraprotectori. Lui Dani, care m-a susţinut cu discuţii telefonice prelungite, cu voce emoţionată. Lui Oscar, care ne-a învăţat să ne urmăm visurile (deşi pe un ton cam morocănos).
Lui Kent D. Wolf, al cărui devotament pentru această carte (şi pentru autoarea ei) a fost atât de ferm, încât, sincer, m-a speriat. Romanul La limită ar fi rămas într-un sertar dacă n-ar fi existat inteligentul, amuzantul, incredibilul Kent, care, întâmplător, ştie cum să arate bine şi în haine cu imprimeu zebra.
Redactorilor mei, încântătoarele Gina Iaquinta, care a scos cu blândeţe ce e mai bun în mine, şi Helen Garnons-Williams, care a încurajat întotdeauna ciudaţii. Conversaţiile noastre în trei au constituit cea mai mare distracţie pe care mi-a prilejuit-o această carte.
Găştii de ştrengari de la Liveright, care au luptat pentru mine din prima zi; m- am simţit imediat confortabil în mijlocul vostru. Măriei Fasce de la Lumen pentru pasiunea, bunătatea şi entuziasmul ei. Teresei, care, cu amabilitate, râde întotdeauna la glumele mele.

Lui Lizzie şi Lindsey pentru că au susţinut romanul La limită şi pentru că mi-au dat şansa să privesc această poveste dintr-un unghi diferit. Domnului McNally, cititor şi critic al meu încă de când aveam cincisprezece ani, care „mi-a pus notă” pe prima ciornă. Lui Charles Cumming, care îmi oferă întotdeauna ajutorul (chiar dacă deja m-am descurcat singură).

Lui Moni, care a trimis florile, şi lui Pacheco, cel care a desfăcut

şampania. Mai presus de toate, mulţumesc, Lucas. Totul este

datorită ţie şi pentru tine. Lanţ american de magazine cu produse

de lux
Interjecţie din dialectul idiş, folosită pentru a exprima dezamăgirea, şocul, disperarea

Portret de tânără femeie

Preparat indian făcut din aluat crocant umplut de obicei cu legume

Fată (în limba spaniolă în original)
Superstiţie conform căreia repetarea de două sau trei ori a cuvântului „iepure” în prima zi a lunii aduce noroc pentru tot restul lunii
Aluzie la pasajul din povestirea „Inima care-şi spune taina” de Edgar Allan Poe, în care ucigaşul unui bătrân recunoaşte crima atunci când i se pare că aude inima acestuia bătând sub podeaua de lemn, aidoma ticăitului unui orologiu